

DR. 24 TAHUN 2021
DEWAN RAKYAT PARLIMEN KEEMPAT BELAS

LAPORAN JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA (PAC)

PENGURUSAN PROGRAM MALAYSIA RUMAH KEDUAKU (MM2H)

KEMENTERIAN PELANCONGAN, SENI DAN BUDAYA /
KEMENTERIAN DALAM NEGERI /
JABATAN IMIGRESEN MALAYSIA

AHLI-AHLI JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA (PAC) PARLIMEN KE 14

1. YB. Tuan Wong Kah Woh [Ipoh Timur] **- Pengerusi**
2. YB. Datuk Seri Panglima Hajah Azizah binti
Datuk Seri Panglima Haji Mohd Dun [Beaufort] **- Naib Pengerusi**
3. YB. Puan Nurul Izzah binti Anwar [Permatang Pauh]
4. YB. Dato' Mohd Nizar bin Haji Zakaria [Parit]
5. YB. Puan Wong Shu Qi [Kluang]
6. YB. Dato' Haji Mohd Fasih bin Mohd Fakeh [Sabak Bernam]
7. YB. Tuan Ahmad Fadhli bin Shaari [Pasir Mas]
8. YB. Datuk Wira Dr. Mohd Hatta bin Md Ramli [Lumut]
9. YB. Tuan Ahmad Tarmizi bin Sulaiman [Sik]
10. YB. Tuan Haji Ahmad bin Hassan [Papar]
11. YB. Tuan Lukanisman bin Awang Sauni [Sibuti]
12. YB. Tuan Ramli bin Dato' Mohd Nor [Cameron Highlands]
13. YB. Dato Haji Salim Sharif [Jempol]
14. YB. Datuk Haji Shabudin bin Yahaya [Tasek Gelugor]
15. YBrs. Dr. Nizam Mydin bin Bacha Mydin **- Setiausaha PAC /
Setiausaha Dewan Rakyat**

WAKIL TETAP KERAJAAN DALAM PAC (EX-OFFICIO PAC PARLIMEN)

1. Jabatan Peguam Negara (AGC)
2. Jabatan Perkhidmatan Awam (JPA)
3. Kementerian Kewangan Malaysia (MOF)
4. Jabatan Audit Negara (JAN)
5. Jabatan Akauntan Negara Malaysia (JANM)
6. Suruhanjaya Pencegahan Rasuah (SPRM)
7. Unit Perancang Ekonomi (EPU)

LAPORAN
JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA (PAC)
PARLIMEN KEEMPAT BELAS

BIL	PERKARA	MUKA SURAT
1	LAPORAN JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA (PAC) PARLIMEN BERHUBUNG PENGURUSAN PROGRAM MALAYSIA RUMAH KEDUAKU (MM2H)	1 - 57
2	RUMUSAN & SYOR JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA (PAC) PARLIMEN	58 - 60
3	AGENDA MESYUARAT JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA (PAC) PARLIMEN	-
4	LAPORAN PROSIDING	-
5	DOKUMEN PEMBENTANGAN	-

LAPORAN
JAWATANKUASA KIRA-KIRA
WANG NEGARA (PAC) PARLIMEN

**LAPORAN JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA
(PAC) PARLIMEN BERHUBUNG
PENGURUSAN PROGRAM MALAYSIA RUMAH KEDUAKU (MM2H)
DIBAWAH
KEMENTERIAN PELANCONGAN, SENI DAN BUDAYA (MOTAC) /
KEMENTERIAN DALAM NEGERI (KDN) / JABATAN IMIGRESEN
MALAYSIA (JIM)**

1 PENDAHULUAN

Pengurusan Program Malaysia Rumah Keduaku (MM2H) di bawah Kementerian Pelancongan, Seni dan Budaya (MOTAC) / Kementerian Dalam Negeri (KDN) / Jabatan Imigresen Malaysia (JIM) adalah sebahagian daripada penemuan audit dalam pembentangan Laporan Ketua Audit Negara (LKAN) 2019 Siri 2 – Aktiviti Kementerian/Jabatan Kerajaan dan Badan-badan Berkanun yang dibentangkan di Parlimen pada 28 September 2021.

Jawatankuasa Kira-kira Wang Negara (PAC) Parlimen memutuskan untuk membincangkan mengenai isu ini pada 24 November 2021, 1 Disember 2021 dan 2 Disember 2021.

2 OBJEKTIF PERBINCANGAN

Selaras dengan mandat yang diberikan di bawah Peraturan Mesyuarat (PM) 77(1)(c) dan 83(2) Peraturan-peraturan Majlis Mesyuarat Dewan Rakyat serta Arahan Perbendaharaan 304(a), PAC Parlimen telah membincangkan penemuan Jabatan Audit Negara (JAN) mengenai Pengurusan Program MM2H di bawah MOTAC/KDN/JIM bertujuan untuk mengkaji dan meneliti sama ada program telah dilaksanakan dengan berhemat, cekap dan berkesan bagi mencapai objektif yang telah ditetapkan.

3 SKOP DAN METODOLOGI

3.1. Perbincangan telah dibuat melalui pendekatan berikut:

- i. menjemput JAN untuk memberikan taklimat berhubung kajian audit yang berkaitan;
- ii. memanggil pihak yang berkepentingan dalam pengurusan program MM2H iaitu Ketua Setiausaha (KSU) MOTAC, Timbalan Ketua Setiausaha (TKSU) Dasar dan Kawalan KDN, TKSU Pelancongan MOTAC, Ketua Pengarah (KP) JIM dan Pengerusi Persatuan Perunding MM2H (MM2HCA) untuk memberi keterangan mengenai peranan dan penglibatan mereka dalam isu yang dibincangkan;
- iii. menjemput wakil daripada agensi Kerajaan Persekutuan seperti Kementerian Kewangan (MOF), Unit Perancang Ekonomi (EPU) Jabatan Perdana Menteri (JPM), JAN, Jabatan Akauntan Negara (JANM), Jabatan Perkhidmatan Awam (JPA), Jabatan Peguam

Negara (AGC) dan Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia (SPRM) untuk menghadiri prosiding PAC Parlimen berhubung isu ini; dan

iv. Prosiding yang diadakan adalah seperti berikut:

BIL.	TARIKH / MASA	RUJUKAN PROSIDING	SAKSI
1.	24 November 2021 / 10.30 pagi	Bil. 11/2021	Jabatan Audit Negara (JAN): - YBhg. Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid Ketua Audit Negara (KAN)
2.	24 November 2021 / 11.30 pagi	Bil. 11(a)/2021	Kementerian Pelancongan, Seni dan Budaya (MOTAC): - YBhg. Datuk Wira Dr. Noor Zari bin Hamat KSU - YBrs. En. Mohd Zamri bin Mat Zain TKSU Pelancongan
3.	1 Disember 2021 / 11.00 pagi	Bil. 11(c)/2021	Persatuan Perunding MM2H (MM2HCA): - YBrs. Anthony Liew Yong Huat Pengerusi MM2HCA
4.	2 Disember 2021 / 11.00 pagi	Bil. 11(b)/2021	Kementerian Dalam Negeri (KDN): - YBhg. Datuk Mohamad Fauzi bin Md Isa TKSU (Dasar dan Kawalan) Jabatan Imigresen Malaysia (JIM): - YBhg. Dato' Indera Khairul Dzaimie bin Daud KP

4 LATAR BELAKANG

4.1 Program MM2H yang dilancarkan pada tahun 2002 bertujuan menarik dan menawarkan peluang kepada warga asing yang berkualiti, berkelayakan dan tanpa had umur untuk tinggal dan hidup mewah di Malaysia tanpa bekerja. Warga asing tersebut menggunakan sumber pendapatan yang diperoleh dari negara asal untuk berbelanja di Malaysia. Program ini dijangka dapat merangsang ekonomi negara dalam subsektor pelancongan seperti pendidikan, perubatan, hartanah dan industri

automobil. Program ini juga terbuka kepada semua negara yang diiktiraf oleh Malaysia (kecuali Israel, Serbia dan Montenegro) tanpa mengira bangsa, agama dan jantina. Penyertaan program terbuka kepada permohonan untuk dua (2) kategori umur, iaitu antara 21 hingga 49 tahun serta 50 tahun dan ke atas.

4.2 Permohonan baharu Program MM2H boleh dibuat dengan beberapa cara, iaitu secara terus di kaunter Pusat MM2H, melalui pos atau melalui ejen MM2H yang berdaftar. Syarat permohonan untuk menyertai Program MM2H adalah seperti dalam **Jadual 1**.

JADUAL 1
SYARAT KELAYAKAN MENYERTAikan PROGRAM MM2H

BIL.	SYARAT	BERUMUR 21 HINGGA 49 TAHUN	BERUMUR 50 TAHUN DAN KE ATAS
SEBELUM KELULUSAN			
1.	Aset Cair	RM500,000	RM350,000
2.	*Pendapatan/Gaji Luar Pesisir (<i>Offshore</i>) Bulanan	RM10,000/sebulan	RM10,000/sebulan
3.	<i>Letter of Good Conduct</i> (LOGC)	Bebas kes jenayah (dikeluarkan oleh negara asal)	Bebas kes jenayah (dikeluarkan oleh negara asal)
4.	Perakuan Awal Tahap Kesihatan (Borang RB-I)	Pengisytiharan tahap kesihatan oleh pemohon	Pengisytiharan tahap kesihatan oleh pemohon
5.	Bon Jaminan (Nilai mengikut negara antara RM200 hingga RM2,000)	• Security Bond (bagi permohonan secara individu) • Personal Bond (bagi permohonan melalui ejen)	• Personal Bond (bagi permohonan melalui ejen) • Security Bond (bagi permohonan secara individu)
SELEPAS KELULUSAN			
1.	Sijil Simpanan Tetap	• RM300,000 • RM150,000 (jika telah memiliki rumah bernilai RM1 juta dan ke atas)	• RM150,000 • RM100,000 (jika telah memiliki rumah bernilai RM1 juta dan ke atas)

2.	Pengesahan Sijil Simpanan Tetap	• Pengesahan rasmi oleh bank tempatan • Selepas satu tahun, peserta boleh mengeluarkan sehingga RM150,000 bagi perumahan, perubatan dan pendidikan. Baki perlu disimpan sepanjang program.	• Pengesahan rasmi oleh bank tempatan • Selepas satu tahun, peserta boleh mengeluarkan sehingga RM50,000 bagi perumahan, perubatan dan pendidikan. Baki perlu disimpan sepanjang program.
3.	Pemeriksaan Kesihatan di Klinik/ Hospital Malaysia (RB-II)	Pengisytiharan tahap kesihatan dengan pengesahan pegawai perubatan tempatan	Pengisytiharan tahap kesihatan dengan pengesahan pegawai perubatan tempatan
4.	Insurans Kesihatan	Polisi insurans dari syarikat insurans di Malaysia	Polisi insurans dari syarikat insurans di Malaysia
5.	Bayaran Visa	Mengikut warganegara	Mengikut warganegara
6.	Bayaran Pas	RM90	RM90

Sumber : (LKAN) 2019 Siri 2 – Aktiviti Kementerian/Jabatan Kerajaan Dan Badan-badan Berkanun

Nota: (*) - Bagi Pesara Kerajaan, Menerima Pencen Sekurang-kurangnya RM10,000 Sebulan

4.3 Di bawah program ini, peserta diberikan insentif antaranya Pas Lawatan Sosial (PLS) jangka panjang 10 tahun, pengecualian cukai bagi pendapatan luar negara dan pembelian hartanah. Peserta juga dibenarkan membawa tanggungan iaitu pasangan, anak di bawah umur 21 tahun, ibu bapa/mertua dan pembantu rumah.

4.4 Pelaksanaan Program MM2H melibatkan MOTAC, JIM, KDN dan Jawatankuasa Peraku MM2H. Peranan MOTAC/JIM/KDN/Jawatankuasa Peraku MM2H adalah seperti dalam **Jadual 2**.

JADUAL 2
PERANAN MOTAC/JIM/KDN/JAWATANKUASA PERAKU
DALAM PROGRAM MM2H

Pusat MM2H, MOTAC	Jawatankuasa Peraku MM2H	JIM	KDN
• Pusat sehenti untuk menerima dan memproses permohonan baharu MM2H. • Urus setia bagi Jawatankuasa Peraku MM2H. • Memproses permohonan tambah tanggungan/pembantu rumah, kebenaran belajar anak peserta dan penamatan/lanjutan program. • Memberi khidmat nasihat dan menyelia aktiviti promosi Program MM2H.	• Mempertimbang dan memperaku permohonan baharu penyertaan MM2H. • Ketua Pengarah JIM sebagai Pengerusi 1 dan Timbalan Ketua Setiausaha (Pelancongan) MOTAC sebagai Pengerusi 2. • Ahli jawatankuasa terdiri daripada tujuh orang iaitu empat orang wakil daripada JIM dan setiap wakil daripada KDN, MOTAC dan Polis Diraja Malaysia (PDRM).	• Menyediakan garis panduan pelaksanaan Program MM2H. • Memberi khidmat nasihat berkaitan pas/visa/pasport. • Menjalankan siasatan/risikan ke atas peserta/agensi yang terlibat dalam sindiket tertentu berdasarkan aduan yang diterima.	• Meluluskan permohonan baharu penyertaan MM2H. • Memberi khidmat nasihat berhubung aspek keselamatan negara, ketenteraman awam, dasar, peruntukan perundangan serta hal ehwal Imigresen.

Sumber : (LKAN) 2019 Siri 2 – Aktiviti Kementerian/Jabatan Kerajaan Dan Badan-badan Berkanun

5 PERBINCANGAN DAN PENEMUAN PAC PARLIMEN

Sesi perbincangan dimulakan dengan penjelasan awal mengenai isu yang berkenaan oleh Ketua Audit Negara kepada PAC Parlimen.

Selanjutnya, pihak yang terlibat dengan isu yang dibangkitkan iaitu KSU MOTAC, KSU KDN, KP JIM dan Pengerusi Persatuan Perunding MM2H dipanggil untuk memberikan keterangan. Perkara yang dibincangkan secara umumnya diringkaskan seperti berikut:

5.1 Penjelasan Awal Oleh Ketua Audit Negara (KAN)

YBhg. Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid (KAN) dalam prosiding Bil. 11/2021 bertarikh 24 November 2021 memaklumkan penemuan audit seperti berikut:

i. Pencapaian Output

JAN mendapati bahawa untuk tempoh tahun 2015 sehingga 2019, sebanyak 21,292 peserta telah menyertai program MM2H melebihi dari sasaran yang ditetapkan iaitu 17,500 peserta untuk tempoh empat (4) tahun tersebut. Manakala bagi tempoh 2019, sebanyak 3,929 peserta telah menyertai program berbanding sasaran yang ditetapkan adalah 4,300 peserta. Jumlah ini rendah dari sasaran yang telah ditetapkan kerana permohonan selepas September 2019 tidak dapat diproses disebabkan pembekuan program MM2H.

ii. Pencapaian Keberhasilan - Penjana Pendapatan Negara

JAN mendapati jumlah pendapatan tahun 2015 hingga 2019 adalah RM11.125 bilion. Jumlah ini tidak dapat disahkan kerana daftar pembelian rumah tidak lengkap; daftar pembelian kenderaan persendirian tidak diselenggarakan; jumlah caruman simpanan tetap berdasarkan bilangan permohonan yang diluluskan secara bersyarat; pengiraan perbelanjaan isi rumah berdasarkan anggaran; dan bayaran premium insurans tidak diambil kira. Dianggarkan bayaran premium insurans tahunan pada tahun 2019 sahaja adalah berjumlah RM30.39 juta.

iii. Pengurusan Program - Syarat Kewangan Menyertai Program MM2H

Pekeliling Imigresen Malaysia Bilangan 37 Tahun 2003 menetapkan syarat bagi pendapatan tetap luar negara minimum adalah RM10,000 sebulan serta aset cair RM500,000 bagi peserta berumur 21 hingga 49 tahun dan RM350,000 bagi peserta berumur 50 tahun ke atas.

JAN mendapati syarat minimum ini tidak pernah dikaji semula sejak dilaksanakan pada tahun 2002. Pengesahan baki simpanan tetap juga tidak pernah dibuat. Kesannya, objektif agar peserta MM2H dapat menyumbang kepada ekonomi negara dengan berbelanja mewah sukar dicapai.

iv. Pengurusan Program - Pengakuan Tahap Kesihatan

JAN mendapati Laporan Perubatan RB-I tidak disertakan dengan dokumen sokongan dari negeri asal. Ini adalah kerana keperluan penyertaan dokumen sokongan tahap kesihatan tidak dinyatakan dalam dokumen utama. Ini boleh memberi kesan kepada berlakunya risiko penularan penyakit berjangkit.

v. Pengurusan Program - *Letter Of Good Conduct* (LOGC)

LOGC merupakan sijil yang dikeluarkan oleh jabatan polis/agensi keselamatan/kedutaan negara asal/tempat tinggal pemohon untuk mengesahkan bahawa pemohon adalah bebas daripada salah laku jenayah. LOGC perlu dikemukakan semasa permohonan bagi program MM2H.

JAN mendapati LOGC ini hanya dikemukakan bagi peserta dan tidak bagi tanggungan yang dibawa oleh peserta program kerana peraturan tidak meletakkan keperluan LOGC bagi tanggungan. Ketiadaan LOGC bagi tanggungan boleh menimbulkan risiko keselamatan bagi negara.

vi. Pengurusan Program - Had Umur Anak Sebagai Tanggungan

JAN mendapati bahawa seramai 746 orang anak peserta MM2H kekal sebagai tanggungan peserta walaupun telah melebihi umur 21 tahun. Perkara ini berlaku kerana tempoh had umur tidak dinyatakan di dalam pekeliling secara jelas dan Sistem Imigresen Malaysia (MyIMMs) juga tidak mengehadkan tempoh kelulusan sehingga 21 tahun. Butiran adalah seperti di **Jadual 3**.

JADUAL 3
PLS BAGI TANGGUNGAN KATEGORI ANAK TAMAT SELEPAS BERUMUR 21 TAHUN

UMUR TAMAT PLS (TAHUN)	BIL. TANGGUNGAN KATEGORI ANAK	%
22	141	18.9
23	137	18.4
24	115	15.4
25	99	13.3
26	89	11.9
27	63	8.4
28	46	6.2
29	37	5.0
30	16	2.1
31	3	0.4
JUMLAH	746	100

Sumber: LKAN 2019 Siri 2 – Aktiviti Kementerian/Jabatan Kerajaan Dan Badan-badan Berkanun

vii. Pengurusan Program - Permohonan Lanjutan Program

JAN mendapati bilangan peserta MM2H yang membuat permohonan lanjutan selepas tamat tempoh 10 tahun pertama tidak dapat disahkan. JIM tidak dapat menjana laporan permohonan lanjutan program ini secara keseluruhan. Ini disebabkan tiada indikator dalam sistem MyIMMs bagi membezakan permohonan lanjutan dengan permohonan baharu.

viii. Pengurusan Program - Pembelian Hartanah

Berdasarkan rekod MOTAC, pembelian rumah oleh peserta dari tahun 2015 sehingga 2019 adalah sebanyak 3,398 unit dengan nilai pembelian sebanyak RM4.41 bilion. Walau bagaimanapun, JAN tidak dapat mengesahkan jumlah tersebut kerana MOTAC hanya merekodkan pembelian rumah oleh peserta yang membuat pengeluaran simpanan tetap bagi tujuan pembelian rumah. Oleh itu, nilai sebenar pembelian hartanah oleh peserta MM2H berkemungkinan lebih tinggi daripada jumlah yang dilaporkan.

ix. Pengurusan Program - Peserta/Tanggungan Bekerja

Peserta MM2H yang berumur 50 tahun ke atas yang berkeelayakan dan berkemahiran dibenarkan bekerja separuh masa dalam bidang kritikal seperti pengarah urusan dan pengurus kewangan.

JAN mendapati sebanyak 288 orang peserta dan 42 orang tanggungan telah membayar cukai pendapatan RM32.24 juta antara tahun 2015 hingga 2019. Peserta perlu mendapat kelulusan Jawatankuasa Peraku MM2H

untuk bekerja di Malaysia. Walau bagaimanapun bilangan peserta yang diberikan kelulusan tersebut tidak dapat disahkan.

x. Pengurusan Program - Ejen MM2H

JAN mendapati pelantikan ejen MM2H dibuat oleh MOTAC adalah secara pentadbiran dan tidak ada sebarang ikatan perundangan di antara MOTAC dengan syarikat yang dilantik. Oleh itu, tindakan undang-undang tidak dapat diambil sekiranya terdapat salah laku syarikat seperti terlibat dengan kes pemalsuan ataupun dokumen permohonan yang diragukan. Terdapat dua (2) penipuan oleh syarikat/ejen.

xi. Pengurusan Program - Keberadaan Peserta Program MM2H

Analisis JAN mendapati bahawa terdapat rekod keluar masuk peserta MM2H berdasarkan data sistem MyIMMs melibatkan 35,541 orang peserta daripada modul MM2H bagi tempoh 2015 sehingga 2019. Hasil analisis mendapati 1,822 orang peserta telah keluar dari Malaysia dan tidak pernah kembali semula ke Malaysia bagi tempoh lima (5) tahun.

xii. Pemantauan Program

Pekeliling Imigresen Malaysia Bilangan 6 Tahun 2019 menyatakan bahawa bagi menambah baik program MM2H, kerajaan telah bersetuju untuk mengeluarkan kad ID ataupun I-Kad kepada peserta MM2H. I-Kad boleh dikeluarkan dengan syarat peserta MM2H mengemukakan perjanjian jual beli rumah yang telah dibeli oleh peserta di Malaysia atau perjanjian penyewaan sewa rumah di Malaysia.

Semakan JAN mendapati I-Kad tidak dikeluarkan kepada peserta MM2H. MOTAC juga tidak mewujudkan mekanisme pemantauan program secara menyeluruh. Ini menyebabkan pemantauan terhadap peserta ataupun tanggungan berkaitan keberadaan di Malaysia, pemilikan hartanah dan syarat larangan bekerja tidak dapat dilaksanakan.

YBhg. Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid (KAN) merumuskan secara keseluruhannya, pencapaian penyertaan program MM2H bagi tempoh 2015 hingga September 2019 adalah baik iaitu seramai 21,292 peserta telah menyertai program ini berbanding dengan sasaran 17,500 peserta. Walau bagaimanapun, pengurusan program MM2H adalah kurang cekap dan kurang berkesan disebabkan perkara-perkara berikut:

- i. Ketiadaan pangkalan data bersepadu bagi merekodkan pembelian hartanah, kenderaan oleh peserta, pematuhan syarat untuk bekerja di Malaysia dan status tanggungan;
- ii. Kelemahan kawalan dalaman sistem MyIMMs yang tidak menyekat had umur anak melebihi 21 tahun sebagai tanggungan;
- iii. Peraturan ataupun prosedur yang tidak jelas atau tidak dapat dikuatkuasakan mengenai pemeriksaan kesihatan, LOGC, had umur anak dan larangan bekerja yang membuka ruang kepada peserta atau tanggungan melanggar peraturan yang ditetapkan serta mendedahkan risiko kesihatan dan keselamatan kepada negara;
- iv. Ketiadaan punca kuasa terhadap kes salah laku ejen kerana pelantikan dibuat secara pentadbiran; dan

- v. Ketidadaan mekanisme pemantauan secara menyeluruh menyukarkan MOTAC dan JIM untuk membuat pemantauan secara berkesan dan menilai pencapaian program.

JAN telah mencadangkan syor-syor seperti berikut:

- i. Meningkatkan koordinasi antara MOTAC dengan kementerian ataupun agensi yang berkaitan di mana ia perlu ditingkatkan dengan mewujudkan sistem bersepadu bagi menambah baik keberkesanan pelaksanaan, pemantauan dan penilaian program.
- ii. MOTAC juga perlu melaksanakan penambahbaikan terhadap isu audit yang dibangkitkan serta mengambil kira dapatan kajian impak dan keberkesanan program MM2H sebelum program ini diaktifkan semula untuk kekal relevan, realistik dengan perkembangan semasa dan memberi penekanan kepada keselamatan negara.
- iii. MOTAC, JIM dan Jawatankuasa Pemandu MM2H perlu mengkaji dan menyemak semula pekeliling, garis panduan program supaya lebih seragam, jelas dan menyeluruh. Kajian juga perlu dijalankan terhadap prosedur saringan kesihatan agar selaras dengan SOP yang ditetapkan oleh JIM dan Kementerian Kesihatan Malaysia.
- iv. Menguatkuasakan penggunaan kad pintar digital kepada peserta dan mengintegrasikan fungsinya seperti merekodkan maklumat mengenai pembelian hartanah oleh peserta, maklumat kediaman dan pekerjaan peserta bagi tujuan pemantauan yang lebih berkesan.

5.2 Keterangan KSU MOTAC

YBhg. Datuk Wira Dr. Noor Zari bin Hamat (KSU MOTAC) dalam prosiding **Bil. 11(a)/2021** bertarikh **24 November 2021** telah memaklumkan bahawa pada 4 Ogos 2020, program ini telah dibekukan berikutan daripada larangan kemasukan warga asing ke Malaysia. Sehubungan itu, MOTAC telah mengambil langkah untuk melantik perunding bagi menjalankan satu kajian impak dan keberkesanan yang terperinci terhadap MM2H.

Pada 11 Ogos 2021, pengumuman syarat-syarat baharu dikemukakan oleh KDN dan pada Oktober 2021, program ini dengan rasminya dipindahkan ke pihak KDN. Walau bagaimanapun, MOTAC masih lagi berperanan sebagai ejen bagi tujuan promosi dan mengawal selia ejen-ejen di bawah Akta Industri Pelancongan MOTAC.

Maklum balas terhadap penemuan-penemuan audit adalah seperti berikut:

i. Prestasi Penjana Pendapatan Negara

Sebelum tahun 2017, tidak ada sebarang sasaran yang ditetapkan bagaimanapun setelah tahun 2017, MOTAC telah membangunkan satu bentuk sasaran terpilih yang meliputi sasaran yang melibatkan kutipan fi pembelian hartanah, kenderaan dan simpanan tetap. MOTAC bersetuju supaya elemen seperti premium insurans dimasukkan sebagai pengiraan kepada pendapatan negara.

ii. Tiada Kajian Semula Terhadap Syarat Kewangan

MOTAC telah melantik perunding bagi melaksanakan kajian impak dan keberkesanan terhadap program-program MM2H. Justeru, kajian ini

turut melihat perkara-perkara seperti kadar pendapatan tetap tahunan luar negara, kadar aset cair dan juga kadar simpanan tetap di Malaysia.

iii. Syarat Kewangan

MOTAC hanya mengeluarkan surat sokongan kepada pihak bank bagi pengeluaran simpanan tetap atas kepercayaan bahawa sistem tadbir urus yang baik oleh institusi kewangan.

iv. Perakuan Tahap Kesihatan

MOTAC pada asasnya mengambil maklum akan keperluan tahap kesihatan. Namun, ia tidak dinyatakan di dalam dokumen prosedur utama. Akan tetapi, sekiranya dirujuk kepada *Frequently Asked Questions* (FAQ) yang disediakan dalam laman web MM2H dinyatakan dengan jelas bahawa mereka perlu menjalani pemeriksaan kesihatan di klinik-klinik atau di pusat-pusat kesihatan tempatan.

v. *Letter of Good Conduct* (LOGC)

MOTAC menyokong sepenuhnya supaya diadakan syarat LOGC bukan sahaja kepada peserta tetapi kepada tanggungan. Sebelum ini hanya peserta sahaja yang perlu mengemukakan LOGC.

vi. Pelanjutan Pas Lawatan Sosial (PLS)

MOTAC hanya menyelaraskan permohonan baharu bagi penyertaan program MM2H. Segala urusan pelanjutan PLS adalah di bawah bidang kuasa JIM sepenuhnya.

vii. Pembelian Hartanah

Tiada rekod bagi pembelian hartanah sekiranya pembelian hartanah tersebut tidak melibatkan pengeluaran simpanan tetap. MOTAC hanya

merekodkan pembelian hartanah yang menggunakan simpanan tetap sahaja. Pengeluaran bagi simpanan selain daripada simpanan tetap tidak memerlukan pengesahan daripada MOTAC. Pengeluaran simpanan tetap dibenarkan bagi pembelian hartanah, kenderaan, pendidikan dan kesihatan.

viii. Ejen MM2H

Ejen-ejen MM2H yang pada masa ini masih lagi dilesenkan di bawah peruntukan Akta Industri Pelancongan 1992. MOTAC dalam proses untuk membuat kajian menyeluruh akta ini. Perkara-perkara yang tidak diliputi oleh akta ini akan diberi perhatian dalam kajian akta ini yang akan bermula pada awal tahun 2022.

ix. Keberadaan Peserta Program MM2H

MOTAC bersetuju perlunya ada penetapan tempoh tertentu bagi keberadaan peserta di Malaysia. Peraturan yang baharu di bawah KDN menetapkan sekurang-kurangnya 90 hari peserta perlu berada di Malaysia dalam masa setahun. Ini bertujuan menggalakkan peserta untuk berbelanja di dalam negara seterusnya menyumbang kepada ekonomi negara.

x. Pemantauan

Pengeluaran PLS Jangka Panjang adalah di bawah bidang kuasa JIM. Justeru itu, MOTAC tidak mengeluarkan sebarang kad pengenalan diri bagi peserta-peserta MM2H.

YBhg. Datuk Wira Dr. Noor Zari bin Hamat (KSU MOTAC) juga memaklumkan bahawa walaupun MM2H sekarang diletak di bawah bidang kuasa KDN, MOTAC akan terus memberikan kerjasama dan akan turut

membantu KDN dalam mempromosikan program ini kepada masyarakat di luar.

5.3 Keterangan Presiden Persatuan Perunding MM2H (MM2HCA)

YBrs. Tuan Anthony Liew Yong Huat (Pengerusi MM2HCA) dalam Prosiding Bil.11(c)/2021 bertarikh 1 Disember 2021 memaklumkan bahawa MM2H adalah satu inisiatif Kerajaan yang telah dipromosikan sejak tahun 2002. Program ini adalah program berjangka panjang iaitu selama 10 tahun dan boleh diperbaharui serta berbeza daripada Pas Residen (PR). Kerajaan telah mengumumkan pelancaran semula Program MM2H pada bulan Oktober 2021.

Sehubungan pengumuman itu, terdapat pelbagai perubahan drastik terhadap dasar-dasar program yang menyebabkan warga asing dan peserta program sedia ada hilang minat dan kepercayaan terhadap program ini. Dasar yang telah diubah serta dasar baharu yang telah diperkenalkan menjadikan Malaysia sebagai satu destinasi yang kurang menarik berbanding dengan negara-negara yang turut menjalankan program yang sama, seperti Thailand, Filipina, Indonesia, Sepanyol, United Kingdom, Emiriah Arab Bersatu dan negara-negara Timur Tengah yang lain.

Hasil yang dijana daripada perbelanjaan peserta Program MM2H adalah lebih daripada yang telah dilaporkan dan diumumkan oleh KDN. KDN telah mengumumkan bahawa sejumlah RM11.89 bilion hasil telah dijana melalui program ini namun jumlah yang dilaporkan oleh Pusat MM2H dan JAN adalah RM21.2 bilion. Amaun yang dilaporkan hanya berdasarkan caj perkhidmatan visa, pembelian rumah dan kenderaan menggunakan duit simpanan tetap serta pembiayaan pelajaran dan persekolahan anak. Jumlah tersebut tidak

termasuk perbelanjaan harian, perbelanjaan pelajaran yang komprehensif dan pembelian rumah, kenderaan atau aset-aset lain melalui pembiayaan sendiri kerana tiada rekod yang terperinci diselenggarakan oleh mana-mana pihak. Sejumlah RM38.165 bilion hasil dianggarkan telah dijana daripada pelaksanaan Program MM2H.

“Encik Anthony Liew Yong Huat: ... According to the statement from MOHA, so they mention there is only RM11.89 billion contributes to Malaysia via visa fee, property purchase, car purchase, children’s educations. But, from MM2H Centre on National Audit Report, the total revenue from 2007 until 2009 is already RM21.2 billion. Okay. So, that means why MOHA record is so low? Where else MM2H Centre or National Audit Report come out is RM21.2 billion. So, it is about RM10 billion difference. Even though MM2H Centre is not record from 2002, is start from 2007.

But, from the record of this MM2H Centre or National Audit Report, we found that they don’t really calculate the household expenditures properly and they don’t include the education also and also, they don’t have a record on second property purchase record. Because, MM2H records should be- they know that those who want buy the first property, they want to withdraw out the money, they have a record. For those persons, they have a second house or third house, I think they don’t have, because our government don’t have records of foreigner buying the property, but they don’t record whether it is MM2H or whether it is expatriate or whether it is other identity. So, that is why they don’t have the proper records.

Tuan Pengerusi: Ya, untuk pengetahuan Encik Anthony, dalam isu ini bukan sahaja pembelian rumah kedua itu tidak ada rekod. Untuk pembelian rumah pertama, sekiranya participant MM2H tidak mengeluarkan duit

daripada FD yang dipegang dengan pihak MM2H, maka itu pun tidak ada rekod.

Encik Anthony Liew Yong Huat: Yes.

Tuan Pengerusi: So, the records that the government is having, to me, it is quite a minimal record.

Encik Anthony Liew Yong Huat: Yes.

Tuan Pengerusi: Until and unless they take money out to purchase and yes, they can capture the rest of the situations. That is a— ini merupakan satu isu yang mana Audit amat mengambil berat, untuk makluman.

Encik Anthony Liew Yong Huat: Yes, exactly YB. So, after taking considerations, we put in some of the figures, so we calculate up to RM38.165 billion. But, this figure also under estimation, should be more than that.”

[Muka surat 4 – 5 Laporan Prosiding Bil. 11(c)/2021 bertarikh 1 Disember 2021]

Selain itu, program MM2H turut memberi sumbangan secara tidak langsung kepada hasil negara. Amaun hasil yang dilaporkan oleh KDN dan anggaran yang telah dibentangkan oleh pihak MM2HCA dijana daripada dokumen yang disimpan oleh pihak Pusat MM2H dan hanya merangkumi sebahagian daripada perbelanjaan yang telah dilakukan oleh peserta program. Program MM2H secara tidak langsung turut menyumbang kepada sektor seperti perhotelan dan lain-lain.

“Encik Anthony Liew Yong Huat: ... That is why I want to mention that actually MM2H really is contribute a lot to revenue to our country. That is why what the figure that mentioned by Ministry of Home Affair is RM11.89 is much different. From this chart we know that – just now all the figure we just partial only. From this chart you know that MM2H programs spillover effect to other sector which hotel all this thing we haven’t included.

We still have education expenses, leisure at tourists and shopping, or car purchase. Car purchase is some of the car rental we don’t include. F&B we don’t include, leisure tourists, all these we don’t include. This one we don’t need talk much. Everyone will know that MM2H is contribute to our national economy. Especially for those – our Malaysia is one of the education hubs, so a lot of people will come for education as well. It is one of the big revenues generate from MM2H programmes.”

[Muka surat 6 Laporan Prosiding Bil. 11(c)/2021 bertarikh 1 Disember 2021]

5.4 Keterangan TKSU (Dasar dan Kawalan) KDN

YBhg. Datuk Mohamad Fauzi bin Md Isa TKSU (Dasar dan Kawalan) KDN dalam Prosiding Bil. 11(b)/2021 bertarikh 2 Disember 2021 mengulas isu yang dibangkitkan JAN seperti berikut:

i. Had Umur Anak Sebagai Tanggungan-tanggungan Semasa Berumur 21 Tahun

TKSU KDN menjelaskan bahawa berdasarkan semakan, kesemua tanggungan bagi peserta MM2H adalah di bawah umur 21 tahun dan tiada yang melebihi had umur tersebut.

ii. Ketiadaan Data Bagi Mengenalpasti Jenis Permohonan

TKSU (Dasar dan Kawalan) KDN juga memaklumkan isu mengenai permohonan baharu atau lanjutan yang tidak dapat dipastikan dapat dilihat melalui sistem MyIMMs.

***“Datuk Mohamad Fauzi bin Md Isa:** Okey. Alright. Isu yang kedua yang ditimbulkan oleh pihak audit adalah ia tidak dapat memastikan sama ada ini permohonan baharu atau lanjutan. Ini kita di pihak kementerian dan JIM kita mengakulah. Mungkin ini kita kelemahan-kelemahan daripada segi sistem.*

Sistem itu sudah ada cuma bila kita tengok, kalau kita tengok dengan teliti baru kita nampaklah.

Sebenarnya di sistem MyIMMs itu telah pun ada indication bahawa ini adalah lanjutan ataupun yang baharu.”

[Muka surat 15 Laporan Prosiding Bil. 11(b)/2021 bertarikh 2 Disember 2021]

Selain itu, TKSU (Dasar dan Kawalan) KDN menjelaskan isu yang dibangkitkan JAN mengenai analisis yang tidak dapat dibuat kerana ketiadaan data berkaitan penyertaan MM2H akan dapat diatasi melalui pembangunan sistem baharu yang bakal menggantikan MyIMMs.

***“Datuk Mohamad Fauzi bin Md Isa:** Lagi satu pula untuk makluman Tuan Pengerusi, dalam masa yang sama, kita sedang bangunkan sistem baharu yang menggantikan MyIMMs. MyIMMs ini agak lama 20 tahun lebih. So, memang semua ini telah kita ambil kira daripada segi untuk itu.”*

[Muka surat 16 Laporan Prosiding Bil. 11(b)/2021 bertarikh 2 Disember 2021]

“Tuan Pengerusi: Akan tetapi, pandangan saya Yang Berbahagia Dato’, berkenaan dengan penemuan Audit ini, memang kita sekiranya kita ada satu list, katalah berapa permohonan ataupun kelulusan baharu tahun 2021. Berapakah kelulusan lanjutan tahun 2021? I think that are some of the statistic bukan pun bersifat confidential sangat yang sepatutnya disimpan oleh pihak JIM dan juga pihak kementerian.

Kita sedia maklum di Parlimen selalu, Ahli-ahli Parlimen akan membangkitkan isu untuk mendapatkan statistik makluman dan sebagainya and I think all this things need to be ready. Itu pandangan daripada saya dan harap boleh mengambil berat berkenaan perkara ini.

Datuk Mohamad Fauzi bin Md Isa: Saya setuju pandangan daripada Tuan Pengerusi itu. Sebenarnya, apa-apa juga sistem memang kita perlukan data itu daripada segi summary-nya. Akan tetapi, seperti mana saya sebutkan pada awal tadi, Tuan Pengerusi dan ahli panel sekalian, ini sistem yang lama Tuan Pengerusi. Kita mengaku sistem yang lama.

Ini disebabkan sistem ini dibina 20 tahun dulu. Sebab itu kita sedang come out dengan sistem yang baharu. Jadi, sebenarnya, kalau kita hendak buat dalam bentuk dashboard itu, hendak dapatkan dengan cepat, memang agak sukarlah. That is why kemungkinan kita kena buka satu persatu itu. Itu saya setuju. Mungkin itu, itu memang kita punya, kita akui itu kita punya kelemahan sistem yang ada

sekarang ini. Akan tetapi, benda itu memang kita sudah sedar dan untuk sistem yang baharu ini, kita akan tambah baik dan dashboard itu akan ada dalam kita punya spec-lah.”

[Muka surat 17 Laporan Prosiding Bil. 11(b)/2021 bertarikh 2 Disember 2021]

5.5 PENEMUAN PAC PARLIMEN

Penemuan PAC Parlimen adalah seperti berikut:

5.5.1 Pengambilalihan Program Oleh KDN

i. **YBhg. Datuk Wira Dr. Noor Zari bin Hamat (KSU MOTAC)** dalam prosiding Bil. 11(a)/2021 bertarikh 24 November 2021 menjelaskan bahawa pengurusan program MM2H telah diambil alih oleh KDN pada Oktober 2021.

KSU MOTAC juga berpandangan bahawa program MM2H wajar diteruskan oleh KDN. Walau bagaimanapun MOTAC akan melaksanakan promosi bagi menggalakkan kemasukan peserta-peserta ke dalam program ini, dengan syarat-syarat baharu yang ditadbir oleh KDN.

*“**Tuan Pengerusi:** Nombor dua, bagi sayalah secara persendirian, MM2H ini ia lebih kepada sesuatu untuk menarik orang luar untuk masuk ke negara demi menjana lebih pendapatan kepada negara kita dan menyumbang kepada ekonomi. KDN itu lebih kepada controlling. So, pada pandangan Datuk Wira, sama ada MM2H ini patut dikekalkan di MOTAC ataupun lebih baik dipindahkan ke KDN?*

...

Datuk Wira Dr. Noor Zari bin Hamat: *Tentang pertanyaan daripada Tuan Pengerusi yang memohon pandangan saya sama ada program ini harus berada di MOTAC atau KDN, kalau kita lihat di sini, program ini masih baru lagi berada di KDN. Jadi, saya secara itu berpandangan perkara ini wajar diteruskan oleh pihak KDN.*

Walau bagaimanapun, daripada segi promosi dan menggalakkan kemasukan peserta-peserta ke dalam program ini, insya-Allah, MOTAC akan melakukannya sebagai sebahagian daripada usaha untuk menarik lebih ramai lagi peserta ke dalam program ini dengan syarat-syarat baharu yang ditadbir oleh pihak KDN, Tuan Pengerusi.”

[Muka surat 4 Laporan Prosiding Bil. 11(a)/2021 bertarikh 24 November 2021]

- ii. **YBhg. Datuk Mohamad Fauzi bin Md Isa (TKSU KDN) dalam Prosiding Bil. 11(b)/2021 bertarikh 2 Disember 2021** menerangkan bahawa pengambilalihan keseluruhan pengoperasian Program MM2H adalah lanjutan daripada teguran JAN yang mendapati pelaksanaan program MM2H yang tidak berkesan dan keberhasilan yang tidak dapat dinilai. Justeru, semakan semula pelaksanaan program perlu dibuat selaras dengan perubahan semasa contohnya daripada aspek pendapatan, harga barangan dan taraf hidup.

“Tuan Pengerusi: *mengapakah ada keperluan bagi KDN untuk mengambil alih keseluruhan pengoperasian ataupun pengendalian Program MM2H ini dan tidak dikekalkan kepada MOTAC?*

Datuk Mohamad Fauzi bin Md Isa: *Saya jawab dahululah, Tuan Pengerusi. Sebenarnya, apabila kita buat kajian semula syarat-syarat di bawah Program MM2H ini, ini sebenarnya pun kita punya respons kepada*

teguran Audit. Teguran Audit sebenarnya yang mengatakan bahawa Program MM2H yang kita buat ini tidak nampak kesannya. Walaupun betul daripada segi yang Tuan Pengerusi cakap tadi tentang apa yang kita buat tetapi kesannya memang tidak nampak sangat dari segi kemasukan pelaburan dan sumbangan ekonomi.

Jadi, sebab itu kita rasa mungkin high time kita perlu review. Memang kita review dengan syarat-syarat yang baharu itu. Itulah puncanya kenapa kita review, sebenarnya. One of the things adalah teguran daripada Jabatan Audit Negara.

Kemudian, memang sudah sebenarnya kalau sudah selama 20 tahun itu sebenarnya –Banyak yang berubah dalam masa 20 tahun; gajinya, pendapatannya, harga barangan, taraf hidup. Jadi, sebenarnya bagi sayalah that is why kami sendiri yakin bahawa walaupun dengan syarat baharu ini memang Malaysia boleh lagi mengekalkan dari segi tarikannyalah.”

[Muka surat 20-21 Laporan Prosiding Bil. 11(b)/2021 bertarikh 2 Disember 2021]

- iii. **YBhg. Dato’ Indera Khairul Dzaimie bin Daud (KP JIM) dalam Prosiding Bil. 11(b)/2021 bertarikh 2 Disember 2021** memaklumkan pengambilalihan portfolio MM2H daripada MOTAC ke KDN adalah bagi memudahkan dan mempercepatkan proses secara keseluruhan khususnya bagi proses kelulusan.

“Dato’ Indera Khairul Dzaimie bin Daud: Kenapa ia dipindahkan sekarang ini, dipindahkan kepada Imigresen, bukan bermakna MOTAC tidak terlibat. MOTAC masih lagi terlibat sepenuhnya daripada segi

mempromosikan program MM2H ini. Ia dipindahkan untuk lebih memudahkan proses dan menjadikan proses kelulusannya lebih cepat.”

[Muka surat 18 Laporan Prosiding Bil. 11(b)/2021 bertarikh 2 Disember 2021]

5.5.2 Proses Kelulusan Program MM2H

i. **YBhg. Datuk Wira Dr. Noor Zari bin Hamat (KSU MOTAC)** dalam prosiding Bil. 11(a)/2021 bertarikh 24 November 2021 menjelaskan bahawa permohonan akan dibawa ke MOTAC bagi tujuan pemprosesan dan kemudiannya akan dibentangkan dalam Jawatankuasa Perakuan yang dipengerusikan bersama oleh MOTAC dan JIM. Selepas itu, ia akan dibawa kepada pihak KDN untuk kelulusan.

*“**Puan Wong Shu Qi [Kluang]:** ... Ketika tahun 2002, apabila program MM2H ini dilancarkan, siapa yang bertanggungjawab secara khususnya untuk menetapkan semua syarat ini, memandangkan sekarang KDN ambil alih semua kuasa keputusan itu? Ketika itu apabila tetapkan semua syarat ini, adakah KDN juga diminta pandangan supaya syarat-syarat ini ditetapkan? Semua ini dululah. Terima kasih.*

***Datuk Wira Dr. Noor Zari bin Hamat:** Mungkin, Yang Berhormat, saya cuba memberikan gambaran umum tentang prosesnya.*

Permohonan akan dibawa ke MOTAC. Kita akan membuat pemprosesan. Kita akan proses permohonan tersebut dan kemudiannya ia akan diputuskan atau dibentangkan di-endorse dalam satu Jawatankuasa Perakuan. Ini membincangkan dan meng-endorse kepada dalam Jawatankuasa Perakuan ini yang dipengerusikan bersama oleh MOTAC

dan Jabatan Imigresen Malaysia. Belum ada keputusan lagi pada saat itu. MOTAC akan memproses dan membentangkan dalam Jawatankuasa Perakuan yang dipengerusikan bersama oleh MOTAC dan Jabatan Imigresen Malaysia. Selepas itu, ia akan dibawa kepada pihak KDN untuk kelulusan. Kelulusannya adalah terletak di pihak KDN sama ada mereka ini akan dibenarkan sebagai peserta MM2H atau tidak. Itu prosesnya.”

[Muka surat 4 - 5 Laporan Prosiding Bil. 11(a)/2021 bertarikh 24 November 2021]

- ii. **YBrs. Encik Mohd Zamri bin Mat Zain [TKSU (Pelancongan), MOTAC]** dalam prosiding Bil. 11(a)/2021 bertarikh 24 November 2021 menjelaskan bahawa sebelum permohonan tersebut dibentangkan dalam Jawatankuasa Perakuan, MOTAC akan melaksanakan *due diligence* bagi memastikan semua permohonan memenuhi semua kriteria yang telah ditetapkan termasuklah membuat *vetting* daripada Polis Diraja Malaysia (PDRM). Setelah selesai, barulah MOTAC membentangkannya dalam mesyuarat Jawatankuasa Perakuan.

Kemudian, selepas pengesahan oleh Jawatankuasa Perakuan ia akan dikemukakan kepada urus setia di KDN untuk menguruskan kelulusan oleh Menteri Dalam Negeri (MDN). Sebarang kelulusan dan keputusan dibuat oleh MDN dan akan dimaklumkan kepada Unit MM2H di bawah JIM. Semua keputusan akhir dibuat oleh pihak KDN dan seterusnya pihak JIM akan memaklumkan keputusan kepada peserta yang berjaya.

“Encik Mohd Zamri bin Mat Zain: *Tuan Pengerusi, if I may explain further sedikit the process of the approval before reaching to KDN.*

Sebelum dia sampai kepada Jawatankuasa Perakuan, kita akan buat due diligence dahulu untuk memastikan bahawa semua permohonan must be fulfilled with the requirements. So, termasuklah untuk membuat vetting daripada PDRM dan selepas selesai, baru kita bentangkan dalam mesyuarat Jawatankuasa Perakuan yang dipengerusikan secara bersama oleh MOTAC dan juga KDN.

Kemudian, first endorsement ini kita akan forward to urus setia di KDN untuk menguruskan kelulusan oleh Yang Berhormat Menteri Dalam Negeri. Any approval, any decision going to be made by the Yang Berhormat Menteri Dalam Negeri akan dimaklumkan semula kepada Unit MM2H Imigresen. Kebetulan located di MOTAC. Pun begitu, mereka tidak associated dengan MOTAC. Cuma, they were located di MOTAC, the body themselves. Semua keputusan adalah dibuat akhirnya oleh pihak KDN dan urusan seterusnya oleh pihak JIM untuk memaklumkan keputusan kepada participant yang berjaya. Itu adalah proses daripada submission sampailah approval untuk para peserta MM2H."

[Muka surat 5 Laporan Prosiding Bil. 11(a)/2021 bertarikh 24 November 2021]

5.5.3 Pelantikan Perunding

i. **YBhg. Datuk Wira Dr. Noor Zari bin Hamat (KSU MOTAC)** dalam prosiding Bil. 11(a)/2021 bertarikh 24 November 2021 menjelaskan bahawa sejak pelaksanaan program MM2H iaitu pada tahun 2002, tiada kajian semula dilakukan terhadap syarat-syarat yang telah ditetapkan. Oleh itu, MOTAC merasakan perkara ini perlu dilihat secara menyeluruh dan telah melantik perunding bagi tujuan tersebut. Hasil daripada kajian tersebut dikemukakan kepada pihak KDN.

“Datuk Wira Dr. Noor Zari bin Hamat: Tentang siapa yang meluluskan syarat-syarat berkaitan dengan perkara ini, Yang Berhormat, sebagaimana yang Encik Mohd Zamri sebut tadi, semenjak penubuhannya hampir 20 tahun, tidak ada sebarang kajian dibuat terhadap perkara ini. Jadi, saya kira untuk kita tengok balik pada tahun 2002 itu adalah satu sejarah yang perlu kita lihat balik. Sebab dari tahun 2002 setelah berusia hampir 20 tahun, tiada sebarang kajian. Jadi, saya kira yang menetapkan syarat-syarat itu adalah mereka di peringkat awal inilah.

Oleh sebab itulah bila kami masuk, kami berdua telah checked in merasakan bahawa ini suatu perkara yang perlu dilihat secara totality dan dengan kemampuan MOTAC yang tidak berapa ramai ini, so kami engage dengan konsultan. Hasil daripada kajian tersebut, kami kemukakan kepada pihak KDN hasil daripada kajian yang dibuat oleh perunding tersebut, Tuan Pengerusi dan Ahli-ahli Jawatankuasa.”

[Muka surat 5 Laporan Prosiding Bil. 11(a)/2021 bertarikh 24 November 2021]

- ii. **YBrs. Encik Mohd Zamri bin Mat Zain [TKSU (Pelancongan), MOTAC]** dalam prosiding Bil. 11(a)/2021 bertarikh 24 November 2021 menjelaskan bahawa kajian dilaksanakan berdasarkan kepada penanda aras (*benchmark*) negara Australia dan beberapa negara lain. Selaras dengan dapatan daripada kajian yang dijalankan, MOTAC berpandangan bahawa pengurusan program harus diletakkan dibawah satu bumbung iaitu KDN. Manakala MOTAC akan memfokuskan kepada urusan promosi melalui 33 buah stesen diluar negara di bawah Tourism Malaysia.

“Encik Mohd Zamri bin Mat Zain: Tuan Pengerusi, if I may. Datuk Wira, if I may. Because back to your question tadi, if I may, Datuk Wira. Kita melihat kepada pandangan daripada konsultan juga. Based on benchmarking study yang dibuat, most of the final say would be the Home Ministry ataupun internal kah— I mean, Kementerian Dalam Negeri. Berdasarkan kepada benchmarking yang dibuat di Australia dan juga beberapa negara yang lain.

Juga, pas lawatan MM2H ini ibarat pas lawatan jangka panjang. Ia sama juga dengan expat. Cuma, we are considering them as a high-end punya foreign entities. Same goes to expat.

Bagi memastikan bahawa penyelarasan, kita hendak synchronization among pemegang-pemegang pas ini, maka kita rasa kita berpandangan—we in line dengan dapatan kajian. In line dengan dapatan kajian bahawa harus diletakkan di bawah satu roof sahaja iaitu di bawah KDN. Talking about commercialization, maknanya kita akan fokus kepada urusan promosi, kita akan pick up. Kebetulan kita ada 33 buah stesen kita di luar negara di bawah Tourism Malaysia. Maka kita akan ambil kita punya strength di situ untuk membuat promosi, untuk entice and attract prospect future participant.

Akan tetapi, daripada segi aspek pengurusan foreigner itself— because mereka ini ialah foreigner. The moment they are foreigner, maknanya its falls under Ministry of Home Affairs untuk look after berkaitan dengan urusan. Maknanya disatukan urusan pas dan sebagainya di bawah satu roof of entity iaitu di KDN melalui JIM. Terima kasih Tuan Pengerusi.”

Selain itu, **YBrs. Encik Mohd Zamri bin Mat Zain [TKSU (Pelancongan), MOTAC]** juga menjelaskan bahawa kerjasama dengan perunding telah dibuat bermula September 2020 sehingga Mac 2021. Pelantikan perunding telah dibuat secara tender terbuka dengan nilai kos RM500,000. Pelantikan ini telah dibuat mengikut prosedur yang telah ditetapkan. MOTAC telah mempunyai terma rujukan (TOR) berkaitan kajian yang perlu dilaksanakan termasuklah *benchmarking* dan sebagainya.

Beliau juga memaklumkan bahawa hasil daripada keputusan / kajian tersebut telah dibentangkan dalam Mesyuarat Jemaah Menteri dan akhirnya Kerajaan memutuskan memindahkan pengurusan program MM2H kepada KDN.

5.5.4 Pindaan Peraturan dan Syarat Bagi Penyertaan MM2H

i. **YBrs. Encik Mohd Zamri bin Mat Zain [TKSU (Pelancongan), MOTAC]** dalam prosiding Bil. 11(a)/2021 bertarikh 24 November 2021 menjelaskan bahawa MOTAC akan meneliti dan menilai semula kesesuaian *applicability of the findings* untuk dilaksanakan oleh Kerajaan. Selepas menerima laporan akhir kajian yang dilaksanakan, MOTAC telah mengadakan beberapa siri perbincangan dengan pihak perunding. Dan kemudiannya dapatan tersebut akan dipanjangkan kepada KDN untuk dilaksanakan *due diligence*.

Beberapa siri rundingan telah diadakan oleh KDN. Seterusnya KDN menyediakan Memorandum Jemaah Menteri (MJM) untuk diputuskan syarat-syarat baharu yang dipersetujui oleh Kerajaan.

ii. **YBhg. Dato' Indera Khairul Dzaimie bin Daud (KP JIM)** dalam **Prosiding Bil. 11(b)/2021 bertarikh 2 Disember 2021** menjelaskan bahawa syarat-syarat baharu MM2H yang dibuat telah mengambil kira kajian yang dibuat oleh KPMG dan telah diubahsuai mengikut kewajaran.

iii. **YBrs. Tuan Anthony Liew Yong Huat (Pengerusi MM2HCA)** dalam **Prosiding Bil.11(c)/2021 bertarikh 1 Disember 2021** memaklumkan bahawa pindaan baharu terhadap Program MM2H telah menimbulkan keraguan di kalangan peserta sedia ada dan kurang menarik berbanding program yang ditawarkan oleh negara lain. Ini termasuk pemendekan tempoh PLS daripada 10 tahun ke 5 tahun, usia peserta ditingkatkan daripada 21 tahun ke 35 tahun, dan pendapatan bulanan ditingkatkan daripada RM10,000 ke RM40,000.

5.5.5 Syarat Kewangan

i. **YBrs. Encik Mohd Zamri bin Mat Zain [TKSU (Pelancongan), MOTAC]** dalam **prosiding Bil. 11(a)/2021 bertarikh 24 November 2021** menjelaskan bahawa nilai pendapatan sebulan RM10,000 ialah nilai yang telah ditetapkan pada 20 tahun yang lalu. Kerajaan hendak mencari peserta yang berpotensi dan berpendapatan tinggi untuk menetap di Malaysia. Berdasarkan perbandingan yang dilaksanakan oleh perunding, Singapura telah menetapkan syarat yang lebih tinggi tetapi masih mampu dilaksanakan. MOTAC akan terus mempromosikan program MM2H dan setakat ini telah menerima respon dari pemohon seperti Myanmar dan Bangladesh.

***“Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli:** Okey, okey, Oktober. Sudah mulalah ini? Sudah mula ya. Cumanya, daripada segi input kepada syarat-syarat baharu yang diletakkan itu, adakah itu datang totally dari KDN ataupun input-input daripada survey tadi kah ataupun daripada EPU*

kah? Ini kerana daripada RM10,000 kepada RM40,000 itu, itu satu yang besar. Adakah impak terhadap penerimaan orang asing pada program ini boleh terjejas kerana jumlah pendapatan besar, contohnya? Dan juga fixed deposit, dan juga jenis-jenis bangunan yang boleh dibeli di sini. Adakah itu juga input totally from KDN ataupun daripada lain-lain agensi?

Encik Mohd Zamri bin Mat Zain: ... Keduanya, RM10,000, Yang Berhormat, it was almost 20 years back punya value. We are looking forward untuk mencari high yield atau high end punya prospect foreigners yang hendak menetap di Malaysia. Although kita tengok ada ia punya consequences, pro and cons, kita tidak tahu apa result-nya. So, dahulu result kita RM10,000 dan kita found ada 48,000. Ada 30,000 principle, over and above ada 64,000, campur konsultan, campur dia punya dependent. Kalaupun kita hendak melaksanakan new terms and conditions ini, kita pun tidak pasti lagi adakah itu tidak mampu untuk entice, attract foreigners. Kalau kita compare, Yang Berhormat, dengan Singapore dan sebagainya, ia punya requirement lagi tinggi, seperti yang ada tercatat dalam dapatan konsultan tetapi masih lagi mampu.

So, kita akan terus meneruskan lagi, keep on continuing our promotion punya efforts. Untuk makluman Yang Berhormat, kita sudah mula menerima respons untuk tunggu bila kita betul-betul boleh menerima mereka. For instance, dari Myanmar dan juga Bangladesh. Kalau lihat di sini, banyaknya konvensionalnya ialah dari China banyak, last time.

So, kita tidak boleh membuat preempt awal, Yang Berhormat, bahawa syarat-syarat baharu ini akan memberi burdensomeness ataupun memberi satu lagi dimension yang agak sukar untuk prospek a new participant. Kita tidak boleh buat decision yang awal ataupun pandangan

awal. Let us test dahulu because RM10,000 dahulu pun mungkin dapat— 20 tahun lepas mungkin tinggi tetapi sekarang, after 20 years, barulah kita hendak revise. saya tidak kata RM10,000 tidak tinggi tetapi apalah RM10,000 dahulu dengan high-end prospect peserta dengan nilai yang sekarang. So, we are looking forward to those high-end dan juga quality participant. Terima kasih Yang Berhormat.”

[Muka surat 7 – 8 Laporan Prosiding Bil. 11(a)/2021 bertarikh 24 November 2021]

- ii. **YBhg. Datuk Mohamad Fauzi bin Md Isa (TKSU KDN) dalam Prosiding Bil. 11(b)/2021 bertarikh 2 Disember 2021** mengulas persoalan PAC mengenai kenaikan had pendapatan bulanan baharu yang ditetapkan iaitu RM40,000 sebulan berbanding dengan kajian perunding iaitu KPMG yang berjumlah RM35,000 sebulan adalah berdasarkan kaedah *rounding up* yang dikatakan boleh memudahkan urusan pentadbiran berkaitan.

Walau bagaimanapun, PAC mendapati bahawa justifikasi *rounding up* oleh TKSU KDN bagi peningkatan syarat pendapatan bulanan untuk program MM2H adalah tidak boleh diterima.

Sehubungan itu, KP JIM telah menjelaskan bahawa penetapan syarat baharu had pendapatan bulanan tersebut adalah bagi memastikan penyertaan peserta yang berkualiti.

“Dato’ Mohamad Fauzi bin Md Isa: tentang pendapatan itu, kita sebenarnya apa juga cadangan daripada pihak perunding memang kita terima sebab kita yang engage dia. Itu sebagai kita punya panduannya untuk pemakluman Yang Berhormat, tetapi sebenarnya daripada segi-bagi contoh RM35,000 sebenarnya kita rounding up itu sebenarnya

kepada RM40,000. Memudahkan kita sebenarnya. Kalau tidak nanti esok kalau tidak kita menggunakan RM35,000, RM23,000 dan daripada segi pentadbirannya memang sangat sukar.

Tuan Pengerusi: Akan tetapi Dato' sekiranya justifikasi dia adalah rounding up, rounding up ini pun besar tahu. RM5,000 lebih kurang, dia lebih 17 peratus kah atau 18 peratus lebih tinggi daripada KPMG.

Dato' Mohamad Fauzi bin Md Isa: Dia sebenarnya Tuan Pengerusi kalau rounding up daripada segi tukaran mata wang tidak tinggi sangat sebenarnya. Kalau kita ikut value duit Malaysia memang tinggilah RM5,000 itu. Akan tetapi kalau daripada segi rounding up forex dia tidak tinggi sangat.

Tuan Pengerusi: Akan tetapi jika kita buat rounding up macam tidak berapa saintifik lah dekat sini. Kita ada finding daripada KPMG kata RM35,000 then lepas itu cuma untuk tujuan rounding up kita buat RM40,000. I think itu...

Dato' Mohamad Fauzi bin Md Isa: Itu hanya daripada penemuan perunding, kita tidak perlu ambil 100 percent daripada perunding.

Tuan Pengerusi: Itu saya kata, tetapi Dato' tadi kata peningkatan itu adalah secara rounding up, I think that is something not very accurate. So, if you can give us some other justification we can accept. Akan tetapi jika Dato' kata daripada RM35,000 sampai RM40,000 itu rounding up I don't think that is acceptable. I agree that we may not take KPMG report 100 percent. This one I agree. Ministry has your calculation and so on, so we

are asking for the justification. But if the justification is rounding up to me that is a big issue lah. Sila Dato' KP.

Dato' Indera Khairul Dzaimie bin Daud: *Tuan Pengerusi, izinkan saya untuk menambah ataupun yang dijelaskan oleh Dato' Fauzi tadi. Seperti mana yang saya maklumkan syarat-syarat baru MM2H ini kita perlukan peserta yang benar-benar berkualiti. Jadi pandangan kementerian mereka yang mempunyai pendapatan sebanyak RM40,000 sebulan dengan simpanan tetap RM1 juta di dalam bank-bank komersial yang akan ditetapkan nanti adalah mereka yang benar-benar berkualiti, establish kerana mereka juga akan menanggung tanggungan masing-masing di Malaysia ini.*

Jadi perkara ini subjektif Tuan Pengerusi. Pandangan kementerian RM40,000 ialah mencukupi untuk kita definisikan seseorang itu sebagai berkualiti kerana RM40,000 ini adalah Ringgit Malaysia. Jika kita convert US Dollar mungkin dalam nineteen something dan Singapore Dollar mungkin dalam around 20. Jadi sebelum ini terdapat di kalangan peserta MM2H ini yang sekadar pekerja-pekerja low skill di negara luar sana tetapi syarat yang begitu rendah membolehkan mereka menjadi peserta MM2H di negara kita. Jadi, sebab itu ia dinaikkan dan kalau kita persoalkan kenapa RM40,000 dan kenapa tidak RM50,000, tidak ada satu justifikasi yang tepat.

Selain daripada saya katakan tadi bahawa pandangan kementerian itulah jumlah yang dirasakan cukup berkualiti untuk kita menarik peserta-peserta MM2H yang baru ini."

[Muka surat 10-12 Laporan Prosiding Bil. Bil. 11(b)/2021 bertarikh 2 Disember 2021]

5.5.6 Tempoh Keberadaan Di Malaysia

- i. **YBhg. Datuk Wira Dr. Noor Zari bin Hamat (KSU MOTAC)** dalam prosiding Bil. 11(a)/2021 bertarikh 24 November 2021 menjelaskan bahawa syarat 90 hari dalam setahun peserta perlu berada di Malaysia merupakan satu kaedah proaktif yang diambil oleh Kerajaan untuk memastikan peserta dapat berbelanja dan menyumbang kepada aktiviti ekonomi di Malaysia.
- ii. **YBrs. Tuan Anthony Liew Yong Huat (Pengerusi MM2HCA)** dalam Prosiding Bil.11(c)/2021 bertarikh 1 Disember 2021 memaklumkan bahawa tempoh keberadaan di Malaysia bagi peserta program tidak menggambarkan hasil serta perbelanjaan sebenar para peserta kerana majoriti peserta melabur terhadap hartanah pada peringkat awal dan akan beransur untuk menetap lebih lama pada penghujung program.

“Tuan Pengerusi: Now, Encik Anthony back to the 90 days and so on. So, do you have a statistic of all the participants here? How many of them are actually coming in and out and even stay less than a month or something like that?”

Encik Anthony Liew Yong Huat: Actually, we have the statistics just now. Sorry. [Merujuk kepada slaid pembentangan] Here, half of them stayed more than 182 days. I can say that it has passed 90 days. It is about 55 percent. 55 percent is less than 90 days.

Tuan Pengerusi: So, from your point of view because from what I can see MM2H is meant to get foreigners to come and stay with us, stay in the nation and from there they spend and improve our economy and so on.

Then again, the question from me is apakah justifikasi for them not to stay if we are going to grant them the MM2H approval? Some of them even stayed less than seven days a year. So, from the government's side point of view I would say, the government would say why should I grant you the approval since you do not even come in await for seven days a year, I can just grant you a tourist visa. You come in then you just spend here. Why should I give you MM2H? So, that is my question.

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Some of them as we know, we have a lot of property investors. Some of it is in Johore, we have three big developers from China, so they get a lot of buyers from there. Of course, Singapore also has and most of them they purchased. They will come for later not immediately.*

Some of them they come here and rent out or they come here for vacations. So, for vacations they would not come for 14 days or for so long. Of course, 14 days I think is reasonable. Within 30 days also for me is still reasonable. But of course, let say seven days or less per year, less than that of course that one we consider they are not so interested to Malaysia. That one we can consider not so many. It is about that 11 percent only."

5.5.7 Keberhasilan Program MM2H

i. **YBhg. Datuk Wira Dr. Noor Zari bin Hamat (KSU MOTAC)** dalam prosiding Bil. 11(a)/2021 bertarih 24 November 2021 menjelaskan bahawa sebelum tahun 2017, MOTAC tidak ada membuat sebarang sasaran pencapaian secara berstruktur iaitu tiada satu bentuk pengurusan data, pengkalan data dan sebagainya. Akan tetapi, selepas tahun 2017, MOTAC

telah pun mewujudkan dan membangunkan satu rekod untuk menyelaraskan beberapa perkara berkaitan dengan sasaran dan juga pencapaian.

- ii. **YBrs. Encik Mohd Zamri bin Mat Zain [TKSU (Pelancongan), MOTAC]** dalam prosiding Bil. 11(a)/2021 bertarikh 24 November 2021 menjelaskan sebelum ini tidak ada satu sistem bagi tujuan perekodan. Perekodan hanya dibuat secara manual. Oleh itu, MOTAC telah mencadangkan untuk mewujudkan satu sistem, walau bagaimanapun selepas pengambilalihan program oleh KDN cadangan tersebut mungkin akan diteruskan oleh KDN.

“Encik Mohd Zamri bin Mat Zain: Yang Berhormat, in responding Yang Berhormat punya persoalan tadi, ketika itu memang kita akui tidak ada satu sistem yang betul-betul thorough untuk kita— the aspect for recording purposes. Kita ada data, yes, manual dan sebagainya. That is why one of our proposals in future ini kita akan buat satu sistem. Memang dah masuk dalam cadangan kita untuk— ketika itu kita beranggapan tidak pindahlah ketika itu, perancangan kita pada tahun 2020.

Akan tetapi selepas evolusi berlaku, perkembangan dan sebagainya, ada keperluan untuk dikaji dan kemudian untuk dipindahkan dan sebagainya, maka kita beranggapan bahawa satu sistem— di Kementerian Dalam Negeri memang dah ada sistem tetapi mungkin perlu dimantapkan lagi sistem termasuklah untuk membuat satu sistem yang lebih komprehensif untuk tab, mengesan keperluan-keperluan yang sebelum ini tidak dapat dibuat secara lebih berstruktur ketika di bawah MOTAC.

Cadangan untuk mempunyai satu sistem itu memang dah ada dalam ketika di MOTAC. Akan tetapi kemudian dah hand over, maknanya kita

beranggapan bahawa cadangan itu mungkin diteruskan oleh pihak Kementerian Dalam Negeri.”

[Muka surat 14 - 15 Laporan Prosiding Bil. 11(a)/2021 bertarikh 24 November 2021]

5.5.8 Pembelian Hartanah

i. **YBrs. Encik Mohd Zamri bin Mat Zain [TKSU (Pelancongan), MOTAC]** dalam prosiding Bil. 11(a)/2021 bertarikh 24 November 2021 menjelaskan bahawa hanya pembelian hartanah yang melibatkan pengeluaran wang daripada simpanan tetap sahaja akan direkodkan. Tidak ada syarat yang menetapkan keperluan untuk memaklumkan MOTAC sekiranya pembelian hartanah tidak melibatkan pengeluaran simpanan tetap.

“Encik Mohd Zamri bin Mat Zain: ... Kalau rekod hartanah ini, Tuan Pengerusi, those yang came over to our office yang meminta withdrawal untuk minta pengeluaran wang daripada fixed deposit, yes, we did do the record. Akan tetapi those yang kita— ini laissez-faire market punya kebebasan untuk individu membeli. Certain state, Yang Berhormat, hartanah ini di bawah purview them, under their purview. So, maknanya kita tidak ada. Memang perihal hartanah adalah di bawah state.

So, katalah dia membeli property berkenaan without notifying us dan tanpa keperluan untuk withdraw from their fixed deposit, so tidak ada pensyaran ketika itu untuk memaklumkan kepada kita. Because it is a free market. So, dia layak untuk membeli. Ada kebenaran. Memang dibenarkan oleh state government berkenaan. So, they are entitled to buy any properties tanpa ada keperluan ketika itu untuk memaklumkan kepada

kita. “Okay, you must report to us, register to us, you are buying certain property.” Tidak ada.

[Muka surat 12 Laporan Prosiding Bil. 11(a)/2021 bertarikh 24 November 2021]

- ii. **YBhg. Dato’ Indera Khairul Dzaimie bin Daud (KP JIM)** dalam **Prosiding Bil. 11(b)/2021 bertarikh 2 Disember 2021** memaklumkan KDN/JIM tidak mempunyai maklumat nilai hartanah yang dipegang oleh peserta-peserta MM2H memandangkan urusan tanah adalah di bawah bidang kuasa kerajaan negeri.

“Datuk Seri Panglima Hajah Azizah binti Datuk Seri Panglima Haji Mohd Dun: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya cuma ingin bertanya. Setakat inilah, berapa nilai hartanah yang telah dipunyai oleh para peserta MM2H ini setakat ini?

Datuk Mohamad Fauzi bin Md Isa: Tuan Pengerusi, saya tidak ada data itu sekarang.

Tuan Pengerusi: Dibekalkan kepada pihak PAC selepas ini?

Dato’ Indera Khairul Dzaimie bin Daud: Nilai hartanah?

Tuan Pengerusi: Nilai hartanah yang dipegang oleh peserta-peserta.

Dato’ Indera Khairul Dzaimie bin Daud: Kami tidak mempunyai nilai hartanah yang dipegang oleh peserta-peserta MM2H.

Tuan Pengerusi: Okey.

Datuk Seri Panglima Hajah Azizah binti Datuk Seri Panglima Haji Mohd Dun: Berapa banyak bilangan? Kalau nilai tak ada tapi bilangan..

Dato' Indera Khairul Dzaimie bin Daud: Juga tidak ada Tuan Pengerusi. Ini kerana urusan tanah ini di bawah urusan kerajaan negeri.”

[Muka surat 22-23 Laporan Prosiding Bil. Bil. 11(b)/2021 bertarikh 2 Disember 2021]

5.5.9 Isu Tanggungan Peserta Melebihi Had Umur 21 Tahun

i. **YBrs. Tuan Anthony Liew Yong Huat (Pengerusi MM2HCA) dalam Prosiding Bil.11(c)/2021 bertarikh 1 Disember 2021** memberi ulasan terhadap penemuan JAN iaitu terdapat tanggungan yang melebihi had umur 21 tahun. Beliau menjelaskan kelulusan diberikan ketika tanggungan masih di bawah 21 tahun. Walau bagaimanapun kelulusan PLS selama 10 tahun yang dibuat secara *blanket* oleh JIM telah menyebabkan umur tanggungan melangkaui had yang ditetapkan.

“Tuan Pengerusi: Okay, so now, wait- let me just try to bring you— okey, Audit ada satu bukan kata complain lah, ada satu penemuan Audit. It says, Pekeliling Imigresen Malaysia - anak yang belum kahwin dan berumur tidak lebih daripada 18 tahun adalah dianggap sebagai tanggungan (dependent) dan anak tidak melebihi 21 tahun dan belum kahwin adalah tanggungan, anak berumur melebihi 21 tahun perlu mengemukakan permohonan secara berasingan untuk menyertai Program MM2H. So, that is the key. Mereka yang berumur 21 tahun ke atas perlu mengemukakan permohonan untuk menyertai Program MM2H. Akan tetapi Audit mendapati bahawa seramai 746 orang anak peserta kekal sebagai tanggungan walaupun telah melebihi 21 tahun.

So, for example jika pada umur 17 tahun mereka buat permohonan. Permohonan itu sah untuk 10 tahun. Ia akan kekal sebagai tanggungan sehingga umur 27 tahun. So, itu merupakan penemuan Audit. So, soalan saya kepada Encik Anthony, what is your view on this penemuan Audit?

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Okay, actually yes, this happened. Actually, before 2017, for those have passports valid until more than 21 years old. They can direct get the visa until that the validity of the passport. Before 2017.*

...

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Yes, China is 10 years. Means that, if let say the main applicant get the visa on 2017. Then, the children are just 17 years old— because of China passports for 16 years old and above, they can get 10 years validity passport. So, means that when they endorsed that time, they can directly get 10 years.*

Tuan Pengerusi: *That is a complaint by Audit, because by the time it is expired, it is already— the kids already 27 years old. Which defeat the purpose of the Pekeliling. You know Audit is very strict on this.”*

[Muka surat 12 – 13 Laporan Prosiding Bil. 11(c)/2021 bertarikh 1 Disember 2021]

- ii. **YBhg. Dato’ Indera Khairul Dzaimie bin Daud (KP JIM) dalam Prosiding Bil. 11(b)/2021 bertarikh 2 Disember 2021** menjelaskan mengenai penemuan JAN yang mana tanggungan perlu membuat permohonan baharu secara individu dan bukan sebagai tanggungan sekiranya tanggungan itu berumur lebih dari 21 tahun.

Beliau memaklumkan bahawa Peraturan Imigresen menetapkan tanggungan perlu berumur di bawah 21 tahun semasa memohon dan tempoh maksimum adalah selama 10 tahun. Walau bagaimanapun, tanggungan tidak perlu memohon secara individu apabila telah mencapai umur 21 tahun dan layak mengikuti program berdasarkan tempoh yang diluluskan. Menurut pandangan KDN dan JIM, pelaksanaan ini tidak mendatangkan sebarang kesalahan daripada segi peraturan.

***“Dato’ Indera Khairul Dzaimie bin Daud:** ... dalam Peraturan Imigresen yang ada ini, ia tidak menetapkan bahawa sekiranya seseorang itu memohon pada usia 20 tahun, dia mesti diberikan sehingga umur 21 tahun sahaja. Tidak begitu. Peraturan menyatakan bahawa tempoh adalah selama sepuluh tahun. As long as dia memohon sebelum usia 21 tahun, dia layak untuk sehingga 30 tahun usianya.*

Pandangan Jabatan Audit Negara dan – Practicality sebenarnya mempunyai perbezaan yang amat besar. Sekiranya kita hadkan umur kepada 21 tahun, mereka tidak layak untuk memohon sebagai peserta Program MM2H berdasarkan peraturan pada ketika itu. Mereka tidak mempunyai simpanan sebanyak RM300,000, mereka tidak mempunyai pendapatan bulanan sebanyak RM10,000 dan kita terima hakikat bahawa terdapat anak-anak ini yang sememangnya tinggal dengan parents, walaupun berusia 30 tahun. Walaupun berusia 40 tahun sekalipun. Akan tetapi, mereka tinggal dengan parents.

Sebab itu, terdapat beberapa penemuan kes-kes seperti ini yang dijumpai dalam audit. Pandangan daripada pihak jabatan dan

kementerian adalah ia tidak mendatangkan sebarang kesalahan dari segi peraturan.

...

Tuan Pengerusi: *Sekejap ya. Pihak AGC ada? Belum ada. Apa yang saya boleh nampak di sini adalah the interpretation of the regulations-lah. Pihak Jabatan Audit Negara mengambil suatu pendirian dan pihak kementerian memang berpendapat bahawa selagi permohonan dibuat sebelum mencapai umur 21 tahun, memang sudah okey. So, berkenaan dengan ulasan daripada Dato' KP tadi, pihak Jabatan Audit Negara ada apa-apa hendak tambah atau tidak?*

Puan Raftah binti Ibrahim: *Ya, Tuan Pengerusi. Memang kami akui dalam pekeliling itu tidak dinyatakan dengan jelas had umur tersebut. Itu sebabnya perkara ini berlaku. Jadi kami bangkitkan isu ini supaya pekeliling tersebut disemak, dikaji semula, adakah peraturan ini akan dikekalkan apabila adanya— akan relaunch balik semula kan? Kami difahamkan akan diaktifkan balik semula program ini. Jadi perkara ini perlu diambil perhatian.”*

[Muka surat 5-6 Laporan Prosiding Bil. 11(b)/2021 bertarikh 2 Disember 2021]

5.5.10 Pembatalan PLS Disebabkan Kesalahan Tatakelakuan

- i. **YBrs. Encik Mohd Zamri bin Mat Zain [TKSU (Pelancongan), MOTAC]** dalam prosiding Bil. 11(a)/2021 bertarikh 24 November 2021 menjelaskan bahawa setiap bulan Pusat MM2H akan menerima laporan daripada KDN yang mengandungi maklumat seperti kelulusan yang dibuat oleh KDN serta pembatalan visa.

“Tuan Pengerusi: So, jika berlakunya pembatalan visa akibat daripada kegiatan jenayah yang melibatkan peserta, would MOTAC be notified? Sama ada MOTAC akan diberitahu atau di-update-kan, “Oh, orang ini telah pun dibatalkan visa, so...”?”

Encik Mohd Zamri bin Mat Zain: Basically not because of any criminals dan sebagainya berlaku, Tuan Pengerusi, usually, every month kita akan dapat laporan daripada pihak imigresen, monthly basis. So, maknanya, Tuan Pengerusi, approval yang dibuat oleh KDN, kemudian benda itu di-forwarded kepada pihak Unit MM2H Imigresen, kebetulan located di MOTAC. Akan tetapi, memang kita tidak ada maklumat siapa approve, siapa tidak approve, kita tidak ada maklumat, Tuan Pengerusi. Cuma, kita tahu based on the monthly report yang di-forward-kan oleh pihak Unit MM2H Imigresen kepada kita.

Tuan Pengerusi: Itu untuk kelulusan, bukan? Akan tetapi isu yang saya bangkitkan ini adalah pembatalan.

Encik Mohd Zamri bin Mat Zain: Termasuklah, Tuan Pengerusi.

[Muka surat 20 - 21 Laporan Prosiding Bil. 11(a)/2021 bertarikh 24 November 2021]

- ii. **YBhg. Dato’ Indera Khairul Dzaimie bin Daud (KP JIM)** dalam Prosiding Bil. 11(b)/2021 bertarikh 2 Disember 2021 menjelaskan tiada ancaman keselamatan yang wujud daripada peserta program.

“Tuan Pengerusi: Okey. So, satu lagi Dato’ berkenaan dengan pembatalan PLS atau kelulusan untuk Program MM2H akibat daripada salah laku atau keterlibatan dalam isu jenayah. So, sama ada ini

merupakan salah satu isu yang dipandang berat oleh pihak JIM ataupun KDN dan berapa seriusnya dalam masa 20 tahun sepanjang masa pelaksanaan Program MM2H ini. Berapa seriusnya isu ini? Criminal offences committed by the peserta dan menyebabkan kelulusan dibatalkan.

Dato' Indera Khairul Dzaimie bin Daud: *Tuan Pengerusi, sepanjang tempoh program ini berjalan, daripada segi ancaman keselamatan daripada peserta dan sebagainya adalah boleh dikatakan tidak wujud. Kecuali pada tahun lepas yang mana satu kes peserta dari Korea Utara; kita dapati dia menjalankan aktiviti-aktiviti perisikan di sini. Atas nasihat daripada agensi keselamatan PDRM, pas Program MM2Hnya telah dibatalkan dan mereka telah pun diusir keluar negara.”*

[Muka surat 19-20 Laporan Prosiding Bil. 11(b)/2021 bertarikh 2 Disember 2021]

- iii. **YBrs. Tuan Anthony Liew Yong Huat [Pengerusi MM2HCA]** dalam **Prosiding Bil.11(c)/2021 bertarikh 1 Disember 2021** memaklumkan bahawa berdasarkan rekod pihak Polis Diraja Malaysia (PDRM) dan JIM, kadar penamatan kelulusan program disebabkan jenayah adalah pada kadar yang rendah dan minimum.

“Encik Anthony Liew Yong Huat: *... So, that is why we- MM2HCA we have done our calculations, even though MM2H Centre, the record of total terminations only from 2011 to 2019. Another chart is a recent record from March 2019, this is pandemic onwards until 15 September, so they have 747 terminations. It is a quite a lot also and many more to terminate coming soon.*

Tuan Pengerusi: *Anthony.*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Ya.*

Tuan Pengerusi: *Daripada jadual ini, bolehkah Encik Anthony jelaskan kepada pihak PAC, antara kes-kes ini, berapa serius kah kes-kes yang mana visa ataupun kelulusan MM2H dibatalkan yang disebabkan oleh kelakuan jenayah? So, if they commit a criminal offence or got committed and so on, their approval will be revoke. So, how serious is that situation from your records?*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Okay, we don't really have the records, but I have checked with the PDRM Special Branch, they said that they have it, but it is not a big record. I don't have the figures, but they say is not a big figure. It is a small figure. Alright.*

Tuan Pengerusi: *But, I see here there is one item PDRM/JIM Order - seven. Does it reflect the accurate number? Seven is quite low, is it?*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Yes, this chart is from MM2H Centre."*

[Muka surat 3 – 4 Laporan Prosiding Bil. 11(c)/2021 bertarikh 1 Disember 2021]

5.5.11 Penggunaan Subsidi Oleh Peserta MM2H

YBrs. Tuan Anthony Liew Yong Huat (Pengerusi MM2HCA) dalam Prosiding Bil.11(c)/2021 bertarikh 1 Disember 2021 memaklumkan bahawa penggunaan subsidi di kalangan peserta Program MM2H adalah pada kadar yang rendah dan majoriti adalah terhadap penggunaan subsidi petrol. Penggunaan subsidi bagi barang keperluan asas dilihat tidak melibatkan majoriti peserta program ini memandangkan peserta yang dipilih mempunyai

pendapatan bulanan dan taraf hidup yang tinggi serta lebih menjurus untuk membeli barangan premium. Manakala penggunaan subsidi petrol oleh peserta pula dilihat sebagai perkara positif kerana ini menunjukkan bahawa para peserta meluangkan masa untuk berjalan-jalan dan bercuti di Malaysia di samping berbelanja dan menyumbang kepada ekonomi pelancongan.

“Encik Anthony Liew Yong Huat: ... Another part is the Minister of Home also mentioned they enjoy a lot of subsidies of government. From our understanding, the low grade of the rice or oil cooking, government subsidize only. But most of our clients they spent money with their quality life. So normally they won’t enjoy this part of subsidy. Of course the petrol, yes. But it let’s say they use the petrol that means they are going out and then they spend money in Malaysia.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: In your mind, what did the government make by saying that they get a lot of subsidies. Which are the subsidies are they getting?

Encik Anthony Liew Yong Huat: Actually from my understanding I am not sure how much that they subsidy to foreigners. But as I know that some of that is not subsidized to foreigner because for MM2H participants, normally they have their quality life in Malaysia. They buy high grade of the rice, high grade of the oil cooking they never buy the packet one. I think we also don’t but the packet one. The subsidy for the petrol yes, I think yes everyone because they need to fill in the petrol then only they can travel to other places then to do the expenses. To spend the money.”

[Muka surat 6 Laporan Prosiding Bil. 11(c)/2021 bertarikh 1 Disember 2021]

5.5.12 Mekanisme Kawalan Dan Pemantauan Program

PAC telah meminta penjelasan mengenai mekanisme kawalan dan pemantauan yang dilakukan terhadap kemasukan golongan-golongan tertentu menerusi program yang pelbagai seperti *expatriate*, MM2H dan program lain yang menarik pelabur dan peniaga-peniaga, yang boleh menimbulkan kebimbangan terhadap persaingan pekerjaan dalam kalangan rakyat.

YBhg. Dato' Indera Khairul Dzaimie bin Daud (KP JIM) dalam Prosiding Bil. 11(b)/2021 bertarikh 2 Disember 2021 menjelaskan bahawa peserta di bawah program MM2H yang terdiri daripada tiga (3) peratus daripada jumlah populasi Malaysia adalah tidak bertujuan untuk bekerja, tetapi untuk tinggal dan menikmati Malaysia sepenuhnya. Oleh itu, tiada isu persaingan pekerjaan dalam kalangan rakyat tempatan yang dapat dilihat.

***“Puan Nurul Izzah binti Anwar:** Kalau boleh tambah Dato' kenapa. Kerana isu satu peratus itu akan meredakan kebimbangan – contohnya kalau ada yang bekerja di Malaysia. Dia sepatutnya tidak boleh bekerja di Malaysia kecuali dia memasuki program *expatriate*. Jadi persaingan dengan tenaga kerja tempatan itu menjadi kebimbangan yang harus dirumuskan oleh PAC. Jadi mahu tidak mahu saya pohon walaupun Yang Berhormat Menteri sudah umum di peringkat umum tetapi dalam prosiding ini Dato' dapat berikan penjelasan secara rasmi daripada pihak Imigresen. Terima kasih.*

***Dato' Indera Khairul Dzaimie bin Daud:** Ya Yang Berhormat. Sebenarnya jumlah untuk MM2H ini dari segi dasarnya telah ditetapkan oleh kementerian tiga peratus daripada jumlah population. Population rakyat Malaysia sekarang ini 30.3 juta. Jadi MM2H termasuk tanggungan*

330,000 plus minus lebih kurang. Akan tetapi formulanya ialah tiga peratus. Mengenai sama ada mereka ini akan mengambil peluang bekerja daripada rakyat tempatan, mereka datang ke Malaysia bukan untuk bekerja Tuan Pengerusi. Kerana itu disyaratkan bahawa pendapatan offshore ialah RM40,000. Mereka ini well established dan datang ke Malaysia untuk tinggal dan menikmati apa yang ada di Malaysia. Bukan datang untuk bekerja. Tidak ada isu di mana mereka ini akan menjadi expatriate ataupun bekerja.”

[Muka surat 8-9 Laporan Prosiding Bil. 11(b)/2021 bertarikh 2 Disember 2021]

KP JIM juga menjelaskan mekanisme pengurusan kemasukan warga asing adalah baik bagi tujuan kawalan dan pemantauan bilangan pengeluaran pas atau visa. Selain daripada itu, PAC dimaklumkan bahawa isu di mana peserta program MM2H bekerja di Malaysia dapat diatasi melalui syarat-syarat baharu MM2H yang lebih ketat.

“Dato’ Indera Khairul Dzaimie bin Daud:*Ya, soalan Tuan Pengerusi tadi bagaimana Imigresen akan menguruskan bilangan pas, visa yang banyak ini? Ekspatriat kita- mereka perlu memohon melalui sistem ekspatriat yang kita panggil ESD online dan pada 29 hari bulan yang lepas, Yang Berhormat Menteri telah melancarkan ESD Satellite Centre (ESC) di KLIA. Ini bertujuan untuk kita memudahkan kemasukan pelabur dan juga pakar-pakar asing yang diperlukan. MM2H tidak boleh convert pas mereka ini kepada ekspatriat. Ini tidak dibenarkan di dalam peraturan dan juga di dalam sistem. eVisa yang dilancarkan semalam ialah visa online untuk visa Malaysia bagi 35 negara yang memerlukan visa untuk masuk ke negara kita.*

Sebelum ini permohonannya secara manual, sekarang dengan eVisa ini sistem kita adalah sama seperti negara maju Australia contohnya. Mereka boleh memohon online dan kelulusan akan diberikan dalam masa 48 jam. Ini fokusnya ialah kepada pelancong, pelajar-pelajar antarabangsa dan mereka yang masuk untuk tujuan pelancongan kesihatan. Mereka boleh memohon melalui visa online.

Jadi saya ingin simpulkan Tuan Pengerusi, tidak ada isu daripada segi pengurusan kemasukan warga asing kerana sistemnya telah pun dibangunkan dengan begitu baik dan mereka akan memilih sama ada mereka ini ingin jadi pekerja low skill ini yang mana pasnya ialah PLKS. Sama ada mereka ingin masuk sebagai pelancong, yang mana pasnya adalah pas lawatan sosial. Sama ada mereka ingin masuk sebagai ekspatriat yang mana pasnya ialah kita panggil employment pass ataupun pas penggajian. Saya harap penjelasan saya adalah jelas. Terima kasih Tuan Pengerusi.

Puan Nurul Izzah binti Anwar: *Terima kasih Dato', saya hanya hendak sebutkan kenapa saya awal tadi kerana itu adalah sebahagian daripada penemuan audit bahawa mereka masuk ke Malaysia mereka bawah program MM2H tetapi didapati bekerja dalam sektor buruh kita. Jadi ada beri perincian juga beberapa jawatan. That the only reason. Jadi memang kita mahu sistem ini sacrosanct tetapi pada masa yang sama bila didapati mereka curi-curi bekerja ya, that the way the problem begins. Thank you.*

Dato' Indera Khairul Dzaimie bin Daud: *Saya tambah Yang Berhormat. Sebab itu MM2H ini telah diperketatkan syaratnya oleh Yang Berhormat Menteri. Sebelum ini begitu loose, mereka boleh masuk dengan pendapatan yang sekadar RM10,000. RM10,000 di Malaysia, di luar sana*

mungkin sekadar RM1,000 lebih ataupun RM2,000 berdasarkan tukaran mata wang asing. Terima kasih Yang Berhormat. Jadi kesimpulannya untuk mengatasi masalah itu, kementerian telah menetapkan syarat-syarat MM2H yang baru ini.”

[Muka surat 9-10 Laporan Prosiding Bil. 11(b)/2021 bertarikh 2 Disember 2021]

5.5.13 Statistik Peserta MM2H

YBhg. Dato’ Indera Khairul Dzaimie bin Daud (KP JIM) dalam Prosiding Bil. 11(b)/2021 bertarikh 2 Disember 2021 memaklumkan jumlah peserta MM2H bersama dengan tanggungan masing-masing adalah berjumlah 55,341. Daripada jumlah ini, sebanyak 27,948 merupakan tanggungan. Lima (5) negara yang paling tinggi berdasarkan statistik terkini ialah China, Jepun, Korea, Bangladesh dan United Kingdom.

KP JIM juga menerangkan mengenai isu perbezaan statistik peserta yang dikemukakan oleh Pusat MM2H dan KDN. Beliau menjelaskan pengiraan yang tepat adalah melalui sistem imigresen berdasarkan jumlah pas yang dikeluarkan. Selain itu, PAC dimaklumkan KP JIM bagi mengatasi isu perbezaan statistik, program MM2H kini dikendalikan sepenuhnya oleh KDN supaya memudahkan proses dan pentadbiran program.

“Datuk Seri Panglima Hajah Azizah binti Datuk Seri Panglima Haji Mohd Dun: *Saya ingin bertanya ya, pertamanya daripada segi sasaran kementerian dan kerajaan, bilangan MM2H ini yang akan terlibat daripada sekaranglah untuk yang akan datang ini? Sasaran berapa ramai? Saya juga ingin tahu setakat ini dari negara mana yang ramai yang sudah mendapat- terlibat dengan MM2H di Malaysia. Saya juga ingin tahu*

mereka yang dapat ini daripada golongan mana? In terms of profession mereka, pekerjaan mereka ini.

Dato' Indera Khairul Dzaimie bin Daud: *Dari sekarang ini statistik pemegang MM2H bersama dengan tanggungan masing-masing berjumlah 55,341. Daripada ini tanggungan ialah 27,948 dan prinsipal ialah 27,393. Lima negara yang paling tinggi berdasarkan statistik sekarang ialah China, Japan, Korea, Bangladesh dan United Kingdom."*

[Muka surat 12 Laporan Prosiding Bil. 11(b)/2021 bertarikh 2 Disember 2021]

"Tuan Pengerusi: *Ya, ya. Okey, satu lagi isu telah dibangkitkan kepada pihak PAC iaitu angka berkenaan dengan jumlah peserta itu yang dikemukakan oleh MM2H Centre dan juga yang dikemukakan oleh KDN tidak sama. So, untuk KDN dimaklumkan bahawa jumlah peserta sekarang adalah seramai 58,130 orang dengan peserta Program Silver Hair seramai 6,423 orang. Akan tetapi, mengikut MM2H Centre, hanya recorded seramai 827 orang peserta Program Silver Hair. Untuk – MM2H Centre juga merekodkan suatu angka untuk peserta yang berlainan daripada angka yang diberikan oleh KDN. Saya tidak dapat angka itu sekarang. Saya cuba dapatkan slaid tetapi – Pihak Dato' dan Datuk ada apa-apa ulasan ataupun pengesahan berkenaan dengan angka ini?*

Dato' Indera Khairul Dzaimie bin Daud: *Tuan Pengerusi, jumlah yang tepat adalah jumlah yang berada dalam sistem imigresen, kerana ini adalah jumlah yang dikeluarkan pas. Isu-isu perbezaan statistik ini telah pun lama berlaku. Sebab itulah, sekarang ini Program MM2H dibawa semula ke KDN supaya daripada segi proses dan pentadbiran program ini*

lebih mudah. Tidak timbul lagi isu perbezaan statistik dan sebagainya kerana melibatkan dua buah agensi yang melakukan proses.”

[Muka surat 19 Laporan Prosiding Bil. 11(b)/2021 bertarikh 2 Disember 2021]

5.5.14 Pemakaian Syarat Baharu Kepada Peserta Sedia Ada

YBhg. Datuk Mohamad Fauzi bin Md Isa (TKSU KDN) dalam Prosiding Bil. 11(b)/2021 bertarikh 2 Disember 2021 memaklumkan kepada PAC kriteria baharu tidak akan diguna pakai terhadap peserta-peserta yang sedia ada kecuali pembayaran kos pemprosesan yang ditetapkan di bawah syarat baharu bagi permohonan pelanjutan tempoh program. Kos pemprosesan baharu yang perlu dibayar adalah sebanyak RM500.

“Tuan Pengerusi:.....bahawa ada satu laporan yang menyatakan the existing peserta akan diberikan satu grace period satu tahun untuk memenuhi syarat-syarat yang ada. Boleh saya dapatkan pengesahan sekali lagi. Syarat-syarat memang adalah kekal untuk peserta-peserta yang sedia ada.

Datuk Mohamad Fauzi bin Md Isa: Sedia ada.

Tuan Pengerusi: Apa yang akan berlaku sekiranya PLS mereka tamat? Are they going to be subjected to the new criteria or old criteria?

Dato’ Indera Khairul Dzaimie bin Daud: Dia masih lagi old criteria cuma dia kena bayar process fee yang baharu.

Datuk Mohamad Fauzi bin Md Isa: Cuma process fee yang baharu.

Tuan Pengerusi: Cuma process fee yang baharu tetapi katakan PLS dia tamat 2026. Okey? Masa dia nak buat renewal dan juga permohonan baharu, kriteria lama akan terpakai untuk golongan ini?

Datuk Mohamad Fauzi bin Md Isa: Betul.

Tuan Pengerusi: Cuma process fee kena bayar RM500.

Datuk Mohamad Fauzi bin Md Isa: Betul. Process fee yang baharu RM500 kena bayar.”

[Muka surat 14-15 Laporan Prosiding Bil. 11(b)/2021 bertarikh 2 Disember 2021]

5.5.15 Unjuran Pencapaian Program MM2H (Tahun 2022-2026) Oleh MM2HCA

YBrs. Tuan Anthony Liew Yong Huat (Pengerusi MM2HCA) dalam Prosiding Bil.11(c)/2021 bertarikh 1 Disember 2021 memaklumkan MM2HCA berhasrat memberikan cadangan-cadangan penambahbaikan kriteria baharu Program MM2H seperti dalam muka surat 31-36 slaid pembentangan. MM2HCA juga telah melakukan soal selidik (*survey*) dengan perunding MM2H dan hasil soal selidik mendapati tahap keyakinan terhadap Program MM2H adalah seperti berikut:

- i. sekiranya kriteria baharu MM2H yang dicadangkan oleh MM2HCA diterima dan diguna pakai, 60% kelulusan permohonan dapat dicapai dan ini akan membawa suatu keuntungan dijangka sebanyak RM31.473 bilion kepada negara dalam masa 5 tahun; dan

- ii dengan kriteria baharu yang ditetapkan oleh KDN sekarang, unjuran kelulusan permohonan hanya pada tahap 5% - 10% di mana keuntungan dijangka akan merosot ke tahap RM1.936 bilion dan RM3.876 bilion masing-masing.

5.5.16 Sesi Libat Urus Dengan *Stakeholders*

- i. **YBhg. Datuk Mohamad Fauzi bin Md Isa (TKSU KDN) dalam Prosiding Bil. 11(b)/2021 bertarikh 2 Disember 2021** bersetuju bahawa sesi libat urus dengan pihak *stakeholders* harus dilaksanakan sebelum menetapkan polisi baharu. Dalam konteks ini, sesi libat urus telah diadakan dengan Menteri Dalam Negeri (MDN) yang melibatkan *stakeholders*.

TKSU KDN menyatakan selain menggunakan khidmat perunding program MM2H, peserta sekarang boleh memohon sendiri melalui sistem permohonan secara atas talian yang diperkenalkan.

- ii. **YBhg. Dato' Indera Khairul Dzaimie bin Daud (KP JIM) dalam Prosiding Bil. 11(b)/2021 bertarikh 2 Disember 2021** memaklumkan *stakeholders* telah berjumpa dengan MDN pada bulan Oktober 2021. Pihak JIM akan meneruskan sesi libat urus dengan *stakeholders* terutamanya dengan perunding program MM2H untuk mencari penyelesaian yang sesuai terhadap kerisauan mereka.

**RUMUSAN & SYOR
JAWATANKUASA
KIRA-KIRA WANG NEGARA (PAC)
PARLIMEN**

6 RUMUSAN PAC PARLIMEN

Secara keseluruhan PAC Parlimen merumuskan perkara-perkara berikut:

- 6.1 Program MM2H dilihat mampu menyumbang kepada hasil negara dan dapat membantu mengembangkan ekonomi negara dalam pelbagai sektor termasuk pelancongan, pendidikan dan perhotelan.
- 6.2 Pengurusan Program MM2H tidak begitu memuaskan yang mana data dan dokumen peserta MM2H tidak di selenggara secara sistematik. Ini menyebabkan pemantauan terhadap aktiviti serta perbelanjaan peserta dan pemilikan aset tidak dapat disahkan.
- 6.3 Tiada rekod lengkap bagi mengenal pasti keseluruhan nilai hartanah yang dimiliki kesemua peserta MM2H. Data pemilikan hartanah hanya direkodkan sekiranya pembelian hartanah melibatkan penggunaan wang simpanan tetap (FD) yang terikat dengan pensyaran program MM2H.
- 6.4 Bilangan peserta MM2H yang membuat permohonan lanjutan selepas tamat tempoh 10 tahun pertama tidak dapat disahkan. JIM tidak dapat menjana laporan yang membezakan permohonan baharu dan permohonan lanjutan program MM2H secara keseluruhan dan langkah-langkah pembaikan belum lagi diambil.
- 6.5 Terdapat tafsiran yang berbeza antara JAN dan KDN/JIM dalam Pekeliling Imigresen Malaysia Bilangan 6 Tahun 2009 mengenai had umur anak yang dibenarkan sebagai tanggungan bagi peserta dalam program MM2H.

- 6.6 Mengambil maklum tidak wujud ancaman keselamatan daripada peserta program MM2H sepanjang masa program MM2H dilaksanakan sejak tahun 2002 seperti yang disahkan oleh JIM.
- 6.7 Mengambil maklum kriteria baharu untuk program MM2H tidak akan diguna pakai terhadap peserta-peserta yang sedia ada kecuali pembayaran fi pemprosesan sebanyak RM500 yang telah ditetapkan di bawah syarat baharu.
- 6.8 Tidak banyak sesi libat urus yang dilaksanakan bersama *stakeholders* bagi penetapan syarat baharu program MM2H.

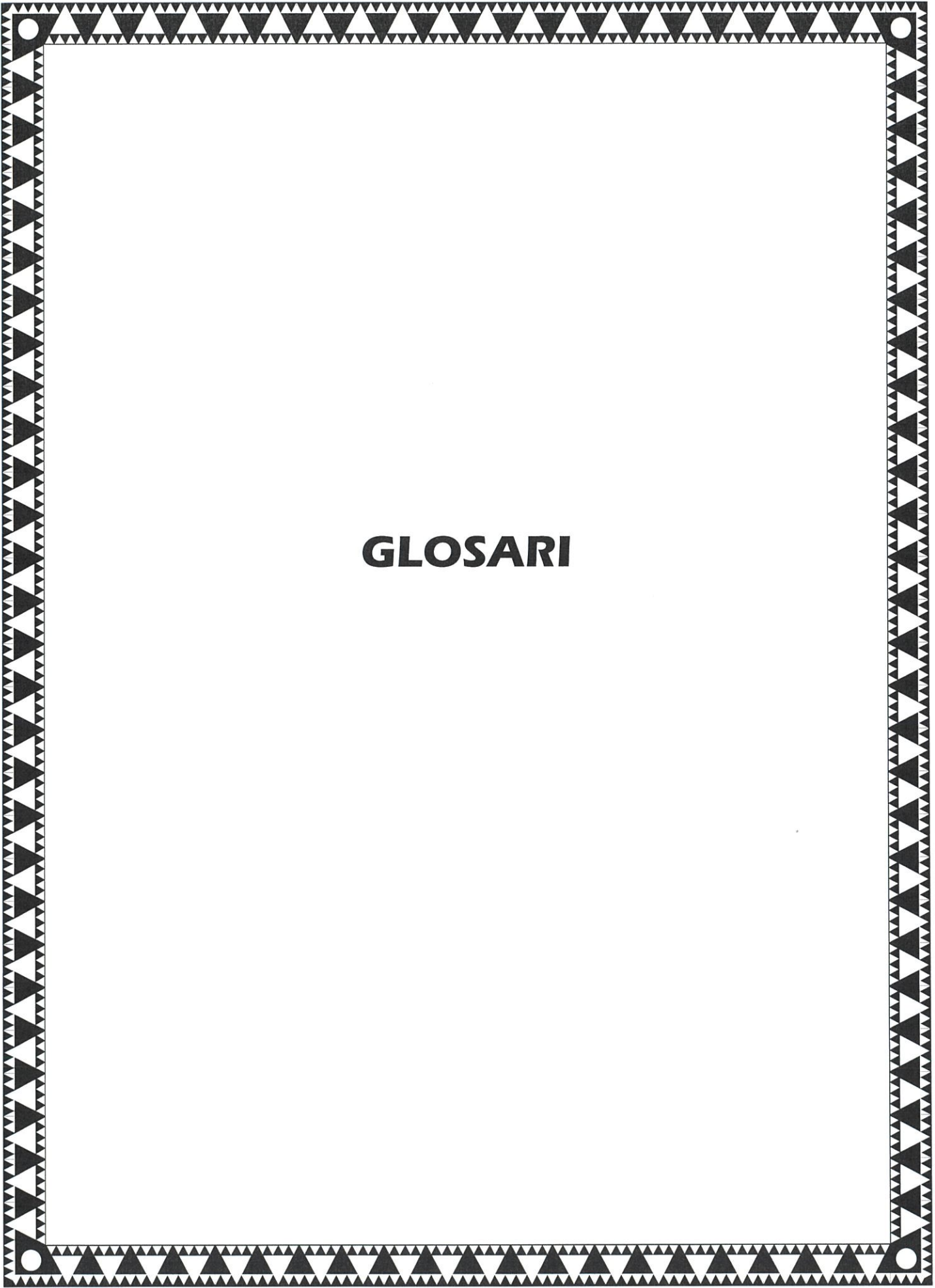
7 SYOR PAC PARLIMEN

Bagi tujuan penambahbaikan, PAC Parlimen mengesyorkan perkara-perkara berikut:

- 7.1 Dasar baharu program MM2H haruslah bersifat mesra pelanggan dan kompetitif berbanding dengan negara-negara jiran. Kriteria penyertaan haruslah lebih fleksibel mengikut kepelbagaian kumpulan peserta yang disasarkan. Sesi libat urus dengan kesemua *stakeholders* haruslah dipergiatkan sebelum dasar baharu dimuktamadkan.
- 7.2 Kerajaan hendaklah memperkasakan peranan MOTAC dalam mempromosi program MM2H demi mencapai matlamat asal iaitu merangsang ekonomi negara dalam subsektor pelancongan seperti pendidikan, perubatan, hartanah dan industri automobil.

- 7.3 KDN hendaklah mempertingkatkan sistem aplikasi penyimpanan maklumat yang lengkap khasnya dari segi pemantauan bilangan peserta mengikut kategori permohonan lanjutan dan permohonan baharu, aktiviti dan perbelanjaan peserta, pemilikan aset dan isu-isu lain yang dinyatakan dalam LKAN dan Laporan PAC ini.
- 7.4 KDN hendaklah berkoordinasi dengan Pendaftar Tanah Dan Galian (PTG) di semua negeri dan menyimpan rekod bagi memastikan maklumat pembelian dan pemilikan hartanah oleh peserta MM2H adalah lengkap.
- 7.5 Pekeliling Imigresen Malaysia Bilangan 6 Tahun 2009 haruslah dipinda atau diganti dengan pekeliling yang lain untuk memberikan tafsiran yang tepat mengenai had umur anak yang dibenarkan sebagai tanggungan bagi peserta dalam program MM2H.

JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA (PAC) PARLIMEN

GLOSARI

GLOSARI

AGC	Jabatan Peguam Negara
EPU	Unit Perancang Ekonomi
FAQ	<i>Frequently Asked Questions</i>
FD	Simpanan Tetap
JAN	Jabatan Audit Negara
JANM	Jabatan Akauntan Negara
JIM	Jabatan Imigresen Malaysia
JPA	Jabatan Perkhidmatan Awam
JPM	Jabatan Perdana Menteri
KAN	Ketua Audit Negara
KDN	Kementerian Dalam Negeri
KP	Ketua Pengarah
KSU	Ketua Setiausaha
LKAN	Laporan Ketua Audit Negara
LOGC	<i>Letter Of Good Conduct</i>
MDN	Menteri Dalam Negeri
MJM	Memorandum Jemaah Menteri
MM2H	Program Malaysia Rumah Keduaku
MM2HCA	Persatuan Perunding MM2H
MOF	Kementerian Kewangan
MOTAC	Kementerian Pelancongan, Seni dan Budaya
MyIMMs	Sistem Imigresen Malaysia
PAC	Jawatankuasa Kira-kira Wang Negara
PLS	Pas Lawatan Sosial
PTG	Pendaftar Tanah Dan Galian
SPRM	Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia
TKSU	Timbalan Ketua Setiausaha
TOR	Terma Rujukan

AGENDA MESYUARAT JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA (PAC) PARLIMEN

- ❖ **Bil. 11/2021 pada Rabu, 24 November 2021**
- ❖ **Bil. 11(a)/2021 pada Rabu, 24 November 2021**
- ❖ **Bil. 11(b)/2021 pada Khamis, 2 Disember 2021**
- ❖ **Bil. 11(c)/2021 pada Rabu, 1 Disember 2021**

LAMPIRAN A

MESYUARAT PRA PROSIDING JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA
(PAC)
PARLIMEN KEEMPAT BELAS
BIL. 11 TAHUN 2021
BERTEMPAT DI BILIK JAWATANKUASA 1
TINGKAT 2, BLOK UTAMA, BANGUNAN PARLIMEN

TARIKH / HARI / MASA	PERKARA	KEMENTERIAN/ JABATAN/ AGENSI TERLIBAT
24 November 2021 (Rabu) 10.30 pagi	Pra Prosiding Bil. 11 Tahun 2021: "Pengurusan Program Malaysia Rumah Keduaku" <i>(LKAN 2019 Siri 2- Aktiviti Kementerian/Jabatan Kerajaan Persekutuan dan Badan-Badan Berkanun Persekutuan)</i>	JABATAN AUDIT NEGARA MALAYSIA: (i) Yang Berbahagia Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid, Ketua Audit Negara

LAMPIRAN A

**MESYUARAT PROSIDING JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA (PAC)
PARLIMEN KEEMPAT BELAS
BIL. 11(A) TAHUN 2021
BERTEMPAT DI BILIK JAWATANKUASA 1
TINGKAT 2, BLOK UTAMA, BANGUNAN PARLIMEN**

TARIKH / HARI / MASA	PERKARA	KEMENTERIAN/ JABATAN/ AGENSI TERLIBAT
24 November 2021 (Rabu) 11.30 pagi	Prosiding Bil. 11(a) Tahun 2021: "Pengurusan Program Malaysia Rumah Keduaku" <i>(LKAN 2019 Siri 2- Aktiviti Kementerian/Jabatan Kerajaan Persekutuan dan Badan-Badan Berkanun Persekutuan)</i>	KEMENTERIAN PELANCONGAN, SENI DAN BUDAYA MALAYSIA (MOTAC): (i) Yang Berbahagia Datuk Wira Dr. Noor Zari bin Hamat, Ketua Setiausaha

LAMPIRAN A

MESYUARAT PROSIDING JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA (PAC)
 PARLIMEN KEEMPAT BELAS
 BIL. 11(B) TAHUN 2021
 BERTEMPAT DI BILIK JAWATANKUASA 1
 TINGKAT 2, BLOK UTAMA, BANGUNAN PARLIMEN

TARIKH / HARI / MASA	PERKARA	KEMENTERIAN/ JABATAN/ AGENSI TERLIBAT
2 Disember 2021 (Khamis) 10.30 pagi	Prosiding Bil. 11(b) Tahun 2021: "Pengurusan Program Malaysia Rumah Keduaku" <i>(LKAN 2019 Siri 2- Aktiviti Kementerian/Jabatan Kerajaan Persekutuan dan Badan-Badan Berkanun Persekutuan)</i>	KEMENTERIAN DALAM NEGERI: (i) Yang Berbahagia Datuk Wan Ahmad Dahlan bin Haji Abdul Aziz, Ketua Setiausaha JABATAN IMIGRESEN MALAYSIA: (i) Yang Berbahagia Dato' Indera Khairul Dzaimie bin Daud, Ketua Pengarah

LAMPIRAN A

**MESYUARAT PROSIDING JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA (PAC)
PARLIMEN KEEMPAT BELAS
BIL. 11(C) TAHUN 2021
BERTEMPAT DI BILIK JAWATANKUASA 1
TINGKAT 2, BLOK UTAMA, BANGUNAN PARLIMEN**

TARIKH / HARI / MASA	PERKARA	KEMENTERIAN/ JABATAN/ AGENSI TERLIBAT
1 Disember 2021 (Rabu) 2.30 petang	Prosiding Bil. 11(c) Tahun 2021: "Pengurusan Program Malaysia Rumah Keduaku" <i>(LKAN 2019 Siri 2- Aktiviti Kementerian/Jabatan Kerajaan Persekutuan dan Badan-Badan Berkanun Persekutuan)</i>	PERSATUAN PERUNDING MALAYSIA RUMAH KEDUAKU (MM2H): (i) Yang Berusaha Tuan Anthony Liew, Presiden

LAPORAN PROSIDING

- ❖ **Bil. 11/2021 pada Rabu, 24 November 2021**
- ❖ **Bil. 11(a)/2021 pada Rabu, 24 November 2021**
- ❖ **Bil. 11(b)/2021 pada Khamis, 2 Desember 2021**
- ❖ **Bil. 11(c)/2021 pada Rabu, 1 Desember 2021**

MALAYSIA

LAPORAN PROSIDING (HANSARD)

Rabu, 24 November 2021

Bil. 11/2021

MESYUARAT JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA

**Prosiding Mengenai:
Pengurusan Program Malaysia
Rumah Keduaku**

1. Jabatan Audit Negara (JAN)

**YBhg. Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid,
Ketua Audit Negara**

**PENGGAL KEEMPAT,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

**MESYUARAT JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA
BILIK MESYUARAT JAWATANKUASA 1,
BANGUNAN PARLIMEN, PARLIMEN MALAYSIA
RABU, 24 NOVEMBER 2021**

AHLI-AHLI JAWATANKUASA

Hadir

YB. Tuan Wong Kah Woh [Ipoh Timur]	- <i>Pengerusi</i>
YB. Datuk Seri Panglima Hajah Azizah binti Datuk Seri Panglima Haji Mohd Dun [Beaufort]	- <i>Timbalan Pengerusi</i>
YB. Puan Nurul Izzah binti Anwar [Permatang Pauh]	
YB. Dato' Mohd Nizar bin Haji Zakaria [Parit]	
YB. Puan Wong Shu Qi [Kluang]	
YB. Tuan Ahmad Fadhli bin Shaari [Pasir Mas]	
YB. Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli [Lumut]	
YB. Tuan Ahmad Tarmizi bin Sulaiman [Sik]	
YB. Tuan Haji Ahmad bin Hassan [Papar]	
YB. Tuan Lukanisman bin Awang Sauni [Sibuti]	

Tidak Hadir [Dengan Maaf]

YB. Dato' Haji Mohd Fasih bin Mohd Fakeh [Sabak Bernam]	
YB. Tuan Ramli bin Dato' Mohd Nor [Cameron Highlands]	
YB. Dato' Haji Salim Sharif [Jempol]	
YB. Datuk Haji Shabudin bin Yahaya [Tasek Gelugor]	
YBrs. Tuan Nizam Mydin bin Bacha Mydin	- <i>Setiausaha</i>

URUS SETIA

Encik Ahmad Johan bin Mohd Affandi [Ketua Penolong Setiausaha Seksyen Jawatankuasa Pilihan, Bahagian Pengurusan Dewan Rakyat, Parlimen Malaysia]
Puan Siti Noor Akmar binti Zulkafli [Juruaudit Seksyen Jawatankuasa Pilihan, Bahagian Pengurusan Dewan Rakyat, Parlimen Malaysia]
Encik Muhammad Zydil Iman bin Zulkifli [Juruaudit Seksyen Jawatankuasa Pilihan, Bahagian Pengurusan Dewan Rakyat, Parlimen Malaysia]
Puan Aidahanie binti Baharuddin [Penolong Setiausaha Kanan Seksyen Jawatankuasa Pilihan, Bahagian Pengurusan Dewan Rakyat, Parlimen Malaysia]

HADIR BERSAMA

Jabatan Peguam Negara

Puan Hamizah Abd. Manaf [Peguam Kanan Persekutuan]

Jabatan Perkhidmatan Awam

Puan Noor Aini binti Ahmad [Timbalan Pengarah Kanan (Bahagian Perkhidmatan)]

Kementerian Kewangan

Encik Azizie bin Taib [Ketua Seksyen Parlimen dan Kawalan Pemantauan (Bahagian Kawalan Kewangan Strategik dan Korporat)]

samb/-

HADIR BERSAMA (*samb/-*)**Jabatan Audit Negara**

Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid [Ketua Audit Negara]

Puan Raftah binti Ibrahim [Pengarah Sektor Audit Prestasi (Bahagian Audit Prestasi II)]

Puan Azmiza binti Mohd Khalid [Timbalan Pengarah Audit Sektor Audit Prestasi (Bahagian Audit Prestasi II)]

Encik Anuar Sidik bin Nordin [Penolong Pengarah Audit Sektor Audit Prestasi (Bahagian Audit Prestasi II)]

Encik Mohd Asyraf bin Aziz [Penolong Juruaudit Sektor Audit Prestasi (Bahagian Audit Prestasi II)]

Jabatan Akauntan Negara

Encik Azeman bin Miskah [Timbalan Pengarah Bahagian Perkhidmatan Operasi Pusat dan Agensi (Seksyen Pengurusan Dana dan Pelaburan)]

Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia

Encik Mohamad Khairul bin Mohamad [Penolong Kanan Rasuah]

Unit Perancang Ekonomi

Puan Emelia Tay Ling Imm [Timbalan Pengarah Sektor (Bahagian Industri Perkhidmatan)]

SAKSI-SAKSI**Kementerian Pelancongan, Seni dan Budaya**

Datuk Wira Dr. Noor Zari bin Hamat [Ketua Setiausaha]

Encik Mohd Zamri bin Mat Zain [Timbalan Ketua Setiausaha (Pelancongan)]

Puan Elinda binti Zulkipli [Pengarah Pusat Malaysia Rumah Keduaku]

Encik Muhammad Firdaus bin Zulkifflin [Penolong Setiausaha Bahagian Dasar Pelancongan dan Hubungan Antarabangsa (Cawangan Dasar)]

LAPORAN PROSIDING

MESYUARAT JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA PARLIMEN KEEMPAT BELAS, PENGGAL KETIGA

Rabu, 24 November 2021

Bilik Jawatankuasa 1, Parlimen Malaysia, Kuala Lumpur

Mesyuarat dimulakan pada pukul 10.31 pagi

*[Yang Berhormat Tuan Wong Kah Woh **mempengerusikan Mesyuarat**]*

Tuan Pengerusi: Salam sejahtera, selamat pagi dan selamat datang saya ucapkan kepada Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, ahli-ahli *ex-officio* yang terdiri daripada AGC, JPA, MOF, JAN, Jabatan Akauntan Negara Malaysia, SPRM dan Unit Perancang Ekonomi, JPM. Terima kasih kerana hadir dalam mesyuarat pada pagi ini.

Selepas semalam, jawatankuasa ini akan memulakan prosiding baharu, satu lagi, berhubung perkhidmatan Rangkaian Telekomunikasi Bersepadu Kerajaan— eh. Oh, pada hari semalam kita mengadakan prosiding berhubung dengan MyGov*Net yang dilaporkan dalam LKAN Tahun 2019 Siri 2.

Pada hari ini, PAC akan memulakan prosiding baharu yang kedua daripada LKAN Tahun 2019 Siri 2 yang sama. Isu yang kita siasat pada pagi ini adalah Pengurusan Program Malaysia Rumah Keduaku atau lebih dikenali sebagai MM2H di bawah MOTAC, KDN dan juga Jabatan Imigresen Malaysia.

Sebelum kita memanggil saksi daripada MOTAC untuk masuk memberikan penjelasan, jawatankuasa ini terlebih dahulu mengadakan mesyuarat pra prosiding bagi mendengar penerangan dan penjelasan daripada Ketua Audit Negara berhubung isu ini. Hadir di hadapan PAC, Yang Berbahagia Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid, Ketua Audit Negara; Yang Berusaha Puan Raftah binti Ibrahim, Pengarah JAN; serta barisan pegawai-pegawai daripada JAN.

Seperti biasa, sebelum saya menjemput Yang Berbahagia Datuk Nik Azman untuk memberikan penjelasan dan penerangan berhubung kajian pengauditan yang dijalankan, saya ingin mendengar pandangan daripada semua *ex-officio* berkenaan dengan isu ini. Kita mulakan dengan AGC dan selepas itu JPA, MOF dan sebagainya. AGC, sila.

Puan Hamizah Abd. Manaf [Peguam Kanan Persekutuan, Jabatan Peguam Negara]: *Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh* dan salam sejahtera. Setelah meneliti laporan LKAN Tahun 2019 Siri 2, didapati bahawa isu prosiding hari ini adalah berhubung dengan pengurusan program sahaja.

Tuan Pengerusi: *[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]*

Puan Hamizah Abd. Manaf: Pengurusan program sahaja.

Tuan Pengerusi: Okey. Terima kasih. JPA?

Puan Noor Aini binti Ahmad [Timbalan Pengarah Kanan (Bahagian Perkhidmatan), Jabatan Perkhidmatan Awam]: *Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh* dan selamat pagi. JPA tidak menerima sebarang senarai punitif dari Jabatan Audit Negara. Jadi, kami tidak menubuhkan sebarang jawatankuasa siasatanlah.

Tuan Pengerusi: Okey. Terima kasih. MOF?

Encik Azizie bin Taib [Ketua Seksyen Parlimen dan Kawalan Pemantauan (Bahagian Kawalan Kewangan Strategik dan Korporat), Kementerian Kewangan]: Kami menunggu sahaja keputusannya, Tuan Pengerusi, untuk tindakanlah.

Tuan Pengerusi: Keputusan? Tunggu keputusan apa?

Encik Azizie bin Taib: Sebab, JKS tiada.

Tuan Pengerusi: Bukan. Ini isu MM2H.

Encik Azizie bin Taib: Oh, kami tiada, Tuan Pengerusi. Tiada.

Tuan Pengerusi: Okey, Jabatan Akauntan Negara Malaysia?

Encik Azeman bin Miskah [Timbalan Pengarah Bahagian Perkhidmatan Operasi Pusat dan Agensi (Seksyen Pengurusan Dana dan Pelaburan), Jabatan Akauntan Negara]: *Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh* dan salam sejahtera. Dari Jabatan Akauntan Negara, kami tiada apa-apa setakat ini, Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: *Last*, SPRM dengan EPU. SPRM dulu.

Encik Mohamad Khairol bin Mohamad [Penolong Kanan Rasuah, Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia]: Tuan Pengerusi, tiada isu punitif. Cuma kelemahan daripada segi *governance*, pengurusanlah.

Tuan Pengerusi: So, SPRM ya?

Encik Mohamad Khairol bin Mohamad: Ya.

Tuan Pengerusi: EPU ada?

Encik Mohamad Khairol bin Mohamad: Tidak ada.

Tuan Pengerusi: *No*. EPU ada sini? Mana? Semalam pun tidak ada. Okey. So, kena panggil ya. Pastikan kehadiran dalam *next proceeding*. Okey.

Dengan itu, terima kasih kepada semua *ex-officio* atas pandangan input tadi. Jadi, tanpa membuang masa, saya dengan ini menjemput Yang Berbahagia Datuk Ketua Audit Negara untuk memberikan penjelasan terhadap isu ini. Terima kasih.

Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid [Ketua Audit Negara]: *Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh* dan salam sejahtera. Yang Berhormat Tuan Wong Kah Woh, Pengerusi Jawatankuasa Kira-kira Wang Negara (PAC); Yang Berhormat Datuk Seri Panglima Hajah Azizah binti Datuk Seri Panglima Haji Mohd Dun, Naib Pengerusi PAC; Ahli Yang Berhormat; tuan-tuan dan puan-puan; Ahli Jawatankuasa PAC; pegawai-pegawai

daripada agensi pusat dan ahli-ahli *ex-officio* PAC; dan rakan-rakan saya dari Jabatan Audit Negara, seterusnya kepada hadirin sekalian.

Perbincangan kita pada kali ini adalah mengenai dengan Pengurusan Program Malaysia Rumah Keduaku (MM2H). Taklimat berikutnya adalah— *next*, seterusnya. Isi kandungan adalah seperti yang dipaparkan dan terdapat 11 isu audit seperti yang dipaparkan dan kebanyakannya berkenaan dengan kelemahan pengurusan programlah ya. Kita akan pergi satu persatu.

Sebagai latar belakangnya adalah pertama sekali daripada segi objektif program adalah untuk menarik peluang kepada warga asing yang berkualiti, berkecayaan dan tanpa had umur untuk tinggal dan hidup mewah di Malaysia tanpa bekerja. Ini bertujuan untuk merangsang ekonomi negara dalam subsektor pelancongan seperti pendidikan, perubatan dan hartanah serta industri automobil.

Daripada segi sedikit latar belakang dan objektif program adalah MM2H dilancarkan pada tahun 2002 ya bagi menggantikan program *Silver Hair* yang dilaksanakan bermula tahun 1996. Ini maknanya program ini lamalah sebenarnya kalau kita daripada asal lagi ya. Program ini terbuka kepada semua negara kecuali Israel, Serbia dan Montenegro tanpa mengira bangsa, agama dan jantina.

Penyertaan terbahagi kepada dua kategori umur iaitu antara 21 hingga 49 tahun dan 50 tahun ke atas. Mereka dibenarkan membawa tanggungan iaitu pasangan, anak di bawah umur 21 tahun, ibu bapa, mertua dan pembantu rumah. Antara syarat kelayakan adalah pendapatan bulanan sebanyak RM10,000 dan mempunyai aset cair RM500,000 bagi yang berumur 21 hingga 49 tahun dan RM350,000 bagi 50 tahun ke atas ya. Aset cair ini ditafsirkan sebagai akaun simpanan, akaun deposit tetap, pelaburan, saham dan insurans ya.

Tuan Pengerusi: Datuk, ada soalan.

Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid: Sila.

Tuan Pengerusi: Penyumbangan RM21.104 bilion ini, ia adalah dari tahun 2002 sampai tahun 2009 ataupun daripada tempoh mana sampai mana? Itu nombor satu.

Kedua, apabila saya membaca LKAN, saya faham bahawa salah satu kelemahan adalah MM2H tidak mempunyai satu sistem ataupun mekanisme untuk mengira prestasi MM2H khasnya daripada segi pelaburan ataupun wang yang telah pun digunakan di tanah air kita. So, bagaimana RM21.104 bilion ini dicapai? *I mean* didapati oleh pihak LKAN, pihak Ketua Audit Negara.

Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid: Pertamanya, RM21.104 bilion ini adalah dari tempoh tahun 2007 sehingga tahun 2019 ya. Puan Raftah, tambah. Macam mana dapat ini?

■1040

Puan Raftah binti Ibrahim [Pengarah Sektor Audit Prestasi (Bahagian Audit Prestasi II), Jabatan Audit Negara]: Okey, untuk kita mengira jumlah RM21.104 bilion ini,

sebenarnya MOTAC ada menyediakan laporan tentang ini. Cuma, dia tiada indikator untuk mengesahkan pencapaian. Akan tetapi, ia direkodkan. Kalau mereka beli rumah, peserta ini beli rumah, sekiranya peserta mengeluarkan simpanan tetap untuk membuat pembelian rumah, dia akan rekodkan berapa nilai rumah yang dibeli. Kalau dia ada beli kenderaan, sebelum ini ada pengecualian daripada MoF, dia akan rekodkan berapa nilainya. Akan tetapi, mulai tahun 2018, pengecualian tersebut telah tidak diberikan. Jadi, mulai daripada tahun 2018, tiada lagi dah untuk kenderaan. Tidak ada lagi rekod.

Tuan Pengerusi: Ya.

Puan Raftah binti Ibrahim: Untuk rumah sahaja, sekiranya peserta beli rumah tetapi tidak mengeluarkan simpanan tetap, pun MOTAC tiada rekod.

Tuan Pengerusi: Dia beli *cash* lah?

Puan Raftah binti Ibrahim: Ini berdasarkan rekod yang adalah.

Tuan Pengerusi: So, yang RM21 bilion ini adalah rekod yang ada untuk pengeluaran pembelian rumah, pembelian kenderaan dan termasuk dengan yang lain tak? Atau hanya dua item ini sahaja?

Puan Azmiza binti Mohd Khalid [Timbalan Pengarah Audit Sektor Audit Prestasi (Bahagian Audit Prestasi II), Jabatan Audit Negara]: Boleh saya tambah, Tuan Pengerusi?

Tuan Pengerusi: Perbelanjaan yang lain kah?

Puan Raftah binti Ibrahim: Fi visa. Itu adalah penetapan fi yang kita kenakan. Bayaran fi dan juga bayaran visa.

Tuan Pengerusi: So, katakan perbelanjaan peserta dalam *international school* semua ini tidak masuklah?

Puan Raftah binti Ibrahim: Untuk perbelanjaan peserta, dianggarkan sahaja, untuk berkeluarga dianggarkan sebanyak RM6,000 lebih. RM6,000. Kalau yang untuk...

Tuan Ahmad Tarmizi bin Sulaiman [Sik]: RM6,000 itu untuk satu bulan?

Puan Raftah binti Ibrahim: Satu keluarga sebulan.

Tuan Ahmad Tarmizi bin Sulaiman: Satu bulan?

Puan Raftah binti Ibrahim: Satu bulan. Kalau untuk individu dianggarkan...

Puan Azmiza binti Mohd Khalid: Untuk individu, dianggarkan RM5,000 sebulan.

Puan Raftah binti Ibrahim: RM5,000. Tetapi itu berdasarkan anggaran sahaja. Sebenarnya kami minta dengan MOTAC bagaimana dia membuat anggaran tersebut. Dia kata anggaran ini telah lama disediakan daripada tahun 2007. Jadi, mereka pun tiada rekod. Apa asas dia mengatakan anggaran tersebut, tiada asas.

Tuan Pengerusi: So, yang RM21 bilion ini adalah diperoleh daripada laporan-laporan MOTAC sebelum itulah. Dia lebih kepada pembelian rumah sekiranya ada keluaran daripada simpanan tetap. Juga pembelian kenderaan tetapi lepas tahun 2017 dan tahun 2018 sudah tidak ada pengecualian. So, itu pun tidak dapat di-*trace*. Kemudian, fi perkhidmatan dan fi

license. Lebih kurang beberapa item itulah. Okey, *so in actual fact*, perbelanjaan yang dibuat di negara kita memang jauh lebih tinggilah.

Puan Raftah binti Ibrahim: Kemungkinan. Kemungkinan lebih tinggi.

Tuan Pengerusi: Okey. Terima kasih. Datuk, sila sambung.

Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid: Sejak diperkenalkan daripada tahun 2002 sampai September 2019, seramai 48,471 warga asing dari 131 buah negara telah diluluskan untuk menyertai program tersebut. Itu angkanya. *[Merujuk kepada slaid pembentangan]*

Seterusnya pergi kepada objektif pengauditan. Objektif pengauditan adalah untuk menilai sama ada pengurusan program MM2H dilaksanakan dengan berhemat, cekap dan berkesan bagi mencapai objektif program. Dua bidang utama audit adalah prestasi program dan pengurusan program. Prestasi program adalah pencapaian output bilangan peserta dan juga pencapaian keberhasilan penjana pendapatan negara. Dari segi pengurusan program, kita lihat 10 perkara seperti yang dipaparkan. Syarat kewangan, pengakuan tahap kesihatan diri, *Letter of Good Conduct* dan sebagainya. Nanti saya akan pergi satu persatu. *Next*.

Pertama dari segi pencapaian *output*. Kriteria adalah warga asing yang telah memenuhi kriteria boleh menyertai program MM2H dengan tempoh sehingga 10 tahun. Tempohnya 10 tahun. Sasaran yang ditetapkan adalah 3,300 orang peserta setahun untuk tempoh tahun 2015 hingga 2018 dan sasaran 4,300 orang peserta untuk tahun 2019.

Jadi, penemuan audit, kita dapati bahawa untuk tempoh tahun 2015 sehingga 2019, sebanyak 21,292 peserta ataupun melebihi *target* peserta berbanding dengan sasaran 17,500 untuk tempoh empat tahun tersebut. Jadi, bagi tempoh 2019, penyertaan 3,929 orang peserta daripada sasaran 4,300 orang. Jadi, *shortfall* sedikitlah. Ini kerana permohonan selepas September 2019 tidak dapat diproses kerana pembekuan program MM2H.

Untuk makluman, dari segi warganegara, warganegara China adalah peserta tertinggi yang menyertai program MM2H iaitu seramai 9,651 ataupun 43 peratus, diikuti oleh Korea Selatan seramai 2,161 orang dan seterusnya Jepun seramai 1,538 orang.

Next. Kedua, pencapaian keberhasilan penjana pendapatan negara. Kriteria yang ditetapkan adalah penghasilan keberhasilan dinilai berdasarkan penjana pendapatan daripada fi visa, pembelian rumah, pembelian kenderaan persendirian, simpanan tetap dan perbelanjaan isi rumah bulanan. Dari segi penemuan audit, kita dapati bahawa jumlah pendapatan tahun 2015 hingga 2019 adalah RM11.125 bilion. Jumlah ini tidak dapat disahkan.

Tuan Pengerusi: Okey, Datuk. Sini kata RM11 bilion untuk tahun 2015 hingga 2019. *So, this is part of RM21 billion, right?*

Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid: Ya.

Tuan Pengerusi: Okey.

Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid: Jumlah tidak dapat disahkan sebabnya daftar pembelian rumah tidak lengkap, daftar pembelian kenderaan persendirian tidak diselenggarakan, jumlah caruman simpanan tetap berdasarkan bilangan permohonan yang diluluskan secara bersyarat, pengiraan perbelanjaan isi rumah berdasarkan anggaran, bayaran premium insurans tidak diambil kira. Adalah dianggarkan bayaran premium insurans tahunan pada tahun 2019 adalah berjumlah RM30.39 juta.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli [Lumut]: Tuan Pengerusi, dalam penemuan audit ini, Datuk, perkara-perkara ini tidak di-*captured* dalam sistem kerana tidak menjadi satu syarat ataupun kewajipan atau pengabaian?

Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid: Dia tidak ada mekanisme pemantauan lah.

Puan Raftah binti Ibrahim: Yang Berhormat, semasa kami membuat pengauditan itu, semua rekodnya sebenarnya masih manual. Jadi, yang *team* yang semak pun kita semak fail satu persatu. Dia tidak ada *database* yang lengkap.

Tuan Pengerusi: Okey, secara manual sahaja ya? Akan tetapi, sistem dia bermasalah kerana jika hendak beli rumah untuk mereka yang beli *cash*, langsung tidak ada rekod. Cuma, sekiranya mereka mengambil dari FD mereka, baru ada rekod. *So, that is the problem.*

Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid: Yang Berhormat, kita dapati juga ada juga bila dia dikeluarkan FD, tapi dia tidak *reflect* dalam *ownership* rumah itu. Tidak ada dokumen untuk *support* bahawa dia memang beli rumah. Ada juga kita dapati. Jadi, kemungkinan digunakan itu sebagai alasan untuk *withdraw*, mengeluarkan *fixed deposit* tetapi tidak dibeli rumah.

Tuan Pengerusi: Akan tetapi, FD itu hanya boleh dikeluarkan untuk tujuan pembelian rumah sahaja, bukan?

Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid: Ya.

Tuan Pengerusi: *Up to 50 percent or how?* Saya ada baca ia *up to 50 percent or something.*

Puan Raftah binti Ibrahim: Ya, sepatutnya hanya untuk pembelian rumah sahaja. Biasanya kalau mereka hendak beli itu, memang tujuan untuk membeli rumah, dia kena hantar S&P kepada MOTAC. Itu yang kami dapat semak *based on* itu yang kami kata kami buka fail demi fail untuk tengok S&P yang telah ada.

Tuan Pengerusi: Okey, terima kasih. Sila sambung, Datuk.

Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid: Seterusnya pengurusan MM2H iaitu syarat kewangan menyertai program MM2H. Kriteria menyatakan bahawa Pekeliling Imigresen Malaysia Bilangan 37 Tahun 2003 pendapatan tetap luar negara minimum RM10,000 sebulan. Aset cair RM500,000 bagi peserta berumur 21 hingga 49 tahun dan RM350,000 bagi peserta berumur 50 tahun ke atas.

■1050

Namun, penemuan audit kita dapati bahawa syarat minimum ini tidak pernah dikaji semula yang dilaksanakan tahun 2002 lagi. Pengesahan baki simpanan tetap tidak pernah dibuat. Jadi, kita tidak tahulah sama ada pengurangan simpanan tetap itu berlaku atau tidak. Kesannya, objektif agar peserta MM2H dapat menyumbang kepada ekonomi negara dengan berbelanja mewah sukar dicapai sebab kalau dulu memang RM10,000 sebulan itu tinggi, sekarang tidak begitu tinggi sangat.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: Datuk, *Chairman*, pendapatan tetap luar negara maksudnya bila dia berada di Malaysia, berapa pendapatan dia di Malaysia?

Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid: Dia kena ada pendapatan dia.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: *So, they are expected to work* begitu ya?

Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid: Dia di Malaysia, dia tidak perlu bekerja. Sebab dia pendapatan di luar negeri itu sudah ada sudah.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: Maksudnya pendapatan luar negeri tidak semesti yang tempat dia hendak di Malaysia ini?

Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid: Ya, ya. Tidak di Malaysia lah. Maknanya di luar. Di negara asal umpamanya.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: Itulah. Luar negara itu maksud negara asal dia?

Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid: Ya. Yang Berhormat, bukan sahaja negara asal, tidak semesti negara asallah. Maksudnya mungkin dia ada *investment* tempat lain. Itu maksudnya. Di luar Malaysia lah ya.

Seterusnya, masih lagi pengurusan program. Tahap kesihatan. Prosedur pengendalian permohonan program MM2H menyatakan bahawa pemohon perlu membuat pengakuan tahap kesihatan diri dan tanggungan melalui borang perubatan RB-I.

Penemuan audit mendapati bahawa Laporan Perubatan RB-I tidak disertakan dengan dokumen sokongan dari negeri asal. Makna, dokumen sokongan itu tidak ada x-ray kah, laporan doktor kah. Yang adanya laporan perubatan itu sahaja. Dokumen-dokumen sokongan itu tidak disertakan. Sebabnya, keperluan penyertaan dokumen sokongan tahap kesihatan tidak dinyatakan dalam dokumen utama. Ia hanya pada laporan perubatan itu sahaja. Jadi, kesannya, risiko penularan penyakit berjangkit mungkin ada lah sebab kita tidak tengok dokumen asal dia.

Seterusnya, yang kelima, pengurusan program MM2H juga, *Letter of Good Conduct*. *Letter of Good Conduct* perlu disertakan semasa permohonan. *Letter of Good Conduct* ini merupakan sijil yang dikeluarkan oleh jabatan polis, agensi keselamatan ataupun kedutaan negara asal atau tempat tinggal pemohon untuk mengesahkan bahawa pemohon adalah

bebas daripada salah laku jenayah. *Letter of Good Conduct* ini hanya dikemukakan bagi peserta dan tiada *Letter of Good Conduct* bagi tanggungan yang dibawa oleh peserta program kerana peraturan tidak meletakkan *Letter of Good Conduct* perlu dikemukakan bagi pihak bagi tanggungan. Jadi, ketiadaan *Letter of Good Conduct* bagi tanggungan boleh menimbulkan risiko keselamatan bagi negara terutamanya kalau tanggungan itu sudah besar.

Kita dapati— ini mungkin jugalah berkait dengan isu seterusnya yang keenam iaitu had umur anak sebagai tanggungan. Kalau kita lihat dari segi pekeliling imigresen menyebut bahawa anak yang belum berkahwin dan berumur tidak melebihi 18 tahun adalah tanggungan. Lepas itu ada juga pekeliling tambahan tahun 2019 menyebut anak yang tidak melebihi 21 tahun dan belum berkahwin adalah tanggungan. Maknanya ada perubahanlah. Jadi, anak melebihi 21 tahun perlu mengemukakan permohonan secara berasingan untuk menyertai program MM2H.

Akan tetapi, penemuan audit kita dapati bahawa seramai 746 orang anak peserta kekal sebagai tanggungan peserta walaupun telah melebihi umur 21 tahun. Mungkin masa dia mohon itu anak umur 20 tahun atau 18 tahun. Akan tetapi bila anak itu capai 21 tahun, sepatutnya dia sudah— kalau ikut definisi itu, dia bukan lagi dianggap sebagai tanggungan. Akan tetapi, dalam sistem ini, dia masih lagi sebagai tanggungan.

Jadi, itu yang bahaya tadi kalau *Letter of Good Conduct* itu tidak disyaratkan kepada anak-anak yang macam sudah dewasa 18 tahun ke atas, kita tidak tahu sama ada dia ada rekod jenayah atau tidak di negara asal. Berkait dengan inilah juga.

Kenapa berlaku begini ialah kerana tempoh had umur tidak dinyatakan di dalam pekeliling. Dia sebut macam itu sahaja umur tidak melebihi 21 tahun tetapi dalam pekeliling tidak menyatakan secara jelas. Sistem pun tidak mengehadkan tempoh kelulusan sehingga 21 tahun. Sepatutnya sistem itu sudah *limit*-kan atau hadkan kepada sampai 21 tahun sahajalah. Kelemahan sistemlah juga.

Tuan Pengerusi: Datuk, saya hendak dapat penjelasan, sama ada ini bermaksud kriteria dia adalah tidak melebihi 21 tahun semasa permohonan?

Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid: Ya.

Tuan Pengerusi: So, katakanlah ibu dia bawa *dependant* ini datang umur 18 tahun. So, dia register sebagai *dependant* dan MM2H adalah untuk 10 tahun. So, maksudnya kelulusan akan diberikan untuk 10 tahun juga. So, *at the end of the day*, tanggungan dia selepas 10 tahun sudah jadi umur 28 tahun. *Is that what you mean?* Ya. Okey, terima kasih.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: Hendak minta penjelasan.

Tuan Pengerusi: Ya. Sila, Yang Berhormat Lumut.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: Menurut Pekeliling Imigresen tahun 2009 itu, anak berumur lebih 21 tahun perlu mengemukakan permohonan secara berasingan untuk menyertai program MM2H. Ada syarat itu. Kemudian yang dalam kes kita ini, teguran

audit itu ialah kalau sepatutnya lepas 21 tahun setelah berada di Malaysia, dia mesti menyertai sebagai peserta baharu. Begitu? Dengan semua syarat asallah?

Tuan Pengerusi: Dia ada kriteria sebegitu tidak seperti yang dinyatakan oleh Yang Berhormat Lumut tadi?

Datuk Seri Panglima Hajah Azizah binti Datuk Seri Panglima Haji Mohd Dun [Beaufort]: Kriterianya. Kalau tidak, kita *imposing another* syarat kepada...

Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid: Maknanya dia kena ada *income* dia sendiri dan sebagainya itu, syarat-syaratnya itulah untuk— sebab untuk kategori, ia ada dua kategori umur tadi kan. Umur yang kategori pertama itu pada 21 tahun hingga 49 tahun. Syaratnya pendapatan RM10,000, ada *income* minimum RM500,000 aset cair. Ya.

Tuan Pengerusi: So, Datuk. Soalan di sini adalah *do they need to apply* ataupun mereka boleh menggunakan *loophole* sebegini untuk beberapa tahun itu? Sebagai contoh yang saya bagi tadi, umur 18 tahun ibu bawa dia masuk, visa untuk 10 tahun. So, dia boleh sampai 28 tahun, *straightly speaking*. Akan tetapi apabila beliau mencapai umur 21 tahun, sama ada budak ini ataupun peserta ini yang telah pun diberikan satu kelulusan sepanjang 10 tahun selaku *dependant*, dia perlu buat permohonan semula atau tidak? Daripada apa yang saya nampak di sini, nampaknya tidaklah dan itu merupakan salah satu teguran audit. So, boleh sahkan tidak, Datuk?

Puan Raftah binti Ibrahim: Semasa *exit conference* masa kami bincangkan, memang *realize* bahawa ini adalah *loophole*-lah. Sehingga 21 tahun kanak-kanak itu— *even* hingga 31 tahun. Ada yang berumur hingga 31 tahun yang *enjoy the benefit*. Umur 31 tahun ada tiga orang.

Tuan Pengerusi: 31 tahun ada berapa orang?

Puan Raftah binti Ibrahim: Tiga orang.

Tuan Pengerusi: Tiga orang.

Puan Raftah binti Ibrahim: Paling ramai adalah 22 tahun iaitu 141 orang dan yang paling kurang adalah yang 31 tahun. Sehingga 31 tahun. Jadi maksudnya mereka tidak *apply*. Dia tidak...

Tuan Pengerusi: Mana ada *figure* itu? Ada angka itu?

Puan Raftah binti Ibrahim: Ada angka itu dalam...

Tuan Pengerusi: Boleh baca dengan lebih jelas. Kita rekod dalam *Hansard*.

Puan Raftah binti Ibrahim: Dalam Laporan Ketua Audit Negara...

Tuan Ahmad Fadhli bin Shaari [Pasir Mas]: Tuan Pengerusi, maksud saya, saya kurang...

Tuan Pengerusi: Sebelum Puan, ya sila Yang Berhormat Pasir Mas.

Tuan Ahmad Fadhli bin Shaari: Umur 31 tahun itu maknanya dia *apply* sebagai *dependant* semasa umur 21 tahun? Okey.

Tuan Pengerusi: Okey, Puan. Sila bagikan angka, kita boleh rekod dalam *Hansard*.

Puan Raftah binti Ibrahim: Okey, untuk makluman jawatankuasa juga, kalau dalam Laporan Ketua Audit Negara dalam Jadual 10. Umur 22 tahun seramai 141 orang. Umur 23 tahun seramai 137 orang. Umur 24 tahun seramai 115 orang. Umur 25 tahun seramai 99 orang. Umur 26 tahun seramai 89 orang. Umur 27 tahun seramai 63 orang. Umur 28 tahun seramai 46 orang. Umur 29 tahun seramai 37 orang. Umur 30 tahun seramai 16 orang dan umur 31 seramai tiga orang. Jumlah keseluruhan seramai 746 orang.

Tuan Pengerusi: Okey, terima kasih. Datuk, boleh sambung.

■1100

Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid: Terima kasih Tuan Pengerusi. Seterusnya adalah yang ketujuh ya. Masih lagi pengurusan program. Permohonan lanjutan program. Kriteria Pekeliling Imigresen Bilangan 7/2017 dan prosedur pengendalian permohonan lanjutan program MM2H. Peserta yang telah tamat tempoh lima atau 10 tahun boleh mengemukakan permohonan lanjutan kepada pusat MM2H.

Penemuan audit. Bilangan peserta MM2H yang membuat permohonan lanjutan selepas 10 tahun tidak dapat disahkan. Jabatan Imigresen Malaysia tidak dapat menjana laporan permohonan lanjutan program ini secara keseluruhan. Ini disebabkan tiada indikator dalam sistem myIMMs bagi membezakan permohonan lanjutan dengan permohonan baharu. Dia tidak bezakan. Maknanya kita tidak dapat tahulah. Sistem dia tidak bezakan.

Keduanya, kesan penilaian kecekapan program selepas 10 tahun pun tidak dapat dibuat sebab kita tidak tahu berapa peserta sedia ada memohon untuk sambung.

Datuk Seri Panglima Hajah Azizah binti Datuk Seri Panglima Haji Mohd Dun: Datuk, bilangan peserta yang membuat permohonan lanjutan selepas 10 tahun tidak dapat disahkan. Adakah ini bererti kita tahu kah sama ada mereka masih ada di sini ataupun sudah balik? Macam begitu?

Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid: Ya. Maksudnya, yang sudah balik itu kita dapat tahulah sebab dia tidak sambung tetapi yang sambung itu, kita tidak tahu. Kita tidak dapat jumlah itu sebab dia tidak ada proses— permohonan itu sepatutnya ada dua kategorilah iaitu permohonan baharu dengan permohonan sambung. Jadi bila permohonan sedia ada itu dia mohon juga, seolah-olah jadi permohonan baharu. Jadi, kita tidak dapat bezakan.

Dato' Hajah Azizah binti Mohd Dun: Tidak ada maklumat berapa ramai yang sudah baliklah? Tidak ada ya?

Puan Raftah binti Ibrahim: Berdasarkan dalam sistem myIMMs itu, kalau permohonan baharu dan permohonan lanjutan, tiada indikator hendak membezakan. Ini disebabkan selepas 10 tahun, mereka perlu membuat permohonan semula untuk lanjutan, seolah-olah. Jadi myIMMs dia akan *treat* sebagai seolah-olah macam permohonan baharu. Jadi, secara keseluruhan berapa yang memohon pelanjutan, tiada maklumat itu.

Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid: *[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]* ...Adalah pembelian hartanah ya. Kriteria menyatakan bahawa Garis Panduan Prosedur Pengendalian Permohonan MM2H Tahun 2019, antara insentif peserta adalah dibenarkan membeli rumah di Malaysia dan peserta boleh mengeluarkan simpanan tetap selepas tahun kedua bagi pembelian rumah.

Berdasarkan rekod MOTAC, pembelian rumah oleh peserta dari tahun 2015 sehingga 2019 adalah sebanyak 3,398 unit dengan nilai pembelian sebanyak RM4.41 bilion. Walau bagaimanapun, pihak audit tidak dapat mengesahkan jumlah tersebut kerana MOTAC hanya merekodkan pembelian rumah oleh peserta yang membuat pengeluaran simpanan tetap bagi tujuan pembelian rumah. Oleh itu, nilai sebenar pembelian hartanah oleh peserta MM2H berkemungkinan lebih tinggi daripada jumlah yang dilaporkan.

Semakan audit juga mendapati 71 daripada 131 sampel perjanjian pembelian rumah bernilai RM52.6 juta di empat buah negeri iaitu Pulau Pinang, Selangor, Johor dan Wilayah Persekutuan didapati tiada rekod pemilikan oleh peserta. Ini yang saya sebutkan tadi. Maknanya, kata beli tetapi bila kita lihat rekod, tiada rekod pemilikan. Jadi, kita tidak pastilah sama ada berlaku atau tidak pembelian itu.

Tuan Pengerusi: So maksudnya, perjanjian jual beli ada, Datuk, tetapi dia tidak ada *title* kah?

Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid: Tidak ada.

Tuan Pengerusi: So, mungkin ada dua sebablah. Salah satu sebab mungkin mereka memang tidak beli. Salah satu lagi sebab mungkin dokumen selepas pindah milik nama dibuat, dokumen itu tidak diserahkan kepada *MM2H Centre*. So...

Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid: Dua kemungkinanlah ya.

Tuan Pengerusi: Kemungkinannya begitulah. Okey. *Last* ini Datuk, saya tidak berapa faham perbezaan pendapatan nilai rumah antara JIM dan kerajaan negeri.

Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid: Okey. Terdapat perbezaan penilaian rumah yang boleh dibeli oleh peserta MM2H antara Jabatan Imigresen dan kerajaan negeri. Umpamanya, Jabatan Imigresen menetapkan harga minimum yang boleh dibeli oleh peserta adalah RM250,000 sahaja. Manakala Kerajaan Negeri Selangor menetapkan harga rumah seunit antara RM1 juta hingga RM2 juta mengikut kawasan. Maknanya, yang imigresen itu rendah sahaja RM250,000 yang peserta MM2H sudah boleh beli. Akan tetapi, Kerajaan Negeri Selangor letak RM1 juta hingga RM2 juta.

Tuan Pengerusi: Akan tetapi, Datuk, secara praktikalnya, nilai ini akan ikut *threshold* ataupun nilai minimum yang ditetapkan oleh kerajaan negeri kan?

Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid: Ya, ya.

Tuan Pengerusi: So, bukan JIM.

Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid: Ya, ya.

Tuan Pengerusi: Pengalaman saya dengan transaksi-transaksi sebegini, memang kerajaan negeri sepatutnya diberikan kuasa untuk menetapkan harganya sebab *at the end*, harga hartanah di negeri Perak dan Johor, jauh berbeza. Di Kedah dan *Penang* pun jauh berbeza. *So, I think to a certain extent*, kerajaan negeri perlulah diberikan kuasa untuk menetapkan. Akan tetapi, apakah teguran audit di sini? *What is your view on this*, Datuk?

Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid: Tuan Pengerusi, maksudnya garis panduan JIM ini perlu dikemas kini. Kalau tidak, ia memberikan gambaran yang salah kepada peserta. Peserta kata, "*Oh, boleh beli harga murah*". Harga rumah yang murah, kan? Takkan bila datang ini, "*Oh, tidak boleh. Ikut negeri pula*". Maksudnya daripada segi *guideline* itulah.

Tuan Pengerusi: Okey, *understand*. *Very good*. Ya, Yang Berhormat Lumut.

Datuk Wira Dr. Mohd Hatta bin Md. Ramli: Saya tidak faham isu ini. Apakah peranan kerajaan negeri dalam MM2H ini? Ataupun yang disebutkan peranan kerajaan ini ialah dalam konteks pembelian hartanah oleh mana-mana warga asing yang tidak semestinya peserta MM2H kah?

Tuan Pengerusi: Ia begini. Untuk peserta MM2H, kebiasaannya nilai minimum dia lebih rendah berbanding dengan warga asing yang tidak memegang MM2H. Katakan di negeri Perak, warga asing RM1 juta tetapi untuk MM2H, RM350,000. *[Disampuk]* Yes, RM350,000. *So that is a perbezaan. That is why* kerajaan negeri akan tetapkan berapa harganya. Katakan *if you want to beli in Daerah Petaling, that would be like RM2 million*. Saya tidak dapat *recall* dengan betul. *That would be like RM2 million. So, it all depends on the place. [Disampuk]* Dia tidak sama, lain-lain.

Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid: Johor RM1 juta. Di Pulau Pinang, harga minimum rumah yang ditetapkan ialah RM500,000.

Tuan Pengerusi: Untuk MM2H kan, Datuk?

Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid: Ya, ya.

Datuk Wira Dr. Mohd Hatta bin Md. Ramli: JIM punya itu untuk MM2H kah?

Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid: Ya, ya, JIM.

Tuan Pengerusi: Itulah teguran daripada audit. JIM kata RM200,000.

Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid: RM250,000 sahaja.

Tuan Pengerusi: RM250,000. RM200,000?

Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid: RM250,000 sahaja.

Tuan Pengerusi: RM250,000. So jika orang datang, dia ingat RM250,000, mereka boleh datanglah. Mana tahu datang sini, Perak sahaja RM350,000, *Penang* RM500,000. *So, that is the problem. So*, itulah teguran audit. *I got the point from Datuk. Thank you.*

Puan Emelia Tay Ling Imm [Timbalan Pengarah Sektor (Bahagian Industri Perkhidmatan), Unit Perancang Ekonomi]: *Chairman*, saya Emelia daripada Unit Perancang Ekonomi. Izinkan saya berikan sedikit *background*.

Masa mula-mulanya, program ini dipanggil *Silver Hair Programme*. So, masa itu kita *target* peserta dari Jepun dan United Kingdom. [Disampuk] Yes, tetapi *for pensioners* ya. So, *when they come here and stay in Malaysia*, anak-anak dia akan datang. *Friend also will come*. So, *that was the original intention*.

So in year 2000, it was changed to Malaysia My Second Home yang mana kita buka—tidak ada *Silver Hair* sudah.

Seorang Ahli: [Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]

Puan Emelia Tay Ling Imm: *Black hair* boleh, *red hair* boleh. [Ketawa] Yes, ya. *The reason we open because REHDA came to EPU* sebab ada *property overhang*. So, *this is among the reason* lah. So, sebab hendak jual rumah itu juga. So, *that is how it evolved until today*. Terima kasih.

Tuan Pengerusi: *For Silver Hair Programme and the age limit, I think above 50, is it?*

Puan Emelia Tay Ling Imm: *55 and above*.

Tuan Pengerusi: *55 and above?*

Puan Emelia Tay Ling Imm: Yes.

Tuan Pengerusi: Okey. Terima kasih. Ya, Datuk.

■1110

Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid: Seterusnya, isu kesembilan. Juga masih berkenaan dengan pengurusan program. Peserta/tanggungan bekerja. Pekeliling Imigresen menyebut bahawa peserta MM2H dilarang bekerja atau menguruskan perniagaan. Peserta 50 tahun ke atas yang berkelayakan dan berkemahiran dibenarkan bekerja separuh masa dalam bidang kritikal. Cuma, apabila kita tengok bidang kritikal itu, terlalu luas, Yang Berhormat. Mungkin kita *share* sikit. Luas sangatlah bidang kritikal ini tetapi *just* hendak *share*.

Managing director itu okeylah. *Managing director, financing manager* semua itu okey. Akan tetapi, kita dapati macam *human resource manager, geologist, financial and investment advisor, graphic and multimedia, accountant, construction supervisor, heavy truck lorry driver* pun ada juga. Macam semua. *List* itu panjang.

Beberapa Ahli: [Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]

Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid: *Chemist, geologist*. Itulah, luas. Berapa jawatan?

Seorang Ahli: 58.

Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid: 58.

Seorang Ahli: Semualah itu.

Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid: Hampir semualah. Arkitek ada, *data architect, data engineer, actuary*. *Just* untuk *share* lah, untuk makluman.

Next. Penemuan audit. Kita dapati bahawa 288 orang peserta dan 42 tanggungan telah membayar cukai pendapatan RM32.24 juta antara tahun 2015 hingga 2019. Makna mereka bekerjalah. Bilangan peserta yang dibenarkan bekerja di Malaysia tidak dapat disahkan. Tidak dapat kita sahkan. Yang dibenarkan bekerja ini, dia dapat kelulusan Jawatankuasa Peraku MM2H lah.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: Maksudnya ini, Datuk, bekerja *online* ini tidak ada ya? Berniaga besar *online*, tidak masuk kiranya?

Tuan Pengerusi: Okey, Yang Berhormat Permatang Pauh, sila.

Puan Nurul Izzah binti Anwar [Permatang Pauh]: Terima kasih *Chairman*. Hendak tanya Datuk. Kalau saya tidak jelas, memang tadi Datuk ada sebut, “*Tidak ada penanda aras yang diguna pakai oleh audit dalam bab ini untuk mengenal pasti bagaimana dilaksanakan di negara luar*”. Ada atau tidak perbandingan dengan program-program yang sewaktu dengannya yang dijalankan di negara luar?

Ini kerana kalau kita lihat beberapa laporan dan liputan berkaitan MM2H ini, gambaran atau persepsi umum adalah kita agak *rigid*. Kita agak *strict* berbanding dengan negara-negara lain. Itu saya hendak tanya. Ada atau tidak pihak audit— fasal, pada saya, *I mean* secara *personal, I think as long as they work here as a lorry driver pun, you should work* lah. Bayar cukai dekat negara kita, bukan? *But I don't know—that's why I'm asking* penanda aras dan sebagainya.

Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid: Daripada segi pekerjaan kah?

Puan Nurul Izzah binti Anwar: Daripada segi macam...

Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid: Program keseluruhan?

Puan Nurul Izzah binti Anwar: Semualah. Program secara keseluruhan. Kalau tadi Datuk sebut, kalau saya tidak silaplah, kata kita tidak membandingkan dengan pelaksanaannya di negara lain. Jadi, kebanyakan syarat yang kita tekankan di sini ialah syarat yang menggunakan perancangan asal MM2H itu sendiri.

Puan Raftah binti Ibrahim: Okey. Perbandingan tersebut, masa kami semak, memang kami tidak dapat *all those documents*, tetapi salah satu sebab kenapa program ini dibekukan adalah sebenarnya MOTAC hendak buat semakan semula dan untuk buat perbandingan dengan negara lain. Hendak tengok sama ada kita *rigid* dan sebagainya macam Yang Berhormat maksudkan tadilah. *That's why* dibekukan. Salah satu sebab kenapa dibekukan.

Puan Nurul Izzah binti Anwar: [Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]

Puan Raftah binti Ibrahim: Yes. Berkaitan dengan bekerja ini, sebab objektifnya adalah mereka ini berbelanja di Malaysia menggunakan pendapatan daripada luar negara.

That's why dia dalam pekeliling itu mengatakan mereka tidak dibenarkan bekerja di Malaysialah sebab sepatutnya menggunakan pendapatan...

Puan Nurul Izzah binti Anwar: Dari luar negara.

Puan Raftah binti Ibrahim: Yes. Sepatutnya kalau mereka hendak masuk, kalau hendak bekerja di Malaysia, mereka kena masuk di bawah ekspatriat. Jadi, peraturannya berbeza. Tetapi sekarang ini dia menggunakan MM2H lah.

Tuan Ahmad Fadhli bin Shaari: Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Ya, Yang Berhormat Pasir Mas.

Tuan Ahmad Fadhli bin Shaari: Perbandingan dengan negara lain itu ada detil atau tidak ada detil?

Puan Raftah binti Ibrahim: Sedang dilaksanakan. Sepatutnya pembekuan itu telah ditamatkan pada bulan Oktober baru-baru ini. Diumumkan begitu. Akan tetapi, sehingga hari ini, semasa *last* kami semak pada 19 hari bulan hari itu, garis panduan untuk melaksanakan semula MM2H ini belum dimuktamadkan. Berkemungkinan itu antara perkara yang mungkin MOTAC akan bangkitkanlah pada pembentangan nanti.

Tuan Pengerusi: Okey, terima kasih. Sila, Datuk.

Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid: Yang kesepuluh ya. Pengurusan program ejen MM2H. Daripada segi kriteria, Akta Industri Pelancongan, punca kuasa MOTAC, untuk mengeluarkan lesen ejen pelancongan bagi syarikat yang memenuhi kelayakan. Akta Industri Pelancongan memberi kuasa kepada MOTAC untuk mengeluarkan lesen ejen pelancongan bagi syarikat yang memenuhi kelayakan. MOTAC juga telah mengeluarkan Garis Panduan Permohonan Lesen Perniagaan Pengendalian Pelancongan Dalam Negeri pada tahun 2016. Mulai tahun 2017, Bahagian Pelesenan Pelancongan MOTAC telah memberi kebenaran kepada syarikat yang layak untuk menjadi ejen MM2H.

Kita dapati bahawa pelantikan ejen MM2H dibuat oleh MOTAC adalah secara pentadbiran dan tidak ada sebarang ikatan perundangan di antara MOTAC dengan syarikat yang dilantik. Oleh itu, tindakan undang-undang tidak dapat diambil sekiranya terdapat salah laku syarikat seperti terlibat dengan kes pemalsuan ataupun dokumen permohonan yang diragukan. Ada kes jugalah yang mana ada penipuan dan sebagainya. Ada dua kes ya.

Umpamanya, semakan audit mendapati pada bulan Februari 2019, Syarikat My (MM2H) Sdn. Bhd., iaitu ejen, telah mengemukakan dokumen permohonan peserta program yang meragukan. Mesyuarat Jawatankuasa Peraku Bilangan 4 Tahun 2019 yang bersidang pada 29 Mac memutuskan untuk menolak kesemua permohonan daripada syarikat tersebut. Bagaimanapun, tindakan undang-undang tidak dapat diambil terhadap syarikat tersebut atas kesalahan mengemukakan dokumen yang meragukan. Malah syarikat tersebut telah diluluskan pembaharuan lesen bagi tempoh setahun sehingga 31 Disember 2020.

Kesebelas, juga pengurusan program. Keberadaan peserta Program MM2H. Pekeliling Imigresen menyatakan bahawa peserta Program MM2H dibenarkan memasuki dan berada secara sementara di Semenanjung Malaysia, Sabah dan Sarawak di bawah Pas Lawatan Sementara bagi tempoh tidak melebihi 10 tahun. Analisis audit mendapati bahawa terdapat rekod keluar masuk peserta MM2H berdasarkan data sistem MyIMMs melibatkan 35,541 orang peserta daripada modul MM2H bagi tempoh 2015 sehingga 2019. Hasil analisis mendapati 1,822 orang peserta telah keluar dari Malaysia dan tidak pernah kembali semula ke Malaysia bagi tempoh lima tahun. Maknanya dia keluar macam tidak balik sudah.

Seorang Ahli: *[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]*

Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid: Itu kita tidak pastilah macam mana dia tidak balik. Jadi, matlamat untuk menyumbang kepada ekonomi negara akan terjejaslah kalau peserta tidak ada di Malaysia, daripada segi itulah.

Tuan Pengerusi: *I think, jika tidak silap, dalam konteks ini, dalam latest guidelines yang diumumkan itukan, Menteri ada kata setiap tahun peserta hendak mempunyai suatu tempoh minimum stay, 90 hari or 60 hari. So, nanti kita boleh tanya kepada MOTAC. Government expects them to stay here and spend.*

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: *Ya, spend but 90 days of spending is enough for outsiders. Are we expecting they must move here and stay 365 days?*

Tuan Pengerusi: *No. Definitely no.*

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: *Then?*

Tuan Pengerusi: *So, I'll just give the update of what is the latest.*

■1120

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: Yalah. Mestilah kita hendak hujah balik.

Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid: Maknanya, kena ada minimum masa lah berada di Malaysia untuk menikmati program inilah.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: Ya, ya.

Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid: Daripada segi itulah.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: So, 90 hari itu pun saya rasa itu syarat yang lama kan?

Tuan Pengerusi: *No. Baharu.*

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: Yang lama?

Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid: Tidak ada.

Tuan Pengerusi: *Lama, I think tidak ada.*

Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid: Tidak ada.

Tuan Pengerusi: Baharu. Baru diumumkan September ini.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: *No. I thought memang ada syarat itu kan?*

Tuan Pengerusi: Tidak ada.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: *That means, Tuan Pengerusi, they do not need to be here lah?*

Tuan Pengerusi: *That is the problem-lah and raised by audit.*

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: *In what way is the problem?*

Puan Emelia Tay Ling Imm: *They do not stay. They do not stay and spend.*

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: *So, they are not against any of the ruling.*

Puan Emelia Tay Ling Imm: Tidak, tidak. Akan tetapi, itulah kelemahannya sebab dia sendiri...

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: Kelemahanlah.

Puan Emelia Tay Ling Imm: *When they come here, we want them to spend foreign money, duit yang masuk. So, kita consider itu sebagai eksport.*

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: *Of course, of course. Itu tujuannya pun.*

Puan Emelia Tay Ling Imm: *So, when they do not stay here, we do not get the export. We do not manage to export our services and products.*

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: Okey.

Puan Emelia Tay Ling Imm: Apabila *foreigner consume* dekat sini, itu *consider* eksportlah. Duit masuk dalam Malaysia.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: Ya, ya.

Puan Emelia Tay Ling Imm: *So, when they do not stay here, it defeats the purpose.*

Tuan Pengerusi: *So, basically, under the program, the target is for them to stay and spend.*

Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid: *And spend. Ya, ya.*

Tuan Pengerusi: Okey. Jelas ya? Ya, Yang Berhormat Parit.

Dato' Mohd Nizar bin Haji Zakaria [Parit]: Saja saya hendak tanya dengan keterkaitan dengan nombor 10 itu... *[Merujuk kepada slaid pembentangan]* Tentang ejen. Keluar masuk itu, adakah juga keterkaitan dengan ejen-ejen yang tidak ada secara jelas dalam program ini?

Puan Raftah binti Ibrahim: Isu tidak berkaitan.

Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid: Boleh saya teruskan? Kedua belas, daripada segi pemantauan program. Pekeliling Imigresen Malaysia Bil. 6/2019 menyatakan bahawa bagi menambah baik program MM2H, kerajaan telah bersetuju untuk mengeluarkan kad ID ataupun I-Kad kepada peserta MM2H. I-Kad boleh dikeluarkan dengan syarat peserta MM2H mengemukakan perjanjian jual beli rumah yang telah dibeli oleh peserta di Malaysia atau perjanjian penyewaan sewa rumah di Malaysia.

Semakan audit mendapati I-Kad tidak dikeluarkan kepada peserta MM2H. MOTAC juga tidak mewujudkan mekanisme pemantauan program secara menyeluruh. Ini

menyebabkan pemantauan terhadap peserta ataupun tanggungan berkaitan keberadaan di Malaysia, pemilikan hartanah dan syarat larangan bekerja tidak dapat dilaksanakan. MOTAC hanya fokus kepada program proses kelulusan penyertaan serta penambahbaikan dasar program. Maknanya kalau ada I-Kad itu, lebih mudah kita *monitor*-lah. Sebab, MOTAC hanya menumpukan perhatian kepada proses kelulusan dan penyertaan. Ia tidak melibatkan pemantauan. Di antara dua agensi ini mungkin juga ada juranglah menyebabkan berlaku kelemahan-kelemahan pengurusan program.

Puan Nurul Izzah binti Anwar: Datuk, saya hendak tanya lagi kerana Datuk sebut tentang jurang kan? Saya nampak dalam pengumuman terkini, memang KDN sebut yang akan *manage* program MM2H adalah Jabatan Imigresen dan bukan lagi di bawah MOTAC. Dia sebut juga *for the purpose of business, investments and job opportunities, the Immigration Department offers other facility and passes*. Audit tidak menyentuh kah atau melihat ada kaitan tidak antara program MM2H dan juga TalentCorp? Kedua-dua itu pun memang bukanlah di bawah bidang skop, saya faham, tetapi saya nampak macam ada pertindihan di situ. Mungkin Datuk boleh beri komen.

Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid: TalentCorp untuk *expatriate*, menarik *expatriate* dan juga untuk menarik rakyat Malaysia yang berkemahiran tinggi untuk balik bekerja di Malaysia. Mereka yang aktif dalam pekerjaanlah. Tetapi kalau yang MM2H ini adalah untuk mereka yang berpendapatan tinggi di luar negara dan datang dan tinggal di sini serta membelanjakan di sini menggunakan pendapatan luar negaralah.

Puan Nurul Izzah binti Anwar: Jadi, saya kembali kepada soalan asal jurang itu...

Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid: Ya.

Puan Nurul Izzah binti Anwar: ...*Because* isu TalentCorp managed by Kementerian Sumber Manusia, MM2H sekarang di bawah Jabatan Imigresen...

Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid: Ya.

Puan Nurul Izzah binti Anwar: ...Dalam transisi daripada Kementerian Pelancongan. So, daripada pandangan audit ataupun adakah audit macam *at least can consider*, ia banyak betul cabang *database*-nya, walaupun merangkumi sama ada *Malaysian* yang bekerja di luar negara tetapi akhirnya kita masih perlu memenuhi *Critical Occupations List* tadi kan?

Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid: Ya, ya.

Puan Nurul Izzah binti Anwar: Jadi, macam saya fikir banyak juga cabang yang ada. Macam mana pandangan audit dalam bab ini?

Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid: Ya. Ini juga— sebab, tujuannya untuk yang tidak bekerja. Akan tetapi ada juga elemen-elemen yang membenarkan mereka bekerja menyebabkan— betul Yang Berhormat sebut tadi. Maknanya, lebih baik juga kalau dilibatkan Kementerian Sumber Manusia di sini supaya jurang itu tidak berlaku ya. Kalau tidak, kalau

Jabatan Imigresen sahaja, mungkin ia tengok daripada sudut imigresen sahaja dan ia tidak lihat daripada sudut penggunaan sumber manusia atau pengurusan sumber manusia.

Puan Nurul Izzah binti Anwar: Terima kasih Datuk. Ini kerana saya nampak senarai yang dikeluarkan oleh Kementerian Sumber Manusia sama dengan *the Critical Occupations List* tadi.

Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid: Ya, ya. Memang.

Puan Nurul Izzah binti Anwar: Jadi, macam ada *similarity* tetapi agensi dan kementerian lain yang *handle*.

Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid: Ya, ya. Memang senarai itu diambil daripada Kementerian Sumber Manusia.

Tuan Ahmad Tarmizi bin Sulaiman: Sikit lagi. Berkaitan dengan I-Kad ini, Datuk. Penemuan audit ini, sama ada peserta ini dia mohon tetapi tidak dikeluarkan kad atau memang tidak ada permohonan daripada peserta ini?

Puan Raftah binti Ibrahim: Sebenarnya tiada permohonan di MOTAC dan juga di JIM sendiri pun tidak ada. Proses itu tidak wujud untuk pengeluaran I-Kad itu. Memang tidak ada ia punya itu. Itu sebabnya tidak pernah dikeluarkan kepada mana-mana peserta.

Tuan Pengerusi: Okey.

Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid: [*Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara*] ...Daripada segi dasar dan pelaksanaan. Slaid yang kedua akhir ya. Rumusan ya. Secara keseluruhannya, pencapaian penyertaan program MM2H bagi tempoh 2015 hingga September 2019 adalah baik iaitu seramai 21,292 peserta telah menyertai program ini berbanding dengan sasaran 17,500 peserta.

Walau bagaimanapun, pengurusan program MM2H adalah kurang cekap dan kurang berkesan iaitu tiada pangkalan data bersepadu bagi merekodkan pembelian hartanah, kenderaan oleh peserta, pematuhan syarat untuk bekerja di Malaysia dan status tanggungan.

Kedua, kelemahan kawalan dalaman sistem myIMMs yang tidak menyekat had umur anak melebihi 21 tahun sebagai tanggungan.

Ketiga, peraturan ataupun prosedur yang tidak jelas atau tidak dapat dikuatkuasakan mengenai pemeriksaan kesihatan, *Letter of Good Conduct*, had umur anak dan larangan bekerja yang membuka ruang kepada peserta atau tanggungan melanggar peraturan yang ditetapkan serta mendedahkan risiko kesihatan dan keselamatan kepada negara.

Keempat, ketiadaan punca kuasa terhadap kes salah laku ejen kerana pelantikan dibuat secara pentadbiran.

Dan yang kelima, tiada mekanisme pemantauan secara menyeluruh menyukarkan MOTAC dan Jabatan Imigresen Malaysia untuk membuat pemantauan secara berkesan dan menilai pencapaian program.

Akhir, syor audit ya. Jadi, kita cadangkan, pertama, meningkatkan koordinasi antara MOTAC dengan kementerian ataupun agensi yang berkaitan di mana ia perlu ditingkatkan dengan mewujudkan sistem bersepadu bagi menambahbaikkan keberkesanan pelaksanaan, pemantauan dan penilaian program. Macam Yang Berhormat Permatang Pauh sebut tadi juga, daripada segi mungkin untuk akan datang perlu tambahkan juga Kementerian Sumber Manusia kalau ada isu-isu yang berkaitan itu pun. Maknanya, untuk mendapat pandangan kementerian berkenaan.

Kedua, MOTAC juga perlu melaksanakan penambahbaikan terhadap isu audit yang dibangkitkan serta mengambil kira dapatan kajian impak dan keberkesanan program MM2H sebelum program ini diaktifkan semula untuk kekal relevan, realistik dengan perkembangan semasa dan memberi penekanan kepada keselamatan negara.

■1130

Ketiga, MOTAC, Jabatan Imigresen dan Jawatankuasa Pemandu MM2H perlu mengkaji dan menyemak semula pekiling, garis panduan program supaya lebih seragam, jelas dan menyeluruh. Kajian juga perlu dijalankan terhadap prosedur saringan kesihatan agar selaras dengan SOP yang ditetapkan oleh JIM dan Kementerian Kesihatan Malaysia.

Keempat, menguatkuasakan penggunaan kad pintar digital kepada peserta dan mengintegrasikan fungsinya seperti merekodkan maklumat melalui pembelian hartanah oleh peserta, maklumat kediaman dan pekerjaan peserta bagi tujuan pemantuan yang lebih berkesan.

Tuan Pengerusi dan Ahli-ahli PAC, sekian sahaja pembentangan saya. Terima kasih.

Tuan Pengerusi: Terima kasih.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: Tuan Pengerusi, sebelum...

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat Lumut dan Yang Berhormat Permatang Pauh.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: Sekarang ini program ini ditawakufkan ya? *[Disampuk]* Dah nak *relaunch* ya. Dia *stop* Ogos hari itu tahun 2020. Ini dibuat selepas atau sebelum audit membuat laporan ini? Pemberhentian program sementara itu.

Puan Raftah binti Ibrahim: Masa pengauditan sedang dijalankan. Sebab kami...

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: Adakah itu *in response to* audit punya tindakan atau memang ada masalah program itu dikesan oleh pihak MOTAC, misalnya, ataupun JIM ataupun EPU?

Puan Emelia Tay Ling Imm: Ya, *we discover that something is not right especially* dari segi *operation, security related* dan juga *marketing related*. *Basically*, ada tiga *areas* yang kita sangat *concerned* terutamanya dari segi keselamatanlah sebab kita tidak tahu siapa yang kita *approve*, dia duduk mana, dia buat apa. *They shouldn't be competing with our people when it comes to getting jobs*. Kalau dia datang sini dia kerja, susahlah. Sebab kita hendak

duit dia masuk sini. Bukan dia bawa duit kita keluar. *[Ketawa]* Dah terbalik nanti. *So, it was halted for a while.*

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: *My worry, Tuan Pengerusi, this is supposed to be like sebahagian daripada pelanconganlah but specific group of pelancongan. Pelancong ini kita dok sebar seluruh dunia datanglah Malaysia, datanglah Malaysia. Problem kita sekarang ini kalau tengok imigresen dan pekerjaan, many datang untuk bekerja, pekerja asing hilang daripada radar. Ramai pelancong masuk hilang daripada radar. Sedangkan, MM2H ini is something regulated. Ada lah regulation dia. Cuma mungkin di sini ada kelemahan.*

But if you put so strong a condition sampai it is a hindrance, menyusahkan, you limit your movement and freedom to use or whatever, so I think it is detrimental to the idea of selling houses semua, kalau kita letak pelbagai syarat. Itu my idealah kalau you hendak bawa. Because, yang perlunya ialah control of movement ataupun data-data keberadaan itulah. Manakala yang lain itu, I think kita kena tolerate lah.

Soalan saya. Adakah program MM2H sebelum ini lebih longgar daripada urusan orang hendak minta yang hendak duduk dalam negara orang itu dipanggil apa?

Beberapa Ahli: PR.

Puan Nurul Izzah binti Anwar: PR paling strict.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: PR paling strict kan? So, kalau you hendak tiru macam PR, baik orang apply PR rather than MM2H ini.

Tuan Pengerusi: Ya, Yang Berhormat Permatang Pauh last ya dan Yang Berhormat Sik last.

Puan Nurul Izzah binti Anwar: Datuk, sebelum Datuk jawab, saya hendak tanya secara khususlah daripada semua rekomendasi syor audit itu, saya rasa kalau saya boleh faham, permohonan adalah untuk mematuhi dan memastikan peraturan yang sedia ada dipatuhi. Tidak lebih, tidak kurang daripada itu kan? *So, meaning* bila mereka masuk dalam negara kita, *we are aware where they are and they fulfill key requirements* untuk pastikan kita selamat.

Akan tetapi, yang saya nampak diumumkan oleh Kementerian Dalam Negeri, ia lain sikit. Dia *make it* sampai tahap minta *liquid asset of RM1.5 million*, dia tambah daripada RM10,000, *fourfold increase* kepada RM40,000 sebulan. Saya tak nampak itu cadangan audit. Cadangan audit adalah lebih untuk mengawal selia supaya kita tidak dalam bahaya. *Can I confirm that? Because* ini penting bila kita hendak bagi rekomendasi kelak.

Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid: Betul, Yang Berhormat. Cuma, kita dapati pendapatan RM10,000 itu memang rendahlah dari segi itu. Maknanya patut wajar naik kepada tahap yang munasabah. Audit biasa kita tidak bagi *quantum* kah tetapi makna kata kalau hendak tengok, mungkin tengok kadar inflasi dan sebagainya. Jadi, kita boleh nilai

berapa sepatutnya. *Instead* daripada RM10,000 itu mungkin naik kepada RM30,000 umpamanya lah ya.

Puan Nurul Izzah binti Anwar: Naiklah?

Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid: Naiklah maknanya supaya dia kaji semula biar tahap sesuai dengan kuasa beli RM10,000 itu.

Tuan Ahmad Tarmizi bin Sulaiman: Ya, *last*, Tuan Pengerusi. Kita lihat kalau dari tempoh awal 2002, maknanya yang *first batch* itu dah habis ya tahun 2012 ya, maksudnya 10 tahun.

Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid: Ya.

Tuan Ahmad Tarmizi bin Sulaiman: Dia rekod itu sekarang maknanya kita mungkin akan panggil JIM ya lepas ini ya, Tuan Pengerusi? Maknanya rekod kalau ada penemuan daripada audit, maknanya kalau yang *overstay* lebih daripada 10 tahun selepas tahun 2012 ataupun maknanya juga tadi apa yang disebut oleh Yang Berhormat Lumut tadi, kalau mungkin ada rekod yang mohon PR dalam tempoh itu. Dan juga yang paling besar dari segi mungkin— ini polislah *kot*, kalau yang terlibat dengan jenayah dan sebagainya. Mungkin juga ada rekod di situ. Terima kasih.

Puan Raftah binti Ibrahim: Sebagaimana yang kami maklumkan tadi, untuk lanjutan, memang tidak ada rekod sebab dalam data JIM itu dia tidak boleh *differentiate*-kan. Tidak boleh bezakan antara permohonan baharu dengan permohonan lanjutan. Semua dianggap sebagai permohonan baharu.

Overstay, so far yang kami tengok, tidak adalah yang kami *analyze* data itu. Tiada kes *overstay*.

Akan tetapi untuk yang ada rekod jenayah, kami dimaklumkan ada tetapi data tersebut sebab dia kata sedang dalam siasatan dan sebagainya, tidak dikemukakan kepada pihak audit siapa yang terlibat dan sebagainya.

Akan tetapi, mungkin Encik Anuar ada *mention* hari itu yang tentang rekod jenayah itu. Bawah PDRM itu kan. Akan tetapi, tidak dikemukakan kepada pihak audit data tersebut tetapi dimaklumkan ada kes. Cuma, bilangan yang terlibat itu tidak melebihi daripada 10 orang. Itu sahaja yang kami dimaklumkan. Mungkin nanti PDRM mungkin boleh bagi *detail*.

Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid: Tuan Pengerusi, boleh saya komen Yang Berhormat Lumut tadi?

Tuan Pengerusi: Ya, sila.

Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid: Pandangan saya, saya setuju lah pandangan Yang Berhormat Lumut tadi menyatakan bahawa program ini pun tidak boleh terlalu ketat syarat-syaratnya supaya dia pun cukup menarik untuk menarik mereka yang layak untuk memohon dan sebagainya. Akan tetapi bila dah letak syarat itu, syarat itu kita perlu perkemaskanlah. Maknanya *Letter of Good Conduct* umpamanya, untuk anak-anak berumur

18 tahun ke atas dan sebagainya, itu patut diadakan juga selain daripada yang pemohon itu umpamanyalah, dengan rekod perubatan dan sebagainya itu. Dari segi itulah. Terima kasih.

Tuan Pengerusi: Okey, terima kasih Datuk. So, kita ada prosiding lagi dengan MOTAC dan mungkin saya ucapkan terima kasih kepada Datuk Ketua Audit Negara dan juga barisan JAN yang hadir pada pagi ini. Sekali lagi penghargaan daripada PAC kepada barisan JAN yang telah pun bekerja dengan begitu bersungguh-sungguh. Terima kasih.

So, sekretariat, sila minta untuk buat *turn over*. Okey, dalam masa satu dua minit ini nanti kita akan panggil MOTAC.

MOTAC merupakan kementerian yang sepatutnya mengendalikan MM2H. Akan tetapi, sekarang seperti yang dinyatakan oleh Yang Berhormat Permatang Pauh tadi, *I think* sekarang telah pun diambil alih oleh JIM dan juga Kementerian Dalam Negeri. So, *of course* kedua-dua kementerian ini *I think* hala tuju dia memang tidak sama dan juga konsep dia tidak sama. MOTAC dia hendak orang masuk, Kementerian Dalam Negeri dia hendak kawal. So, di situ *I think* kita kena ada satu *balance point* antara kedua-dua itu.

Then, lepas itu, lepas MOTAC, kita akan panggil JIM dan juga Kementerian Dalam Negeri. Saya cadangkan kepada Encik Johan juga, kita boleh memanggil seperti yang dicadangkan oleh Yang Berhormat Sibuti semalam, kita boleh memanggil mereka yang berkepentingan. *This MM2H Association*. So, banyak rintihan dan juga pandangan daripada persatuan ini. So, itu terpulanglah kepada apa jawapan dan penjelasan pada hari ini.

Okey, terima kasih.

MALAYSIA

LAPORAN PROSIDING (HANSARD)

Rabu, 24 November 2021

Bil. 11(a)/2021

MESYUARAT JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA

Prosiding Mengenai:
Pengurusan Program Malaysia
Rumah Keduaku

1. Kementerian Pelancongan, Seni dan Budaya
Datuk Wira Dr. Noor Zari bin Hamat,
Ketua Setiausaha

PENGGAL KEEMPAT,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS

**MESYUARAT JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA
BILIK MESYUARAT JAWATANKUASA 1,
BANGUNAN PARLIMEN, PARLIMEN MALAYSIA
RABU, 24 NOVEMBER 2021**

AHLI-AHLI JAWATANKUASA

Hadir

YB. Tuan Wong Kah Woh [Ipoh Timur]	- <i>Pengerusi</i>
YB. Datuk Seri Panglima Hajah Azizah binti Datuk Seri Panglima Haji Mohd Dun [Beaufort]	- <i>Timbalan Pengerusi</i>
YB. Puan Nurul Izzah binti Anwar [Permatang Pauh]	
YB. Dato' Mohd Nizar bin Haji Zakaria [Parit]	
YB. Puan Wong Shu Qi [Kluang]	
YB. Tuan Ahmad Fadhli bin Shaari [Pasar Mas]	
YB. Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli [Lumut]	
YB. Tuan Ahmad Tarmizi bin Sulaiman [Sik]	
YB. Tuan Haji Ahmad bin Hassan [Papar]	
YB. Tuan Lukanisman bin Awang Sauni [Sibuti]	

Tidak Hadir [Dengan Maaf]

YB. Dato' Haji Mohd Fasih bin Mohd Fakeh [Sabak Bernam]	
YB. Tuan Ramli bin Dato' Mohd Nor [Cameron Highlands]	
YB. Dato' Haji Salim Sharif [Jempol]	
YB. Datuk Haji Shabudin bin Yahaya [Tasek Gelugor]	
YBrs. Tuan Nizam Mydin bin Bacha Mydin	- <i>Setiausaha</i>

URUS SETIA

Encik Ahmad Johan bin Mohd Affandi [Ketua Penolong Setiausaha Seksyen Jawatankuasa Pilihan, Bahagian Pengurusan Dewan Rakyat, Parlimen Malaysia]
Puan Siti Noor Akmar binti Zulkafli [Juruaudit Seksyen Jawatankuasa Pilihan, Bahagian Pengurusan Dewan Rakyat, Parlimen Malaysia]
Encik Muhammad Zydil Iman bin Zulkifli [Juruaudit Seksyen Jawatankuasa Pilihan, Bahagian Pengurusan Dewan Rakyat, Parlimen Malaysia]
Puan Aidahanie binti Baharuddin [Penolong Setiausaha Kanan Seksyen Jawatankuasa Pilihan, Bahagian Pengurusan Dewan Rakyat, Parlimen Malaysia]

HADIR BERSAMA

Jabatan Peguam Negara

Puan Hamizah Abd. Manaf [Peguam Kanan Persekutuan]

Jabatan Perkhidmatan Awam

Puan Noor Aini binti Ahmad [Timbalan Pengarah Kanan (Bahagian Perkhidmatan)]

Kementerian Kewangan

Encik Azizie bin Taib [Ketua Seksyen Parlimen dan Kawalan Pemantauan (Bahagian Kawalan Kewangan Strategik dan Korporat)]

samb/-

HADIR BERSAMA (*samb/-*)**Jabatan Audit Negara**

Datuk Nik Azman bin Nik Abdul Majid [Ketua Audit Negara]

Puan Raftah binti Ibrahim [Pengarah Sektor Audit Prestasi (Bahagian Audit Prestasi II)]

Puan Azmiza binti Mohd Khalid [Timbalan Pengarah Audit Sektor Audit Prestasi (Bahagian Audit Prestasi II)]

Encik Anuar Sidik bin Nordin [Penolong Pengarah Audit Sektor Audit Prestasi (Bahagian Audit Prestasi II)]

Encik Mohd Asyraf bin Aziz [Penolong Juruaudit Sektor Audit Prestasi (Bahagian Audit Prestasi II)]

Jabatan Akauntan Negara

Encik Azeman bin Miskah [Timbalan Pengarah Bahagian Perkhidmatan Operasi Pusat dan Agensi (Seksyen Pengurusan Dana dan Pelaburan)]

Suruhanjaya Pencegahan Rasuah Malaysia

Encik Mohamad Khairul bin Mohamad [Penolong Kanan Rasuah]

Unit Perancang Ekonomi

Puan Emelia Tay Ling Imm [Timbalan Pengarah Sektor (Bahagian Industri Perkhidmatan)]

SAKSI-SAKSI**Kementerian Pelancongan, Seni dan Budaya**

Datuk Wira Dr. Noor Zari bin Hamat [Ketua Setiausaha]

Encik Mohd Zamri bin Mat Zain [Timbalan Ketua Setiausaha (Pelancongan)]

Puan Elinda binti Zulkipli [Pengarah Pusat Malaysia Rumah Keduaku]

Encik Muhammad Firdaus bin Zulkifflin [Penolong Setiausaha Bahagian Dasar Pelancongan dan Hubungan Antarabangsa (Cawangan Dasar)]

LAPORAN PROSIDING

MESYUARAT JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA PARLIMEN KEEMPAT BELAS, PENGGAL KETIGA

Rabu, 24 November 2021

Bilik Jawatankuasa 1, Parlimen Malaysia, Kuala Lumpur

Mesyuarat dimulakan pada pukul 11.40 pagi

*[Yang Berhormat Tuan Wong Kah Woh **mempengerusikan Mesyuarat**]*

■1140

[Saksi-saksi mengambil tempat di hadapan Jawatankuasa]

Tuan Pengerusi: Salam sejahtera, selamat pagi dan selamat datang saya ucapkan kepada Ahli-ahli PAC sekalian dan juga ahli-ahli ex-officio yang hadir pada pagi ini.

Hadir di hadapan jawatankuasa ini bagi prosiding MM2H adalah Yang Berbahagia Datuk Wira Dr. Noor Zari bin Hamat, KSU Kementerian Pelancongan, Seni dan Budaya (MOTAC), Yang Berusaha Encik Mohd Zamri bin Mat Zain, TKSU (Pelancongan) MOTAC dan Yang Berusaha Puan Elinda binti Zulkipli, Pengarah Pusat Malaysia Rumah Keduaku MOTAC. Selamat datang ke prosiding PAC.

Untuk pengetahuan Yang Berbahagia Datuk Wira KSU MOTAC, sebentar tadi Yang Berbahagia Datuk Ketua Audit Negara serta ex-officio PAC telah memberikan penjelasan dan penerangan berhubung dengan isu ini. Jawatankuasa ingin memaklumkan bahawa untuk isu ini, terdapat dua kementerian yang terlibat iaitu MOTAC dan juga KDN. So, KDN serta Jabatan Imigresen Malaysia. Namun, kita telah membuat keputusan untuk memanggil dua saksi secara berasingan. Kita memanggil MOTAC terlebih dahulu dan selepas itu kita akan memanggil KDN dan juga JIM untuk memberikan keterangan di hadapan PAC ini.

Jadi, tanpa membuang masa, saya mempersilakan Yang Berbahagia Datuk Wira KSU MOTAC untuk memulakan pembentangan dan penerangan pada pagi ini. Dipersilakan, Datuk Wira.

Datuk Wira Dr. Noor Zari bin Hamat [Ketua Setiausaha Kementerian Pelancongan, Seni dan Budaya]: Terima kasih Tuan Pengerusi. *Bismillahi Rahmani Rahim. Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh.* Salam sejahtera, salam Keluarga Malaysia. Ahli-ahli Jawatankuasa Kira-kira Wang Negara, ex-officio dan semua yang hadir pada pertemuan pada pagi ini. Sebelum itu, bersama-sama saya, seperti yang disebutkan oleh Tuan Pengerusi, adalah Encik Zamri, TKSU dan dua orang pegawai yang terlibat dalam pengurusan MM2H.

Sebagai premis pada perbincangan ataupun penerangan pada kali ini, ini adalah merupakan senario yang berlaku dalam proses pengenalan program MM2H ini. *[Merujuk kepada slaid pembentangan]* Ia bermula pada tahun 2002 dan pada 30 Januari 2002 adalah program ini mula dilancarkan dan pada 20 Januari 2020, audit telah melakukan siasatan kepada program ini.

Justeru, saya ingin maklumkan di sini bahawa saya dan Encik Zamri memasuki kementerian ini pada 16 Disember 2019 dan kami berpandangan bahawa memang terdapat keperluan untuk kita melakukan satu analisis terperinci pada program ini.

Oleh sebab itulah kalau dilihat pada kotak yang keempat itu... *[Merujuk kepada slaid pembentangan]* Kita telah mengambil langkah untuk menjalankan satu kajian impak dan keberkesanan yang terperinci kepada MM2H ini dengan melantik konsultan untuk melakukan kajian terhadap program-program MM2H ini untuk memastikan program ini berjaya mencapai matlamatnya.

Sebelum itu, pada 4 Ogos 2020, program ini telah dibekukan berikutan daripada larangan kemasukan warga asing ke Malaysia. Apabila kita menutup sempadan, kita turut sama membekukan program ini. Di kesempatan itulah juga yang kami gunakan sama-sama dengan TKSU untuk melantik perunding dan seterusnya membuat kajian terperinci terhadap program ini.

Pada 11 Ogos, pengumuman syarat-syarat baharu dikemukakan oleh pihak Kementerian Dalam Negeri dan pada Oktober 2021, program ini dengan rasminya dipindahkan ke pihak KDN. Walau bagaimanapun, untuk makluman Tuan Pengerusi dan ahli mesyuarat sekalian, MOTAC masih lagi berperanan di sini sebagai ejen untuk membuat promosi dan juga untuk mengawal selia ejen-ejen di bawah Akta Industri Pelancongan di bawah MOTAC.

Untuk tujuan hari ini, Tuan Pengerusi dan Ahli-ahli Jawatankuasa PAC sekalian, saya akan cuba memberikan maklum balas terhadap penemuan-penemuan audit. Pertama adalah tentang prestasi penjanaan pendapatan negara daripada program ini. Betul, sebelum tahun 2017, tidak ada sebarang sasaran tetapi setelah tahun 2017, MOTAC sendiri telah membangunkan satu bentuk sasaran bagi beberapa perkara. Kita disebutkan di sini sebagai sasaran terpilih yang meliputi sasaran yang melibatkan kutipan fi pembelian hartanah, kenderaan dan simpanan tetap. Walau bagaimanapun, sasaran ditetapkan hanya untuk kutipan fi, jumlah peserta tahunan dan pembelian rumah. MOTAC bersetuju supaya elemen seperti premium insurans dimasukkan sebagai pengiraan kepada pendapatan negara. Ini adalah merupakan maklum balas kami terhadap penemuan audit yang pertama itu.

Seterusnya, bagi yang kedua, adalah tentang pengurusan program, syarat kewangan. Tiada kajian semula terhadap syarat kewangan. Ini adalah antara yang kami, setelah memasuki MOTAC ini, merasakan perlu dibuat. Justeru itulah kajian ini turut melihat perkara-

perkara seperti kadar pendapatan tetap tahunan luar negara, kadar aset cair dan juga kadar simpanan tetap di Malaysia.

■1150

Saya tidak menyebut di ruangan maklum balas terkini, Tuan Pengerusi dan ahli mesyuarat, kerana hampir semuanya itu adalah merupakan perkara-perkara yang telah pun menjadi syarat dalam MM2H semasa yang di bawah KDN pada masa ini. Jadi, penerangan saya adalah menjurus kepada senario sebelum berlakunya penyerahan dan lebih awal lagi sebelum pembekuan dibuat terhadap program ini.

Tuan Pengerusi: Ya, Datuk Wira.

Datuk Wira Dr. Noor Zari bin Hamat: Ya.

Tuan Pengerusi: Satu soalan sebelum saya jemput Yang Berhormat Kluang. Boleh beri sedikit latar belakang bilakah KDN mengambil alih pengurusan MM2H ini?

Nombor dua, bagi sayalah secara persendirian, MM2H ini ia lebih kepada sesuatu untuk menarik orang luar untuk masuk ke negara demi menjana lebih pendapatan kepada negara kita dan menyumbang kepada ekonomi. KDN itu lebih kepada *controlling*. So, pada pandangan Datuk Wira, sama ada MM2H ini patut dikekalkan di MOTAC ataupun lebih baik dipindahkan ke KDN?

Datuk Wira Dr. Noor Zari bin Hamat: Tuan Pengerusi, boleh saya tengok slaid yang pertama tadi?

Tuan Pengerusi: Ya, sila.

Datuk Wira Dr. Noor Zari bin Hamat: Minta maaf. Slaid ini menunjukkan yang pada Oktober 2021, program ini dengan rasminya dipindahkan ke KDN.

Tuan Pengerusi: Baru-barulah, Oktober?

Datuk Wira Dr. Noor Zari bin Hamat: Baru.

Tuan Pengerusi: Okey.

Datuk Wira Dr. Noor Zari bin Hamat: Semasa pandemik ini, tidak ada kemasukan warga asing ke negara dan ia secara langsung program ini tidak berjalan dan kita bekukan pada masa itu.

Sementara itu, dengan izin, kalau Timbalan KSU ingin membuat tambahan...

Tuan Pengerusi: Ya, sila.

Datuk Wira Dr. Noor Zari bin Hamat: Okey.

Tuan Pengerusi: Encik Mohd Zamri.

Encik Mohd Zamri bin Mat Zain [Timbalan Ketua Setiausaha (Pelancongan), Kementerian Pelancongan, Seni dan Budaya]: Tuan Pengerusi, seperti yang dinyatakan oleh Datuk Wira tadi, bahawa kita mengambil ruang dan peluang yang sehabis baik untuk *in the name of to rejuvenate*-lah, meremajakan balik kaedah dan juga program ini. *It was*

introduced back in 2002, it's almost 20 years sudah. Kalau *next year* itu, *we are turning 20 years*, umur MM2H ini.

So, the moment we checked in, so-called checked in together dengan Datuk Wira pada 16 Disember 2019, *these are the* perkara-perkara di bawah radar kita untuk kita melihat apakah bentuk keremajaan, peremajaan (*rejuvenation*) yang kita boleh buat di MOTAC. *We found that this is one of the* yang kita nampak perlu kita meremajakan balik cadangan ini.

Pun begitu, kita harus buat *environmental scanning* dulu dari sudut perkara-perkara berkaitan dan kebetulan, *coincidence*, Tuan Pengerusi dan juga *PACs' Members*, pada 18 Mac kita sudah *lockdown*. So, kita ambil kesempatan ini untuk melihat perkara ini secara *in totality*. So, *we decided* untuk *engaged* dan juga *embarked with the* kajian dan juga dengan *consultant*.

So, yang *second question*, saya beri Datuk Wira dahulu jawab. Kalau ada pandangan lain, mungkin saya boleh *share* balik. Terima kasih, Datuk Wira.

Datuk Wira Dr. Noor Zari bin Hamat: Tentang pertanyaan daripada Tuan Pengerusi yang memohon pandangan saya sama ada program ini harus berada di MOTAC atau KDN, kalau kita lihat di sini, program ini masih baru lagi berada di KDN. Jadi, saya secara itu berpandangan perkara ini wajar diteruskan oleh pihak KDN.

Walau bagaimanapun, daripada segi promosi dan menggalakkan kemasukan peserta-peserta ke dalam program ini, *insya-Allah*, MOTAC akan melakukannya sebagai sebahagian daripada usaha untuk menarik lebih ramai lagi peserta ke dalam program ini dengan syarat-syarat baharu yang ditadbir oleh pihak KDN, Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Okey, terima kasih, Datuk Wira. Saya jemput Yang Berhormat Kluang, selepas itu Yang Berhormat Lumut ya.

Puan Wong Shu Qi [Kluang]: Terima kasih Tuan Pengerusi. *Follow up* daripada soalan dan jawapan tadi jugalah. Ketika tahun 2002, apabila program MM2H ini dilancarkan, siapa yang bertanggungjawab secara khususnya untuk menetapkan semua syarat ini, memandangkan sekarang KDN ambil alih semua kuasa keputusan itu? Ketika itu apabila tetapkan semua syarat ini, adakah KDN juga diminta pandangan supaya syarat-syarat ini ditetapkan? Semua ini dululah. Terima kasih.

Datuk Wira Dr. Noor Zari bin Hamat: Mungkin, Yang Berhormat, saya cuba memberikan gambaran umum tentang prosesnya.

Permohonan akan dibawa ke MOTAC. Kita akan membuat pemprosesan. Kita akan proses permohonan tersebut dan kemudiannya ia akan diputuskan atau dibentangkan di *endorse* dalam satu Jawatankuasa Perakuan. Ini membincangkan dan meng-*endorse* kepada dalam Jawatankuasa Perakuan ini yang dipengerusikan bersama oleh MOTAC dan Jabatan Imigresen Malaysia. Belum ada keputusan lagi pada saat itu. MOTAC akan memproses dan membentangkan dalam Jawatankuasa Perakuan yang dipengerusikan

bersama oleh MOTAC dan Jabatan Imigresen Malaysia. Selepas itu, ia akan dibawa kepada pihak KDN untuk kelulusan. Kelulusannya adalah terletak di pihak KDN sama ada mereka ini akan dibenarkan sebagai peserta MM2H atau tidak. Itu prosesnya.

Encik Mohd Zamri bin Mat Zain: Tuan Pengerusi, *if I may explain further* sedikit *the process of the approval before reaching to KDN.*

Sebelum dia sampai kepada Jawatankuasa Perakuan, kita akan buat *due diligence* dahulu untuk memastikan bahawa semua permohonan *must be fulfilled with the requirements*. So, termasuklah untuk membuat *vetting* daripada PDRM dan selepas selesai, baru kita bentangkan dalam mesyuarat Jawatankuasa Perakuan yang dipengerusikan secara bersama oleh MOTAC dan juga KDN.

Kemudian, *first endorsement* ini kita akan *forward to* urus setia di KDN untuk menguruskan kelulusan oleh Yang Berhormat Menteri Dalam Negeri. *Any approval, any decision going to be made by the* Yang Berhormat Menteri Dalam Negeri akan dimaklumkan semula kepada Unit MM2H Imigresen. Kebetulan *located* di MOTAC. Pun begitu, mereka tidak *associated* dengan MOTAC. Cuma, *they were located* di MOTAC, *the body themselves*. Semua keputusan adalah dibuat akhirnya oleh pihak KDN dan urusan seterusnya oleh pihak JIM untuk memaklumkan keputusan kepada *participant* yang berjaya. Itu adalah proses daripada *submission* sampailah *approval* untuk para peserta MM2H.

Datuk Wira Dr. Noor Zari bin Hamat: Tentang siapa yang meluluskan syarat-syarat berkaitan dengan perkara ini, Yang Berhormat, sebagaimana yang Encik Mohd Zamri sebut tadi, semenjak penubuhannya hampir 20 tahun, tidak ada sebarang kajian dibuat terhadap perkara ini. Jadi, saya kira untuk kita tengok balik pada tahun 2002 itu adalah satu sejarah yang perlu kita lihat balik. Sebab dari tahun 2002 setelah berusia hampir 20 tahun, tiada sebarang kajian. Jadi, saya kira yang menetapkan syarat-syarat itu adalah mereka di peringkat awal inilah.

Oleh sebab itulah bila kami masuk, kami berdua telah *checked in* merasakan bahawa ini suatu perkara yang perlu dilihat secara *totality* dan dengan kemampuan MOTAC yang tidak berapa ramai ini, so kami *engage* dengan konsultan. Hasil daripada kajian tersebut, kami kemukakan kepada pihak KDN hasil daripada kajian yang dibuat oleh perunding tersebut, Tuan Pengerusi dan Ahli-ahli Jawatankuasa.

Encik Mohd Zamri bin Mat Zain: Tuan Pengerusi, *if I may*. Datuk Wira, *if I may*. *Because back to your question* tadi, *if I may*, Datuk Wira. Kita melihat kepada pandangan daripada konsultan juga. *Based on benchmarking study* yang dibuat, *most of the final say would be the Home Ministry* ataupun *internal* kah— *I mean*, Kementerian Dalam Negeri. Berdasarkan kepada *benchmarking* yang dibuat di Australia dan juga beberapa negara yang lain.

■1200

Juga, pas lawatan MM2H ini ibarat pas lawatan jangka panjang. Ia sama juga dengan *expat*. Cuma, *we are considering them as a high-end punya foreign entities. Same goes to expat*.

Bagi memastikan bahawa penyelarasan, kita hendak *synchronization among* pemegang-pemegang pas ini, maka kita rasa kita berpandangan— *we in line* dengan dapatan kajian. *In line* dengan dapatan kajian bahawa harus diletakkan di bawah satu *roof* sahaja iaitu di bawah KDN. *Talking about commercialization*, maknanya kita akan fokus kepada urusan promosi, kita akan *pick up*. Kebetulan kita ada 33 buah stesen kita di luar negara di bawah *Tourism Malaysia*. Maka kita akan ambil kita punya *strength* di situ untuk membuat promosi, untuk *entice and attract prospect future participant*.

Akan tetapi, daripada segi aspek pengurusan *foreigner itself* *because* mereka ini ialah *foreigner*. *The moment they are foreigner*, maknanya *its falls under Ministry of Home Affairs* untuk *look after* berkaitan dengan urusan. Maknanya disatukan urusan pas dan sebagainya di bawah satu *roof of entity* iaitu di KDN melalui JIM. Terima kasih Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Terima kasih. Saya jemput Yang Berhormat Kluang sekali lagi.

Puan Wong Shu Qi: Terima kasih Tuan Pengerusi. Ini kerana tadi sebut ada *engaged* dengan konsultan untuk kaji semula. Boleh saya tahu, apabila melantik konsultan ini melalui *direct negotiation* kah atau bagaimana? Skop untuk mereka buat kajian ini adalah apa?

Encik Mohd Zamri bin Mat Zain: Terima kasih Yang Berhormat. *Back to the slide* ini. Kita telah memulakan *engagement* dengan konsultan bermula September 2020 *until March 2021* secara *open tender* lah. Memang mengikut segala prosedur yang ditetapkan dan memang kita sudah ada TOR berkaitan kajian-kajian yang perlu kita buat termasuklah *benchmarking* dan sebagainya. So, memang di sini bersama saya ini ada ia punya kajian impak, ia punya ringkasan dapatan kajian berkenaan. Semuanya telah jelas, kita *spell out clearly here* bahawa ada *proper TOR, via proper procedure of appointment of the consultant* dan *as far as our concern* lah, *everything* yang kita buat selepas ini adalah *adhere to the stipulated procedures*. Thank you.

Puan Wong Shu Qi: Tuan Pengerusi, boleh saya cadangkan laporan itu dikemukakan kepada PAC juga? Supaya kita boleh buat laporan.

Tuan Pengerusi: Boleh ya?

Datuk Wira Dr. Noor Zari bin Hamat: Kemukakan laporan boleh ya?

Encik Mohd Zamri bin Mat Zain: Boleh, boleh. Ini okey, *no problem*.

Datuk Wira Dr. Noor Zari bin Hamat: Ini boleh jadi *public* ya.

Encik Mohd Zamri bin Mat Zain: Hasil daripada keputusan ini pun telah dibentangkan kepada Kabinet dan akhirnya kerajaan memutuskan untuk memindahkan fungsi ini kepada KDN.

Tuan Pengerusi: Okey, terima kasih. Ada lagi, Yang Berhormat Lumut?

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: Belum lagi. Baru hendak mula.

Tuan Pengerusi: Okey, sila.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: Terima kasih Tuan Pengerusi. Jadi, selepas 11 Ogos ini, *it should be handled by KDN* lah ya?

Encik Mohd Zamri bin Mat Zain: Oktober.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: Okey, okey, Oktober. Sudah mulalah ini? Sudah mula ya. Cumanya, daripada segi input kepada syarat-syarat baharu yang diletakkan itu, adakah itu datang *totally* dari KDN ataupun input-input daripada *survey* tadi kah ataupun daripada EPU kah? Ini kerana daripada RM10,000 kepada RM40,000 itu, itu satu yang besar. Adakah impak terhadap penerimaan orang asing pada program ini boleh terjejas kerana jumlah pendapatan besar, contohnya? Dan juga *fixed deposit*, dan juga jenis-jenis bangunan yang boleh dibeli di sini. Adakah itu juga input *totally from KDN* ataupun daripada lain-lain agensi?

Encik Mohd Zamri bin Mat Zain: Terima kasih Yang Berhormat. Saya hendak maklumkan *in a nutshell*, tiada pensyarahan awal. *We are going to accept all recommendations going to be proposed by the consultant. Because consultant* diarahkan seperti untuk membuat kajian dan kita akan menilai semula kesesuaian *applicability of the findings* untuk dilaksanakan oleh kerajaan *as whole*.

So, after receiving final report itu, kita ada *series of discussions* lagi dengan pihak konsultan. Kemudian kita memanjangkan dapatan ini kepada pihak KDN untuk buat *due diligence*. *I am not saying that final say is KDN*. Maknanya *final say*, bagi saya, ialah kerajaan memutuskan pandangan-pandangan *consultant's findings*. *So, we did forward to the KDN* untuk melihat kesesuaian yang akhirnya adakah ia betul-betul yang kita persetujui ataupun kerajaan hendakkan. Ini hanyalah satu daripada asas untuk kerajaan mempertimbangkan *for taking any further action*.

So, selepas itu, ada beberapa siri *discussions* lagi yang diketuai oleh KDN dan akhirnya KDN telah mengemukakan Memorandum Jemaah Menteri (MJM) kepada Kabinet untuk memutuskan syarat-syarat baharu seperti— saya tidak kata seperti.....maknanya syarat-syarat yang telah dipersetujui oleh kerajaan melalui KDN. Maknanya, Yang Berhormat, ini adalah sebagai asas, *foundation* untuk kita bergerak untuk *come out with a new terms and conditions* ataupun syarat-syarat baharu. Itu yang pertama.

Keduanya, RM10,000, Yang Berhormat, *it was almost 20 years back* punya value. *We are looking forward* untuk mencari *high yield* atau *high-end* punya *prospect foreigners* yang

hendak menetap di Malaysia. *Although* kita tengok ada ia punya *consequences, pro and cons*, kita tidak tahu apa *result*-nya. So, dahulu *result* kita RM10,000 dan kita *found* ada 48,000. Ada 30,000 *principal, available* ada 64,000, campur konsultan, campur dia punya *dependent*. Kalaulah kita hendak melaksanakan *new terms and conditions* ini, kita pun tidak pasti lagi adakah itu tidak mampu untuk *entice, attract foreigners*. Kalau kita *compare*, Yang Berhormat, dengan *Singapore* dan sebagainya, ia punya *requirement* lagi tinggi, seperti yang ada tercatat dalam dapatan konsultan tetapi masih lagi mampu.

So, kita akan terus meneruskan lagi, *keep on continuing our promotion* punya *efforts*. Untuk makluman Yang Berhormat, kita sudah mula menerima respons untuk tunggu bila kita betul-betul boleh menerima mereka. *For instance*, dari Myanmar dan juga Bangladesh. Kalau lihat di sini, banyaknya konvensionalnya ialah dari China banyak, *last time*.

So, kita tidak boleh membuat *preempt* awal, Yang Berhormat, bahawa syarat-syarat baharu ini akan memberi *burden* ataupun memberi satu lagi *dimension* yang agak sukar untuk prospek *a new participant*. Kita tidak boleh buat *decision* yang awal ataupun pandangan awal. *Let us test* dahulu *because* RM10,000 dahulu pun mungkin dapat— 20 tahun lepas mungkin tinggi tetapi sekarang, *after 20 years*, barulah kita hendak *revise*. Saya tidak kata RM10,000 tidak tinggi tetapi apalah RM10,000 dahulu dengan *high-end prospect* peserta dengan nilai yang sekarang. *So, we are looking forward to those high-end* dan juga *quality participant*. Terima kasih Yang Berhormat.

Puan Wong Shu Qi: Maaf, Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Ya, Yang Berhormat Kluang.

Puan Wong Shu Qi: Satu soalan *follow up* tentang konsultan itu lagi. Boleh tidak kita tahu jumlah kos untuk buat *consultancy* itu? Terima kasih.

Encik Mohd Zamri bin Mat Zain: RM500,000, Yang Berhormat. RM500,000.

Datuk Wira Dr. Noor Zari bin Hamat: Sikit sahaja.

Encik Mohd Zamri bin Mat Zain: Kita sangat-sangat konservatif kita buat ini. Memang *they are asking for more* tetapi kita— *we had series of the discussions* lagi dan juga *consultation with them* kita *capped* RM500,000.

Tuan Pengerusi: Okey, terima kasih. Ya, Yang Berhormat Sik.

Tuan Ahmad Tarmizi bin Sulaiman: Datuk Wira, sikit. Mungkin ada respons bekas Menteri MOTAC yang lama dahululah. Disebut dalam Jawatankuasa Penilaian untuk syarat-syarat baharu ini, maknanya adakah MOTAC sendiri juga terlibat dengan KDN ataupun *fully* KDN yang menetapkan syarat-syarat baharu ini ya?

Keduanya, saya nampak yang ditekan oleh KDN itu ialah daripada segi jumlah peserta yang tidak pun ada dalam negara, lebih kurang 5,000 orang. Jadi, itu mungkin juga ada respons daripada MOTAC sendiri?

■1210

Datuk Wira Dr. Noor Zari bin Hamat: Bagi soalan pertama, saya rasa seperti yang dijelaskan oleh TKSU sebentar tadi, beberapa siri perbincangan diadakan antara pihak kami dan pihak KDN dalam menentukan perkara ini.

Juga, kami merujuk kepada apa yang dihasilkan oleh kerajaan ini. Proses penetapan kemudiannya itu, sebagaimana yang disebutkan tadi, adalah melalui satu proses penetapan Memorandum Jemaah Menteri dan diputuskan oleh kerajaan dan ia diletakkan di bawah KDN. Proses perundingan itu berlaku antara pihak kami dan pihak KDN tetapi akhirnya nanti dibuat oleh kerajaan tentang jumlah dan sebagainya itu.

Tentang 5,000 itu Encik Mohd Zamri, ada? Lima ribu orang yang berada di luar.

Seorang Ahli: Di luar.

Datuk Wira Dr. Noor Zari bin Hamat: Dalam konteks inilah, secara umumnya, kita cuba untuk memastikan mereka yang mampu memberikan sumbangan yang besar kepada ekonomi hasil daripada kemasukan itu. Itu adalah asas yang kita buat dalam menentukan perkara inilah. Itu pun setelah dilakukan satu *benchmarking* dan sebagainya. Perkara yang sama juga dibuat oleh pihak perunding. Saya rasa perkara ini adalah sebahagian daripada strategi pelaksanaan kepada pengurusan MM2H ini tentang bilangan tersebut, pada pandangan sayalah.

Mungkin TKSU ada 5,000 yang berada di luar, kan/ Yang Berhormat?

Tuan Ahmad Tarmizi bin Sulaiman: Yang Berhormat Menteri KDN sekaranglah dalam laporan, dia sebut ini. Daripada jumlah 57,000 bukan 5,000 tetapi 8,000 Yang Berhormat Menteri sebut. Seramai 8,000 berada di luar daripada 57,000 yang *principal* yang ada di sini. Jadi, itu mungkin juga yang antara kesan kepada syarat-syarat berkaitan.

Encik Mohd Zamri bin Mat Zain: Okey, okey. Yang Berhormat, *if I may*, Yang Berhormat. Saya hendak cuba memahami konteks itu. Saya rasa ini Yang Berhormat Menteri KDN berkongsi mengenai keberadaan para peserta yang tidak berada di Malaysia. *Most of them are..... they were staying in their original countries* dan tidak berada di Malaysia *though they are* sebagai *participants* program ini. *Okay, fine.*

That is why, dalam cadangan ini, kita memang ada mengemukakan cadangan ataupun konsultan, *after series of consultation with them*. Memang kita ada mencadangkan supaya ada *condition*, pensyaratan mereka sekurang-kurangnya *certain period of time, they must be in Malaysia. This because they are given long-term pass* untuk balik ke Malaysia. Tetapi kenapa, *the reason* kita hendak dia berada di sini *because they are spending*. Kita hendak *entice* dan *make sure* mereka berada di Malaysia. Kalau mereka berada di Malaysia, *sure, they are spending* lah. Maknanya, itu hasrat yang kita hendaklah. So...

Datuk Wira Dr. Noor Zari bin Hamat: Saya minta maaf, Tuan Pengerusi. Mungkin saya ada tersilap faham soalan Yang Berhormat tadi. Maksud Yang Berhormat tadi adalah mereka yang memegang pas MM2H tetapi berada di luar? Okey.

Perkara ini dilihat dalam yang baharu ini, saya rasa disyaratkan 90 hari dalam setahun peserta perlu berada di Malaysia. Itulah satu kaedah proaktif yang diambil oleh kerajaanlah untuk memastikan sekurang-kurangnya 90 hari ataupun tiga bulan dalam setahun peserta itu perlu berada di Malaysia. Logiknya agak senanglah. Apabila dia berada 90 hari ini, dia *spend* di Malaysia, dia menyumbang kepada aktiviti ekonomi di Malaysia. Itu rasional di sebalik itu.

Tuan Pengerusi: Okey. Terima kasih. Saya minta Datuk Wira sambunglah pembentangan ini.

Datuk Wira Dr. Noor Zari bin Hamat: Perkara ketiga adalah tentang syarat kewangan. Dalam hal ini, MOTAC hanya mengeluarkan surat sokongan kepada pihak bank bagi pengeluaran atas kepercayaan bahawa sistem tadbir urus yang baik oleh institusi kewangan. Di sini, saya nyatakan di sini bahawa pihak Audit sendiri mengakui bahawa pengeluaran simpanan tetap adalah mengikut kelulusan penyertaan.

Okay, next. Ini adalah tentang perakuan tahap kesihatan. MOTAC pada asasnya mengambil maklum akan keperluan tahap kesihatan. Namun, ia tidak dinyatakan di dalam dokumen prosedur utama. Akan tetapi, kalau kita rujuk kepada FAQ yang disediakan dalam laman web MM2H ini, dinyatakan dengan jelas bahawa mereka perlu menjalani pemeriksaan kesihatan di klinik-klinik ataupun di pusat-pusat kesihatan tempatan. Itu dinyatakan dengan jelas dalam FAQ-nya.

Okay, next. Tentang pengurusan program *Letter of Good Conduct* yang tidak dijadikan satu syarat kepada tanggungan peserta. Perkara ini kami sokong sepenuhnya supaya diadakan syarat *Letter of Good Conduct* bukan sahaja kepada peserta tetapi kepada tanggungan. Sebelum ini, ia hanya peserta sahaja yang memerlukan *Letter of Good Conduct*.

Nombor enam adalah pengurusan program perlanjutan Pas Lawatan Sosial. MOTAC hanya menyelaraskan permohonan baharu bagi penyertaan program. Urusan perlanjutan PLS adalah di bawah bidang kuasa Jabatan Imigresen Malaysia sepenuhnya.

Okay, next. Nombor tujuh adalah tentang pengurusan program pembelian hartanah rumah. Tiada rekod bagi pembelian hartanah yang tidak melalui pengeluaran simpanan tetap. Di sini dinyatakan bahawa MOTAC hanya merekodkan pembelian hartanah yang menggunakan simpanan tetap sahaja di sini.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: Tuan Pengerusi. Datuk...

Beberapa Ahli: *[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]*

Datuk Wira Dr. Noor Zari bin Hamat: Kerana sekejap ya. Pengeluaran bagi simpanan lain selain daripada simpanan tetap tidak memerlukan pengesahan daripada

MOTAC kerana ia tidak menjadi syarat semasa peserta memohon untuk menyertai program ini. Pengeluaran simpanan tetap dibenarkan bagi pembelian hartanah, kenderaan, pendidikan dan kesihatan.

Tuan Pengerusi: Okey. Terima kasih. Yang Berhormat Lumut dulu.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: Datuk, saya mohon berundur balik ke nombor enam tadi itu.

Datuk Wira Dr. Noor Zari bin Hamat: Okey.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: MOTAC hanya menyelaraskan permohonan baharu. Apakah maksud menyelaraskan dalam hal ini? Apakah aktiviti menyelaraskan itu?

Datuk Wira Dr. Noor Zari bin Hamat: Seperti yang saya sebut di awal tadi, sebarang permohonan baharu akan dikemukakan kepada MOTAC, kita akan membuat semakan, memproses dan sebagainya. Hendaklah kepada Jawatankuasa Perakuan yang akan membentangkan dan jawatankuasa ini akan mendengar pembentangan dan *endorse* sebelum ia dibawa kepada KDN untuk kelulusan selanjutnya, untuk kelulusan Yang Berhormat Menteri Dalam Negeri.

Tuan Pengerusi: Okey. Datuk Wira, ada satu soalan daripada saya. Kita tahu isu-isu yang dibangkitkan oleh Ketua Audit Negara dalam Laporan Ketua Audit Negara adalah berlandaskan audit oleh Jabatan Audit Negara sepanjang tahun 2020. Semasa itu, MM2H masih di bawah MOTAC. Sekarang telah dipindahkan kepada JIM dan juga KDN.

So, saya hendak tanya berkenaan dengan isu-isu, katakan teguran Audit berkenaan dengan tidak ada satu piawaian, standard ataupun mekanisme yang boleh mengira keberhasilan program MM2H ini. So, berapa lama ini yang dikatakan RM21 bilion yang telah pun dibawa masuk ataupun dibelanjakan di Malaysia dan sebagainya. Juga, isu seperti tidak ada rekod berkenaan dengan pemilikan rumah, pembelian rumah dan sebagainya. Kesemua ini, pada hari ini, patut dijawab oleh MOTAC ataupun KDN dalam *guideline* baharu mereka? *Who should be answering that to be firm?* Sebab, apa yang saya nampak kedudukan terkini adalah kesemua adalah di bawah tanggungjawab KDN sudah.

Datuk Wira Dr. Noor Zari bin Hamat: Yang *future* atau yang sebelum?

Tuan Pengerusi: Untuk isu-isu yang dibangkitkan.

Datuk Wira Dr. Noor Zari bin Hamat: Okey, okey.

Tuan Pengerusi: Katakan, bagaimana kita kira keberhasilan daripada segi kewangan? *So, all these issues.*

Datuk Wira Dr. Noor Zari bin Hamat: Okey, okey. Seperti yang saya nyatakan di perkara pertama tadi, sebelum tahun 2017, kita tidak ada membuat sebarang sasaran pencapaian secara berstruktur, Tuan Pengerusi. Akan tetapi, selepas tahun 2017, kita telah

pun mewujudkan dan membangunkan satu rekod untuk kita selaraskan beberapa perkara berkaitan dengan sasaran dan juga pencapaian.

Seperti mana yang dinyatakan dalam Laporan Audit itu sendiri, muka surat 5-14, dinyatakan dalam Jadual 7, disebutkan sini tentang kalau tengok tahun 2015 dan 2016, tidak ada ruangan berkaitan dengan sasaran tetapi tahun 2017, 2018 dan 2019, disebut dan dinyatakan di situ tentang sasaran dan apa yang kita capai, Tuan Pengerusi.

■1220

Ini menunjukkan yang selepas tahun 2017 itu kita telah ada satu sistem untuk kita melihat pencapaian bagi perkara-perkara bagi sasaran-sasaran tertentu yang kita tetapkan. Sebelum tahun 2017, yes, memang dia tiada satu bentuk pengurusan data, pangkalan data dan sebagainya.

Encik Mohd Zamri bin Mat Zain: Tuan Pengerusi, saya hendak— *if I may move to the next slide* nombor tujuh itu. *I am answering second question* Tuan Pengerusi tadi regarding on the so-called rekod hartanah.

Kalau rekod hartanah ini, Tuan Pengerusi, *those yang came over to our office* yang meminta *withdrawal* untuk minta pengeluaran wang daripada *fixed deposit*, yes, *we did do the record*. Akan tetapi *those* yang kita— ini *laissez-faire market* punya kebebasan untuk individu membeli. *Certain state*, Yang Berhormat, hartanah ini di bawah *purview them, under their purview*. So, maknanya kita tidak ada. Memang perihal hartanah adalah di bawah *state*.

So, katalah dia membeli *property* berkenaan *without notifying us* dan tanpa keperluan untuk *withdraw from their fixed deposit*, so tidak ada pensyaran ketika itu untuk memaklumkan kepada kita. *Because it is a free market*. So, dia layak untuk membeli. Ada kebenaran. Memang dibenarkan oleh *state government* berkenaan. So, *they are entitled to buy any properties* tanpa ada keperluan ketika itu untuk memaklumkan kepada kita. “Okay, *you must report to us, register to us, you are buying certain property*.” Tidak ada.

Those sekarang ini pun saya ingat, Yang Berhormat, walaupun kita buat sasaran, tetapi kita hanya merekodkan yang *withdrawal* melalui kita yang dikeluarkan daripada *fixed deposit* berkenaan.

Tuan Pengerusi: Okey, Encik Zamri. Itu masalah yang dibangkitkan dalam LKAN. Ketua Audit Negara kata sepatutnya kita ada satu sistem ataupun satu rekod berapa hartanah yang telah pun dibeli oleh golongan peserta ini. Kelemahan dengan prosedur yang sedia ada adalah seperti yang dinyatakan oleh Encik Zamri tadi, hanya mereka yang memohon untuk mengeluarkan duit dari FD barulah MM2H, *I mean* barulah MOTAC ada rekod. Untuk mereka yang beli dengan *cash* sendiri, memang tidak ada rekod.

So, bagaimana kita boleh memperbaiki kelemahan ini? So, itu soalan daripada Audit dan soalan daripada saya juga. So, berkenaan dengan bagaimana kita boleh memperbaiki keadaan ini, sama ada tanggungjawab ini sekarang dipikul oleh MOTAC ataupun telah pun

diserahkan kepada Kementerian Dalam Negeri? Jika diserahkan kepada Kementerian Dalam Negeri, *then* mungkin minggu depan apabila kita memanggil Kementerian Dalam Negeri, kita kena tanya sama ada Kementerian Dalam Negeri telah bersedia untuk memastikan kesemua penemuan audit ini diberikan satu jawapan ataupun satu jalan penyelesaian yang baik.

So, I think— what I say is right, Audit, on the audit report? Ya.

Datuk Wira Dr. Noor Zari bin Hamat: Seperti yang saya dan rakan-rakan sebut tadi, pada masa ini, kita akan menguruskan perkara-perkara berkaitan dengan promosi dan juga ejen-ejen yang masih lagi di bawah... dan pelesenan ejen-ejen. Perkara-perkara lain itu, Tuan Pengerusi dan ahli-ahli jawatankuasa, pada pandangan kami, sewajarnya diteruskan ataupun diberi perhatian oleh pihak berkuasa pada masa inilah, Kementerian Dalam Negeri.

Tuan Ahmad Tarmizi bin Sulaiman: Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Kita akan ajukan isu ini kepada Kementerian Dalam Negeri juga. Ya, Yang Berhormat Sik, sila.

Tuan Ahmad Tarmizi bin Sulaiman: Sedikit yang disebut tadi. Selepas tahun 2017, baru ada proses pangkalan data yang baharu. Maksud begitu ya? Disebut oleh Laporan Audit, ditemui data-data itu masih dalam bentuk manual, dalam bentuk maknanya borang-borang begitulah ya, maksudnya. Jadi, proses selepas tahun 2017, maksudnya juga telah diubah sistemnya, pangkalan data itu ataupun macam mana?

Datuk Wira Dr. Noor Zari bin Hamat: Tahun 2017 itu adalah proses penetapan sasaran secara berstruktur yang tidak ada. Akan tetapi selepas itu, kita buat, kita tentukan selepas tahun 2017 itu ada beberapa perkara yang perlu kita tetapkan sasarannya. Itu yang maksud saya di sini. Tentang data pada masa itu, kita mungkin ada datalah ya.

Encik Mohd Zamri bin Mat Zain: Yang Berhormat, *in responding* Yang Berhormat punya persoalan tadi, ketika itu memang kita akui tidak ada satu sistem yang betul-betul *thorough* untuk kita— *the aspect for recording purposes*. Kita ada data, yes, manual dan sebagainya. *That is why one of our proposals in future* ini kita akan buat satu sistem. Memang dah masuk dalam cadangan kita untuk ketika itu kita beranggapan tidak pindahlah ketika itu, perancangan kita pada tahun 2020.

Akan tetapi selepas evolusi berlaku, perkembangan dan sebagainya, ada keperluan untuk dikaji dan kemudian untuk dipindahkan dan sebagainya, maka kita beranggapan bahawa satu sistem— di Kementerian Dalam Negeri memang dah ada sistem tetapi mungkin perlu dimantapkan lagi sistem termasuklah untuk membuat satu sistem yang lebih komprehensif untuk TAB, mengesan keperluan-keperluan yang sebelum ini tidak dapat dibuat secara lebih berstruktur ketika di bawah MOTAC.

Cadangan untuk mempunyai satu sistem itu memang dah ada dalam ketika di MOTAC. Akan tetapi kemudian dah *hand over*, maknanya kita beranggapan bahawa cadangan itu mungkin diteruskan oleh pihak Kementerian Dalam Negeri.

Datuk Wira Dr. Noor Zari bin Hamat: Kalau secara peribadinya, saya sangat bersetujulah satu bentuk pengurusan data yang cekap diperlukan untuk MM2H ini. *We are going to say*, saya ulang lagilah, semasa kami masuk berdua ini, antara penemuan kami adalah perkara-perkara seumpama itu perlu kita beri perhatianlah, Tuan Pengerusi dan ahli-ahli jawatankuasa.

Tuan Pengerusi: Ya. Sila sambung, Datuk Wira. Ada lagi?

Datuk Wira Dr. Noor Zari bin Hamat: Perkara lapan adalah tentang ejen-ejen MM2H yang pada masa ini sehingga kini ia masih lagi dilesenkan di bawah peruntukan di bawah Akta Industri Pelancongan 1992. Kita sekarang ini dalam proses untuk membuat kajian menyeluruh akta ini. Perkara-perkara yang tidak diliputi oleh akta ini akan kita beri perhatian dalam kajian akta ini yang saya rasa akan bermula pada awal tahun hadapan ya.

Nombor sembilan ialah pengurusan program keberadaan peserta program MM2H. MOTAC bersetuju perlu ada penetapan tempoh tertentu bagi keberadaan peserta di Malaysia. Saya rasa ini ada kaitan dengan apa yang Yang Berhormat dari Sik sebut tadilah. Kita nyatakan di sini bahawa peraturan yang baharu ini yang di bawah Kementerian Dalam Negeri ini menetapkan sekurang-kurangnya 90 hari berada di Malaysia dalam masa setahun. Kumulatifnya hanya 90 hari. Tujuannya, saya rasa kita boleh faham sendirilah, ada 90 hari yang akan *spend* banyak masa di negara dan mungkin akan menyumbang kepada ekonomi negara.

Terakhir adalah pengurusan berkaitan dengan pemantauan. Tiada mekanisme tatacara pemantauan dan penguatkuasaan yang jelas. Di sini ingin kami nyatakan bahawa memandangkan pengeluaran Pas Lawatan (Sosial) Jangka Panjang juga di bawah bidang kuasa Jabatan Imigresen Malaysia seperti pemegang PLS jangka panjang yang lain seperti kemasukan warga asing ke Malaysia, justeru itu, kami MOTAC tidak mengeluarkan sebarang kad pengenalan diri bagi peserta-peserta MM2H ini.

Saya rasa ini adalah tentang syor audit. Koordinasi antara MOTAC dan kementerian berkaitan perlu dipertingkatkan dengan mewujudkan sistem bersepadu, penambahbaikan terhadap isu audit serta mengambil kira dapatan Kajian Impak dan Keberkesanan Program MM2H, semakan semula kepada pekeliling dan garis panduan program MM2H, penguatkuasaan penggunaan kad pintar.

Kedudukan terkini adalah, Tuan Pengerusi dan ahli-ahli jawatankuasa sekalian, memandangkan perkara ini telah pun diletakkan di bawah bidang kuasa Kementerian Dalam Negeri, apa yang boleh kami nyatakan, saya dan rakan-rakan di MOTAC, adalah kita akan terus memberikan kerjasama dan akan turut membantu pihak Kementerian Dalam Negeri dalam perkara ini, walaupun tugas kita mungkin agak besar juga, kita akan jadi *frontliner* untuk menguar-uarkan tentang kekuatan program ini kepada masyarakat di luar.

Saya rasa itu sahaja, Yang Berhormat Tuan Pengerusi dan ahli-ahli jawatankuasa. Terima kasih Yang Berhormat sekalian.

■1230

Tuan Pengerusi: Terima kasih Datuk Wira. Saya ada beberapa soalan.

Pertama, memandangkan program MM2H ini telah dipindahkan kepada KDN, so, saya minta sekretariat nanti apabila kita panggil KDN, sebelum KDN datang, kena pesan kepada KDN *that they have to look into the LKAN report* dan juga memberikan maklum balas mereka terhadap kesemua penemuan audit yang telah dikemukakan. Walaupun pihak KDN mungkin merupakan kementerian yang baharu mengendalikan MM2H tetapi *we are now looking forward* apakah pembaharuan yang boleh dibuat daripada penemuan audit. Nombor satu.

Kedua, saya hendak tanya kepada pihak saksi di sini. Kita sekian maklum pada bulan Julai atau bulan Ogos yang lepas, program MM2H telah pun dibekukan. So, saya hendak tahu, berapakah permohonan yang telah pun dimasukkan tetapi tertunggak akibat daripada pembekuan tersebut? Itu satu.

Nombor dua, kita juga tahu bahawa KDN sekarang telah menetapkan *guidelines* baharu yang mana dikatakan perlu pendapatan RM40,000 ke atas, duduk di Malaysia 90 hari dan aset cair dia lebih daripada RM1 juta ke RM1.5 juta dan sebagainya. Sama ada *guidelines* ini juga terpakai kepada mereka peserta-peserta yang sedia ada ataupun hanya terpakai kepada peserta-peserta baharu? Dua soalan terlebih dahulu, saya ada yang lain. Sila.

Datuk Seri Panglima Hajah Azizah binti Datuk Seri Panglima Haji Mohd Dun: Boleh, Tuan Pengerusi?

Tuan Pengerusi: Okey, ya. *Related or what?*

Datuk Seri Panglima Hajah Azizah binti Datuk Seri Panglima Haji Mohd Dun: *Different.*

Tuan Pengerusi: *Different? Then answer first, then I call Yang Berhormat .*

Datuk Seri Panglima Hajah Azizah binti Datuk Seri Panglima Haji Mohd Dun: *Alright, alright.*

Tuan Pengerusi: Sila. Dua soalan dulu.

Encik Mohd Zamri bin Mat Zain: Tuan Pengerusi, kita ada data tetapi kita tidak bawa data berkenaanlah yang...

Tuan Pengerusi: Jumlah permohonan yang tertunggak.

Encik Mohd Zamri bin Mat Zain: Jumlah bilangan permohonan yang *submitted* tetapi tidak diproses susulan daripada pembekuan berkenaan, pembekuan program inilah, mulai daripada tahun lepas.

Tuan Pengerusi: Okey, boleh bagi kepada pihak PAC selepas ini, angka-angka itu? Okey, soalan kedua saya berkenaan dengan *the new guidelines*. *Whether the new guidelines will apply to the existing MM2H holder or only for the new applicants?*

Encik Mohd Zamri bin Mat Zain: Saya cuba sehabis baik untuk menyusun ayatlah, Tuan Pengerusi. Saya kena cakap. Jadi, saya kenan susun ayatlah *because* saya tidak hendak ada *contradictory* dengan *other stakeholders* yang sekarang ini di bawah *purview* KDN.

So, kita meraikanlah segala prosedur-prosedur baharu yang dibuat. *Supposedly* yang pasti, Tuan Pengerusi, ini *applicable to new participants*. Itu pastilah, itu *for sure*. Sama ada dia *applicable to the existing one*, setakat pemahaman saya, Tuan Pengerusi, saya tidak kata *need to be confirmed* balikkah pada pihak KDN.

If I may, Datuk Wira? Those yang existing participant, selepas tamat dia punya tempoh, dia punya *validity of* dia punya pas itu *for renewal purposes, it applies to them, the new one*. Maknanya kalau tempoh pas lawatan jangka panjang MM2H itu katalah *next two years, that will be year 2023*. So, after year 2023, as far as I am concerned, it applies to them for the new guidelines. The existing ones, they are still enjoying the current atau the previous punya guideline.

Tuan Pengerusi: Okey, terima kasih.

Encik Mohd Zamri bin Mat Zain: As far as I am concerned ya, Tuan Pengerusi, tetapi saya *yet to be confirmed* balikkah. Saya takut...

Tuan Pengerusi: Ya, kami akan juga dapatkan pengesahan daripada KDN nanti. Okey, terima kasih. Faham. Yang Berhormat Beaufort, sila.

Datuk Seri Panglima Hajah Azizah binti Datuk Seri Panglima Haji Mohd Dun: Ya, terima kasih. Saya tidak tahu sama ada ini sudah dijawab atau disoal tadilah. Tadi dalam awal-awal pembentangan dari penemuan audit itu, seramai 746 orang anak peserta kekal sebagai tanggungan peserta walaupun telah melebihi umur 21 tahun. Sebabnya, tempoh had umur tidak dinyatakan di dalam pekeliling.

Jadi, apa yang terjadi dengan 746 orang ini apabila sudah diketahui mereka ini sudah melebihi umur 21 tahun tetapi masih dalam tanggungan? Apa tindakan kementerian dalam hal ini?

Encik Mohd Zamri bin Mat Zain: *If I may, Datuk Wira*. Terima kasih Yang Berhormat. *In responding to the question*, Yang Berhormat, izinkan saya untuk berkongsi sedikit ya ia punya flow. Let's say the first submission, bulk of submissions kah, upon submission, ketika itu umur dia below 21 years, was below 21 years. After series of ketika dalam proses permohonan berkenaan, ketika diperakukan kepada Jawatankuasa Perakuan yang dipengerusikan secara bersama oleh MOTAC dan JIM, the moment kita forward itu merupakan yang asalnya tidak melebihi 21 tahun. Because, screening yang pertama, Yang Berhormat, it was done by the MOTAC sebelum tabling to the Jawatankuasa Perakuan. Those yang mana yang sudah table ke Jawatankuasa Perakuan adalah those yang sudah clean. Maknanya data yang ketika itu mereka dependents yang berumur below 21 years.

Yet, after forwarding to the KDN, prosesnya, Yang Berhormat, akan kemudian, macam saya cakap tadi, share dengan Ahli PAC tadi, jawatankuasa di KDN akan put up to the Menteri Dalam Negeri. Jika diluluskan oleh Menteri Dalam Negeri, keputusan berkenaan dipanjangkan kepada Unit MM2H Imigresen yang kebetulan located dekat MOTAC. Akan tetapi, mereka tidak attach dari segi maklumat dan sebagainya. Mereka adalah imigresen.

So, numbers, Yang Berhormat, any due diligence selepas itu adalah kepada pihak selain daripada MOTAC. Maknanya ketika data ataupun initial approval oleh Jawatankuasa Perakuan akan dipanjangkan kepada KDN, kemudian JIM, itu adalah data awal yang telah memenuhi syarat asas iaitu 21 years and below. So, maknanya saya ingat perkara berkenaan lebih sesuai untuk dibangkitkan bersama dengan pihak KDN dan JIM lah because we are not in position, Yang Berhormat, untuk mengatakan macam mana luluskan 21 years and above.

Because ketika submission, upon kita forward kepada KDN, yes, below 21 years. And yet, masa approval, mungkin ketika proses approval period itu umur dia sudah turn to 21 years. Once dia 21 years, ketika itu pihak yang pelulus utama telah meluluskan ketika usia dependents adalah 21 years. So, ada berlaku sedikit discrepancy dari segi approval on the age of the dependents berkenaan, Yang Berhormat.

Tuan Pengerusi: Ya, Yang Berhormat Sik. Lepas itu Yang Berhormat Lumut.

Tuan Ahmad Tarmizi bin Sulaiman: Ya, berkaitan dengan pengeluaran I-Kad ya. Pada pekeliling tahun 2009 itu maknanya akan ada proses itu, tetapi dalam dapatan audit tidak ada langsung proses itu. Jadi, di pihak mana ya maksudnya dari segi approval itu bermula dengan MOTAC ataupun direct proses itu di bawah KDN ataupun diperakukan dulu oleh Jawatankuasa Perakuan ini? Di mana ia punya kedudukannya itu?

Datuk Wira Dr. Noor Zari bin Hamat: Saya ulang balik prosesnya. MOTAC akan menerima permohonan. Kita akan proses, then kita akan screening dengan syarat-syarat yang telah ada dan akan dibawa ke Jawatankuasa Perakuan. Jawatankuasa Perakuan ini dipengerusikan bersama oleh MOTAC dan juga Jabatan Imigresen Malaysia.

Setelah itu, benda ini akan dikemukakan kepada pihak KDN untuk pertimbangan dan kelulusan pihak Kementerian Dalam Negeri, atau lebih spesifik lagi adalah untuk kelulusan Menteri Dalam Negeri yang akhirnya akan membuat keputusan sama ada permohonan itu diluluskan atau tidak.

Tuan Ahmad Tarmizi bin Sulaiman: Dalam dapatan audit, makna tidak ada langsung pengeluaran yang dibuat walaupun ada pekelilingnya. Itu saya kata sama ada tadi pun saya tanya dengan Ketua Audit Negara. Sama ada permohonan itu ada ataupun memang permohonan itu tidak diproses? Saya tanya di sini, sama ada proses itu melalui Jawatankuasa Perakuan ataupun langsung dengan JIM yang akan mengeluarkan I-Kad itu?

Datuk Wira Dr. Noor Zari bin Hamat: Kelulusan akhir akan dibuat oleh pihak JIM, pihak KDN lah. Ia punya *flow* nya macam itu. Saya rasa I-Kad dikeluarkan setelah mereka ini diluluskan sebagai peserta dan MOTAC tidak terlibat dalam sebarang proses memberi kelulusan untuk peserta-peserta MM2H.

Rasa benda ini, pada pandangan sayalah, mungkin kita boleh ajukan kepada pihak JIM.

Tuan Ahmad Tarmizi bin Sulaiman: Bukan di bawah Jawatankuasa Perakuan inilah? Tidak ya?

Datuk Wira Dr. Noor Zari bin Hamat: Bukan, bukan, bukan.

Encik Mohd Zamri bin Mat Zain: Yang Berhormat, *actually* Jawatankuasa Perakuan ini ialah *initial stage of screening*. Maknanya, *final say would be* KDN. So, maknanya lulus atau tidak lulus, *that would be* KDN, *specifically* Menteri Dalam Negeri lah yang luluskan untuk ini. So, *one of the processes* itu adalah melalui Jawatankuasa Perakuan. *That would be the first screener. Yet, later on, would be approved and finalized by* KDN.

After KDN, Yang Berhormat, macam katalah *foreign workers, low skill foreign worker*, dia ada dia punya I-Kad. Itu di bawah *purview of* KDN lah *because* dia ada banyak-banyak ya. Ada untuk pas ikhtisas, *expat*, jangka pendek, jangka panjang dan sebagainya. Itu adalah *purview identification under* JIM lah. Itu proses lainlah.

Datuk Wira Dr. Noor Zari bin Hamat: Kalau ditanya sama ada MOTAC sokong atau tidak pengeluaran I-Kad ini, kami bersetuju sangatlah supaya I-Kad dikeluarkan.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat Lumut.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: Tuan Pengerusi, saya hanya hendak buat sedikit makluman mengenai soalan daripada Tuan Pengerusi tadi mengenai syarat-syarat baharu ini sama ada terkena kepada pemohon baharu ataupun *existing participant*. Saya tidak pasti, saya pun hendak kena susun ayat juga ini sebab... [Ketawa] Sebab ini saya rasa *is a secondary port to the report to the statement made by the KSU Home Affairs*.

"The conditions under the revamped MM2H Programme will apply to all new applications and applications by existing participants for renewal of their MM2H Pass. Existing participants will be given a grace period of one year to comply with the new requirements."

Ertinya kalau dia ada lima tahun lagi sebelum tamat, mulai dari Oktober itu, dalam masa setahun dia tidak perlu ikut tetapi selepas itu dia kena *comply* juga. Ertinya kalau dia tidak layak, dia kena baliklah ya.

Datuk Wira Dr. Noor Zari bin Hamat: *As a quick response* lah, saya rasa mungkin wajar Yang Berhormat ajukan soalan ini kepada pihak KDN lah sebab macam disebut TKSU, *we are not under position to give our response to that question*.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat Lumut, artikel itu minta masuk dalam *box*. Tadi yang dibaca itu.

Datuk Wira, saya ada soalan lagi. Di Parlimen, semasa menjawab di Parlimen, Menteri KDN ada menyatakan bahawa beliau prihatin berkenaan dengan isu kemungkinan rekod jenayah dan sebagainya yang melibatkan peserta-peserta MM2H. Saya hendak tanya pihak MOTAC di sini. Dari tahun 2002 sampai pengambilalihan program MM2H oleh KDN, so hampir 19 tahun program MM2H berlangsung, sama ada isu rekod jenayah ataupun kegiatan jenayah menjadi satu isu dalam program MM2H? Sekiranya memang ada yang terlibat, *we know there will be rotten apples everywhere*, tetapi betapa seriusnya dan sama ada pihak MOTAC ada apa-apa angka dalam isu ini?

Datuk Wira Dr. Noor Zari bin Hamat: Jawapan umum saya, Tuan Pengerusi, sebarang salah laku yang dilakukan oleh ejen-ejen itu adalah merupakan perkara yang...

Tuan Pengerusi: Bukan ejen. Peserta.

Datuk Wira Dr. Noor Zari bin Hamat: Minta maaf. Peserta? Saya kena tengok balik yang ini, Tuan Pengerusi. Saya terpaksa akui, *I have to check back*. Takut beri maklumat yang salah.

Tuan Pengerusi: Ya, *please check. Maybe there are 50 or 100 of them* yang disabitkan kesalahan dan visa dia terbatal dan sebagainya. So, saya minta *I think MOTAC sure have that record*. Tetapi jika tidak ada, beritahu. Kalau ada, saya minta supaya diserahkan sesalinan rekod dengan angka katakan apakah tahap keseriusan kesalahan itu, apakah tindakan dan sebagainya, berapa orang yang terlibat. So, *I think* itu juga penting apabila kita memanggil KDN untuk datang ke depan.

Encik Mohd Zamri bin Mat Zain: *If I may respond*, Tuan Pengerusi. *We have two scenario* di sini, Tuan Pengerusi. Pertamanya, kalau *as per shared* tadi, *one of the processes*, (the) *vetting process*, adalah, *before tabling to the Jawatankuasa Perakuan*, semua maklumat principal peserta, kita akan *forward* kepada pihak polis untuk buat *screening stage vetting*.

Tuan Pengerusi: Itu dalam *stage* permohonan?

Encik Mohd Zamri bin Mat Zain: Itu *stage* permohonan. Maknanya, Tuan Pengerusi, *right from beginning as prerequisite*, pra syarat utama adalah kita melihat aspek sekuriti adalah *main prerequisite without compromising* daripada segi aspek itulah. *We leave it to police* untuk buat *further investigation* dan sebagainya. *After getting the input from police*, katalah ada 500, Tuan Pengerusi ya, ketika itu kita tidak tahulah apa yang sebahagiannya itu, *we are not in the position* bukanlah *not in the position*, maknanya kita tidak tahu apakah maklumat-maklumat yang ada pada polis yang memberi nasihat, *advice to us*, "Okay, fine. This fella is available to be approval at first stage". Itu *first*, Tuan Pengerusi.

Second, Tuan Pengerusi, berkaitan dengan pembatalan visa itu adalah di bawah kuasa JIM. Maknanya, elemen-elemen itu kita tidak ada. Macam contohlah, Tuan Pengerusi,

ada kes-kes yang berlaku *North Korea* dan sebagainya, itu sudah *passed approval*. Selepas *approval*, *same goes to* macam kita rakyat Malaysia juga, kita pun tidak tahu. Kita tidak ada maklumat berkaitan dengan *espionage* kah, apa, kita tidak tahu, subversif dan sebagainya. So, maknanya, *cancellation* ataupun *termination* dibuat oleh pihak JIM. So, *yet*, barulah kita dapat maklumat-maklumat berkenaan. *We are secondary like others actually*.

Macam contoh, Tuan Pengerusi, kes *North Korea* dan sebagainya, kita pun tidak pasti dan kita hanya dapat *knowing*, kita tahu *after cancellation* atau *termination* pada *particular participant*. *Same goes like others because* maklumat sekuriti hanya ada pada JIM dan pihak berkuasa yang lain. Terima kasih.

Tuan Pengerusi: So, jika berlakunya pembatalan visa akibat daripada kegiatan jenayah yang melibatkan peserta, *would MOTAC be notified?* Sama ada MOTAC akan diberitahu atau di-update-kan, “*Oh, orang ini telah pun dibatalkan visa, so...*”?

Encik Mohd Zamri bin Mat Zain: *Basically not because of any criminals* dan sebagainya berlaku, Tuan Pengerusi, *usually, every month* kita akan dapat laporan daripada pihak imigresen, *monthly basis*. So, maknanya, Tuan Pengerusi, *approval* yang dibuat oleh KDN, kemudian benda itu di-forwarded kepada pihak Unit MM2H Imigresen, kebetulan *located* di MOTAC. Akan tetapi, memang kita tidak ada maklumat siapa *approve*, siapa tidak *approve*, kita tidak ada maklumat, Tuan Pengerusi. Cuma, kita tahu *based on the monthly report* yang di-forward-kan oleh pihak Unit MM2H Imigresen kepada kita.

Tuan Pengerusi: Itu untuk kelulusan, bukan? Akan tetapi isu yang saya bangkitkan ini adalah pembatalan.

Encik Mohd Zamri bin Mat Zain: Termasuklah, Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Termasuk pembatalan?

Encik Mohd Zamri bin Mat Zain: Maklumat-maklumat yang berkaitan, *any updates* itu akan dimaklumkan kepada kita.

Tuan Pengerusi: So akan dimaklumkan kepada MOTAC kah atau Pusat MM2H?

Encik Mohd Zamri bin Mat Zain: Kepada Pusat MM2H lah. *Monthly report*.

Tuan Pengerusi: Pengarah boleh sahkan memang setiap bulan ada laporan tersebut? Tentang kelulusan baharu, pembatalan. Sila.

■1250

Puan Elinda binti Zulkipli [Pengarah Pusat Malaysia Rumah Keduaku, Kementerian Pelancongan, Seni dan Budaya]: Okey, terima kasih Tuan Pengerusi. Perkara ini setiap bulan apabila dilaporkan, kita akan maklumkan dalam mesyuarat bulanan pusatlah, Pusat MM2H.

Tuan Pengerusi: Apa yang akan dilaporkan?

Puan Elinda binti Zulkipli: Jumlah permohonan yang dibatalkan, jumlah permohonan baharu dan yang *terminated* ataupun yang *withdraw*.

Tuan Pengerusi: So, ini akan dilaporkan ke Pusat MM2H kan?

Puan Elinda binti Zulkipli: Ya, setiap dalam mesyuarat bulanan.

Tuan Pengerusi: Dalam mesyuarat bulanan. So, Pusat MM2H sebelum ini di bawah siapa? MOTAC kan?

Puan Elinda binti Zulkipli: Betul.

Tuan Pengerusi: Okey. Ya, Yang Berhormat Sik, sila.

Tuan Ahmad Tarmizi bin Sulaiman: Mungkin laporan itu boleh dikongsi dengan PAC dalam tempoh lima bulan terakhir sebelum ini. Kita hendak tengok daripada segi draf khususnya laporan daripada JIM contoh, yang pembatalan dan sebagainya. Kita hendak tengok daripada segi koordinasi itu.

Tuan Pengerusi: Okey, saya hendak tanya kepada Encik Zamri atau pengarah. Tadi kita bincang berkenaan dengan pembatalan permit ataupun visa bagi MM2H. Apakah faktor ataupun sebab yang akan mengakibatkan pembatalan tersebut? *We are talking about* pembatalan, bukan peserta tarik balik visa itu atau bagaimana. *It is* pembatalan oleh kerajaan. So, mungkin kegiatan jenayah merupakan salah satu faktor. Atau ada faktor-faktor yang lain? *Can you elaborate for us?*

Encik Muhammad Firdaus bin Zulkifflin [Penolong Setiausaha Bahagian Dasar Pelancongan dan Hubungan Antarabangsa (Cawangan Dasar), Kementerian Pelancongan, Seni dan Budaya]: Tuan Pengerusi, saya Firdaus, Penolong Pengarah segmen MM2H.

Bagi kes-kes pembatalan atas sebab-sebab perlanggaran ataupun jenayah, biasanya akan dilakukan oleh Jabatan Imigresen sendiri. MOTAC akan dijemput untuk duduk bersamalah dalam mesyuarat. Jadi kita...

Tuan Pengerusi: *Fine.* Sekiranya kita tengok modus operandi ini ataupun prosedur ini, MOTAC memang terlibat dalam segala pembatalan. *I think you all should have that figure.* Datuk Wira, *I think you all should have that figure.* So, the request from PAC--Please go back and look into that figure mengenai berapa yang telah batal dan berapakah jumlah daripada itu adalah terlibat dalam kegiatan jenayah.

Seorang Ahli: *[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]*

Tuan Pengerusi: Ya, dan juga mungkin pihak MOTAC boleh memohon daripada KDN kata PAC memerlukan *this figure.* Please furnish.

Encik Mohd Zamri bin Mat Zain: Saya ingat, Tuan Pengerusi, kita boleh dapat dari KDN. Apa laporan yang dibentangkan kepada kita, itulah dia. *Detail* untuk *the reason, reason being* ia ada *criminal* kah, *any factors* lain kah, *espionage* kah, *subversive* kah, kita tidak ada maklumat berkenaan.

Tuan Pengerusi: Akan tetapi tadi dijawab oleh pegawai kata berkenaan dengan pembatalan ini, setiap kali ada mesyuarat yang dikendalikan oleh JIM, dan MOTAC adalah dijemput. Jika MOTAC dijemput, takkan MOTAC tidak ada rekod?

Seorang Ahli: *[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]*

Tuan Pengerusi: Ya, ya.

Encik Mohd Zamri bin Mat Zain: Tuan Pengerusi, biar kita semak, *I mean, the details of the mesyuarat berkenaanlah.*

Tuan Pengerusi: Ya, terima kasih. Yang Berhormat Permatang Pauh, sila.

Puan Nurul Izzah binti Anwar: Hanya hendak tambah sahaja. Memandangkan program ini telah diaudit oleh pihak Audit, jadi saya rasa antara rekomendasi dan syor mereka adalah kerjasama yang lebih erat. Jadi, kalau pihak kementerian boleh bantu kami daripada segi memohon data di mana ketika itu memang bawah seliaan MOTAC, *it would be helpful because kita sebenarnya hendak membantu kerajaan daripada segi mengembangkan program dan objektif asal. But if you are taking a hands-off approach, it's hard because as you know, we will call the Kementerian Dalam Negeri. But by the same token, I think it's your right* untuk minta. So, data tersebut akhirnya kalau dikendalikan di bawah Jabatan Imigresen kelak, dia menyeluruh. *So, please, if you can assist us. Thank you.*

Datuk Wira Dr. Noor Zari bin Hamat: Baik, Yang Berhormat. Kita usahakan, *insya-Allah.*

Tuan Pengerusi: Okey, terima kasih. Ada satu soalan *general*, umum daripada saya kepada pihak MOTAC. Program ini telah berjalan 19 tahun. So, sekarang telah dipindah ke KDN. Saya hendak tanya kepada MOTAC. Sepanjang perjalanan program ini untuk 19 tahun, *did you actually face any difficulties in exercising or carrying out your duties in implementing MM2H?* Sebab, *for example, you couldn't get coordination from other ministries like KDN and so on* ataupun menghadapi masalah yang mana makluman-makluman yang diperlukan tidak dapat dan sebagainya itu. *Did you actually face any of such issues?*

Because from here, I will be asking KDN, what are the justifications for the whole program being taken over by KDN. So, that is where I am coming from.

Datuk Wira Dr. Noor Zari bin Hamat: Tuan Pengerusi dan ahli-ahli jawatankuasa, MOTAC hanya terlibat dalam memproses sehinggalah kepada Jawatankuasa Perakuan yang saya sebutkan tadi. Dalam proses itu, mungkin kita menerima banyak permohonan dan dengan fail-fail dan sebagainya, tetapi *alhamdulillah*, pihak saya, saya rasa pegawai-pegawai boleh *cope with* dengan keadaan begitu sehinggalah kepada perakuan dalam Jawatankuasa Perakuan tersebut. Setelah itu, seterusnya adalah melibatkan dengan urusan-urusan di KDN.

Tentang kesulitan dan sebagainya itu, di peringkat operasi mungkin mereka terpaksa berdepan dengan fail yang banyak, kerenah pemohon, kerenah ejen dan sebagainya. Akan tetapi, saya rasa itu adalah satu lumrah dalam menjalankan tugas, Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Okey, terima kasih. Mungkin soalan terakhir daripada saya untuk petang ini. *I think* dalam LKAN dan juga pembentangan, kita tidak dimaklumkan apakah prosedur permohonan dan apakah carta organisasi yang ada. Mungkin Encik Zamri boleh jelaskan. Jika seseorang hendak buat permohonan untuk program MM2H, apakah prosedurnya? Permohonan kena sampai ke mana? Selepas itu dari Pusat MM2H, jawatankuasa mana yang terlibat? Bagaimana isu-isu seperti *on the security issue, the criminal records, everything, all these can be obtained and so on? Can you just give us a little bit of summary over that?*

Encik Mohd Zamri bin Mat Zain: *Thank you, Tuan Pengerusi. In a nutshell, because we have two access* untuk memohon permohonan ini. Pertamanya, melalui ejen. *License agent by MOTAC* yang untuk TAB itu. *Second one* ialah *individually. They can apply direct to the Pusat MM2H. Two methods* lah.

Second part, after receiving, kita akan buat *initial due diligence. We have previous guidelines,* macam dahulu itu, RM10,000 dan sebagainya. *Based on submission first, then* kita akan proses dahulu. *After doing the...*

Tuan Pengerusi: *So, that will be done by Pusat MM2H?*

Encik Mohd Zamri bin Mat Zain: Yes.

Tuan Pengerusi: *The pusat is actually a physical pusat, is it?*

Encik Mohd Zamri bin Mat Zain: Ya. *All done by— we have two storeys. Ours and another storey belongs to JIM. Yang kita untuk— for receiving. Kita received sahaja. Tetapi clear, Yang Berhormat, as I mentioned early, kebetulan located di MOTAC. They are separated in totality. They are unit immigration to be located di MOTAC.*

That's why, Yang Berhormat, isu-isu berkaitan ini yang after approval— let me continue the in action punya proseslah. *After processing all initial process,* Yang Berhormat, tengok dia *fulfill* atau tidak, *then* kita akan *forward* kepada pihak PDRM *for doing the security vetting. Then,* kita ada *meeting. Meeting* itu ialah dipengerusikan secara bersama, *co-chair between MOTAC and myself, and TKP Imigresen.*

Then, after the meeting itu, any approval— initial approval. Bukan approval. Approval finally di KDN. Initial approval by the Jawatankuasa Perakuan, yet kita akan *forward* kepada pihak— *any approval* itu kita akan *forward* kepada pihak KDN iaitu Bahagian Dasar Keimigresenan yang akan menjadi urus setia kepada Pejabat Yang Berhormat Menteri Dalam Negeri. So, MDN akan *approve. After approving by Yang Berhormat MDN, so, dia akan— any result* pula akan *forward back to the Unit MM2H JIM* yang akan memaklumkan keputusan berkenaan. So, itu ialah proses yang— *in a nutshell, summary process,* Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Okey, terima kasih. Tidak ada? Yang Berhormat Lumut, tidak ada? *Settled?* Jika tidak ada soalan daripada ahli-ahli sekalian, *just nice* pukul 1.00, saya tamatkan

prosiding pada hari ini dan saya akan bincang dengan sekretariat untuk menetapkan tarikh bagi kita memanggil saksi dari KDN.

Sekali lagi saya ucapkan terima kasih kepada Datuk Wira KSU dan juga Encik Zamri dan juga Pengarah Pusat MM2H dan saksi-saksi yang hadir. Juga terima kasih kepada semua *ex-officio* yang hadir. Petang ini kita tidak ada prosiding lagi. Esok kita akan sambung isu pembayaran zakat. Harap-harap kita boleh *settle*-kan laporan pada hari esok. Okey, sekali lagi, terima kasih. *Thank you*.

[Mesyuarat ditangguhkan pada pukul 1.01 petang]

MALAYSIA

LAPORAN PROSIDING (HANSARD)

Khamis, 2 Disember 2021

Bil. 11(b)/2021

**MESYUARAT
JAWATANKUASA
KIRA-KIRA WANG NEGARA**

Prosiding Mengenai:

**PENGURUSAN PROGRAM MALAYSIA
RUMAH KEDUAKU**

- 1. Kementerian Dalam Negeri (KDN)**
YBhg. Datuk Mohamad Fauzi bin Md Isa,
Timbalan Ketua Setiausaha (Dasar dan Kawalan)
- 2. Jabatan Imigresen Malaysia (JIM)**
YBhg. Dato' Indera Khairul Dzaimie bin Daud,
Ketua Pengarah

**PENGGAL KEEMPAT,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

**MESYUARAT JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA
BILIK MESYUARAT JAWATANKUASA 1, TINGKAT 2 BLOK UTAMA
BANGUNAN PARLIMEN, PARLIMEN MALAYSIA
KHAMIS, 2 DISEMBER 2021**

AHLI-AHLI JAWATANKUASA

Hadir

YB. Tuan Wong Kah Woh [Ipoh Timur] - *Pengerusi*
YB. Datuk Seri Panglima Hajah Azizah binti Datuk Seri
Panglima Haji Mohd Dun [Beaufort] - *Timbalan Pengerusi*
YB. Puan Nurul Izzah binti Anwar [Permatang Pauh]
YB. Dato' Mohd Nizar bin Haji Zakaria [Parit]
YB. Puan Wong Shu Qi [Kluang]
YB. Tuan Haji Ahmad bin Hassan [Papar]
YB. Tuan Lukanisman bin Awang Sauni [Sibuti]

Tidak Hadir [Dengan Maaf]

YB. Dato' Haji Mohd Fasih bin Mohd Fakeh [Sabak Bernam]
YB. Tuan Ahmad Fadhli bin Shaari [Pasir Mas]
YB. Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli [Lumut]
YB. Tuan Ahmad Tarmizi bin Sulaiman [Sik]
YB. Tuan Ramli bin Dato' Mohd Nor [Cameron Highlands]
YB. Dato' Haji Salim Sharif [Jempol]
YB. Datuk Haji Shabudin bin Yahaya [Tasek Gelugor]
YBrs. Tuan Nizam Mydin bin Bacha Mydin - *Setiausaha PAC /
Setiausaha Dewan Rakyat*

URUS SETIA

Encik Ahmad Johan bin Mohd Affandi [Ketua Penolong Setiausaha Seksyen
Jawatankuasa Pilihan, Bahagian Pengurusan Dewan Rakyat, Parlimen
Malaysia]
Puan Siti Noor Akmar binti Zulkafli [Juruaudit Seksyen Jawatankuasa Pilihan,
Bahagian Pengurusan Dewan Rakyat, Parlimen Malaysia]
Encik Muhammad Zydil Iman bin Zulkifli [Juruaudit Seksyen Jawatankuasa Pilihan,
Bahagian Pengurusan Dewan Rakyat, Parlimen Malaysia]
Puan Aidahanie binti Baharuddin [Penolong Setiausaha Pejabat Jawatankuasa
Kira-kira Wang Negara, Parlimen Malaysia]

HADIR BERSAMA

Jabatan Peguam Negara

Dr. Norahimah Fitri binti Mohd Hamdan [Ketua Unit Pelbagai (Bahagian Penasihat)]

Kementerian Kewangan

Encik Zainudin bin Suleiman [Timbalan Setiausaha Bahagian (Bahagian Kawalan
Kewangan Strategik dan Korporat)]

HADIR BERSAMA (samb/-)**Jabatan Audit Negara**

Puan Raftah binti Ibrahim [Pengarah Sektor Audit Prestasi
(Bahagian Audit Prestasi II)]

Puan Azmiza binti Mohd Khalid [Timbalan Pengarah Audit Sektor Audit Prestasi
(Bahagian Audit Prestasi II)]

Jabatan Akauntan Negara

Encik Azeman bin Miskah [Timbalan Pengarah Bahagian Perkhidmatan Operasi
Pusat dan Agensi (BPOPA) (Seksyen Pengurusan Dana dan Pelaburan)]

Suruhanjaya Pencegahan Rasuah

Encik Mohamad Khairul bin Mohamad [Penolong Kanan Rasuah]

Unit Perancang Ekonomi (UPE)

Dr. Khalid bin Abdul Hamid [Pengarah (Bahagian Industri Perkhidmatan)]

SAKSI**Kementerian Dalam Negeri (KDN)**

YBhg. Datuk Mohamad Fauzi bin Md Isa (Timbalan Ketua Setiausaha
(Dasar dan Kawalan))

Jabatan Imigresen Malaysia (JIM)

YBhg. Dato' Indera Khairul Dzaimie bin Daud [Ketua Pengarah]

Dr. Muhammad Syahmi bin Jaafar [Pengarah (Bahagian Visa, Pas dan Permit)]

Puan Junaina binti Ta'at [Ketua Penolong Pengarah Imigresen]

LAPORAN PROSIDING

MESYUARAT JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA PARLIMEN KEEMPAT BELAS, PENGGAL KETIGA

Khamis, 2 November 2021

Bilik Jawatankuasa 1, Tingkat 2 Blok Utama, Parlimen Malaysia, Kuala Lumpur

Mesyuarat dimulakan pada pukul 10.55 pagi

*[Yang Berhormat Tuan Wong Kah Woh **mempengerusikan Mesyuarat**]*

Tuan Pengerusi: Okey. Kuorum sudah ada. Saya memanggil mesyuarat ini pada pagi ini. Salam sejahtera, selamat pagi dan selamat datang saya ucapkan kepada Yang Berhormat Naib Pengerusi PAC Parlimen, Yang Berhormat Beaufort, Ahli Yang Berhormat PAC Parlimen Keempat Belas dan juga ex-officio PAC sekalian.

Terima kasih kerana hadir dalam mesyuarat pada pagi ini. Ahli-ahli PAC sekalian, hadir di hadapan jawatankuasa ini bagi prosiding ketiga Malaysia Rumah Keduaku (MM2H) adalah Yang Berbahagia Datuk Mohamad Fauzi bin Md Isa, TKSU (Pengurusan) Kementerian Dalam Negeri, Yang Berbahagia Dato' Indera Khairul Dzaimie bin Daud, Ketua Pengarah Jabatan Imigresen Malaysia dan Yang Berusaha Dr. Muhammad Syahmi bin Jaafar, Pengarah (Bahagian Visa, Pas dan Permit) di Jabatan Imigresen Malaysia.

Selamat datang ke prosiding PAC dan saya dimaklumkan oleh sekretariat pagi tadi bahawa KSU KDN bahawa iaitu Yang Berbahagia Datuk Wan Ahmad Dahlan bin Haji Abdul Aziz, tidak dapat hadir dalam prosiding pada pagi ini kerana menerima anugerah di Istana Negara. Walau bagaimanapun, tidak ada makluman rasmi dari Pejabat KSU KDN kepada PAC untuk ketidakhadiran ini.

Jawatankuasa ini berpegang kepada punca kuasa seksyen 3, Perkara 11(b), Pekeliling Am, Nombor 2, 1982 yang dengan jelas menyatakan bahawa KSU atau Pegawai Pengawal yang bertanggungjawab kepada Jawatankuasa Kira-kira Wang Negara. Saya *quote* di sini, "*Di samping bertanggungjawab menyeluruh dan menjadi penasihat utama kepada Yang Berhormat Menteri, Ketua Setiausaha adalah juga bertanggungjawab kepada, (b), Jawatankuasa Kira-kira Wang Negara dalam hal mengawal perbelanjaan dan menyimpan akaun yang betul bagi tiap-tiap tugas yang diselenggarakan*".

Adalah pendirian tegas PAC bahawa sekiranya KSU ataupun pegawai pengawal tidak dapat hadir dalam mesyuarat yang diadakan secara adabnya, eloklah dimaklumkan secara rasmi kepada jawatankuasa ini bagi menghormati

Dewan yang mulia ini. Ini kerana PAC adalah sebahagian daripada Dewan Rakyat. Pihak PAC memohon supaya saksi-saksi pada pagi ini mengambil maklum berkenaan dengan pandangan serius oleh PAC dalam perkara ini.

Yang Berhormat dan ahli-ahli mesyuarat sekalian, seperti yang dimaklumkan, ini adalah prosiding ketiga PAC berhubung pengurusan program MM2H. Selepas jawatankuasa ini mendengar penjelasan daripada Persatuan Perunding MM2H petang semalam, pada 24 November yang lalu, PAC mendengar keterangan dan penjelasan daripada MOTAC yang diwakili oleh Ketua Setiausaha. Jadi, dengan ini saya mempersilakan Yang Berbahagia Datuk Mohamad Fauzi bin Md Isa, Timbalan Ketua Setiausaha (Pengurusan), Kementerian Dalam Negeri dan Yang Berbahagia Dato' Indera Khairul Dzaimie bin Daud, Ketua Pengarah Jabatan Imigresen Malaysia untuk memulakan pembentangan. Dipersilakan Datuk.

Datuk Mohamad Fauzi bin Md Isa (Timbalan Ketua Setiausaha (Dasar dan Kawalan)): Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya ambil maklum tadi teguran Tuan Pengerusi tadi dan saya akan *go back and check* balik dengan saya punya Pejabat KSU. Saya rasa mungkin sudah ada, cuma mungkin *miscommunication* dekat mana-mana. Akan tetapi, memang benda ini kita sudah maklumkan.

Tuan Pengerusi: Terima kasih.

Datuk Mohamad Fauzi bin Md Isa: Satu lagi Tuan Pengerusi, saya hendak, hendak...

Tuan Pengerusi: Saksi-saksi minta *mask on*. Pelitup muka untuk keselamatan semua ya. Terima kasih.

Datuk Mohamad Fauzi bin Md Isa: Satu lagi Tuan Pengerusi, saya minta pembetulan. Saya TKSU (Dasar dan Kawalan) bukan Pengurusan ya.

Tuan Pengerusi: TKSU Dasar dan...

Datuk Mohamad Fauzi bin Md Isa: Kawalan.

Tuan Pengerusi: Kawalan. Okey. Terima kasih Datuk.

Datuk Mohamad Fauzi bin Md Isa: Okey. Saya teruskan ya Tuan Pengerusi. Untuk maklum balas Laporan Ketua Audit Negara Tahun 2019 Siri II ini, berkenaan dengan MM2H yang berkaitan dengan bidang kuasa KDN dan juga Jabatan Imigresen Malaysia ada dua yang saya hendak bentangkan di sini.

Pertama adalah isu nombor enam iaitu Perenggan 5.2.4 – Peraturan Tidak Selari Mengenai Had Umur Anak Sebagai Tanggungan. Itu kelulusan tanggungan semasa berumur 21 tahun.

■1100

So, daripada apa yang telah didapati oleh Laporan Ketua Audit Negara, kita mendapati bahawa kesemua yang dikatakan melebihi umur 21 tahun itu, sebenarnya

selepas kita semak balik, memang tidak berlakulah, Tuan Pengerusi. Semuanya adalah di bawah umur 21 tahun. Kalau kita tengok *next one*, ya.

Okey, kalau dalam jadual ini, saya ambil perhatian Yang Berhormat semua kepada yang kita *bold*-kan itu. [Merujuk pada *slaid pembentangan*] Umur anak semasa keluar Pas Lawatan Sosial (PLS). Kita tengok *item* nombor 1, *item* nombor 2, *item* nombor 3 dan *item* nombor 4, sebagai contoh ya. Memang dalam sistem, ia keluar sebagai 21 tahun. Akan tetapi, sebenarnya kalau daripada segi kiraan bulan, dia tidak sampai umur 21 tahun itu. Dia tidak genap.

Sebagai contoh, calon nombor 3 iaitu Fang Hao dari China. Semasa keluarnya PLS, dia berumur 20 tahun lapan bulan, belum mencapai umur 21 tahun. Kalau kita ambil contoh yang ke-4 iaitu Ma Fang dari China juga, walaupun ditulis sebagai 21 tahun tetapi umur sebenarnya ialah 20 tahun empat bulan. Kecuali *item* nombor 2 itu iaitu peserta dari Mesir bernama Alaaedin Khodeir itu, semasa keluarnya PLS itu, dia memang berumur 22 tahun. Itu memang benar disebabkan permohonannya tidak lengkap dan kita menunggu dia punya dokumen dan pada masa keluar PLS itu umurnya ialah 22 tahunlah. Akan tetapi, semasa dia memohon, kesemuanya berumur di bawah 21 tahun, Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Datuk, apakah maksud kolum ketiga "*Umur Anak (Tahun)*" "*Keluar PLS*" dan "*Tamat PLS*"?

Datuk Mohamad Fauzi bin Md Isa: Okey. Tuan Pengerusi bertanyakan tentang "*Umur Anak (Tahun)*" "*Keluar PLS*" dan "*Tamat PLS*" ya? Itu tempohnya. Tempoh selama lima tahun.

Tuan Pengerusi: Okey, umur anak katakan saya ambil Fang Hao pada *item* nombor 3.

Datuk Mohamad Fauzi bin Md Isa: Fang Hao. Okey, betul.

Tuan Pengerusi: "*Keluar PLS*" pada umur 21 tahun. "*Tamat PLS*" pada umur 30 tahun. Apakah maksudnya?

Dato' Indera Khairul Dzaimie bin Daud [Ketua Pengarah Jabatan Imigresen Malaysia]: Tuan Pengerusi, saya jelaskan ya. Ia merujuk pada tempoh PLS. PLS *stands for* Pas Lawatan Sosial, iaitu pas yang kita berikan kepada semua peserta MM2H. Umur 21 tahun ialah usia ketika dia dikeluarkan pas. Usia 30 tahun ialah usia ketika pas itu akan tamat.

So, dalam kes ini, nombor yang dirujuk oleh Tuan Pengerusi tadi, bermakna dia diberikan tempoh pas itu selama sembilan tahun. Tempoh pas maksimum bagi Program MM2H ialah selama 10 tahun. Ia diberikan mengikut tempoh pasport.

Tuan Pengerusi: Okey, so yang tempoh maksimum selama 10 tahun itu bukan suatu pemberian yang tetap? Kita difahamkan bahawa setiap peserta Program MM2H layak untuk mendapat satu tempoh selama 10 tahun.

Dato' Indera Khairul Dzaimie bin Daud: Ya, betul. Begini prosesnya, *let me explain the process* ya. Tempohnya selama 10 tahun, tetapi bagi peserta baharu Program MM2H ini, kelulusan pertama akan diberikan untuk selama lima tahun. Akan tetapi, jika semasa kelulusan itu diberikan dan pasport pemohon cuma sah untuk empat tahun sahaja, dia akan diberikan empat tahun. Apabila dia membuat pembaharuan pasport dan memohon untuk *renew* semula Program MM2H, baki tempoh enam tahun itu akan diberikan.

So, it is not exactly five plus five. In many cases, it is five plus five but in certain cases, ia bergantung pada tempoh pasport. Saya harap penjelasan saya *clear*, Yang Berhormat.

Tuan Pengerusi: Okey, maksudnya tempoh maksimumnya adalah selama 10 tahun...

Dato' Indera Khairul Dzaimie bin Daud: 10 tahun.

Tuan Pengerusi: ...Tetapi sekiranya tempoh pasport dia tinggal lapan tahun, maka lapan tahun akan diberikan.

Dato' Indera Khairul Dzaimie bin Daud: Lapan tahun.

Datuk Mohamad Fauzi bin Md Isa: Betul, betul.

Tuan Pengerusi: So, itu sebabnya kita nampak ada tahun-tahun yang tidak konsisten.

Datuk Mohamad Fauzi bin Md Isa: Berlainan.

Tuan Pengerusi: Bukan penuh 10 tahun.

Dato' Indera Khairul Dzaimie bin Daud: Betul.

Tuan Pengerusi: Datuk TKSU, boleh saya balik kepada slaid nombor satu tadi?

Datuk Mohamad Fauzi bin Md Isa: Baik.

Tuan Pengerusi: Di sini saya ingat pihak kementerian ataupun Jabatan Imigresen Malaysia (JIM) ada sedikit tidak memahami penemuan audit yang dikeluarkan.

Okey, penemuan audit ada menyatakan pada perenggan 5.2.4, "*Peraturan Yang Tidak Selari Mengenai Had Umur Anak Bagi Tanggungan*". Dalam penjelasan pihak Jabatan Audit Negara kepada pihak PAC pada beberapa hari yang lepas, mereka menyatakan bahawa memang kesemua apabila PLS dikeluarkan untuk tanggungan-tanggungan ini, memang mereka adalah berumur kurang daripada 21 tahun. Akan tetapi, Jabatan Audit Negara mendapati sekiranya tanggungan itu berumur lebih daripada 21 tahun, maka adalah perlu untuk tanggungan tersebut membuat satu permohonan baharu secara individual dan bukan sebagai tanggungan.

So, itu penemuan daripada Audit yang mana Audit kata jika pemohon tanggungan itu *apply* ataupun buat permohonan pada tahun 2020, dia tidak sepatutnya diberikan kelulusan sampai umur 30 tahun. Dia sepatutnya diberikan kelulusan sehingga umur 21 tahun sahaja. Saya harap sekiranya pihak Jabatan Audit Negara boleh mengesahkan poin ini dan mungkin pihak JIM dan kementerian boleh memberikan penjelasan lanjut berdasarkan penemuan ini.

Puan Raftah binti Ibrahim [Pengarah Sektor Audit Prestasi (Bahagian Audit Prestasi II) Jabatan Audit Negara]: Tuan Pengerusi, dalam Pekeliling Imigresen Bil. 6 Tahun 2009, ia kurang jelas tentang peraturan itu. Perkara yang pertama menyatakan sekiranya kurang dari 21 tahun, dia adalah tanggungan kepada peserta. Akan tetapi, sekiranya anak tersebut berumur melebihi 21 tahun semasa permohonan, dia perlu memohon sendiri.

Akan tetapi, bagi anak yang berumur kurang dari 21 tahun, dia *enjoy that benefit though* sehingga umur 30 tahun sebab dalam pekeliling tersebut tidak menyatakan dihadkan sehingga berumur 21 tahun. Jadi, *concern* kami adalah sepatutnya sehingga umur 21 tahun sahajalah dia dapat. Selepas umur 21 tahun, dia sepatutnya sudah jadi *independent* dan sepatutnya dia memohon sendiri. Itu pada pandangan Jabatan Audit Negaralah.

Tuan Pengerusi: Ya, minta penjelasan.

Dato' Indera Khairul Dzaimie bin Daud: Tuan Pengerusi, saya ingin jelaskan ya bahawa dalam Peraturan Imigresen yang ada ini, ia tidak menetapkan bahawa sekiranya seseorang itu memohon pada usia 20 tahun, dia mesti diberikan sehingga umur 21 tahun sahaja. Tidak begitu. Peraturan menyatakan bahawa tempoh adalah selama 10 tahun. *As long as* dia memohon sebelum usia 21 tahun, dia layak untuk sehingga 30 tahun usianya.

Pandangan Jabatan Audit Negara dan *practicality* sebenarnya mempunyai perbezaan yang amat besar. Sekiranya kita hadkan umur kepada 21 tahun, mereka tidak layak untuk memohon sebagai peserta Program MM2H berdasarkan peraturan pada ketika itu. Mereka tidak mempunyai simpanan sebanyak RM300,000, mereka tidak mempunyai pendapatan bulanan sebanyak RM10,000 dan kita terima hakikat bahawa terdapat anak-anak ini yang sememangnya tinggal dengan *parents*. Walaupun berusia 30 tahun, walaupun berusia 40 tahun sekalipun tetapi mereka tinggal dengan *parents*. Oleh sebab itu, terdapat beberapa penemuan kes-kes seperti ini yang dijumpai dalam audit.

Pandangan daripada pihak jabatan dan kementerian adalah ia tidak mendatangkan sebarang kesalahan dari segi peraturan. Terima kasih, Yang Berhormat.

Tuan Pengerusi: Okey, terima kasih. Pihak AGC ada?

Seorang Ahli: [*Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara*]

Tuan Pengerusi: Sekejap ya. Pihak AGC ada? Belum ada. Apa yang saya boleh nampak di sini adalah *the interpretation of the regulations*-lah. Pihak Jabatan Audit Negara mengambil suatu pendirian dan pihak kementerian memang berpendapat bahawa selagi permohonan dibuat sebelum mencapai umur 21 tahun, memang sudah okey.

So, berkenaan dengan ulasan daripada Dato' KP tadi, pihak Jabatan Audit Negara ada apa-apa hendak tambah atau tidak?

Puan Raftah binti Ibrahim: Ya, Tuan Pengerusi. Memang kami akui dalam pekeliling itu tidak dinyatakan dengan jelas had umur tersebut.

■1110

Itu sebabnya perkara ini berlaku. Jadi kami bangkitkan isu ini supaya pekeliling tersebut disemak, dikaji semula, adakah peraturan ini akan dikekalkan apabila adanya— akan *relaunch* balik semula kan? Kami difahamkan akan diaktifkan balik semula program ini. Jadi perkara ini perlu diambil perhatian.

Tuan Pengerusi: Okey. Terima kasih pihak audit. *It is a good point raised.* Saya minta pihak sekretariat boleh tambah, *jot down* ini sebagai— mungkin boleh sebagai rujukan untuk rumusan ataupun syor kita. Sebelum saya menjemput Yang Berhormat Permatang Pauh, saya hendak mendapatkan sedikit penjelasan lagi dalam isu yang sama, Dato' KP atau Dato' TKSU.

Pada hari semalam apabila Persatuan Perunding MM2H datang memberikan keterangan, saya juga telah membangkitkan isu yang sama berkenaan dengan mereka yang berumur 21 tahun ke atas. Kami dimaklumkan bahawa sekiranya tidak silap itu— *that is the actual word from* Persatuan Perunding MM2H. Sekiranya tidak silap, apa kata peraturan ini telah pun dipinda pada tahun 2017 yang mana selepas tahun 2017 tidak ada berlaku lagi mereka yang berumur 21 tahun ke atas memegang PLS. Hasil daripada lanjutan daripada permohonan mereka apabila dibuat sebelum umur 21.

Saya tidak pasti sama ada kenyataan itu sahih atau tidak. Saya minta sekiranya ada ulasan daripada pihak Dato' KP.

Dato' Indera Khairul Dzaimie bin Daud: Terima kasih Tuan Pengerusi. Dua perkara yang ingin saya jelaskan di sini. Pertamanya, di bawah syarat-syarat baharu MM2H yang diumumkan oleh Yang Berhormat Menteri Dalam Negeri, pekeliling mengenai had umur 21 tahun ini telah pun dipinda.

Saya ingin menjawab persoalan yang dibangkitkan oleh pihak audit tadi. Dipinda daripada 21 tahun kepada 34 tahun. Bermakna tanggungan selepas ini akan dinaikkan kepada usia 34 tahun. Kenapakah 34 tahun? Ini kerana di bawah syarat baharu MM2H, mereka yang layak untuk memasuki program ini ialah mereka yang

berusia 35 tahun ke atas iaitu mereka yang telah mempunyai karier dan telah pun stabil. Sesuai dengan syarat baharu yang ditetapkan iaitu *monthly income* RM40,000 sebulan. Berdasarkan pengalaman di imigresen menguruskan MM2H bersama dengan MOTAC sebelum ini, seperti mana yang saya maklumkan tadi memang terdapat ramai anak-anak yang tinggal dengan *parent* mereka dan sekiranya mereka ini tidak diluluskan pas MM2H, adalah tidak adil untuk meminta mereka balik semula ke negara asal, tinggal berseorangan sedangkan *parent* mereka memilih untuk tinggal di Malaysia.

So, ini ialah— *this is the practical*-nya begitu. Kita tidak boleh untuk tidak meluluskan tanggungan walaupun telah pun usianya melebihi 21 tahun. *I mean* di bawah syarat baharu nanti dan minta mereka ini pulang ke negara asal. Ini tidak akan menjadikan program ini berdaya maju.

Tuan Pengerusi: Pindaan ini adalah pindaan baharu? Ataupun belum lagi berkuat kuasa?

Dato' Indera Khairul Dzaimie bin Daud: Belum dikuatkuasakan lagi kerana masih dalam proses. Akan tetapi pekeliling yang baharu nanti, cuma menunggu masa sahaja untuk dikuatkuasakan sepenuhnya.

Tuan Pengerusi, mengenai sistem yang ada sekarang. Sejak 11 November 2020, pindaan dalam sistem telah pun dibuat di dalam sistem myIMMs di mana tanggungan yang usianya melebihi 21 tahun secara automatik akan disekat oleh sistem. Sebelum ini tidak begitu. Ada kes-kes yang mana ada kelemahan sistem sebelum ini dan berdasarkan kepada semakan audit mulai November 2020 seperti mana di dalam slaid, sistem telah dibuat penambahbaikan. Apa yang dimaklumkan kepada Tuan Pengerusi oleh Persatuan Perunding MM2H semalam betul.

Tuan Pengerusi: *So, that means* tarikhnya adalah 2020, *not 2017? Is it?* Semalam pihak persatuan maklum kepada kami 2017. *So it is 2020* ya Dato'?

Dato' Indera Khairul Dzaimie bin Daud: Pindaan sistem November 2020. Mungkin tindakan pentadbiran yang diambil pada tahun 2017. Saya tidak boleh mengesahkan perkara itu, Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Okey terima kasih Dato'. Saya minta Yang Berhormat Permatang Pauh, sila.

Puan Nurul Izzah binti Anwar [Permatang Pauh]: *Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh* dan salam hormat. Terima kasih Tuan Pengerusi. Dato', saya hendak bertanya sebagai soalan lanjutan. Sekarang kalau kita rujuk kepada— akan diumumkan tak lama lagi daripada segi peraturan dan prosedur baharu. Kami dimaklumkan antara hasil kajian yang membawa kepada penyelarasan semula adalah daripada KPMG. Ia dibuat oleh Kementerian Pelancongan suatu ketika dahulu. Sekarang bila sudah diputuskan untuk meletakkan tangga RM40,000

sebulan dan umur 34 tahun tadi. Adakah berdasarkan kajian kerana kita pun tahu daripada luar negara ada juga *startup entrepreneur* yang mendapat gaji yang tinggi di usia yang muda dan jarang-jarang sekali—bukanlah semua. Saya pun tak pasti peratusannya, mereka tidak tinggal bersama dengan ibu dan ayah. Itu lebih kepada keluarga-keluarga di Asia Tenggara ataupun *more Asian centric nations*. Itu satu.

Keduanya, memang kalau ada kajian tersebut, adakah pendirian terkini ini diambil kira memandangkan kesemua peserta MM2H ini tidak akan lebih daripada satu peratus penduduk Malaysia. Maksudnya kalau ada penambahan dan sebagainya memang *the expectation will not be more than that*.

Ketiga, bagaimanakah juga JIM akan mengawal selia kemasukan menerusi program yang pelbagai? Ada status *expatriate*, ada MM2H dan ada juga program visa yang disebut oleh Yang Berhormat Menteri dipanjangkan bagi menarik pelabur dan juga peniaga-peniaga atau *businessmen* tertentu. Mungkin Dato' boleh jelaskan sedikit. Terima kasih.

Dato' Indera Khairul Dzaimie bin Daud: Terima kasih Yang Berhormat. Memang betul, syarat-syarat baharu MM2H ini adalah berdasarkan kepada kajian yang dibuat oleh KPMG dan kementerian tidak mengambil semua cadangan ini. Ia dibuat sedikit *modification*. Walau bagaimanapun, apa yang dilaksanakan oleh kementerian tidak jauh daripada apa yang dicadangkan oleh KPMG. Saya beri contoh. Daripada segi pendapatan bulanan, KPMG mencadangkan RM35,000 sebulan tetapi polisi yang dibuat oleh kementerian ialah RM40,000. Daripada segi usia KPMG mencadangkan lebih daripada 35 tahun umur permulaan tetapi kementerian telah menetapkan bermula daripada umur 35 tahun untuk memberi peluang kepada mereka yang muda menyertai program ini. Di bawah syarat lama, usia untuk MM2H ditetapkan 50 tahun. Ini semasa *Silver Hair Programme* dahulu.

Mengenai MM2H yang baharu ini Tuan Pengerusi, segala penjelasan tentang dasar telah pun diberikan Yang Berhormat Menteri Dalam Negeri sebelum ini. Jadi saya rasa tidak perlulah untuk saya mengulas dengan lebih lanjut.

Puan Nurul Izzah binti Anwar: Kalau boleh tambah Dato' kenapa. Kerana isu satu peratus itu akan meredakan kebimbangan. Contohnya kalau ada yang bekerja di Malaysia. Dia sepatutnya tidak boleh bekerja di Malaysia kecuali dia memasuki program *expatriate*. Jadi, persaingan dengan tenaga kerja tempatan itu menjadi kebimbangan yang harus dirumuskan oleh PAC. Jadi mahu tidak mahu, saya pohon walaupun Yang Berhormat Menteri sudah umum di peringkat umum tetapi dalam prosiding ini Dato' dapat berikan penjelasan secara rasmi daripada pihak imigresen. Terima kasih.

Dato' Indera Khairul Dzaimie bin Daud: Ya Yang Berhormat. Sebenarnya jumlah untuk MM2H ini daripada segi dasarnya telah ditetapkan oleh kementerian

tiga peratus daripada jumlah *population*. *Population* rakyat Malaysia sekarang ini 30.3 juta. Jadi MM2H termasuk tanggungan 330,000 *plus minus*, lebih kurang. Akan tetapi formulanya ialah tiga peratus.

Mengenai sama ada mereka ini akan mengambil peluang bekerja daripada rakyat tempatan, mereka datang ke Malaysia bukan untuk bekerja Tuan Pengerusi. Kerana itu disyaratkan bahawa pendapatan *offshore* ialah RM40,000. Mereka ini *well-established* dan datang ke Malaysia untuk tinggal dan menikmati apa yang ada di Malaysia. Bukan datang untuk bekerja. Tidak ada isu di mana mereka ini akan menjadi *expatriate* ataupun bekerja kerana—

■1120

Ya, soalan Tuan Pengerusi tadi bagaimana Imigresen akan menguruskan bilangan pas, visa yang banyak ini? Ekspatriat kita- mereka perlu memohon melalui sistem ekspatriat yang kita panggil *ESD online* dan pada 29 hari bulan yang lepas, Yang Berhormat Menteri telah melancarkan *ESD Satellite Centre (ESC)* di KLIA. Ini bertujuan untuk kita memudahkan kemasukan pelabur dan juga pakar-pakar asing yang diperlukan. MM2H tidak boleh *convert* pas mereka ini kepada ekspatriat. Ini tidak dibenarkan dalam peraturan dan juga dalam sistem. eVisa yang dilancarkan semalam ialah visa *online* untuk visa Malaysia bagi 35 buah negara yang memerlukan visa untuk masuk ke negara kita.

Sebelum ini permohonannya secara manual, sekarang dengan eVisa ini sistem kita adalah sama seperti negara maju Australia contohnya. Mereka boleh memohon *online* dan kelulusan akan diberikan dalam masa 48 jam. Ini fokusnya ialah kepada pelancong, pelajar-pelajar antarabangsa dan mereka yang masuk untuk tujuan pelancongan kesihatan. Mereka boleh memohon melalui *visa online*.

Jadi saya ingin simpulkan Tuan Pengerusi, tidak ada isu daripada segi pengurusan kemasukan warga asing kerana sistemnya telah pun dibangunkan dengan begitu baik dan mereka akan memilih sama ada mereka ini ingin jadi pekerja *low skill* ini yang mana pasnya ialah PLKS. Sama ada mereka ingin masuk sebagai pelancong, yang mana pasnya adalah pas lawatan sosial. Sama ada mereka ingin masuk sebagai ekspatriat yang mana pasnya adalah kita panggil *employment pass* ataupun pas pengajian. Saya harap penjelasan saya adalah jelas. Terima kasih Tuan Pengerusi.

Puan Nurul Izzah binti Anwar: Terima kasih Dato', saya hanya hendak sebutkan kenapa saya awal tadi kerana itu adalah sebahagian daripada penemuan audit bahawa mereka masuk ke Malaysia bawah program MM2H tetapi didapati bekerja dalam sektor buruh kita. Jadi ada diperincikan juga beberapa jawatan. *That the only reason*. Jadi memang kita mahu sistem ini *sacrosanct* tetapi pada masa

yang sama bila didapati mereka curi-curi bekerja ya, *that the way the problem begins*.
Thank you.

Dato' Indera Khairul Dzaimie bin Daud: Saya tambah Yang Berhormat. Sebab itu MM2H ini telah diketatkan syaratnya oleh Yang Berhormat Menteri. Sebelum ini begitu *loose*, mereka boleh masuk dengan pendapatan yang sekadar RM10,000. RM10,000 di Malaysia, di luar sana mungkin sekadar RM1,000 lebih ataupun RM2,000 berdasarkan tukaran mata wang asing. Terima kasih Yang Berhormat. Jadi kesimpulannya untuk mengatasi masalah itu, kementerian telah mengetatkan syarat-syarat MM2H yang baru ini.

Tuan Pengerusi: Okey, terima kasih. Yang Berhormat Kluang sila.

Puan Wong Shu Qi: Terima kasih Tuan Pengerusi. Dato' KP saya ingin bertanya, kalau laporan KPMG mencadangkan had gaji ataupun pendapatan bulanan mereka di RM35,000 sebulan, iaitu kenapa KDN akhirnya mengambil keputusan untuk meningkat ke RM40,000 sebulan.

Kedua, semalam Menteri KDN pun ada menyatakan didapati ada kartel berkenaan pengeluaran PLKS dalam Jabatan Imigresen. So, adakah jabatan mengesan bahawa juga ada kartel ataupun ada penglibatan dalam program MM2H ini. Adakah ini pun disalahgunakan iaitu ada sikit berkaitan dengan soalan yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat Permatang Pauh tadilah. Terima kasih.

Tuan Pengerusi: Terima kasih. Sila Dato'.

Dato' Mohamad Fauzi bin Md Isa: Untuk makluman Yang Berhormat, saya jawab dulu yang tentang kartel yang disebut itu ya, okey kartel ya, sebab saya dengar tadi macam katil pula. *Sorry*. Apa yang disebutkan kartel semalam itu sebenarnya tidak ada kaitan pun dengan MM2H pun sebenarnya. Sebenarnya itu lebih kepada apa yang dimaksudkan oleh Menteri Dalam Negeri semalam adalah sindiket lah. Lebih kepada sindiket lah bukan kartel. Kami pun dah pun bercakap dengan Yang Berhormat semalam mungkin dia kata *slip of tongue* lah dia hendak sebut sindiket sebenarnya sebab memang sindiket ini pemalsuan dokumen daripada segi PLKS ini memang sentiasa ada dan selalu kita buat operasi dan memang dapat menangkaplah ini. Terbaru adalah daripada segi warga Bangladesh yang buat palsu itulah.

Itu berkenaan dengan kartel tadi dan yang kemudian tentang pendapatan itu, kita sebenarnya apa juga cadangan daripada pihak perunding memang kita terima sebab kita yang *engage* dia. Itu sebagai kita punya panduannya untuk pemakluman Yang Berhormat, tetapi sebenarnya daripada segi- bagi contoh RM35,000 sebenarnya kita *rounding up* itu sebenarnya kepada RM40,000. Memudahkan kita sebenarnya. Kalau tidak nanti esok kalau tidak kita menggunakan RM35,000 RM23,000 dan daripada segi pentadbirannya memang sangat sukar.

Tuan Pengerusi: Akan tetapi Dato' sekiranya justifikasi dia adalah *rounding up*, *rounding up* ini pun besar tahu. RM5,000 lebih kurang, dia lebih 17 peratus kah atau 18 peratus lebih tinggi daripada KPMG.

Dato' Mohamad Fauzi bin Md Isa: Dia sebenarnya Tuan Pengerusi kalau *rounding up* daripada segi tukaran mata wang tidak tinggi sangat sebenarnya. Kalau kita ikut *value* duit Malaysia memang tinggilah RM5,000 itu. Akan tetapi kalau daripada segi *rounding up forex* dia tidak tinggi sangat.

Tuan Pengerusi: Akan tetapi jika kita buat *rounding up* macam tidak berapa saintifik lah dekat sini. Kita ada *finding* daripada KPMG kata RM35,000 *then* lepas itu cuma untuk tujuan *rounding up* kita buat RM40,000. *I think* itu...

Dato' Mohamad Fauzi bin Md Isa: Itu hanya daripada penemuan perunding, kita tidak perlu ambil *100 percent* daripada perunding.

Tuan Pengerusi: Itu saya kata, tetapi Dato' tadi kata peningkatan itu adalah secara *rounding up*, *I think that is something not very accurate. So, if you can give us some other justification we can accept.* Akan tetapi jika Dato' kata daripada RM35,000 sampai RM40,000 itu *rounding up I don't think that is acceptable. I agree that we may not take KPMG report 100 percent. This one I agree. Ministry has your calculation and so on, so we are asking for the justification. But if the justification is rounding up, to me, that is a big issue* lah. Sila Dato' KP.

Dato' Indera Khairul Dzaimie bin Daud: Tuan Pengerusi, izinkan saya untuk menambah apa yang dijelaskan oleh Dato' Fauzi tadi. Seperti mana yang saya maklumkan syarat-syarat baru MM2H ini kita perlukan peserta yang benar-benar berkualiti. Jadi pandangan kementerian, mereka yang mempunyai pendapatan sebanyak RM40,000 sebulan dengan simpanan tetap RM1 juta di dalam bank-bank komersial yang akan ditetapkan nanti adalah mereka yang benar-benar berkualiti, *establish* kerana mereka juga akan menanggung tanggungan masing-masing di Malaysia ini.

Jadi perkara ini subjektif Tuan Pengerusi. Pandangan kementerian RM40,000 ialah mencukupi untuk kita definisikan seseorang itu sebagai berkualiti kerana RM40,000 ini adalah Ringgit Malaysia. Jika kita *convert US Dollar* mungkin dalam *nineteen something* dan *Singapore Dollar* mungkin dalam *around 20*. Jadi sebelum ini terdapat di kalangan peserta MM2H ini yang sekadar pekerja-pekerja *low skill* di negara luar sana tetapi syarat yang begitu rendah membolehkan mereka menjadi peserta MM2H di negara kita. Jadi, sebab itu ia dinaikkan dan kalau kita persoalkan kenapa RM40,000 dan kenapa tidak RM50,000, tidak ada satu justifikasi yang tepat.

Selain daripada saya katakan tadi bahawa pandangan kementerian itulah jumlah yang dirasakan cukup berkualiti untuk kita menarik peserta-peserta MM2H yang baru ini.

Tuan Pengerusi: Sila Yang Berhormat Naib Pengerusi.

Datuk Seri Panglima Hajah Azizah binti Datuk Seri Panglima Haji Mohd

Dun: Saya ingin bertanya ya, pertamanya daripada segi sasaran kementerian dan kerajaan, bilangan MM2H ini yang akan terlibat daripada sekaranglah untuk yang akan datang ini? Sasaran berapa ramai? Saya juga ingin tahu setakat ini dari negara mana yang ramai yang sudah mendapat- terlibat dengan MM2H di Malaysia. Saya juga ingin tahu mereka yang dapat ini daripada golongan mana? *In terms of profession* mereka, pekerjaan mereka ini.

Dato' Indera Khairul Dzaimie bin Daud: Dari sekarang ini statistik pemegang MM2H bersama dengan tanggungan masing-masing berjumlah 55,341. Daripada ini tanggungan ialah 27,948 dan prinsipal ialah 27,393. Lima buah negara yang paling tinggi berdasarkan statistik sekarang ialah China, Jepun, Korea, Bangladesh dan United Kingdom. Terdapat juga peserta-peserta dari Taiwan, Amerika Syarikat, India, Singapura dan Australia.

■1130

Jadi bagi MM2H yang baharu nanti, sasarannya juga adalah kepada negara-negara sedia ada kerana mereka ini yang pertama China contohnya, mereka selesai untuk berada di negara kita kerana kita adalah masyarakat majmuk. Bagi negara-negara lain ini, mereka mempunyai hubungan *people to people* dan *trade relation* yang kuat dengan Malaysia.

Jadi sebab itu kita boleh lihat contohnya Korea, UK, Taiwan menjadi peserta. Sasaran daripada segi bilangan saya tidak boleh nyatakan satu jumlah yang tepat Yang Berhormat tetapi kami jangkakan yang baharu nanti adalah lebih kurang seperti mana peserta-peserta sedia ada ini. Mungkin juga akan lebih. Sasaran *target market* adalah China dan Jepun untuk yang baharu ini.

Datuk Seri Panglima Hajah Azizah binti Datuk Seri Panglima Haji Mohd

Dun [Beaufort]: Okey, ada maklumat di pihak kementerian ataupun imigresen berapa ramai yang menunjukkan minat untuk terlibat dalam program MM2H ini? Oleh sebab semalam kita dimaklumkan daripada persatuan itu, mereka mengatakan ramai yang dihantar balik. *Returned files* 5,000.

Dato' Indera Khairul Dzaimie bin Daud: Di bawah syarat yang baharu, semua permohonan dibuat melalui *online*, MM2H *online*. Setakat ini Yang Berhormat, kami telah menerima sebanyak 50 permohonan. Ini di bawah syarat baharu. Mereka yang mempunyai *income* RM40,000 ke atas ini.

Daripada 50 ini, 15 telah pun membuat bayaran proses sebanyak RM500. Permohonan mereka sedang diproses.

Tuan Pengerusi: Dato' berkenaan dengan isu ini, semalam kita dimaklumkan bahawa dalam MM2H sebelum ini, pemohon boleh membuat permohonan sama ada secara *direct online* ataupun melalui ejen. Sekarang tadi Dato' Indera kata kita buat *online* sahaja. *So would the agent still be involved or how?*

Dato' Indera Khairul Dzaimie bin Daud: Ejen masih boleh terlibat dalam proses MM2H. Mereka tidak dihalang. Tugas ejen selepas ini mereka boleh membantu peserta-peserta MM2H ini untuk membuat permohonan melalui sistem *online* ini kerana tidak semua peserta *online* ini *well-versed* dengan ICT dan sebagainya. Mereka tidak dihalang Yang Berhormat.

Tuan Pengerusi: Akan tetapi sistem dia satu sahajalah?

Dato' Indera Khairul Dzaimie bin Daud: Sistemnya satu sahaja.

Tuan Pengerusi: So, untuk peserta-peserta yang hendak membuat permohonan. Sama ada terdapat apa-apa peraturan berkenaan dengan bon atau tidak? *Personal bond and so on?* Kita difahami bahawa sebelum ini, untuk mereka yang dibuat melalui ejen, *the agency* ataupun persatuan akan *provide for personal bond and so on. Can we just get a confirmation for the new guidelines?*

Dato' Indera Khairul Dzaimie bin Daud: Untuk *new guidelines*, tidak ada syarat bon yang dikenakan selagi mereka boleh memenuhi syarat-syarat yang dikenakan. Contohnya selain daripada RM40,000 sebulan, aset cair mestilah *RM1.5 million* dan deposit simpanan tetap yang diwajibkan ialah *RM1 million*. Berusia 35 tahun dan ke atas, mereka perlu membayar fi proses RM500 dan beberapa syarat lain Yang Berhormat.

So, as long as mereka memenuhi syarat-syarat ini, permohonan mereka boleh dipertimbangkan.

Tuan Pengerusi: Okey, terima kasih Dato'. Saya ada satu soalan berkenaan dengan peningkatan pendapatan bulanan kepada tahap RM40,000. Soalan pertama saya Dato' sama ada peraturan ini juga akan diguna pakai untuk peserta-peserta yang sedia ada? Itu nombor satu,

Nombor dua, apakah pandangan daripada kementerian berkenaan peningkatan sampai RM40,000 ini terhadap mereka yang telah pun bersara dan memang mengambil Malaysia sebagai *their second home*. Katakan mereka yang berumur lebih 50 ataupun 60 ke atas yang telah pun bersara? *How are they going to fulfil this RM40,000 if the same is being applied to those who are already here?* Nombor dua.

Nombor tiga adalah semalam kita juga diberikan satu perbandingan antara kriteria-kriteria untuk negara-negara jiran yang menjadi *competitor* kepada kita dalam

Program MM2H, *similar to* MM2H. Filipina, Thailand dan sebagainya kriteria dia adalah lebih longgar dan *it seems that* mereka lebih *competitive*. So, apakah pandangan daripada pihak JIM ataupun pihak kementerian berkenaan dengan isu ini yang dibangkitkan semalam oleh Persatuan Perunding kepada pihak PAC. Dipersilakan, tiga soalan.

Datuk Mohamad Fauzi bin Md Isa: Terima kasih Yang Berhormat Tuan Pengerusi. Pandangan kami di kementerian sebenarnya – saya jawab soalan pertama dahulu. Daripada segi peraturan-peraturan baharu ditetapkan kepada MM2H ini sebenarnya tidak terpakai kepada *existing participants*. Maksudnya ia kekal kecuali fi proses apabila mereka hendak memohon yang RM500. Itu sahaja. Yang lain dia kekal. Pendapatan kekal, aset semua kekal. Kita tidak buat peraturan baharu *applicable to existing participants*.

Cuma memang tidak adil sebenarnya pun jika kita buat kerana mereka masuk dahulu pada ketika dahulu itu pendapatannya. Sebab sekarang ini kita *upgrade*, dan ditetapkan. Kita hanya kenakan kepada peserta-peserta baharu.

Persoalan Yang Berhormat Tuan Pengerusi tadi mengatakan perbandingan dengan negara-negara jiran, sebenarnya dia tidak ada satu perbandingan yang adil bagi saya. Kemungkinan ada kalau kita ambil contoh di Thailand, dia punya pendapatan mungkin kurang sedikit tetapi tempoh keberadaan dia pendek. Setiap tiga tahun mereka kena *renew*. So itu sebenarnya. Mungkin daripada segi *taxation policy* pun lain. Kebenaran untuk bekerja ataupun tertentu pun lain.

Sebenarnya memang agak sukarlah kalau mengatakan A dan B itu memang agak sukar akan tetapi kami di kementerian dan juga di JIM kami masih lagi yakin dengan perubahan syarat yang baharu ini selepas 18 tahun kita tidak *review*, saya rasa kita masih lagi berpandangan bahawa kita punya syarat antara yang menariklah dan kita akan tengok nanti, mungkin selepas dua atau tiga bulan kita laksanakan ini, kita tengok dia punya *outcome* Yang Berhormat Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Datuk, lanjutan daripada itu, memang kita ada baca satu artikel tetapi saya tidak sempat lagi untuk cari artikel itu dan semalam pun dibangkitkan oleh Yang Berhormat Lumut. Yang Berhormat Lumut hari ini tidak sempat hadir. Bahawa ada satu laporan yang menyatakan *the existing* peserta akan diberikan satu *grace period* satu tahun untuk memenuhi syarat-syarat yang ada. Boleh saya dapatkan pengesahan sekali lagi. Syarat-syarat memang adalah kekal untuk peserta-peserta yang sedia ada.

Datuk Mohamad Fauzi bin Md Isa: Sedia ada.

Tuan Pengerusi: Apakah yang akan berlaku sekiranya PRS mereka tamat? *Are they going to be subjected to the new criteria or old criteria?*

Dato' Indera Khairul Dzaimie bin Daud: Dia masih lagi *old criteria* cuma dia kena bayar *process fee* yang baharu.

Datuk Mohamad Fauzi bin Md Isa: Cuma *process fee* yang baharu.

Tuan Pengerusi: Cuma *process fee* yang baharu tetapi katakan PRS dia tamat 2026. Okey? Masa dia nak buat *renewal* dan juga permohonan baharu, kriteria lama akan terpakai untuk golongan ini?

Datuk Mohamad Fauzi bin Md Isa: Betul.

Tuan Pengerusi: Cuma *process fee* kena bayar RM500.

Datuk Mohamad Fauzi bin Md Isa: Betul. *Process fee* yang baharu RM500 kena bayar.

Tuan Pengerusi: *I think that makes it very clear.* Okey, mungkin saya jemput Dato' untuk sambung dahulu sebelum soalan-soalan lain.

Datuk Mohamad Fauzi bin Md Isa: Okey. *Alright.* Isu yang kedua yang ditimbulkan oleh pihak Audit adalah ia tidak dapat memastikan sama ada ini permohonan baharu atau lanjutan. Ini kita di pihak kementerian dan JIM kita mengakulah. Mungkin ini kita punya kelemahan-kelemahan daripada segi sistem.

Sistem itu sudah ada cuma bila kita tengok, kalau kita tengok dengan teliti baru kita nampaklah.

■1140

Sebenarnya di sistem myIMMs itu telah pun ada *indication* bahawa ini adalah lanjutan ataupun yang baharu. Cuba kita tengok yang *next one* ya. *Next.* [Merujuk kepada *slaid* pembentangan]

Okey, kalau kita ambil contoh peserta ini yang bernama Chrissan Jude Schabdeen, dia sebenarnya sudah telah pun dua kali dia buat proses. Satu adalah baharu dan kedua adalah lanjutan. Cuma apabila di sini memang kurang jelaslah daripada segi keterangan itu. So, apa yang kita buat— cuba *back* balik. *Back, back.*

Apa kita buat Tuan Pengerusi dan juga ahli sekalian, pada 15 Disember 2020, kita telah buat pembaharuan kepada sistemlah. Cuba tengok. *Next one.* Jadi, selepas ini mungkin lebih mudahlah untuk kita tengok sama ada ini lanjutan ataupun permohonan baharulah.

Tuan Pengerusi: So, secara ringkasnya sama ada sistem myIMMs ataupun kementerian mampu untuk menyimpan satu rekod yang menunjukkan berapa orang adalah permohonan baharu dan berapa adalah secara lanjutan. *It is a different record. I think that is what required by the audit.*

Datuk Mohamad Fauzi bin Md Isa: Boleh, boleh. Kita boleh.

Tuan Pengerusi: Dan akan dibuat?

Datuk Mohamad Fauzi bin Md Isa: Ia sebenarnya itu memang kita boleh *extract* daripada sistemlah. Daripada sistem.

Tuan Pengerusi: Jadi, boleh saya...

Datuk Mohamad Fauzi bin Md Isa: Lagi satu pula untuk makluman Tuan Pengerusi, dalam masa yang sama, kita sedang bangunkan sistem baharu yang menggantikan myIMMs. myIMMs ini agak lama 20 tahun lebih. So, memang semua ini telah kita ambil kira daripada segi untuk itu.

Tuan Pengerusi: Audit, boleh saya sahkan dengan audit. Semasa audit dijalankan, sama ada pernah minta pihak kementerian ataupun JIM, cuba mengekstrakkan data yang ada. Nampaknya, myIMMs memang boleh nampaklah berapa lanjutan dan sebagainya. Ini pun mungkin boleh menjawab penemuan audit. Akan tetapi, saya hendak dengar ulasan audit dalam isu ini semasa pengauditan dibuat.

Puan Raftah binti Ibrahim: Semasa kami menjalankan pengauditan sebagaimana dimaklumkan oleh Tuan Pengerusi sebentar tadi bahawa kami tidak boleh hendak buat analisis secara keseluruhan. Analisis secara keseluruhan tidak boleh dibuat tetapi kalau kami hendak dapatkan data itu, kami kena buka satu persatu peserta itu. *Detail* peserta itu satu persatu, *then*, kita boleh nampak dia adalah lanjutan ataupun permohonan baharu.

Akan tetapi, apabila kita minta— dan sebenarnya selain daripada audit buat analisis sendiri, kami juga mohon kepada pihak JIM untuk membuat analisis bagi pihak kami. Dia pun kata— pegawai yang terlibat pada masa itulah, dia kata perlu buka satu persatu. Jadi, itu yang kami secara keseluruhan kita tidak dapat tetapi macam mana yang Dato' tunjukkan sebentar tadi, kalau kita *go* satu persatu dalam skrin, kita boleh nampak.

Tuan Pengerusi: Ya Dato', ada ulasan?

Dato' Indera Khairul Dzaimie bin Daud: Ya, kalau kita lihat dalam sistem, kita boleh tahu bilangan lanjutan seseorang peserta itu di bawah kolum '*Kemaskini*'. Contoh ya, dia ini, peserta ini, tarikh kemas kini telah pun tiga kali dan tempoh pas itu diberikan dalam bulan Tuan Pengerusi ya. Kalau kita *total up* semua bulan itu, dia telah pun mencapai tempoh sembilan tahun dan empat bulan.

Berdasarkan cadangan daripada audit, satu medan baharu telah diwujudkan di dalam sistem. *Can we go back to the previous slide* tadi? [*Merujuk kepada pembentangan slaid*] iaitu yang dibulatkan ini, selepas ini lebih mudah untuk kita kesan nombor lanjutan berapa, status dan berapa baki tempoh pas yang masih ada.

Tuan Pengerusi: Akan tetapi Dato' saya ingat sistem ini masih tidak menjawab penemuan audit.

Dato' Indera Khairul Dzaimie bin Daud: Ya, Tuan Pengerusi, isunya begini, kita tidak boleh buat sistem ini begitu mudah untuk dianalisa dan sebagainya kerana ini ialah maklumat-maklumat yang diklasifikasikan sebagai *security item*. Sistem itu

mestilah mempunyai ciri keselamatannya dan sukar untuk diakses. Untuk tujuan audit, *as long as* imigresen boleh *print out the system*, maklumat apa yang diperlukan boleh diperolehi, itu sudah mencukupi, Tuan Pengerusi. *Thank you*.

Tuan Pengerusi: Terima kasih Dato'.

Puan Raftah binti Ibrahim: Tuan Pengerusi, kiranya—Akan tetapi, semasa kami membuat pengauditan itu, *even* pihak imigresen tidak dapat membantu dan juga MOTAC sendiri pun tidak dapat menyenaraikan secara keseluruhanlah perbandingan antara permohonan baharu dan juga lanjutan. Jadi, selepas perbincangan dibuat dan pihak JIM pun memang telah memberi jaminanlah bahawa selepas mereka menambah medan ini, sekiranya pihak audit perlukan maklumat ini di masa akan datang, mereka boleh kemukakan maklumat tersebut.

Tuan Pengerusi: Akan tetapi pandangan saya Dato', berkenaan dengan penemuan audit ini, memang kita sekiranya kita ada satu *list* katalah berapa permohonan ataupun kelulusan baharu tahun 2021. Berapakah kelulusan lanjutan tahun 2021? *I think that some of the statistics* bukan pun bersifat *confidential* sangat yang sepatutnya disimpan oleh pihak JIM dan juga pihak kementerian.

Kita sedia maklum di Parlimen selalu Ahli-ahli Parlimen akan membangkitkan isu untuk mendapatkan statistik, makluman dan sebagainya *and I think all these things need to be ready*. Itu pandangan daripada saya dan harap boleh mengambil berat berkenaan perkara ini.

Datuk Mohamad Fauzi bin Md Isa: Saya setuju pandangan daripada Tuan Pengerusi itu. Sebenarnya, apa-apa juga sistem memang kita perlukan data itu daripada segi *summary*-nya. Akan tetapi seperti mana saya sebutkan pada awal tadi, Tuan Pengerusi dan ahli panel sekalian, ini sistem yang lama Tuan Pengerusi. Kita mengaku sistem yang lama.

Ini disebabkan sistem ini dibina 20 tahun dulu. Sebab itu kita sedang *come out* dengan sistem yang baharu. Jadi, sebenarnya, kalau kita hendak buat dalam bentuk *dashboard* itu, hendak dapatkan dengan cepat, memang agak sukarlah. *That is why* kemungkinan kita kena buka satu persatu itu. Itu saya setuju. Mungkin itu—itu memang kita punya, kita akui itu kita punya kelemahan sistem yang ada sekarang ini. Akan tetapi benda itu memang kita sudah sedar dan untuk sistem yang baharu ini, kita akan tambah baik dan *dashboard* itu akan ada dalam kita punya *spec*-lah.

Tuan Pengerusi: Terima kasih Datuk.

Puan Raftah binti Ibrahim: Ya Tuan Pengerusi. Maksudnya semasa kami buat audit dulu, sistem itu tiada *coding* khas yang membolehkan kita membuat analisis secara mudah. Maklumat lanjutan itu ada dalam *description* tetapi *description* ini, kalau kita hendak buat analisis lanjut, *a bit* sukarlah. Ini disebabkan kami menggunakan *Audit Command Language* (ACL). *A bit* sukar untuk kami

membuat analisis lanjut. Akan tetapi sekarang ini kalau ada sudah ada *coding* khas, memang mudahlah untuk kami buat analisis nanti.

Tuan Pengerusi: Okey. Terima kasih. Okey, saya minta sambung Datuk.

Datuk Mohamad Fauzi bin Md Isa: Itu saja, daripada kementerian dan JIM Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Okey, saya ada beberapa soalan lagi ya. Nombor satu Datuk, boleh tidak Datuk jelaskan kepada pihak PAC apakah fungsi dan pengasingan kuasa antara JIM, KDN, MOTAC dengan Pusat MM2H dalam sistem yang lama itu? So, apakah fungsi dan tanggungjawab setiap jabatan? Ini kerana sebelum ini saya difahamkan bahawa memang portfolio ini diletakkan di bawah MOTAC. Ada organisasi seperti Pusat MM2H (*MM2H Centre*), then KDN terlibat dan juga JIM terlibat. So, apakah fungsi masing-masing?

Ini akan membawa saya kepada satu lagi soalan daripada saya. Apakah sebab KDN ataupun Kabinet membuat keputusan untuk KDN mengambil alih portfolio MM2H ini daripada MOTAC ke KDN? Sila.

Dato' Indera Khairul Dzaimie bin Daud: Terima kasih Tuan Pengerusi. Secara *overall*-nya— izinkan saya untuk jelaskan ya bahawa MM2H ini ialah satu *brand* ya. Akan tetapi daripada segi urusan dan punca kuasa, semuanya terletak dalam Akta Imigresen di bawah jabatan dan yang mana imigresen ini di bawah Kementerian Dalam Negeri.

Sebelum ini ada *one-stop centre* di MOTAC. Peranan *one-stop centre* ialah sebagai *processing centre*. MOTAC membuat promosi program ini di luar negara...

Tuan Pengerusi: *Processing— one stop centre meaning MM2H Centre* lah?

Dato' Indera Khairul Dzaimie bin Daud: *MM2H Centre*. Semua pemohon, ejen-ejen yang akan menghantar permohonan mereka ke *one-stop centre* di MOTAC ini, akan diproses dan kemudian kelulusannya akan dibawa ke dalam mesyuarat jawatankuasa bersama yang dipengerusikan imigresen dan juga Pegawai Kanan MOTAC. Peranan JIM pula ialah daripada segi Akta Imigresen iaitu kemasukan warga asing ini. Visa dan pas. Itu daripada segi peranan JIM.

KDN *of course*-lah polisi kerana JIM berada di bawah KDN. Kenapa ia dipindahkan sekarang ini, dipindahkan kepada imigresen, bukan bermakna MOTAC tidak terlibat. MOTAC masih lagi terlibat sepenuhnya daripada segi mempromosikan program MM2H ini. Ia dipindahkan untuk lebih memudahkan proses dan menjadikan proses kelulusannya lebih cepat.

■1150

Di bawah peraturan yang baharu ini nanti, semua permohonan melalui sistem *online* akan diproses oleh MM2H *unit* di Jabatan Imigresen Malaysia. Sekiranya mereka memenuhi semua syarat, kelulusan akan dibawa kepada Ketua Pengarah

Imigresen sahaja, yang mana lebih mempercepatkan proses. Rayuan boleh dikemukakan, sekiranya ditolak, boleh dikemukakan kepada dua peringkat iaitu pada peringkat ketua setiausaha kementerian dan juga pada peringkat Yang Berhormat Menteri.

Jadi, tujuannya Tuan Pengerusi ialah untuk menjadikan Program MM2H ini lebih berdaya maju, lebih cepat daripada segi *processing*. Kalau kita lihat tadi, ada yang menunggu begitu lama antara tujuh hingga sembilan bulan. Malah, yang nombor dua tadi itu sehingga dua tahun menunggu untuk diluluskan kerana pelbagai masalah proses pada ketika itu.

Jadi, itulah tujuannya Yang Berhormat. Terima kasih.

Tuan Pengerusi: Selepas – Okey. Sila, Yang Berhormat.

Seorang Ahli: [*Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara*]

Tuan Pengerusi: Ya, ya. Okey, satu lagi isu telah dibangkitkan kepada pihak PAC iaitu angka berkenaan dengan jumlah peserta itu yang dikemukakan oleh MM2H Centre dan juga yang dikemukakan oleh KDN tidak sama. So, untuk KDN dimaklumkan bahawa jumlah peserta sekarang adalah seramai 58,130 orang dengan peserta Program *Silver Hair* seramai 6,423 orang. Akan tetapi, mengikut MM2H Centre, hanya *recorded* seramai 827 orang peserta Program *Silver Hair*. Untuk – MM2H Centre juga merekodkan suatu angka untuk peserta yang berlainan daripada angka yang diberikan oleh KDN. Saya tidak dapat angka itu sekarang. Saya cuba dapatkan slaid tetapi – Pihak Dato' dan Datuk ada apa-apa ulasan ataupun pengesahan berkenaan dengan angka ini?

Dato' Indera Khairul Dzaimie bin Daud: Tuan Pengerusi, jumlah yang tepat adalah jumlah yang berada dalam sistem imigresen, kerana ini adalah jumlah yang dikeluarkan pas. Isu-isu perbezaan statistik ini telah pun lama berlaku. Sebab itulah, sekarang ini Program MM2H dibawa semula ke KDN supaya daripada segi proses dan pentadbiran program ini lebih mudah. Tidak timbul lagi isu perbezaan statistik dan sebagainya kerana melibatkan dua buah agensi yang melakukan proses.

Tuan Pengerusi: Okey. So, satu lagi Dato' berkenaan dengan pembatalan PLS atau kelulusan untuk Program MM2H akibat daripada salah laku atau keterlibatan dalam isu jenayah. So, sama ada ini merupakan salah satu isu yang dipandang berat oleh pihak JIM ataupun KDN dan berapa seriusnya dalam masa 20 tahun sepanjang masa pelaksanaan Program MM2H ini. Berapa seriusnya isu ini? *Criminal offences committed by the* peserta dan menyebabkan kelulusan dibatalkan.

Dato' Indera Khairul Dzaimie bin Daud: Tuan Pengerusi, sepanjang tempoh program ini berjalan, daripada segi ancaman keselamatan daripada peserta dan sebagainya adalah boleh dikatakan tidak wujud. Kecuali pada tahun lepas yang mana satu kes peserta dari Korea Utara; kita dapati dia menjalankan aktiviti-aktiviti

perisikan di sini. Atas nasihat daripada agensi keselamatan PDRM, pas Program MM2Hnya telah dibatalkan dan mereka telah pun diusir keluar negara.

Tuan Pengerusi: Okey, terima kasih. Ada soalan lain atau tidak daripada ahli-ahli – Ya, sila Yang Berhormat Permatang Pauh.

Puan Nurul Izzah binti Anwar: Terima kasih, Tuan Pengerusi. Saya hanya hendak minta bantuan ya, kerjasama daripada pihak Dato' KP untuk berikan sesalinan laporan daripada KPMG tersebut. Memang saya tahu di bawah MOTAC, tetapi kalau boleh diberikan sesalinan dan *at least it is good for our records*. Terima kasih.

Dato' Indera Khairul Dzaimie bin Daud: Ya, Yang Berhormat. Saya – Pegawai saya akan cuba dapatkan daripada MOTAC ya, kerana kajian itu *was commissioned by MOTAC, paid by them*.

Puan Nurul Izzah binti Anwar: *[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]*

Dato' Indera Khairul Dzaimie bin Daud: Boleh. Saya akan tulis surat dan maklumkan bahawa Yang Berhormat Permatang Pauh memerlukan sebuah salinan. Baik.

Tuan Pengerusi: Pihak PAC yang meminta ya.

Puan Nurul Izzah binti Anwar: Tuan Pengerusi bersetuju. *[Ketawa]*

Tuan Pengerusi: Ya, sila Yang Berhormat Kluang.

Puan Wong Shu Qi: Terima kasih, Tuan Pengerusi. Datuk, saya ingin tahu juga selepas *re-launch* Program MM2H ini sudah ada berapa permohonan diterima oleh JIM, setakat ini.

Datuk Mohamad Fauzi bin Md Isa: Sebanyak 50 permohonan, Yang Berhormat. Tadi saya sudah sebutkan tadi.

Tuan Pengerusi: Terima kasih, Datuk. Cuma Datuk, saya hendak dapatkan satu gambaran yang lebih jelas lagi. Program MM2H ini ditubuhkan – *I mean*, dimulakan pada tahun 2002. Lebih kurang 19 tahun telah pun berlangsung. Sebelum ini, diletakkan di bawah KDN, selepas itu MOTAC. Sekarang telah kembali ke KDN. Daripada keterangan yang diberikan kepada PAC oleh MOTAC dan juga Persatuan Perunding MM2H, memang kedua-dua pihak saksi menyatakan bahawa *in the past two decades*, memang dari segi operasi ataupun dari segi pentadbirannya dan kelangsungan program ini tidak membawa masalah yang besar, dari segi pentadbiran.

Sebaliknya pun, program ini membawa hasil yang amat baik untuk negara kita, secara khususnya daripada segi ekonomi. Dengan satu *structure* yang telah pun sedia ada, telah pun *ready*, saya hendak tanya soalan yang saya bangkitkan tadi; mengapakah ada keperluan bagi KDN untuk mengambil alih keseluruhan

pengoperasian ataupun pengendalian Program MM2H ini dan tidak dikekalkan kepada MOTAC?

Datuk Mohamad Fauzi bin Md Isa: Saya jawab dahululah, Tuan Pengerusi. Sebenarnya, apabila kita buat kajian semula syarat-syarat di bawah Program MM2H ini, ini sebenarnya pun kita punya respons kepada teguran Audit. Teguran Audit sebenarnya yang mengatakan bahawa Program MM2H yang kita buat ini tidak nampak kesannya. Walaupun betul daripada segi yang Tuan Pengerusi cakap tadi tentang apa yang kita buat tetapi kesannya memang tidak nampak sangat dari segi kemasukan pelaburan dan sumbangan ekonomi.

Jadi, sebab itu kita rasa mungkin *high time* kita perlu *review*. Memang kita *review* dengan syarat-syarat yang baharu itu. Itulah puncanya kenapa kita *review*, sebenarnya. *One of the things* adalah teguran daripada Jabatan Audit Negara.

Kemudian, memang sudah sebenarnya kalau sudah selama 20 tahun itu sebenarnya –Banyak yang berubah dalam masa 20 tahun; gajinya, pendapatannya, harga barangan, taraf hidup. Jadi, sebenarnya bagi sayalah *that is why* kami sendiri yakin bahawa walaupun dengan syarat baharu ini memang Malaysia boleh lagi mengekalkan dari segi tarikannyalah.

Saya mungkin hendak tarik perhatian; ada sebuah artikel yang telah ditulis. Nanti saya dapatkan artikel tersebut. Ia mengatakan betul bahawa Program MM2H kita ini, dari segi kuantitinya memang antara yang paling popular. Akan tetapi, dari segi untuk membawa kepada *income generation* ataupun *prosperous economy*, kita tidak ada *number* pun.

Okey, yang saya sebutkan tadi itu sebenarnya iaitu Laporan Ketua Audit itu; pada 6 Oktober 2020, Laporan Audit mengatakan tidak dapat menilai keberhasilan. Maksudnya, tidak nampak keberhasilan dan keberkesanan Program MM2H. Walaupun betul, tadi Tuan Pengerusi mengatakan memang tidak ada masalah sebelum ini. Betul, tetapi dari segi keberhasilan tidak nampak.

Saya sebutkan tadi tentang ranking, dari segi kedudukan Program MM2H ini berbanding negara lain itu daripada petikan akhbar RHB dan laporan konsultan *unit trust* yang mengatakan betul; daripada segi jumlah kita memang tinggi. Akan tetapi, daripada segi nilai kita tidak tinggi.

■1200

Keduanya, mengatakan kenapa kita kembalikan kepada KDN. Sebenarnya untuk makluman Tuan Pengerusi dan Ahli-ahli PAC yang lain, Pusat Sehati MM2H yang di bawah MOTAC itu dianggotai oleh pegawai-pegawai imigresen sebenarnya. Hanya sebilangan kecil sahaja daripada MOTAC tetapi sebilangan besarnya adalah pegawai imigresen yang memproses. Jadi, sebenarnya adalah lebih mudah dan lebih efisien sekiranya unit itu diletakkan di bawah Imigresen, dan MOTAC seperti

mana yang diputuskan dalam Kertas Kabinet itu, masih meneruskan program promosi. Kita tak ambil pun program itu daripada mereka. Yang sebelum ini pun masih dijalankan oleh MOTAC. Kita pun di pihak KDN dan JIM, kita tidak mempromosikan. Memang promosi itu jatuh di bawah bidang kuasa MOTAC. Itu sahaja, Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Saya tanya satu lagi dahulu. Saya hendak dapatkan ulasan daripada Audit sekali lagi berkenaan dengan keberhasilan. Memang apabila saya baca LKAN sebelum ini, saya tidak nampak poin ini. Sebaliknya, saya ada nampak di muka surat 5-2... *[Membaca petikan]*

“Apa yang ditemui?”

Secara umumnya, pencapaian penyertaan program MM2H bagi tempoh 2015 hingga September 2019 adalah baik iaitu seramai 21,292 peserta yang telah menyertai program ini berbanding sasaran yang ditetapkan 17,500. Bagaimanapun secara keseluruhannya, pengurusan Program MM2H adalah kurang cekap dan kurang berkesan. Kelemahan yang perlu diberi perhatian adalah seperti berikut:...”

Itu yang saya dapat sahaja. Apa ulasan daripada Audit?

Puan Raftah binti Ibrahim: Tuan Pengerusi, sebagaimana yang dimaklumkan sebelum ini, *database* keseluruhan tentang peserta itu tak ada. Macam contoh pemilikan harta itu disasarkan. Tentang pemilikan harta, kenderaan dan juga rumah. Begitu juga tentang biasanya bila kami buat analisis, contoh tentang lanjutan tadi. Secara keseluruhan, kami hendak menilai impak itu. Bila adanya lanjutan peserta, itu menunjukkan bahawa impak itu memberi kesan yang baik ataupun impak yang baik. Akan tetapi, disebabkan kami tiada data keseluruhan berapa bilangan peserta yang mendapat lanjutan dan sebagainya, itu yang kami tak boleh buat.

Paling penting tadi tentang *database* itulah, Tuan Pengerusi. *Database* keseluruhan itu tidak ada, tidak dibangkitkan. Cuma tentang kelulusan sahajalah. *Even* di MOTAC sendiri pun mereka tidak menyelenggarakan *database* yang lengkap. Macam contoh pemilikan rumah. Kalau dia keluarkan simpanan tetap, akan ada data tentang pemilikan rumah. Akan tetapi sekiranya pembelian rumah tidak melibatkan simpanan tetap, data tersebut tidak wujud.

Tuan Pengerusi: Terima kasih, Audit. Ya, sila Timbalan Pengerusi.

Datuk Seri Panglima Hajah Azizah binti Datuk Seri Panglima Haji Mohd Dun: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya cuma ingin bertanya. Setakat inilah, berapa nilai hartanah yang telah dipunyai oleh para peserta MM2H ini setakat ini?

Datuk Mohamad Fauzi bin Md Isa: Tuan Pengerusi, saya tidak ada data itu sekarang.

Tuan Pengerusi: Boleh dibekalkan kepada pihak PAC selepas ini?

Dato' Indera Khairul Dzaimie bin Daud: Nilai hartanah?

Tuan Pengerusi: Nilai hartanah yang dipegang oleh peserta-peserta.

Dato' Indera Khairul Dzaimie bin Daud: Kami tidak mempunyai data nilai hartanah yang dipegang oleh peserta-peserta MM2H.

Tuan Pengerusi: Okey.

Datuk Seri Panglima Hajah Azizah binti Datuk Seri Panglima Haji Mohd Dun: Berapa banyak bilangan? Kalau nilai tak ada tapi bilangan?

Dato' Indera Khairul Dzaimie bin Daud: Juga tidak ada, Tuan Pengerusi. Ini kerana urusan tanah ini di bawah urusan kerajaan negeri.

Tuan Pengerusi: Okey. Mungkin saya boleh memberikan sedikit ulasan di sini berkenaan dengan soalan daripada Yang Berhormat Timbalan Pengerusi. Isu ini turut dibangkitkan oleh pihak Audit yang mana pihak Audit mendapati bahawa Program MM2H tidak mempunyai satu rekod berkenaan dengan berapa hartanah yang telah dibeli, apakah nilainya. Tiada rekod. Cuma yang ada rekod sekiranya pembelian itu menggunakan wang FD yang dipegang dan disimpan rekod oleh MM2H. Untuk mereka yang ambil duit dari luar negara dan beli secara *cash*, itu tidak ada rekod. Selagi peserta tidak mengeluarkan wang dari FD untuk pembelian, memang rekod tidak ada. Itulah penemuan audit.

Saya hendak tanya kepada pihak saksi-saksi, sama ada isu ini akan dipertimbangkan dan diperbaiki apabila KDN telah mengambil alih pentadbiran program ini?

Dato' Indera Khairul Dzaimie bin Daud: Tuan Pengerusi, inilah antara tujuan kenapa program ini ditempatkan semula di bawah satu bumbung sahaja iaitu di Kementerian Dalam Negeri khususnya di Jabatan Imigresen Malaysia untuk membolehkan pengurusan yang lebih kemas dan cekap serta pemantauan dibuat.

Mengenai urusan tanah, jumlah deposit mereka di bawah syarat baharu ya. Jumlah deposit mereka sebanyak RM1 juta itu, selepas satu tahun boleh dikeluarkan 50 peratus untuk tujuan pendidikan dan kesihatan dan hartanah sekali. Jadi, ini akan membolehkan sekretariat nanti memantau dengan lebih teliti sekiranya mereka membeli apa-apa hartanah, resit dikemukakan dan catatan di dalam sistem akan dibuat.

Sebelum ini, pengurusannya mungkin tidak begitu cekap kerana terdapat *centre* di sana, di Imigresen dan sebagainya. Ini antara tujuan utama, Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Dato', saya menghargai jawapan yang diberikan oleh Dato'. Akan tetapi, *I think* apa yang dinyatakan oleh Dato' tadi masih tidak memenuhi kehendak penemuan audit. Ini kerana, sekali lagi Audit ada menegaskan sekiranya wang di dalam FD itu tidak disentuh untuk pembelian rumah, maka tidak dapatlah *trace* sama ada peserta itu ada membeli ataupun tidak. So, itu pertama. Kita tidak boleh bergantung semata-mata dengan pengeluaran daripada FD sahaja. Seperti yang saya kata tadi, mungkin peserta itu ada *cash* di luar negara dan mereka ambil masuk untuk membeli secara tunai tanpa menyentuh dana di dalam FD itu.

So, isu ini haruslah diperbaiki. Bagi saya, bukan amat susah untuk menyimpan satu rekod sebegini kerana kesemua transaksi akan melalui sama ada pentadbir tanah galian negeri ataupun pejabat tanah. Mungkin satu koordinasi yang lebih baik harus dilaksanakan, diwujudkan antara pihak KDN, JIM dengan PTG dan juga *land office* yang sedia ada. Juga bersama-sama dengan pemaju (*developer*) yang mana untuk hartanah-hartanah yang tidak mempunyai *strata title* lagi. Itu tidak masuk ke dalam PTG ataupun *land office* tetapi itu bergantung kepada pihak *developer* untuk memberikan maklumat ataupun rekod kepada pihak kerajaan.

Saya harap isu ini boleh dipertimbangkan dengan sewajarnya. *I think*, komen saya adalah selaras dengan pendapat audit. Audit boleh sahkan?

Puan Raftah binti Ibrahim: Ya, Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Ya. *So, only based on withdrawal of FD is not sufficient.* So, itu adalah suatu penemuan audit yang penting.

Ada soalan yang lain daripada Ahli-ahli semua? Sekejap ya. Saya tadi ada satu. Okey, ada soalan lain tak daripada Ahli-ahli semua?

Okey, jika tidak ada, saya hendak minta Dato'-Dato' untuk memaklumkan kepada PAC sama ada *any engagement has been done with all the stakeholders or not? Because*, atas kapasiti PAC, semalam kita telah mendengar taklimat dan juga pembentangan daripada Persatuan Perunding MM2H. *But, we are not in the position to fix the policy.* So, kita telah mendengar rintihan mereka. Memang banyak rintihan. Selaku seorang Ahli Parlimen, saya pun boleh perhatikan di luar sana, mereka peserta-peserta yang sedia ada pun bimbang tetapi pada pagi ini, *at least* saya dapat satu jawapan bahawa kriteria yang baharu tidak akan diguna pakai terhadap peserta-peserta yang sedia ada selain daripada kos permohonan itu.

■1210

Begitu juga untuk peserta-peserta yang lain yang hendak masuk khasnya untuk *stakeholder* yang terlibat, persatuan perunding, peserta-peserta yang sedia ada ataupun mana-mana pihak sama ada pihak KDN ada memberikan— ada melaksanakan apa-apa *engagement* dengan *stakeholders* ini.

Dato' Indera Khairul Dzaimie bin Daud: *Stakeholder* ini telah pun berjumpa dengan Menteri Dalam Negeri pada bulan lepas. Saya dimaklumkan oleh Yang Berhormat Menteri sendiri, Tuan Pengerusi. Di pihak imigresen juga kami akan adakan *engagement* nanti dengan *stakeholder*. Sebenarnya kerisauan yang dibangkitkan oleh *stakeholders* ini, perunding MM2H lah khususnya ialah mereka mungkin tidak boleh *participate* lagi dalam program ini dan mungkin mereka akan kehilangan pendapatan dan sebagainya.

Tidak ada halangan untuk mereka mengambil bahagian sebagai perunding dalam program MM2H tetapi saya ingin jelaskan Tuan Pengerusi. Saya seorang ketua jabatan, saya mesti sentiasa mencari kaedah yang terbaik untuk meningkatkan kecekapan pengurusan jabatan saya dan membawa penjimatan kepada kerajaan. Apabila kita melancarkan sistem MM2H *online*, ia memberi penjimatan kepada kerajaan dan meningkatkan pengurusan. Jadi, terdapat satu atau dua perkara yang mungkin tidak menimbulkan kegembiraan kepada persatuan dan *stakeholder* yang lain. Saya faham itu. Akan tetapi saya tidaklah boleh dihalang daripada mengambil tindakan proaktif dan inovatif demi kebaikan jabatan saya. Terima kasih.

Tuan Pengerusi: Terima kasih Dato'. Sebelum Dato', saya cuma hendak bagi sedikit penjelasan. Hari semalam tidak ada bangkit isu berkenaan dengan permohonan *online* dan sama ada agen akan kehilangan pendapatan kah tidak. *I want to make it very clear here. They never raise the issue.* Isu yang dibangkitkan adalah berkenaan dengan kriteria yang ditetapkan RM40,000, *liquid assets* ditingkatkan dan sebagainya. Itu saya—terpulang kepada pihak kementerian dan JIM untuk melakukan *engagement* dengan mereka yang terlibat. *But I can tell you're here*, kebimbangan mereka di luar dan juga kebimbangan oleh persatuan yang kita temui pada hari semalam *is more on the criteria*.

Of course, we are fully confident that KP and also Dato' TKSU, you all will make the best decision for the nation and the PAC is here to actually to assist and to facilitate as well and to inform the government as to what is the best to be done. So, itu merupakan pendirian daripada PAC. Sila Dato'.

Dato' Mohamad Fauzi bin Md Isa: Saya juga ingin menambah Tuan Pengerusi apa yang Tuan Pengerusi bangkitkan dan semua ahli PAC bangkitkan betullah. Apa-apa juga polisi yang baru memang memerlukan *engagement*, sesi libat urus daripada pihak-pihak yang berkepentingan. Kita setuju itu, tidak dapat dinafikan. Sebenarnya semasa kajian ini dibuat oleh KPMG, saya tidak *go detail* lagi daripada segi dia punya syarat-syarat ataupun terma-terma dia. Akan tetapi kalau saya boleh rujuk kepada kajian-kajian yang lain, kami *engage* dengan konsultan ini, memang salah satu elemen adalah sesi *engagement* dengan *players*. Sepatutnya dibuat.

Semasa kajian itu dibuat sepatutnya dibuat dengan *chambers* kah, dengan persatuan-persatuan dibuat tetapi saya tidak pasti apa yang KPMG buat. Akan tetapi selepas itu memang kita ada buat dengan saya punya Menteri Dalam Negeri, memang kita ada buat *engagement* dan dia orang pun datang berjumpa dengan MDN untuk menyatakan dia punya kebimbangan ataupun dia punya *expectation*-lah.

Satu lagi yang saya hendak tambah daripada apa yang KP Imigresen cakap tadi itu, dia sebenarnya apa juga sistem yang kita buat untuk jabatan kerajaan ataupun untuk perkhidmatan awam ini, kita sebenarnya kita memberi pilihan kepada pemohon sebenarnya. Kalau dulu MM2H hanya boleh diproses melalui ejen dan kita pun tidak pernah meletakkan amaun-amaun tertentu kepada ejen ini, apa yang dia boleh ambil, apa yang tidak boleh ambil sebab ini dia *free competition* kan. Ada ejen yang ambil rendah, ada yang ambil tinggi.

Akan tetapi kita pun kena lebih adil kepada pemohon yang tidak hendak menggunakan ejen. Dia kata lebih mudah kalau dia boleh buat sendiri. Itu yang kita buat sekarang. Apa yang kita buat, kita buat sistem MM2H *online* bermakna kalau dia mampu untuk buat sendiri, dia boleh lakukan sendiri. Akan tetapi kalau dia hendak menggunakan ejen, kita pun tidak ada halangan. Dia boleh menggunakan ejen.

Tuan Pengerusi: Ya. Kedudukan itu amat jelas. Ya, Yang Berhormat Permatang Pauh.

Puan Nurul Izzah binti Anwar: Terima kasih Tuan Pengerusi. Dato' TKSU, saya hanya hendak tambah. Saya rasa memang pendirian dan juga peranan bukan sahaja kementerian tetapi juga Jabatan Imigresen ini dia jauh lebih bernilai dan berharga berbanding dengan konsultan ya. Kita pun tahu kadangkala konsultan bukan semuanya *have their heart in the right place*. Jadi memang bila dihasilkan laporan, memang jadi rujukan setengahnya ada yang baik dan sebagainya tetapi akhir kata punca kuasa dan juga peranan KDN itu tidak boleh dikesampingkan lah.

Jadi saya rasa *when you talk about interaction, it's so much more valuable coming from you guys* bila *Minister* keluar kenyataan dan menunjukkan pemahaman ataupun menunjukkan keprihatinan. Jadi, kadangkala mereka pula juga konsultan ini untuk melakukan libat urus dengan tertentu. Jadi semalam dengan Kementerian Pertahanan kita bangkitkan juga *the internal and* kepakaran dalaman. Itu yang sebenarnya yang kita mahukan sangat *whether is myIMMs* ataupun sistem lain supaya kita kurangkan *eventually* kebergantungan kepada juru perunding ini ya. Boleh kita ambil kira, saya tidak nafikan. Hanya sebagaimana Dato' sebut tadi kita punya penanda aras dengan negara lain pun berlainan. Kita tidak boleh kata *apple to apple comparison*. *It could be apple and durian* ya. Itu sahaja, terima kasih Dato'.

Tuan Pengerusi: Terima kasih. Okey, ada soalan lagi tidak? Jika tidak ada cuma satu kesimpulan daripada saya selaku pengerusi. Di sini memandangkan portfolio MM2H ini telah pun sekarang dikendalikan sepenuhnya oleh pihak KDN dan juga JIM, saya berharap bahawa kesemua rumusan dan syor yang dinyatakan oleh pihak Ketua Audit Negara di dalam Laporan Ketua Audit Negara boleh diambil perhatian serius dan juga diambil tindakan apabila pihak KDN dan JIM dalam satu suasana yang baharu ini boleh— sedang dalam usaha untuk memantapkan pentadbiran dan operasi MM2H. So, itu adalah pandangan daripada sayalah. Ada hendak tambah Dato'?

Dato' Mohamad Fauzi bin Md Isa: Ada. Kecuali promosi Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Ya, saya faham. Promosi tetap di bawah...

Dato' Mohamad Fauzi bin Md Isa: Masih pada MOTAC.

Tuan Pengerusi: Tetap di bawah MOTAC, okey. So, jika tidak ada yang lain saya dengan ini menamatkan prosiding pada pagi ini. Saya ucapkan terima kasih kepada Dato' TKSU dan juga Dato' KP yang telah pun hadir pada pagi ini memberikan satu gambaran yang jelas dan dengan maklumat tambahan yang telah pun diberikan kepada pihak PAC. Untuk makluman semua, saya berbincang dengan pihak sekretariat kita cubalah untuk memuktamadkan laporan ini dan dibentangkan dalam sesi ini juga. *So, we will try to do it in the next two weeks*, jika boleh. Okey, terima kasih.

Dato' Mohamad Fauzi bin Md Isa: Terima kasih Tuan Pengerusi.

[Mesyuarat ditangguhkan pada pukul 12.19 tengah hari]

MALAYSIA

LAPORAN PROSIDING (HANSARD)

Rabu, 1 Disember 2021

Bil. 11(c)/2021

**MESYUARAT
JAWATANKUASA
KIRA-KIRA WANG NEGARA**

**Prosiding Mengenai:
PENGURUSAN PROGRAM MALAYSIA RUMAH
KEDUAKU**

- 1. Persatuan Perunding MM2H**
Anthony Liew,
Presiden

**PENGGAL KEEMPAT,
PARLIMEN KEEMPAT BELAS**

**MESYUARAT JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA
BILIK MESYUARAT JAWATANKUASA 1, TINGKAT 2 BLOK UTAMA
BANGUNAN PARLIMEN, PARLIMEN MALAYSIA**

RABU, 1 DISEMBER 2021

AHLI-AHLI JAWATANKUASA

Hadir

YB. Tuan Wong Kah Woh [Ipoh Timur]	- <i>Pengerusi</i>
YB. Datuk Seri Panglima Hajah Azizah binti Datuk Seri Panglima Haji Mohd Dun [Beaufort]	- <i>Timbalan Pengerusi</i>
YB. Dato' Mohd Nizar bin Haji Zakaria [Parit]	
YB. Puan Wong Shu Qi [Kluang]	
YB. Dato' Haji Mohd Fasih bin Mohd Fakeh [Sabak Bernam]	
YB. Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli [Lumut]	
YB. Tuan Ahmad Tarmizi bin Sulaiman [Sik]	
YB. Tuan Haji Ahmad bin Hassan [Papar]	

Tidak Hadir [Dengan Maaf]

YB. Puan Nurul Izzah binti Anwar [Permatang Pauh]	
YB. Tuan Ahmad Fadhli bin Shaari [Pasir Mas]	
YB. Tuan Lukanisman bin Awang Sauni [Sibuti]	
YB. Tuan Ramli bin Dato' Mohd Nor [Cameron Highlands]	
YB. Dato' Haji Salim Sharif [Jempol]	
YB. Datuk Haji Shabudin bin Yahaya [Tasek Gelugor]	
YBrs. Tuan Nizam Mydin bin Bacha Mydin	- <i>Setiausaha</i>

URUS SETIA

Encik Ahmad Johan bin Mohd Affandi [Ketua Penolong Setiausaha Seksyen Jawatankuasa Pilihan, Bahagian Pengurusan Dewan Rakyat, Parlimen Malaysia]
Puan Siti Noor Akmar binti Zulkafli [Juruaudit Seksyen Jawatankuasa Pilihan, Bahagian Pengurusan Dewan Rakyat, Parlimen Malaysia]
Nurul Nadiha binti Zamani [Penolong Setiausaha Seksyen Jawatankuasa Pilihan, Bahagian Pengurusan Dewan Rakyat, Parlimen Malaysia]
Puan Aidahanie binti Baharuddin [Penolong Setiausaha Pejabat Jawatankuasa Kira-kira Wang Negara, Parlimen Malaysia]

HADIR BERSAMA

Jabatan Peguam Negara

Dr Norahimah Fitri binti Mohd Hamdan [Ketua Unit Pelbagai]

Kementerian Kewangan

Encik Zainudin bin Suleiman [Timbalan Setiausaha Bahagian (Bahagian Kawalan Kewangan Strategik dan Korporat (BKSK))]

Jabatan Audit Negara

Puan Raftah Binti Ibrahim [Pengarah/Jusa C]

Jabatan Akauntan Negara

Puan Lailatul Fadzillah binti Ideris [Ketua Penolong Pengarah WA52 (KUP)]

Suruhanjaya Pencegahan Rasuah

Tuan Mohamad Khalid bin Mohamad [Penolong Kanan Pesuruhjaya]

SAKSI

Persatuan Perunding MM2H

Encik Anthony Liew Yong Huat [Presiden]

Encik Kurt Tan Kher Guan [Timbalan Presiden]

Encik See Kok Cheng [Setiausaha Kehormat]

LAPORAN PROSIDING

MESYUARAT JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA PARLIMEN KEEMPAT BELAS, PENGGAL KEEMPAT

Rabu, 01 Disember 2021

**Bilik Jawatankuasa 1, Tingkat 2 Blok Utama, Parlimen Malaysia,
Kuala Lumpur**

Mesyuarat dimulakan pada pukul 2.32 petang

*[Yang Berhormat Tuan Wong Kah Woh **mempengerusikan Mesyuarat**]*

Tuan Pengerusi: Saya memulakan mesyuarat pada petang ini. Salam sejahtera, selamat petang dan selamat datang saya ucapkan kepada Ahli-ahli PAC sekalian dan juga ahli-ahli ex-officio PAC yang hadir sejak pagi tadi.

Hadir di hadapan jawatankuasa ini bagi prosiding kedua Malaysia Rumah Kedua Ku (MM2H) adalah Yang Berusaha Encik Anthony Liew Yong Huat, Presiden Persatuan Perunding MM2H, Yang Berusaha Encik Kurt Tan Kher Guan, Timbalan Presiden, Yang Berusaha Encik See Kok Cheng, Setiausaha Kehormat. Selamat datang ke prosiding PAC.

Untuk makluman, Ahli-ahli PAC sekalian, Yang Berusaha Encik Anthony Liew dan barisan tertinggi Persatuan Perunding MM2H adalah sebuah Pertubuhan Bukan Kerajaan (NGO) yang menaungi ejen-ejen yang membantu kerajaan merealisasikan Program MM2H dengan membantu promosi untuk menarik rakyat asing menyertai program ini.

Untuk pengetahuan Yang Berusaha Encik Anthony, PAC sudah memulakan siasatan terhadap pengurusan Program MM2H pada 24 November yang lalu dengan memanggil Kementerian Pelancongan Seni dan Budaya (MOTAC) yang diwakili oleh Ketua Setiausahaanya. Manakala pada hari esok PAC pula akan mendengar keterangan dan penjelasan daripada Kementerian Dalam Negeri (KDN) dan Jabatan Imigresen Malaysia (JIM) untuk isu yang sama.

Seperti saksi-saksi dan juga ahli-ahli sedia maklum, *coordination* untuk MM2H telah pun dipindah dari MOTAC ke KDN. So, minggu lepas kita telah mengadakan prosiding dengan MOTAC, esok KDN.

Dalam pada itu, pihak PAC pada hari ini telah menjemput Encik Anthony dan juga rakan-rakan lain dari Persatuan Perunding MM2H untuk memberikan satu pembentangan kepada pihak PAC berkenaan dengan pandangan mereka dan juga isu-isu yang terbangkit.

Maka dengan itu, tanpa membuang masa saya mempersilakan Yang Berusaha Encik Anthony untuk memulakan pembentangan. Dipersilakan.

Encik Anthony Liew Yong Huat [Presiden Persatuan Perunding MM2H]:

Selamat petang Tuan Pengerusi dan Ahli-ahli Yang Berhormat sekali di sini *and* kawan-kawan sekalian. So, minta saya boleh campur *English* dengan *Malay* sebab *presentation all in English*.

Saya takut nanti *presentation...* [Disampuk]

Tuan Pengerusi: Ya, boleh. Sila teruskan Encik Anthony.

Encik Anthony Liew Yong Huat: *So, as we know MM2H is an initiative by government. So, it is promoted since 2002 and it is a long stay programme for 10 years and renewable. So, as we know that this is not a PR programme. Some of the publics are afraid that foreigners staying in Malaysia for a long time and have some benefit. Of course, they bring money to Malaysia for contributing to Malaysia.*

So, as a stakeholder of MM2H, so we are very welcomed that government going to restart the reactivation of MM2H programme. Actually, the government has announced that they would start in October 2021. But since two-month past so have not start yet.

So, from the programme, we can see that this announcement on 11th August is much different, it has a drastic change. So, it means that foreigners will feel that it is inconsistent policy because that time the new policy will be implemented to the existing customers as well. So, they lost the confident to Malaysia of the flip-flop policy.

So, some of other countries restrict or limit of the fund transfer out from their own country. So, we have a few – in the file, we have mentioned that a few of country have a limit of the transfer money out from their own country.

So, if for those who are eligible, who prove they cannot bring out the money. So, what we should do? Some of the potential clients they might stop applying for the MM2H programme or if let say they are already approved, they might use other illegal method to transfer in the money. So, this is not that we want to see. So, we hope that on the financial requirement later we will talk again.

So, in comparison to Thailand and Philippines which offer similar programme. We can see that our MM2H is not that much interest to foreigners already.

Besides Thailand, Philippines there are many similar programmes in the market such as Spain, UAE, Middle East – Indonesia even though they have recently.

Tuan Pengerusi: *Anthony, can I just check with you. Do have a full table of comparison on the requirements imposed particularly like Thailand and Philippines.*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Yes, we have.*

Tuan Pengerusi: *So, in the slide, is it?*

Encik Anthony Liew Yong Huat: Yes.

Tuan Pengerusi: So, we will wait for it. Thank you.

Encik Anthony Liew Yong Huat: Okay, firstly we want to clarify on some National Audit Report or latest statement of Ministry of Home Affairs.

First, is the statistic on the MM2H programme. We will see that MOHA reported that there are active MM2H holders is 57,478. Mainly, six thousand something is from Silver Hair. Actually, from the report of the MOTAC, Silver Hair only has 827 only. So, I am not sure why different ministry has different figure. Supposed to have a similar.

So, you can see, based on the MM2H centre record, the total families approved is 48,471. That one does not include dependents. As a record from the MM2H centre, so the dependent is 37,260. So, total up is about eighty thousand something.

But because you can see that, the record total participants – there is a chart [Merujuk kepada slaid pembentangan] They have mentioned dependents, their record is only start from 2003 to 2018.

■1440

So, that means there are some missing records. So, that is why we- MM2HCA we have done our calculations, even though MM2H Centre, the record of total terminations only from 2011 to 2019. Another chart is a recent record from March 2019, this is pandemic onwards until 15 September, so they have 747 terminations. It is a quite a lot also and many more to terminate coming soon.

Tuan Pengerusi: Anthony.

Encik Anthony Liew Yong Huat: Ya.

Tuan Pengerusi: Daripada jadual ini, bolehkah Encik Anthony jelaskan kepada pihak PAC, antara kes-kes ini, berapa serius kah kes-kes yang mana visa ataupun kelulusan MM2H dibatalkan yang disebabkan oleh kelakuan jenayah? So, if they committed a criminal offence or got convicted and so on, their approval will be revoked. So, how serious is that situation from your records?

Encik Anthony Liew Yong Huat: Okay, we don't really have the records, but I have checked with the PDRM Special Branch, they said that they have it, but it is not a big record. I don't have the figures, but they say is not a big figure. It is a small figure. Alright.

Tuan Pengerusi: But I see here there is one item PDRM/JIM Order - seven. Does it reflect the accurate number? Seven is quite low, is it?

Encik Anthony Liew Yong Huat: Yes, this chart is from MM2H Centre.

Tuan Pengerusi: Okey.

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Okay, it should be the correct one, this one. So, this is what we did. This is according to MM2H Centre...*

Tuan Pengerusi: *Sorry Encik Anthony.*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Ya.*

Tuan Pengerusi: *MM2H Centre meaning to MM2H Centre with MOTAC?*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Yes.*

Tuan Pengerusi: *Okey.*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Because, new MM2H they don't have the name yet. So, we still consider MM2H Centre is under MOTAC. This is the statistics of the MM2H Programme. So, we have our own calculations, supposed total- we got some ratio to calculate from 2002 until 2019, because just now we have seen that, the figure they calculated is 2013 onwards for the dependents. So, that is why we feel that we need to calculate all into together. So, supposed to have 106 total persons. Then, next is- we calculated after we minus out the 15 percent terminations, because when the main applicant terminates the dependent, automatically they will terminate also. So, this figure is very big different with the figure of MOHA. KDN figures. So, that is why we don't know how big different- why so big different on this figure. Never mind, we continue.*

Another one is the total revenue contributed to Malaysia's economy. According to the statement from MOHA, so they mentioned there is only RM11.89 billion contributed to Malaysia via visa fee, property purchase, car purchase, children's educations. But, from MM2H Centre on National Audit Report, the total revenue from 2007 until 2009 itself is already RM21.2 billion. Okay. So, that means why MOHA record is so low? Whereas MM2H Centre or National Audit Report come out is RM21.2 billion. So, it is about RM10 billion differences. Even though MM2H Centre did not record from 2002, it started from 2007.

But, from the record of this MM2H Centre or National Audit Report, we found that they don't really calculate the household expenditures properly and they don't include the education also and also, they don't have a record on second property purchase record. Because, MM2H records should be- they know that those who want buy the first property, they want to withdraw out the money, they have a record. For those persons, they have a second house or third house, I think they don't have, because our government doesn't have records of foreigners buying the property, but they didn't record whether it is MM2H or whether it is expatriate or whether it is other identity. So, that is why they don't have the proper records.

Tuan Pengerusi: *Ya, untuk pengetahuan Encik Anthony, dalam isu ini bukan sahaja pembelian rumah kedua itu tidak ada rekod. Untuk pembelian rumah pertama,*

sekiranya *participant* MM2H tidak mengeluarkan duit daripada FD yang dipegang dengan pihak MM2H, maka itu pun tidak ada rekod.

Encik Anthony Liew Yong Huat: Yes.

Tuan Pengerusi: *So, the records that the government is having, to me, it is quite a minimal record.*

Encik Anthony Liew Yong Huat: Yes.

Tuan Pengerusi: *Until and unless they take money out to purchase and yes, they can capture the rest of the situations. That is a— ini merupakan satu isu yang mana Audit amat mengambil berat, untuk makluman.*

Encik Anthony Liew Yong Huat: Yes, exactly YB. So, after taking considerations, we put in some of the figures, so we calculated up to RM38.165 billion. But, this figure also under estimation, should be more than that. Another part is fixed deposit placement. That time, if not mistaken on 14 September, Minister of MOHA mentioned in the Parliament, only RM921 millions fixed deposit placement as of 2019. But, these figures supposed is only one year alone. So, this is the figure from the MM2H Centre, and you can see that the household- all this household records we consider is not correct, because if you see that in 2007 until 2013, they have so much money. 2014 is higher a bit, but 2015 is less. It is impossible, because when your family member is increasing, the household expenditure will be higher, it is not going to be less. It has to be accumulated year by year. Is not one year and then stop, and one year stop. Alright?

Another just now I mentioned 2019, you see that the fixed deposit one year alone is RM921 million. So, that is why I am so curios that the Minister, he mentioned the figure is RM921 million only for along the MM2H Programme. I think that one is incorrect.

Tuan Pengerusi: Saya hendak semak dengan Encik Anthony. Untuk *fixed deposit* ini, setiap tahun kita nampak 2014 RM714 juta, selepas itu RM493 juta, RM782 juta dan sebagainya. ini merupakan *fixed deposit* yang dimasukkan semasa kelulusan diberikan?

Encik Anthony Liew Yong Huat: Normally, semasa ia sudah *approve*, ia mesti datang Malaysia dan membuat proses *fixed deposit and then*, baru dapat visa.

Tuan Pengerusi: Okey. Bagi MM2H Centre sama ada mereka ada rekod berkenaan dengan *the actual cash in the fixed deposit account*? Because, after you put in the cash, if you want to buy the property and then, you take the money out.

Encik Anthony Liew Yong Huat: Yes.

Tuan Pengerusi: *So, is there any withdrawal records or not? Here what I can see is a placement record.*

Encik Anthony Liew Yong Huat: Yes, *withdrawal...*

Tuan Pengerusi: *[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Don't have. We don't have. Based on MM2H Centre, we don't have.*

Tuan Pengerusi: *But here, withdrawal for property purchase?*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Yes, they take out from there, yes.*

Tuan Pengerusi: *I think the figure from MM2H Centre is a bit confusing.*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Yes.*

Tuan Pengerusi: *2014 I put in a fixed deposit RM714, withdrawal RM740. No, I think that one is accumulated. Correct, kan?*

■1450

So if we can see the total, fixed deposit yang telah pun dimasukkan RM8.9 billion, yang telah pun dikeluarkan RM7.2 billion untuk pembelian property. I think that is right. Okay?

Encik Anthony Liew Yong Huat: *So this is our calculation, especially on household expenditure we accumulative one year by one year. So that is why the accumulative expenditure is much different than what they calculate. So the first one – the first chart is 19 billion because RM19.371 billion – that one is one-off including the visa fee, including the FT or property purchase. But the second one included this household expenditure.*

That is why I want to mention that actually MM2H really is contribute a lot to revenue to our country. That is why what the figure that mentioned by Ministry of Home Affair is RM11.89 is much different. From this chart we know that – just now all the figure we just partial only. From this chart you know that MM2H programme spill over effect to other sector which hotel all this thing we haven't included.

We still have education expenses, leisure at tourists and shopping, or car purchase. Car purchase some of the car rental we don't include. F&B we don't include, leisure tourists, all these we don't include. This one we don't need talk much. Everyone will know that MM2H is contribute to our national economy. Especially for those – our Malaysia is one of the education hubs, so a lot of people will come for education as well. It is one of the big revenues generated from the MM2H programmes.

Another one is the new terms on existing MM2H. Existing customer has to – announcement from the minister from MOHA, existing customer has to fulfil 90 days stay or visa fee change from RM90 to RM500. I think visa fee – most of the people still accept it. All right? So for the 90 days some of the young applicants they may not apply it because they still prepare for future. Some of them they join our programme, they have a retirement in the future or some of the people they have children but it is not the time to come for the education yet. But they already purchase the property,

and they also join the MM2H programme because before that we don't have this requirement. Okay?

Another part is the Minister of Home also mentioned they enjoy a lot of subsidies of government. From our understanding, the low grade of the rice or oil cooking, government subsidised only. But most of our clients they spent money with their quality life. So normally they won't enjoy this part of subsidy. Of course the petrol, yes. But it let's say they use the petrol that means they are going out and then they spend money in Malaysia.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli [Lumut]: In your mind, what did the government make by saying that they get a lot of subsidies. Which are the subsidies are they getting?

Encik Anthony Liew Yong Huat: Actually from my understanding I am not sure how much that they subsidised to foreigners. But as I know that some of that is not subsidised to foreigners because for MM2H participants, normally they have their quality life in Malaysia. They buy high grade of the rice, high grade of the oil cooking they never buy the packet one. I think we also don't but the packet one. The subsidy for the petrol yes, I think yes everyone because they need to fill in the petrol then only they can travel to other places then to do the expenses. To spend the money.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: As compared to expatriates for example?

Encik Anthony Liew Yong Huat: Yes.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: Are they getting different subsidies or...

Encik Anthony Liew Yong Huat: That depends also. If let's say for workers, yes. Workers of course they come here to grab money from Malaysia. Then I think they might use the subsidy. For the high end or high expatriate, I don't think they have this subsidy also.

This is the survey on our MM2H participants. We have three surveys. Actually mostly if let's say they implement the new criteria to our existing customers, so more than 55 percent from our customer they won't renew the MM2H. Then we have asked one question also, which country they will go if let's say they terminate from MM2H programme, mostly they will say is going to Thailand. Thai elite programme.

Tuan Pengerusi: Where is the chart? Just now you talked about once 50 percent, what is that? 55 percent.

Encik Anthony Liew Yong Huat: This is the – 55 percent they will not – you are terminated from MM2H programme.

Tuan Pengerusi: *Current MM2H pass latest renewal. So, 55 percent of existing will terminate the MM2H upon expiry if the new term. So, this is the existing MM2H holders?*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Yes.*

Tuan Pengerusi: *Okay.*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *We also get some survey from other party. This a Japanese crowd. Actually, Japanese crowd they mostly is the retirement retiree. So, you will see that 90 percent is – they won't continue. Because they cannot fulfil offshore income, they cannot fulfil the RM1 million. Another one is The Expats Group (TEG) media, so we will see that 89 percent decided not to renew. This is some of the comments from MM2H participants. Actually, they like Malaysia, they love Malaysia. They hope that Malaysia government can see on the policy and then they say that jaga mereka also-lah.*

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: *Out of the many reasons why they want to leave, which is the biggest, the most important reason why they will not continue?*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Okay for the retirees, they love Malaysia because the weather, the environment. They can mix with the local people. They can talk Mandarin, they can speak in English. Of course, some of them they join Malay proposal. Some of – last month I have an interview with a foreigner they have joined some charity in Malaysia. They love Malaysia culture.*

For the younger part, they love Malaysia because they want to send their children to come to Malaysia for education. Malaysia has a multilanguage. They can learn Mandarin, English and Malay. So that is why this is one of our benefits and advantages in this programme. MM2H is ten years programme. They don't need to go – worried about the life, the visa. I mean you have to renew or something. If let's say you use the education visa, student visa, every year you have to renew. But if let's say you are using this MM2H visa, you don't need to renew every year.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: *My question just now was which new condition - which they are not happy at all?*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Okay. I think two parts. One is the RM40,000 offshore income, that one is quite high. Another one is also 90 days also. Actually, later we will propose why we want for certain age they can fulfil. For retirees they have no issue because they can stay in Malaysia. They don't want to travel every time. Yes.*

Then for youngsters, because some of them they just want to come in and out and then vacation planning for future. If let's say this year I cannot fulfil the 90

days, then next five years I cannot renew my MM2H visa already. This is one of the concerns also.

Tuan Pengerusi: Yes, on this point actually I saw your slide, few slides later. We can go into that later. Akan tetapi, my question is of course the RM40,000 is one of the issues which I agree.

■1500

Cuma on the 90 days kan, for those working youngsters, aged above 30 or something like that, I saw your proposal, you are saying 14 hari sudah cukup. Then, the question that came to my mind is that, if they are only coming in for 14 days out of 365 days, why do they still need MM2H? They can just come in. So, that is my point lah. Of course, 90 days whether long or not, so that one is subject to the findings and also discussions with the government department, I mean the Ministry. Cuma, bagi saya lah, 14 hari itu to me is too short.

Encik Anthony Liew Yong Huat: Okay. Later, I will explain why we choose 14 days. Okay. MM2H never been revealed since 2002. Actually, most of the government servants, they mentioned that they never been revealed since 2002. But we will show you, they have a revolution from where to where. Okay, from this chart, evolution of MM2H Program. Since— we started the programme actually from consider the Silver Hair Program in 1996. That one under processing authorities under JIM. So, we can see that only have 827 joined the program, just now I've mentioned, okay. So, after that, 2002 they changed to MM2H. But, that time also under JIM. 2002 until 2006. You can see that the offshore income is different. If let's say you are single, RM7,000 only. For the pensioners or for the couple is RM10,000.

Then, come down, for the fixed deposit. Actually, last time is RM10,000 for single and RM150,000 for couples. If let's say 50 years old and above is almost— it's the same also. So, that's why we can say that, from here already start is different after 2006. Okay. That time also five years only, so we upgraded to 10 years. So of course, when they upgraded, then we have to give benefit lah. Because, you can see that all the offshore income, no matter you are single or couple, they have RM10,000. Then, they have two categories and fixed deposit is increased, for no matter you are a couple or single or 50 years old and above is RM150,000 and for the below 50 years old is RM300,000. So, you can see that it's already some changes. This one is considered major changes lah. Of course, in some of that they have minor changes lah.

Tuan Pengerusi: So, fixed deposit account is the account to be opened in Malaysia, is it?

Encik Anthony Liew Yong Huat: Yes, yes, correct.

Tuan Pengerusi: So, angka ia, *requirement* ia adalah dari RM300,000 dan RM150,000, dinaikkan kepada RM1 juta. Okey, cuma saya nak tanya, apa maksud 'proof of liquid asset'? Aset di mana?

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Proof of liquid asset means in oversea. Ya, means that– actually, proof of liquid asset- sorry. They don't mention that must be oversea. Let say, in Malaysia, they have some account, they have money, also can prove as a liquid asset.*

Tuan Pengerusi: *What does it mean by 'liquid asset' by the way?*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Liquid asset, cash only. Yes. Cash. But of course, some of them, they can say that some of the funds like unit trust, after surrender value, how much they also can consider. Then, some of the insurance deposit or something, after surrender value, they have to come out with the value, then only can consider the liquid asset. Alright. So, last time have five years, then give the benefits to 10 years. Whereas, the red colour one, reactivated MM2H, so it becomes five years plus five years, it is less 50 percent. Then, last time is no minimum stay. Okay, for the programme, for other country they don't have the minimum stay also, even though in the Philippines or in Thailand, they no need to have the minimum stay. Alright. Later, we will show you and then, last time is 21 years old above can apply, so now it becomes 35 to 49.*

This one also they don't have to differentiate on this offshore income and proof of liquid asset also they don't prove. So, you can see that– sorry, they don't have different from 50 years old above or below, it's the same. Fixed deposit also in Malaysia– placement in Malaysia also same, is RM1 million. They have an additional FD. Actually for additional FD, we said that- we think that it's unnecessary, because we want to invite them to come here, more people to come to Malaysia, they will spend more actually. All these money is going to bank only and not really contributing to the government, because they earn some interest from the banks as well and processing fee. Last time was FOC and now become RM5,000 main applicant and RM2,500 for dependent. Pass fee is RM90 until RM500 per year. This is some of the changes from previous and the new terms.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: Mr. Liew.

Encik Anthony Liew Yong Huat: Yes.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: *These slides just show that MM2H Program has evolved, it's not that it's not been revealed, isn't it?*

Encik Anthony Liew Yong Huat: Yes.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: *Why do you think the government is imposing some new conditions that makes it not so attractive? Making it more difficult. Because normally, if there is a problem created by participants for*

example, then you introduce something to stop that. But, from the review just now, the program is not many criminal cases, things like that. Why is the new condition...?

Encik Anthony Liew Yong Huat: Ya, since the announcement from KDN–MOHA on 11th August, they mentioned that they want quality participants and so should be less criminal issue. But, this one I also quite deny lah, because not only rich person don't have criminal issue. I think rich person also will have a criminal issue.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: Worse still.

Encik Anthony Liew Yong Huat: Laundering money issue, only have money can do the laundering money, okay. [Ketawa] So, this is why we also always asked government, why they want to change, but they just give an answer is, they want to upgrade the MM2H Program to another level. Then, they just want the high-end person to come in Malaysia. Whereas, actually we need to consider, there has some a lot of retiree is quite rich, but not that rich up to that level, they don't want to come to Malaysia. Then, they don't have chance. Whereas, like the Thai elite, Philippines or Indonesia, they can choose them.

So, I will jump to another slide, they have a comparison. Okay, so previous one– the first column is MM2H 01 or terms, so ten years. You can see the social visit pass was 10 years. So, the others, they don't have 10 years. Only that Thailand going to launch is 10 years. Of course, Thailand they have many packages. They have more than– about eight packages, suit to different person. So, that is why they are more friendly to catch all these foreigners. So, another one is no minimum stay. So, you can see that all the programmes there have no minimum stay. That's why we imposed 14 days, because we don't want to lose too much to other countries. 14 days is very acceptable, of course within 30 days for myself, I also accepted, all right.

For the age group. So, last time is 21 years old onwards, some of the programmes, they have for retirement only, 55 and above. Some of that, like Thai elite they have many packages. They have for young package and for the older group package. So, offshore income, you can see that most of the countries, I think within RM10,000 or RM20,000.

■1510

Of course, that one they just show. Some of them they do not need to show. They just want them to pay money and buy the elite card. Where else, our government want them to show and put into the bank deposit. Actually, government do not earn so much on this. They only earn from the processing fee. Just now mentioned is RM5,000 per applicant and dependent is RM2,500.

Actually, we are supposed to engage foreigners to come to Malaysia to spend money even we are giving low threshold. We can say that the comparison is – another

one is fixed deposit. Most of the countries they do not need fixed deposit. Additional FD for the dependent mostly they do not have but the Philippines they have.

So, some of the criteria our government gets from Thailand are on the higher side. Some of that from the Philippines. The highest ones from each country and then become ours is the highest.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: *Do you think the 10 years social visit pass is attractive for Malaysian compares to other countries?*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Yes, 10 years is one of the unique selling points.*

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: *That remains in the new - what we call?*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *No, it is a five plus years.*

Tuan Pengerusi: *Five plus five.*

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: *Oh.*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Let say you cannot fulfil the 90 days, it means you cannot continue another five years. Some of the people will be worried whether I can continue or not.*

Tuan Pengerusi: *Now, Encik Anthony back to the 90 days and so on. So, do you have a statistic of all the participants here? How many of them are actually coming in and out and even stay less than a month or something like that?*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Actually, we have the statistics just now. Sorry. [Merujuk kepada slaid pembentangan] Here, half of them stayed more than 182 days. I can say that it has passed 90 days. It is about 55 percent. 55 percent is less than 90 days.*

Tuan Pengerusi: *So, from your point of view because from what I can see MM2H is meant to get foreigners to come and stay with us, stay in the nation and from there, they spend and improve our economy and so on.*

Then again, the question from me is apakah justifikasi for them not to stay if we are going to grant them the MM2H approval? Some of them even stayed less than seven days a year. So, from the government's side point of view, I would say, the government would say, why should I grant you the approval since you do not even come in and wait for seven days a year, I can just grant you a tourist visa. You come in then you just spend here. Why should I give you MM2H? So, that is my question.

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Some of them as we know, we have a lot of property investors. Some of it is in Johore, we have three big developers from China, so they get a lot of buyers from there. Of course, Singapore also has and most of them they purchased. They will come for later not immediately.*

Some of them they come here and rent out or they come here for vacations. So, for vacations they would not come for 14 days or for so long. Of course, 14 days I think is reasonable. Within 30 days also for me is still reasonable. But of course, let's say seven days or less per year, less than that of course that one we considered they are not so interested to Malaysia. That one we can consider not so many. It is about that 11 percent only.

Tuan Pengerusi: *Okay, not very related issue here suddenly came across my mind. Of course, for those MM2H holder who wants to buy property here they can buy it at a lower threshold, that is for sure. So, the threshold for the foreigners to buy properties is different from those MM2H holder. What would happen to the property if they terminate their participations in MM2H? Do they need to sell of their property, or they can continue to hold the property they bought?*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *They can continue to hold the property.*

Tuan Pengerusi: *Okay, thank you.*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Not necessarily need – because MM2H and the property are separated. You can enjoy the MM2H programme without buying the property. You can rent. So, this is one of the markets because like foreigners Japan and Europe countries at first, they do not buy properties at first. They rent first. After that, they feel comfortable then they will buy. Where else, different from Hong Kong or China. They will buy first, then they will come later.*

Tuan Pengerusi: *Okay, proceed.*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Okay, so this is the processing fee. You can see that the Philippines is quite high, so that is why some of our figures from there. Pass fee also. You can see the Philippines is quite high and become our RM500 is that high level also. You can see that the Philippines is USD360 about RM1,000 plus for three pax is almost equivalent to our RM500 per pax.*

The Philippines for other criteria is lower. Where else Thailand some of the criteria is high then some of the terms is lower but for Malaysia, all the terms are high. On a higher side. So, how to compete? We cannot compete. So, this is one of that - we always mention in the media or others. We also give some papers or presentations to other ministers mentioning to them on this issue.

Tuan Pengerusi: *So, you are saying that reactivated MM2H programme is stringent requirements would not make the programme attractive and also competitive?*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Yes, correct.*

Tuan Pengerusi: *How about the current ones? You are all okay with that?*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Yes, we also do some surveys on our stakeholders.*

Tuan Pengerusi: *Okay.*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Before I go to the confident level of our MM2H agents, I want to mention about returned file. Returned file means since October 2019 onwards June 2020, we have submitted 5,396 files to MM2H centre.*

Unfortunately, on 30th June they do not accept any new applications.

Tuan Pengerusi: *30th June last year, is it?*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Yes. Then after that in July they started to ask us to get back the files. So, we can see that these returned files if they finish it before they frozen the programme, you can see that Malaysians can earn more about RM6.48 billion again.*

Tuan Pengerusi: *From the 5,000 over returned files?*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Yes.*

Tuan Pengerusi: *So, this is your estimation?*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Yes. Our estimation.*

Tuan Pengerusi: *For one year or for throughout?*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Throughout the five years.*

Tuan Pengerusi: *Throughout the five years. You are talking about the five years, is it?*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Yes, yes because some of them they will spend some money in Malaysia then after that we also calculate about termination also. We already factored in.*

Tuan Pengerusi: *Encik Anthony, a side issue Audit actually found out that – I mean, salah satu penemuan Audit adalah terdapat those dependents, of course, above 21 years old they will no longer call dependent, okey? But those is it – am I right to say that?*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *No, if let say main applicant is only one, the rest all we call as dependents.*

■1520

Tuan Pengerusi: *Okay, so now, wait- let me just try to bring you– okey, Audit ada satu bukan kata complain lah, ada satu penemuan Audit. It says, Pekeliling Imigresen Malaysia - anak yang belum kahwin dan berumur tidak lebih daripada 18 tahun adalah dianggap sebagai tanggungan (dependent) dan anak tidak melebihi 21 tahun dan belum kahwin adalah tanggungan, anak berumur melebihi 21 tahun perlu mengemukakan permohonan secara berasingan untuk menyertai Program MM2H. So, that is the key. Mereka yang berumur 21 tahun ke atas perlu mengemukakan permohonan untuk menyertai Program MM2H. Akan tetapi Audit mendapati bahawa seramai 746 orang anak peserta kekal sebagai tanggungan walaupun telah melebihi 21 tahun.*

So, for example, jika pada umur 17 tahun mereka buat permohonan. Permohonan itu sah untuk 10 tahun. Ia akan kekal sebagai tanggungan sehingga umur 27 tahun. So, itu merupakan penemuan Audit. So, soalan saya kepada Encik Anthony, *what is your view on this penemuan Audit?*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Okay, actually yes, this happened. Actually, before 2017, for those who have passports valid until more than 21 years old. They can direct get the visa until that the validity of the passport. Before 2017.*

Tuan Pengerusi: *Until the validity.*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Yes.*

Tuan Pengerusi: *Not for 10 years?*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *10 years lah.*

Tuan Pengerusi: *10 years.*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Ya.*

Tuan Pengerusi: *But the passport validity would not be 10 years?*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *China is 10 years.*

Tuan Pengerusi: *China 10 years.*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Yes.*

Tuan Pengerusi: *Okay.*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Yes, China is 10 years. Means that, if let say the main applicant get the visa on 2017. Then, the children are just 17 years old—because of China passports for 16 years old and above, they can get 10 years validity passport. So, means that when they endorsed that time, they can directly get 10 years.*

Tuan Pengerusi: *That is the complaint by Audit, because by the time it is expired, it is already— the kids already 27 years old. Which defeat the purpose of the Pekeliling. You know Audit is very strict on this.*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Ya, understand.*

Tuan Pengerusi: *Do you all ever advice your client, after 21 years old, you better reapply or something like that?*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Yes, actually after 2017, they have amended, all the visa only can up to 21 years old. After 2017, they do not longer to proceed until 21 years old.*

Tuan Pengerusi: *After 2017.*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Yes.*

Tuan Pengerusi: *I think this is something new that we were informed today. We will check with KDN tomorrow.*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *You can check with Immigration. If not mistaken, it's 2017. Before April or May, they still can pass until 20 something. After*

that, all goes to 21 years old only. Now, actually for Immigration, it is allowed for those age more than 21 years old to apply to be the dependents, but it is one yearly basis.

Tuan Pengerusi: *This is the existing. I mean, the old one. Okay.*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Just now, I come back to the returned files. So, actually we are quite shocked, the MM2H Centre, they return all the files to us, because from our applications form checklist, they have mentioned that all documents enclosed becomes property of MM2H Centre and it would not be returned.*

Tuan Pengerusi: *Sorry, Ya, Datuk Seri.*

Datuk Seri Panglima Hajah Azizah binti Datuk Seri Panglima Haji Mohd Dun [Beaufort]: *Is that a wrong spelling? [Merujuk kepada slaid] Wrong spelling, because the word...*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Which one?*

Tuan Pengerusi: *Returned. [Dieja]*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Oh, ya, sorry.*

Tuan Pengerusi: *This is the correct word? No?*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *No, wrong spelling, typo— sorry.*

Tuan Pengerusi: *Okay. Just for info, returned file means that those applications that they have submitted last year and then, it has not been processed yet and now everything 5,000 over being returned. So, all submitted before June, right? Last year.*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Yes.*

Tuan Pengerusi: *Okay.*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *2019 October until 2020 June.*

Tuan Pengerusi: *October 2019?*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Yes.*

Tuan Pengerusi: *Can I check again? So, you mentioned about October 2019. Is it a norm that mereka selalu mengambil satu masa yang begitu panjang untuk membuat- memberikan kelulusan? From October until June, the file never move, that is like eight months time, you know?*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Actually, last few years is quite fast, within four to six months should be approved. Then after 2018 October until 2019 March, there have no any approval come out. If not mistaken, that time have a Minister and Minister issue. That time, KDN wants to take back, MOTAC wants to hold back. So, two Ministers are hanging there. All the files hanging there. After that, they rushed to the backlogged. So, that is why it is quite long. Then unfortunately, on March 2020 is MCO. So, that is why they do not process.*

Tuan Pengerusi: *They rush for the backlogged from 2019 March onwards.*

Encik Anthony Liew Yong Huat: Yes.

Tuan Pengerusi: Okay, understand. Proceed.

Encik Anthony Liew Yong Huat: *That is why this one we considered that most of our clients who have already submitted and always asked us how and then, asked for return money or something else. That one is for about two years MM2H agent, we do not have income. Some of Ministry of MOTAC, asked the client to get money from us. So, for us it is very suffering already that time, but Minister mentioned in the newspaper, all the clients can take back the money from the agents. That we considered was quite irresponsible. They never talked to us. Then suddenly, stopped the program. Actually, we did mengadu to Biro Pengaduan Awam (BPA) and mentioned that supposed the government should not return the files to all of us. But, Biro Pengaduan also said that, this is the policy or something. Then, they said that this is a closed file.*

So, do not have good reason to explain on that and never get the third parties to sit down and discussed about it. We were trying to engage TKSU, because he is the one who take care of this MM2H Program. But, we never got the appointment and never see him.

Tuan Pengerusi: *Okay, just now you say, I heard that you say the MOTAC Minister asked your clients to get back their money from you all, is it?*

Encik Anthony Liew Yong Huat: Yes.

Tuan Pengerusi: *It what circumstances that he says that?*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Parliament reply from Yang Berhormat Petaling Jaya - Puan Maria Chin.*

Tuan Pengerusi: *So, that was in 2019?*

Encik Anthony Liew Yong Huat: 2020.

Tuan Pengerusi: 2020? Okay, thanks. Sila teruskan.

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Okay, this is the projection on revenue from the rejection files. So, it will contribute about RM6.48 billion. So, we counter proposal to the new MM2H requirements. We proposed into the three categories.*

■1530

So, we hope that the age there can push up I mean moved to 25 years to 39 years old because on this youngster because now this day, all the youngsters they involved in electronic or online business. So that is why we hope we can capture this part of participants as well, potential clients and 40 to 59 and then one category is for retirees. So that one, if let say accumulative 90 days stay that one should be no issue. As I mentioned most of the retirees they don't want to travel often. So, I think that may consider on that part.

So, we proposed 14 days to another category. Then the social visa passes renewable after 10 years, so we hope that the government can maintain for the 10 years and of course, if let's say they can fulfil these 14 days or 90 days for category three than I think these five plus five is not big issue. Most of the people worried if let say I cannot fulfil the 90 days extend, how I could go to continue, I cannot continue. Maybe some one year I have very busy business or something that I need to stay in my home country then they cannot travel, then it means that another five years I have to cancel already.

So, for the offshore income, we proposed category three is maintained the RM10,000 because for the retiree group. Because retiree group mostly 60 years old and above and normally they will come with couple only. They won't have more dependents. Where else 25 to 39 years old, we have different categories, then we can put the offshore income until RM15,000 or RM20,000. If let say they got more dependents, of course we can increase some of – I mean to impose some of income. If let say three and above, then maybe can plus this offshore income to proof the offshore income.

Because from the survey, we have shown that like Great British Class Survey in 2009, so their average income is about £47,000 means RM269,112. So means their average household income at middle class is about £38,000. The Japan also different, their retirement pension money is about RM10,000 something. So that is why mostly like Japan, Europe country their more to retirement. So, we hope we can still capture this category.

For fixed deposit, we required – we hope we can reduce now to RM500,000 for category one or RM600,000 for category two. Actually RM600,000 is also double up from last requirement. Last time is only RM300,000. So, remain for the retiree. One of the four things that we proposed is government's bond for those – this one we also an alternative proposal. We can do some government's bond or something that contributes to our Malaysia government.

Tuan Pengerusi: Ya, proceed.

Encik Anthony Liew Yong Huat: Okay, this one dependent. So, we hope that the government can waive it because we want them to bring dependents to spend in Malaysia. If one person come in, sure they spend more than RM50,000 towards their stay in Malaysia. If let say you put RM50,000 in the bank it is nothing government can – I mean they don't want to join, and you can't get anything. Alright.

Then, proof of liquid asset. We also increased. So, for category three, we increased that proof of liquid asset because we think that they have financial capable already, so we still propose they have RM900,000. Where else the middle, the

category two also RM900,000, category one is RM750,000. All these liquid assets also increase from the previous one.

So, for this visa fee actually is quite high, so we don't want to comment too much on this one but processing fee we hope that we can charge one lumpsum for one application for RM5,000 only. Because last time it was FOC suddenly jump to RM5,000 – if one family is about RM10,000. Then they still need to pay – if let say they go through agents they need to pay the consultant fees from agents.

Then for the police vetting and letter of good conduct, this one we all agree on that because security Malaysia is one of very important for us, so we hope that our clients also know to not have any criminal before they come into Malaysia. So, this one we totally, we fully support. We hope that – and then our PDRM also have some country that is considered as a sensitive country, so we are aware on these sensitive countries and then not take up these cases from those sensitive countries also.

Tuan Pengerusi: What are the sensitive country?

Encik Anthony Liew Yong Huat: Like Iran, Yemen, North Korea all this sensitive – North Korea consider don't have diplomatic already but Iran, Yemen we try not to accept their case because when the accept approve we can't find the bank to open account for them. Some of the assisting one, some of the Iranian they suddenly get the bank call and said that their account being terminated and then asked them to go and take the cheque and then asked them to go away. But Malaysia government never announced to us. Whereas we still apply.

Nowadays – because last month, I met PDRM, I ask them which country is sensitive country then after that we can alert our members, then they not to get the case from those sensitive country.

Tuan Pengerusi: But any how all those anyone who that wanted to apply for MM2H can still go through their own way right, no need to go through the agents?

Encik Anthony Liew Yong Huat: Yes.

Tuan Pengerusi: Okay.

Encik Anthony Liew Yong Huat: So, we also proposed one thing to our government, if let say for those direct applicants – direct applicants, they don't need to bond anything, they just need the security bond, RM1,500 per person. So, it is very – government also doesn't know where they stay. If let say if go through agents, government, immigration can ask all the agents, agents have to have responsibility to find out the customers. Whereas these direct applicants, we don't know who they are.

Tuan Pengerusi: How many percent of those being approved are direct applicants? Do you have any ideas?

Encik Anthony Liew Yong Huat: *I think about 20 percent.*

Tuan Pengerusi: *Okay.*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *So that is why we proposed the government to have personal bond signed by Malaysian local people because then only Malaysia people, if let say I know him then I can be responsible to him or else they don't have anything to bond them.*

Tuan Pengerusi: *So, you are proposing this also applies to all your client?*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *All our clients are bond by us.*

Tuan Pengerusi: *Okay.*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *If anything, government can look for us then we have to find out the...*

Tuan Pengerusi: *Is that a formal bond being executed by you all, you say bond by you?*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *We have one firm to execute and then get the stamp, LHDN cop.*

Tuan Pengerusi: *So, that is official?*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Yes, official.*

Tuan Pengerusi: *Okay.*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *But if direct never have this official, they only put the security bond only.*

Tuan Pengerusi: *Proceed.*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *So, as a direct application, we proposed to the KDN to impose security bond and interview a local Malaysia for each applicant. So, for Malaysia only one local Malaysian can sponsor one applications.*

■1540

Actually, this applies to Sarawak MM2H as well. Last time, they no need to go through agents, they go for direct. But, they need to get a Sarawakian to be their sponsor.

Tuan Pengerusi: *Yes, proceed.*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *So, from- if let's say- this is our confidence level. For the next five years, if let's say we- according to what we proposed, we have a confidence to get 60 percent of the 7,900 cases. I mean, the applications in 2019 was 7,900.*

Tuan Pengerusi: *The returned file was 5,000 plus?*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Yes.*

Tuan Pengerusi: *So, how to...*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Yes. So, that is why you can see their approval rate was quite low that time. Only about 3,000.*

Tuan Pengerusi: *Your returned file was 5,000 plus. Those- okay...*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *I include 2020.*

Tuan Pengerusi: *So, this 7,900 is not those pending files?*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *No.*

Tuan Pengerusi: *Okay. So, you are taking 60 percent out of 7,904 as an estimation.*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Yes, 60 percent. Because, we can see that economy is not so good, so less person. Less candidates. So, we can estimate if let's say we still follow these terms that we proposed, it can earn about RM31 billion.*

Tuan Pengerusi: *In the next five years?*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Yes.*

Tuan Pengerusi: *So, are you talking about the terms proposed by you all or the existing ones? I mean, the previous existing.*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Our proposed terms.*

Tuan Pengerusi: *Okay.*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Yes. Then, based on our survey among our own agents and members, so we only have about 10 percent confidence levels. We have a calculation on that also.*

Tuan Pengerusi: *10 percent confidence level, means what?*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Means, based on new terms.*

Tuan Pengerusi: *Okay, understand.*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *This is based on our terms, can have 60 percent. Because, everything will also increase, not we say that maintained the old terms. We still also increase. If let's say we use the old terms, five percent. Sorry, the new terms proposed by the KDN, let's say five percent, only we can get RM1.9 billion and then, if let's say it is another...*

Tuan Pengerusi: *Just now you mentioned about the 10 percent confidence.*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Yes, another one is 10 percent. Five percent and ten percent.*

Tuan Pengerusi: *Okay.*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *This one is the ten percent.*

Tuan Pengerusi: *So, five percent will be RM1.9 billion? Ten percent will be RM3.8 billion?*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Yes.*

Tuan Pengerusi: *Okay, understand.*

Datuk Seri Panglima Hajah Azizah binti Datuk Seri Panglima Haji Mohd Dun: *Can I ask?*

Tuan Pengerusi: *Yes, please Yang Berhormat.*

Datuk Seri Panglima Hajah Azizah binti Datuk Seri Panglima Haji Mohd

Dun: *Thank you Yang Berhormat Chairman. Can I ask you, how did you do the survey?*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Yes, this one is based on our...*

Datuk Seri Panglima Hajah Azizah binti Datuk Seri Panglima Haji Mohd

Dun: *Who are your target groups when you do the survey? The samples?*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Sorry? Come again?*

Datuk Seri Panglima Hajah Azizah binti Datuk Seri Panglima Haji Mohd

Dun: *The samples of your survey?*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Okay, because based on the previous calculations, we come out with these calculations. Based on our confidence level with among of our members, so we consider that we can get so much potential clients into the programme. If let's say for the new terms, we don't have the confidence, we only have about 10 percent or five percent confidence level.*

Tuan Pengerusi: *No, this confidence level comes from where? It is actually from your members kah or from your current participants kah?*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Our members.*

Tuan Pengerusi: *Your members. Who are your members? Those agents, is it?*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *All agents.*

Tuan Pengerusi: *All agents. Okay.*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *All agents. We have 200 something agents in our association. We did our meetings and then we did a survey to all our members. Most of the members come out with this confidence levels. That is why we have some estimation come out.*

Tuan Pengerusi: *Okay.*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *So, it is much different. If let's say new terms of implementation, confidence level, of course will be very low. Okay, that is all. Thank you.*

Tuan Pengerusi: *Okay, any other questions from the Members? Ada soalan daripada Ahli-ahli? Ya, Datuk Wira.*

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: *Terima kasih Chairman. Can I ask, what is the main component of this MM2H Programme where the country makes the most money? Which component?*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Which component means...*

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: *Meaning, is it visa fee or the FD or house sale?*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Actually, from the figure...*

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: *Or household spending.*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Household spending should be the most actually. Should be the most. Because, every day they have to spend. Another one is property. Another one is the fixed deposit.*

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: *My observation is— my feeling is that...*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Household expenditure is the most.*

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: *...that is why the government wants them to stay longer. So that, these components are increasing. How do you counter that kind of thing, because if you want to— if you want quality participants who have money to spend, then they need to stay here longer.*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Actually, one more thing is the government hasn't come out with a very clear picture of the 90 days or something. Because, it let's say for those only for main applicants and then main applicants want- let's say it is husband. Okay, then dependents, whether is it calculate all these things, they haven't come out with a solution. That is why- most of the clients now, they think that if let's say I cannot come, then I cannot fulfil the 90 days. Then, how am I going to join this? I won't join. I won't join, means that I won't get— I won't contribute any cents to Malaysia already. Some of that, of course— if let's say, government has a very clear picture and clear circulation come out, then of course we still can consider that for those— purposely come for education, then dependents can add on everything to be 90 days, then it should be no issue.*

But, for those who wants to find the property for vacation or for investments, that means that they cannot come often. For retirement— planning for retirement, then they have to wait until the age they only can plan for it. This is what we concern on that, whether government can have a different category or for those- this kind of people, this group of people, whether they need to buy the property tie up together with MM2H, then they don't need to stay in Malaysia or something. Maybe can proceed on that. But, because our programme is just very straightforward. One category consider now is called one category. That is why we cannot switch to other people, other group of people.

Tuan Pengerusi: *Okey, Ahli-ahli semua ada soalan lain tidak?*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Actually, from here we have some chronology. These are some of the dates, some of the important— like 6th to 29th June 2020 - closure of MM2H Centre, suddenly. Before that, they don't have— get any news. All right? Then, they say that starting from 1st July, then they ceased the operation. Actually, 29th onwards— 29th that day, I also submitted the case. Then, 30th of June they asked me to go back and take the file. Which they don't have any*

reference number that time. They didn't issue. Whereas, before that– all already issued the reference number. That one is another month that they asked us– another after two weeks they asked us to take back all the files.

That time was also 2nd of July, we did a press conference. They had a bilangan- one bilangan, most of the applications they rejected. They came out with one rejection letter, they said that it is not approved.

■1550

But mostly it fulfil the requirements. [Disampuk] Ya, about 1,000 cases rejected. So, actually from the report of MM2H Centre, they only have 50 percent approval rate whereas last time is 80 something or 90 something approval rate.

Okay, so we actually – that period ya, we always liaise with MM2H Centre or MOTAC TKSU, but actually seldom get feedback from them. You can see that we always menulis surat kepada MOTAC untuk meminta penjelasan all these things, but no feedback. Then until August – until 17 July or 11 July then they called us and then asked us to return – get the file back and 4th August our Minister suddenly mentioned in the media, mentioned that the program will be frozen.

We never know. We want to meet the Minister or TKSU, we can't get any appointment from them. So, we don't know. So, sudden announced in newspaper and also we get a letter from TKSU which mentioned SULIT. So, that's why we also don't propose in this PAC. So, just now I mentioned that we complained to Biro Pengaduan Awam (BPA). So – sorry that one is the TKSU also mentioned on email, "Ini bukanlah sesuatu yang mengikat dari segi perundangan."

When we show them the words that just now I mentioned, "All documents enclosed with the present application become the property of the MM2H Centre and will not be returned". This one, they mentioned that "Bukanlah sesuatu yang mengikat dari segi perundangan". So, I'm not sure whether it's correct or not correct. So, that's why we asked from the BPA but BPA said nothing, then closed case.

So, on September onwards they always called us and also mentioned to us if let say you don't take up the file, you don't get back the file, the file will be destroyed. He mentioned to us. So, that's why we have to unwilling but have to take the file from them.

Okay, so actually after that on 11 – 2nd of November, so we get response from Minister that just now we mentioned the returned file is 5,396 in total. So, actually we try to write a letter to have a kunjungan hormat to Minister of KDN or MOTAC few times, unfortunately we can't get until December 2021, we managed to meet Minister of MOTAC, Datuk Seri Nancy Shukri.

At that time, she mentioned to us that should be reopened awal tahun 2021, March or April. But until now, still not opened yet. So, how our agents really suffer for

these two years. After that we get – of course we applied the PEMERKASA or PEMULIH from MOTAC. But most of the times, we are like anak tiri lah. We are not the main player because all the travel agents get the money, only after they get all their money only our turns, MM2H agents.

So, most of the time, they applied already. We cannot apply. We have to wait they all finished, then after to get our turns. Two times already, PEMERKASA we are the second one, and then PEMULIHAN also the second one whereas the travel agencies all get the money already. So, all these saying we also put in a file together, it's a chronology.

Tuan Pengerusi: So, Anthony fast forward, after the announcement by KDN, that day I've taking over the profile, MM2H – have you all sort to meet the Minister?

Encik Anthony Liew Yong Huat: You mean after the announcement from the KDN? Unofficially we met him, arranged by – because actually we wrote a letter few times and then submitted the proposal, never returned, never have feedback. But we get other parties to arrange, third party arranged then unofficially we met him in Publika and then he mentioned to us, I know you all suffer, please don't worry. I will bring the MM2H to another level, I love Malaysia very much. He tells us like that, okey. So, he said that I know you all. I know what you want. But I want to bring MM2H to another lever. You trust me, believe me. I think almost that few words. So, we only can wait for it.

Tuan Pengerusi: Okay, thank you. Any other questions? Ya, Yang Berhormat Lumut.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: I might have missed this. One of the new conditions is for those existing participants, they will be given a grace period of one year.

Tuan Pengerusi: Sorry.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: They are given a grace period of one year, all participants, existing participants to comply with the new conditions. Have you mentioned that?

Encik Anthony Liew Yong Huat: Actually, until now we also don't have any circulation from the immigration. We don't have any circulation from KDN as well.

Datuk Wira Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli: No, what I meant is do you have any proposal like you know, from your side like many others just now? Why don't you propose that for existing participants let them continue until they finished the...

Encik Anthony Liew Yong Huat: Ya, actually we did propose until Datuk Seri Hamzah mentioned that they only need to fulfil 90 days and RM500 visa fee. So, how they process it and how they – if let say for those never stay in Malaysia before, is it rather they renewable or not? We don't know also. According to immigration

officer, unofficial one. They said should be no issue. But we don't have any black and white.

So, we mentioned to if you have this counter propose also, mentioned that we have to follow all the requirements, follow the old terms not the new terms also. So, we don't know whether follow or not until now.

Tuan Pengerusi: *Okay, any other questions, ada soalan lain tak? Okey, untuk makluman Encik Anthony dan juga barisan pimpinan yang ada, bagi kami dari PAC kami akan meneliti isu ini lebih kepada isu-isu yang berbangkit di dalam Laporan Ketua Audit Negara yang telah pun dibentangkan. Kita menghargai khasnya maklumat-maklumat tambahan yang diberikan kepada kita pada hari ini berkenaan dengan the prospects and so on dan juga masalah yang dihadapi berkenaan dengan kriteria-kriteria baru yang ditetapkan. So, we appreciate that and for sure that it will be very useful for us to prepare for our proceedings tomorrow with JIM and KDN, okay.*

So, if there are no other questions from the members, do you have anything to add on? If no, then I will – saya akan tamatkan mesyuarat pada petang ini. Ada tak? Tak ada ya?

Okey, sekali lagi saya ucapkan terima kasih kepada saksi-saksi yang hadir Encik Anthony dan juga barisan pimpinan bersama-sama dengan Ahli-ahli Yang Berhormat PAC, ex-officio, sekretariat dan semua yang hadir pada petang ini. Sekian daripada saya, terima kasih.

Encik Anthony Liew Yong Huat: Terima kasih Yang Berhormat-Yang Berhormat. *One thing, one thing. Sorry.*

Tuan Pengerusi: *Yes, please.*

Encik Anthony Liew Yong Huat: *Just now haven't mentioned. Actually, one thing is I heard that KPMG never proposed that for those country want to transfer out the money, just now actually I did mention that this one is a – China, they want to transfer out the money only per person one year only USD50,000, means about RM200,000 something.*

■1600

So, if let say for RM1 million, they want to put into Malaysia, how many years they need to fulfil that? Alright? Yes, four five years or maybe couple, then maybe shorter. But, still not enough, because our approval come out with six months that you have to come here for endorsement. For China, they definitely cannot or else, they need to go underground to come to Malaysia. [Ketawa] Is that considered as money laundering or not? I am not sure. Like Bangladesh also they have some limitations. From here, not exceeding RM5,000 per person per trip. So, how many times they need to fly over to Malaysia? India also, they need to tax first, of course,

when they transferred out. So, if RM1 million, how much they need to tax before they come out? Indonesia as well.

India, China is a big market. India now is at number 10, but I believe they will increase the number.

Tuan Pengerusi: *This India, five percent and ten percent without bank cut, what does that mean?*

Encik Kurt Tan Kher Guan [Timbalan Presiden Persatuan Perunding MM2H]: *[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]*

Tuan Pengerusi: *Turn on your mic, please.*

Encik Kurt Tan Kher Guan: *Income tax number.*

Encik See Kok Cheng [Setiausaha Kehormat Persatuan Perunding MM2H]: *Because, the income tax, when you got money come out, the income tax will look after you. If you do not want to declare, you have to pay ten percent tax. So, I think the Financial Bill of Malaysia introduced the three percent. Whatever money they bring up, the tax has source. This is newly implemented on 1st October 2020 by the Indian Government.*

Tuan Pengerusi: *India?*

Encik See Kok Cheng: *Yes, Indian Government imposed on Indians who want to bring out the funds and they will straightaway tax you five percent. If you do not provide the income tax number, 10 percent.*

Encik Kurt Tan Kher Guan: *I think many country...*

Encik See Kok Cheng: *Permanent account number. Income tax number.*

Encik Kurt Tan Kher Guan: *Indonesia as well. They can only bring out USD7,000 one time.*

Tuan Pengerusi: *Okay, thank you.*

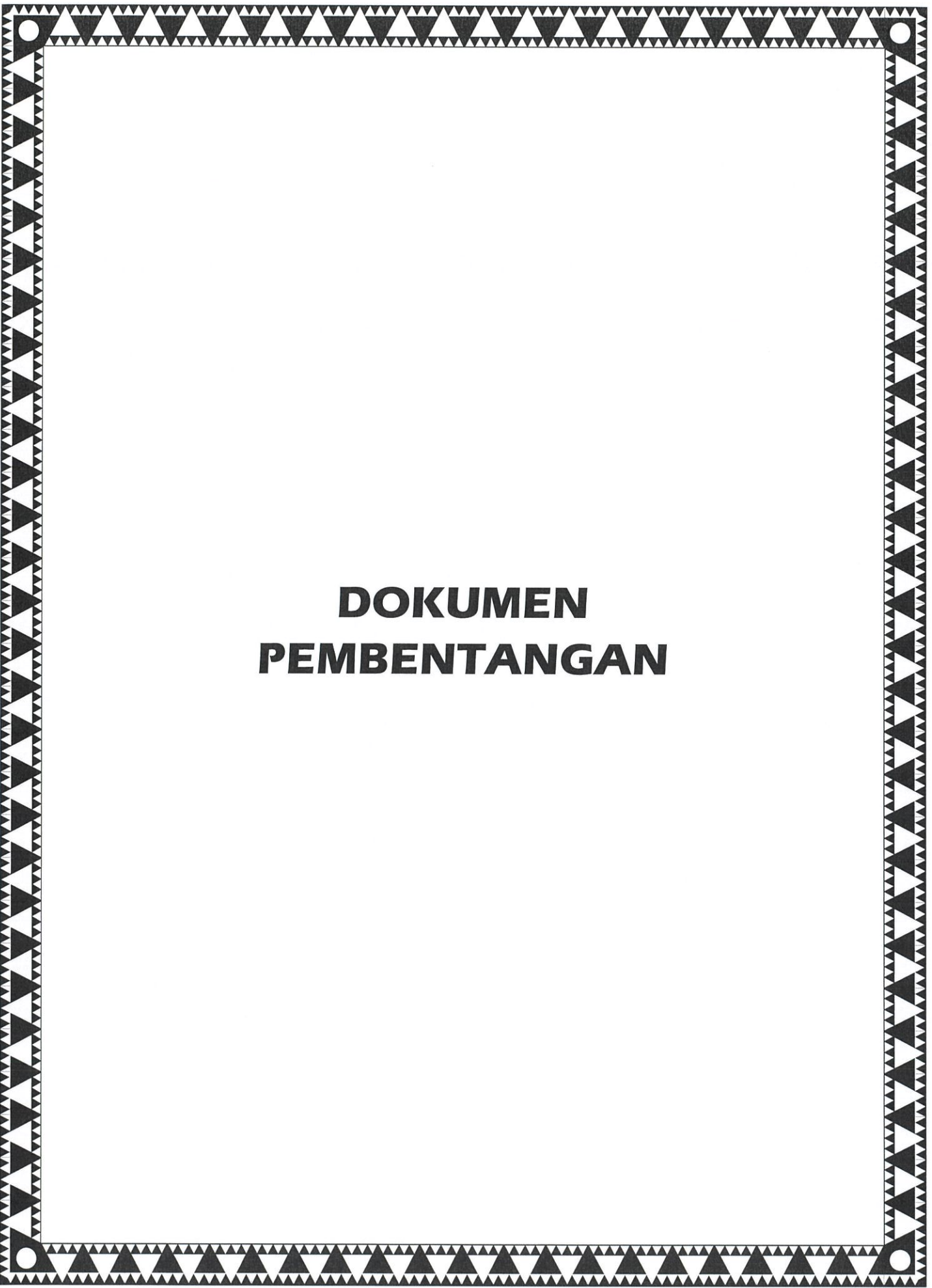
Encik Kurt Tan Kher Guan: *Okay, thank you.*

Tuan Pengerusi: *Okey, ada apa lagi? Jika tiada, terima kasih saya ucapkan sekali lagi kepada saksi-saksi yang hadir. Terima kasih.*

Encik Kurt Tan Kher Guan: *Terima kasih Yang Berhormat. Ada apa-apa kami boleh bagi lagilah, other information.*

Tuan Pengerusi: *Jika ada apa-apa yang kita perlukan lagi, kita akan minta sekretariat untuk hubungi. Okey, terima kasih. Okay, thank you.*

[Mesyuarat ditangguhkan pada jam 4.03 petang]

DOKUMEN PEMBENTANGAN

**PEMBENTANGAN PRA PROSIDING KEPADA
JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA**

**PENGURUSAN
PROGRAM MALAYSIA
RUMAH KEDUAKU
(MM2H)**

**Kementerian Pelancongan, Seni dan Budaya Malaysia
Jabatan Imigresen Malaysia**

Tarikh : 24 November 2021 (Rabu) | Masa : 10.30 pagi

PEMBENTANGAN PRA PROSIDING KEPADA JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA

ISI KANDUNGAN

1. LATAR BELAKANG & OBJEKTIF PROGRAM

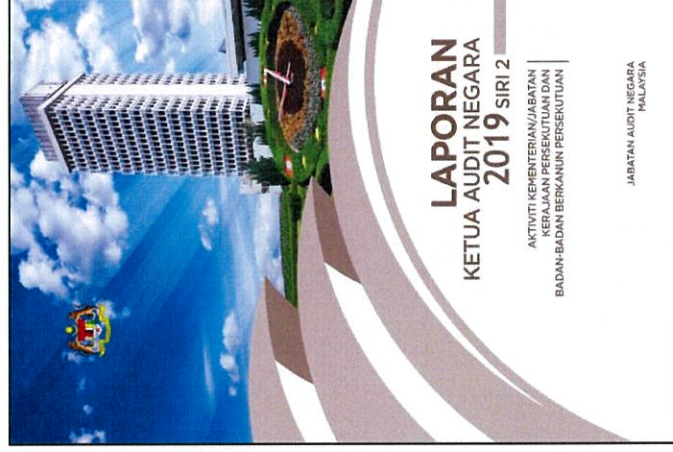
2. OBJEKTIF & SKOP PENGAUDITAN

3. ISU AUDIT

- Prestasi Output dan Keberhasilan
- Syarat Kewangan
- Pengakuan Tahap Kesihatan
- *Letter of Good Conduct* (LOGC)
- Had Umur Anak Sebagai Tanggungan
- Permohonan Lanjutan
- Pembelian Hartanah (Rumah)
- Peserta/Tanggungan Bekerja
- Ejen MM2H
- Keberadaan Peserta di Malaysia
- Pemantauan Program

4. RUMUSAN

5. SYOR AUDIT

PEMBENTANGAN PRA PROSIDING KEPADA JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA

1. LATAR BELAKANG & OBJEKTIF PROGRAM

OBJEKTIF PROGRAM

- Menarik dan menawarkan peluang kepada warga asing yang berkualiti, berkeelayakan dan tanpa had umur untuk tinggal dan hidup mewah di Malaysia tanpa bekerja.
- Merangsang ekonomi negara dalam subsektor pelancongan seperti pendidikan, perubatan, hartanah dan industri automobil.

LATAR BELAKANG

- Dilancarkan pada tahun 2002.
- **48,471 peserta** bagi tahun 2002-2019 (131 negara).
- Menyumbang **RM21.104 bilion** kepada negara.
- Terbuka untuk 2 kategori:
 - 21-49 tahun; dan
 - 50 tahun ke atas.
- Dibenarkan membawa tanggungan (pasangan, anak di bawah umur 21 tahun, ibu bapa/mertua dan pembantu rumah).
- Antara syarat kelayakan :
 - Pendapatan bulanan RM10,000
 - Aset cair RM500,000 (umur 21-49 tahun) dan RM350,000 (50 tahun ke atas).
- **Pembekuan Program MM2H pada 4 Ogos 2020 untuk dikaji dan dinilai semula.**

PEMBENTANGAN PRA PROSIDING KEPADA JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA

2. OBJEKTIF & SKOP PENGAUDITAN

**OBJEKTIF
AUDIT**

**Menilai sama ada
pengurusan Program
MM2H dilaksanakan
dengan berhemat,
cekap dan berkesan
bagi mencapai objektif
program.**

BIDANG UTAMA AUDIT

1. Prestasi Program
2. Pengurusan Program

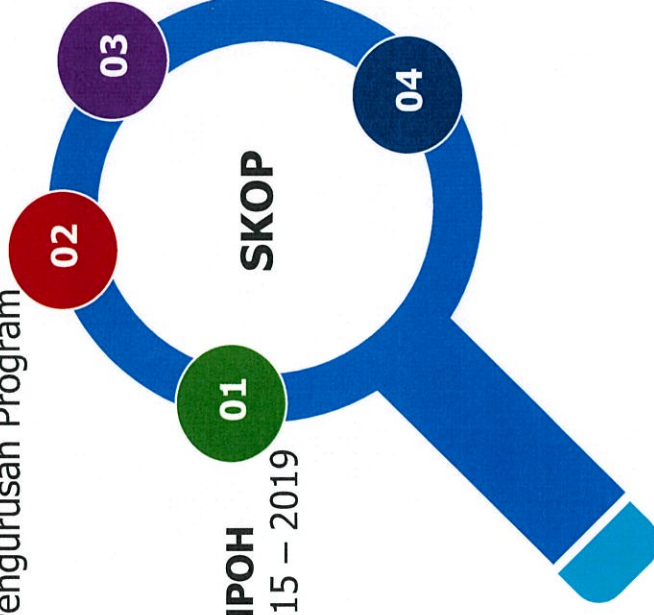
PRESTASI PROGRAM

1. Pencapaian Output Bilangan Peserta
2. Pencapaian Keberhasilan Penjanaan Pendapatan Negara

TEMPOH

- 2015 – 2019

SKOP

PENGURUSAN PROGRAM

1. Syarat Kewangan Menyertai Program
2. Pengakuan Tahap Kesihatan Diri
3. *Letter of Good Conduct* (LOGC)
4. Had Umur Anak Sebagai Tanggungan
5. Permohonan Lanjutan
6. Pembelian Hartanah (Rumah)
7. Peserta/Tanggungan Bekerja di Malaysia
8. Pengurusan Pelesenan Ejen MM2H
9. Keberadaan Peserta di Malaysia
10. Pemantauan Program

PEMBENTANGAN PRA PROSIDING KEPADA JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA

3. ISU AUDIT

1. PENCAPAIAN OUTPUT

- Bilangan Peserta [Perenggan 5.1.1.1.]

KRITERIA

Warga asing yang telah memenuhi kriteria boleh menyertai Program MM2H dengan tempoh sehingga 10 tahun.

- Sasaran 3,300 peserta setahun (2015 – 2018).
- Sasaran 4,300 peserta setahun (2019).

PENEMUAN AUDIT

- Tempoh 2015 – September 2019
 - 21,292 (121.7%) peserta berbanding sasaran 17,500.
 - Bagi tahun 2019, penyertaan 3,929 (91.4%) peserta daripada sasaran 4,300.
- **Sebab:** Permohonan selepas September 2019 tidak dapat diproses kerana pembekuan Program MM2H.

PEMBENTANGAN PRA PROSIDING KEPADA JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA

3. ISU AUDIT

2. PENCAPAIAN KEBERHASILAN

- o **Penjanaan Pendapatan Negara [Perenggan 5.1.2]**

KRITERIA

Pencapaian keberhasilan dinilai berdasarkan penjanaan pendapatan daripada:

- Fi Visa
- Pembelian Rumah
- Pembelian Kenderaan Persendirian
- Simpanan Tetap
- Perbelanjaan Isi Rumah Bulanan

PENEMUAN AUDIT

- Jumlah pendapatan tahun 2015 hingga 2019 adalah RM11.125 bilion. Jumlah ini tidak dapat disahkan.
- **Sebab:**
 - Daftar pembelian rumah tidak lengkap.
 - Daftar pembelian kenderaan persendirian tidak diselenggara.
 - Jumlah caruman simpanan tetap berdasarkan bilangan permohonan yang diluluskan secara bersyarat.
 - Pengiraan perbelanjaan isi rumah berdasarkan anggaran.
 - Bayaran premium insurans tidak diambil kira.

PEMBENTANGAN PRA PROSIDING KEPADA JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA

3. ISU AUDIT

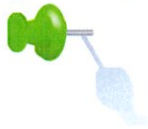
3. PENGURUSAN PROGRAM MM2H

- Syarat Kewangan Menyertai Program MM2H [Perenggan 5.2.1.]

KRITERIA

Pekeliling Imigresen Malaysia Bil.
37/2003:

- ☐ Pendapatan tetap luar negara minimum RM10,000 sebulan.
- ☐ Aset Cair:
 - RM500,000 bagi peserta berumur antara 21 hingga 49 tahun.
 - RM350,000 bagi peserta berumur 50 tahun ke atas.

PENEMUAN AUDIT

- Syarat minimum tidak pernah dikaji semula.
- Pengesahan baki simpanan tetap tidak pernah dibuat.
- **Kesan:** Objektif agar peserta MM2H dapat menyumbang kepada ekonomi negara dengan berbelanja mewah sukar dicapai.

PEMBENTANGAN PRA PROSIDING KEPADA JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA

3. ISU AUDIT

4. PENGURUSAN PROGRAM MM2H

- Pengakuan Tahap Kesihatan [Perenggan 5.2.2.]

KRITERIA

Prosedur Pengendalian Permohonan Program MM2H:

- Pemohon perlu membuat pengakuan tahap kesihatan diri dan tanggungan melalui Laporan Perubatan RB-I.

PENEMUAN AUDIT

- Laporan Perubatan RB-I tidak disertakan dengan dokumen sokongan dari negara asal.
- **Sebab:** Keperluan menyertakan dokumen sokongan tahap kesihatan tidak dinyatakan dalam dokumen utama.
- **Kesan:** Risiko penularan penyakit berjangkit.

PEMBENTANGAN PRA PROSIDING KEPADA JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA

3. ISU AUDIT

5. PENGURUSAN PROGRAM MM2H

- *Letter of Good Conduct* [Perenggan 5.2.3]

KRITERIA

Prosedur Pengendalian Permohonan
Program MM2H:

- LOGC perlu disertakan semasa permohonan.

PENEMUAN AUDIT

- Tiada LOGC disertakan bagi **tanggungan** yang dibawa oleh peserta.
- Tiada kaedah lain ditetapkan bagi mengesahkan tanggungan adalah bebas daripada salah laku jenayah di negara asal.
- **Sebab:** Ketiadaan syarat keperluan LOGC bagi tanggungan dalam peraturan.
- **Kesan:** Boleh menimbulkan risiko keselamatan negara.

PEMBENTANGAN PRA PROSIDING KEPADA JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA

3. ISU AUDIT

6. PENGURUSAN PROGRAM MM2H

- Had Umur Anak Sebagai Tanggungan [Perenggan 5.2.4.]

KRITERIA

Pekeliling Imigresen Malaysia Bil. 9/2007:

- Anak yang belum berkahwin dan berumur tidak melebihi 18 tahun adalah tanggungan.

Pekeliling Imigresen Malaysia Bil. 6/2009:

- Anak tidak melebihi 21 tahun dan belum berkahwin adalah tanggungan.
- Anak berumur melebihi 21 tahun perlu mengemukakan permohonan secara berasingan untuk menyertai Program MM2H.

PENEMUAN AUDIT

- Seramai 746 anak peserta kekal sebagai tanggungan peserta walaupun telah melebihi umur 21 tahun.
- **Sebab:**
 - Tempoh had umur tidak dinyatakan dalam pekeliling.
 - Sistem MyIMMs tidak mengehadkan tempoh kelulusan sehingga umur 21 tahun sahaja.

PEMBENTANGAN PRA PROSIDING KEPADA JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA

3. ISU AUDIT

7. PENGURUSAN PROGRAM MM2H

- Permohonan Lanjutan Program [Perenggan 5.2.5]

KRITERIA

Pekeliling Imigresen Bil. 9/2007
dan Prosedur Pengendalian
Permohonan Pelanjutan
Program MM2H:

- Peserta yang telah tamat tempoh lima atau 10 tahun boleh mengemukakan permohonan lanjutan kepada Pusat MM2H.

PENEMUAN AUDIT

- Bilangan peserta MM2H yang membuat permohonan lanjutan selepas 10 tahun tidak dapat disahkan.
- JIM tidak dapat menjana laporan permohonan lanjutan Program MM2H secara keseluruhan.
- **Sebab:** Tiada indikator dalam sistem MyIMMs bagi membezakan permohonan lanjutan dengan permohonan baharu.
- **Kesan:** Penilaian kecekapan program selepas tamat 10 tahun tidak dapat dibuat.

PEMBENTANGAN PRA PROSIDING KEPADA JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA

3. ISU AUDIT

8. PENGURUSAN PROGRAM MM2H

- **Pembelian Hartanah (Rumah) [Perenggan 5.2.6.]**

KRITERIA

Garis Panduan Prosedur Pengendalian Permohonan MM2H Tahun 2019:

- Antara insentif peserta MM2H adalah dibenarkan membeli rumah di Malaysia.
- Peserta boleh mengeluarkan simpanan tetap selepas tahun kedua bagi pembelian rumah.

PENEMUAN AUDIT

- Bilangan sebenar pembelian rumah oleh peserta MM2H tidak dapat disahkan.
 - **Sebab:** MOTAC tidak merekodkan pembelian rumah yang tidak melibatkan pengeluaran simpanan tetap.
- 71 daripada 131 sampel hartanah tiada rekod pemilikan oleh peserta.
- Perbezaan penetapan nilai rumah antara JIM dan Kerajaan Negeri.

PEMBENTANGAN PRA PROSIDING KEPADA JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA

3. ISU AUDIT

9. PENGURUSAN PROGRAM MM2H

- Peserta/Tanggungan Bekerja [Perenggan 5.2.7.]

KRITERIA

Pekeliling Imigresen Malaysia Bil. 9/2007:

- Peserta MM2H dilarang bekerja atau menguruskan perniagaan.

Pekeliling Imigresen Malaysia Bil. 6/2009

- Peserta berumur 50 tahun ke atas yang berkelayakan dan berkemahiran dibenarkan bekerja separuh masa dalam bidang kritikal.
- Tertakluk kelulusan Jawatankuasa Peraku MM2H.

PENEMUAN AUDIT

- 288 peserta dan 42 tanggungan telah membayar cukai pendapatan RM32.24 juta (tahun 2015 hingga 2019).
- Bilangan peserta yang dibenarkan bekerja di Malaysia tidak dapat disahkan.

PEMBENTANGAN PRA PROSIDING KEPADA JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA

3. ISU AUDIT

10. PENGURUSAN PROGRAM MM2H

- Ejen MM2H [Perenggan 5.2.8]

KRITERIA

Akta Industri Pelancongan 1992:

- Punca kuasa MOTAC untuk mengeluarkan lesen ejen pelancongan bagi syarikat yang memenuhi kelayakan.

- Mulai tahun 2017, Bahagian Pelesenan Pelancongan, MOTAC telah memberi kebenaran kepada syarikat yang layak untuk menjadi ejen MM2H.

PENEMUAN AUDIT

- Pelantikan ejen MM2H adalah secara pentadbiran dan tiada sebarang ikatan perundangan.
- Oleh itu, tindakan undang-undang tidak dapat diambil terhadap syarikat yang terlibat dengan kes pemalsuan dan dokumen permohonan yang meragukan.

PEMBENTANGAN PRA PROSIDING KEPADA JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA

3. ISU AUDIT

11. PENGURUSAN PROGRAM MM2H

- Keberadaan Peserta Program MM2H [Perenggan 5.2.9]

KRITERIA

Pekeliling Imigresen Bil. 9/2007:

- Peserta Program MM2H dibenarkan memasuki dan berada secara sementara di Semenanjung Malaysia/Sabah/Sarawak di bawah PLS bagi tempoh tidak melebihi 10 tahun.

PENEMUAN AUDIT

- Tiada rekod keberadaan 1,822 peserta di Malaysia bagi tempoh 5 tahun.
- **Kesan:** Matlamat pelaksanaan program MM2H iaitu menyumbang kepada penjanaaan ekonomi negara akan terjejas.

PEMBENTANGAN PRA PROSIDING KEPADA JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA

3. ISU AUDIT

12. PENGURUSAN PROGRAM MM2H

- Pemantauan [Perenggan 5.2.10.]

KRITERIA

Pekeliling Imigresen Malaysia Bil.
6/2009:

- Mengeluarkan kad identiti (I-Kad) untuk peserta MM2H bagi tujuan pemantauan peserta.

PENEMUAN AUDIT

- I-Kad tidak dikeluarkan kepada peserta MM2H.
- Tiada mekanisme pemantauan program secara menyeluruh diwujudkan.
- MOTAC hanya memfokus kepada proses kelulusan penyertaan serta penambahbaikan dasar program.

**PEMBENTANGAN PRA PROSIDING KEPADA
JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA**

4. RUMUSAN

**Pencapaian MM2H bagi
tahun 2015 – 2019
adalah baik.**

Bagaimanapun, pengurusan MM2H adalah kurang cekap dan kurang berkesan disebabkan:

- Ketidadaan pangkalan data bersepadu.
- Kelemahan kawalan dalaman sistem MyIMMs.
- Peraturan/prosedur tidak jelas atau tidak dikuatkuasakan.
- Ketidadaan punca kuasa terhadap kes salah laku ejen.
- Ketidadaan mekanisme pemantauan.

PEMBENTANGAN PRA PROSIDING KEPADA JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA

5. SYOR AUDIT

1

Koordinasi antara MOTAC dan kementerian/agensi perlu dipertingkatkan.

2

Melaksanakan penambahbaikan terhadap isu Audit yang dibangkitkan sebelum program ini diaktifkan semula.

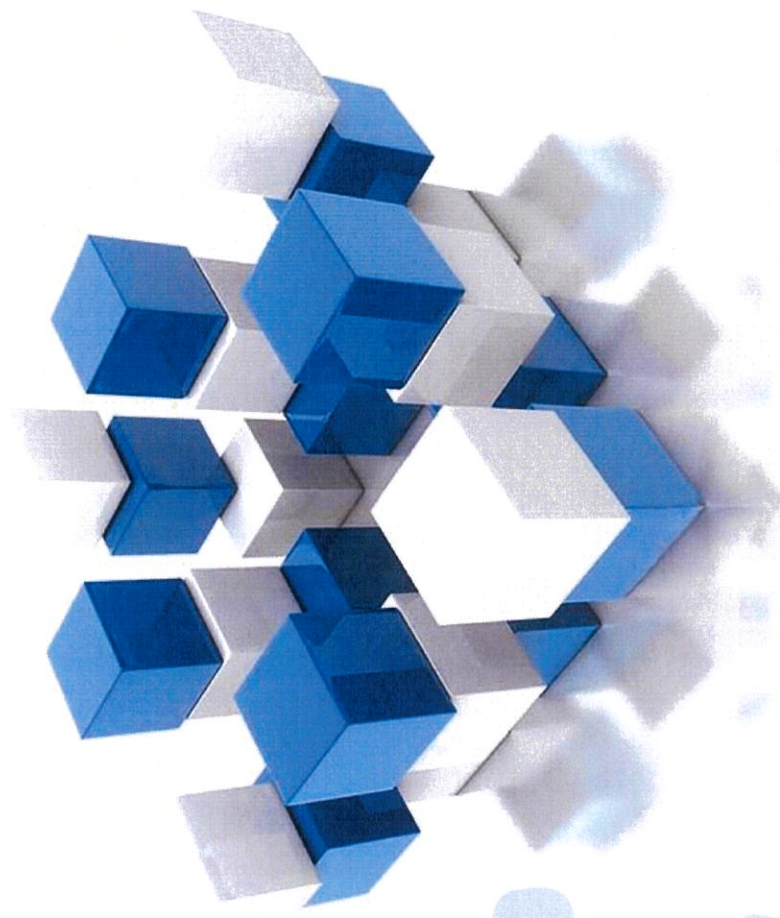
3

Mengkaji dan menyemak semula pekiling/garis panduan Program MM2H supaya lebih seragam, jelas dan menyeluruh.

4

Menguatkuasakan penggunaan kad pintar digital kepada peserta dan mengintegrasikan fungsinya.

Terima Kasih

PEMBENTANGAN PRA PROSIDING KEPADA JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA

PEMBENTANGAN PRA PROSIDING KEPADA JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA

SYARAT KELAYAKAN MENYERTAI PROGRAM MM2H

BIL.	SYARAT	BERUMUR 21 HINGGA 49 TAHUN	BERUMUR 50 TAHUN DAN KE ATAS
SEBELUM KELULUSAN BERSYARAT			
1.	Aset Cair	RM500,000	RM350,000
2.	Pendapatan/Gaji Luar Pesisir (Offshore) Bulanan	RM10,000/sebulan	
3.	<i>Letter of Good Conduct</i> (LOGC)	Bebas kes jenayah (dikeluarkan oleh negara asal)	
4.	Perakuan Awal Tahap Kesihatan (Borang RB-I)	Pengisytiharan tahap kesihatan oleh pemohon	
5.	Bon Jaminan (Nilai mengikut negara antara RM200 hingga RM2,000)	• <i>Personal Bond</i> (bagi permohonan melalui ejen) • <i>Security Bond</i> (bagi permohonan secara individu)	

**PEMBENTANGAN PRA PROSIDING KEPADA
JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA**

SYARAT KELAYAKAN MENYERTAI PROGRAM MM2H

BIL.	SYARAT	BERUMUR 21 HINGGA 49 TAHUN	BERUMUR 50 TAHUN DAN KE ATAS
SELEPAS KELULUSAN BERSYARAT			
1.	Sijil Simpanan Tetap	• RM300,000 • RM150,000 (jika telah memiliki rumah bernilai RM1 juta dan ke atas)	• RM150,000 • RM100,000 (jika telah memiliki rumah bernilai RM1 juta dan ke atas)
2.	Pengesahan Sijil Simpanan Tetap	• Pengesahan rasmi oleh bank tempatan. • Selepas satu tahun, peserta boleh mengeluarkan sehingga RM150,000 bagi perumahan, perubatan dan pendidikan. Baki perlu disimpan sepanjang program.	• Pengesahan rasmi oleh bank tempatan. • Selepas satu tahun, peserta boleh mengeluarkan sehingga RM50,000 bagi perumahan, perubatan dan pendidikan. Baki perlu disimpan sepanjang program.
3.	Pemeriksaan Kesihatan di Klinik/Hospital Malaysia (RB-II)	Pengisytiharan tahap kesihatan dengan pengesahan pegawai perubatan tempatan.	
4.	Insurans Kesihatan	Polisi insurans dari syarikat insurans di Malaysia.	
5.	Bayaran Visa	Mengikut warganegara	
6.	Bayaran Pas	RM90	

PEMBENTANGAN PRA PROSIDING KEPADA JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA

Kenyataan Media KSU KDN – 11.8.2021

- Program MM2H akan diaktifkan semula mulai bulan Oktober 2021.
- **Cadangan penambahbaikan:**
 - Pendapatan luar negara peserta sekurang-kurangnya RM40,000 sebulan.
 - Pemilikan akaun simpanan tetap sekurang-kurangnya RM1 juta.
 - Pemilikan aset cair sekurang-kurangnya RM1.5 juta.
 - LOGC perlu dikemukakan oleh peserta dan tanggungan.
 - Keberadaan peserta di Malaysia sekurang-kurangnya 90 hari (kumulatif) dalam setahun.
- Sehingga 19 November 2021, pihak Audit dimaklumkan pekeling/garis panduan baharu masih belum dimuktamadkan.

KEMENTERIAN PELANCONGAN,
SENI DAN BUDAYA MALAYSIA

MESYUARAT PROSIDING JAWATANKUASA KIRA-KIRA WANG NEGARA (PAC)

BIL.11 (A) TAHUN 2021

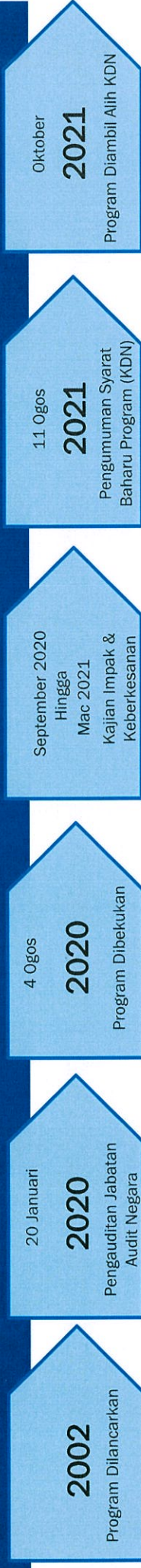
(LKAN 2019 SIRI 2 – AKTIVITI KEMENTERIAN/ JABATAN KERAJAAN PERSEKUTUAN DAN BADAN-BADAN BERKANUN)

“PENGURUSAN PROGRAM MALAYSIA RUMAH KEDUAKU (MM2H)”

24 NOV 2021 (RABU) | 11.30 PAGI | BILIK JAWATANKUASA 1, TINGKAT 2 | BLOK UTAMA BANGUNAN PARLIMEN

SEKILAS PANDANG

PROGRAM MALAYSIA RUMAH KEDUA KU (MM2H)

Peserta Aktif
 Prinsipal : 30,593
 Tanggungan: 33,430
 Jumlah: 64,023

SKOP AUDIT
10
PENEMUAN AUDIT

- 1) Syarat Kewangan
- 2) Perakuan Tahap Kesihatan
- 3) Letter of Good Conduct (LOGC)
- 4) Tanggungan
- 5) Lanjutan 10 Tahun Pas Lawatan Sosial (PLS)
- 6) Pembelian Hartanah
- 7) Penglibatan dalam Penggajian
- 8) Pengurusan Pelesenan Ejen Program
- 9) Keberadaan Peserta Program (di Malaysia)
- 10) Pemantauan

- 1) Tiada sasaran dan pelaporan yang jelas berkenaan pendapatan dari program (Fi, Visa, Simpanan Tetap, Pembelian Hartanah Dan Kenderaan);
- 2) Tiada Kajian Semula Terhadap Syarat Kewangan;
- 3) Tiada Mekanisme Pengesanan Pengeluaran Simpanan Tetap Mengikut Kelulusan Penyertaan;
- 4) Ketidakteragaman Prosedur Tapisan Kesihatan;
- 5) Tiada Letter Of Good Conduct (LOGC) Bagi Tanggungan Peserta;
- 6) Data Permohonan Pelanjutan PLS Peserta Tidak Diselenggara dengan Berkesan;
- 7) Tiada Rekod bagi Pembelian Hartanah yang tidak melalui Pengeluaran Simpanan Tetap;
- 8) Tiada Peruntukan Undang-Undang yang Jelas Bagi Kes Salah Laku Ejen MM2H;
- 9) Tiada Tempoh Minima Keberadaan Peserta Di Malaysia; dan
- 10) Tiada Mekanisme/ Tatacara Pemantauan Dan Penguatkuasaan Yang Jelas.

MATRIKS PENEMUAN AUDIT DAN TINDAKAN/MAKLUM BALAS

BIL.	PENEMUAN AUDIT	MAKLUMBALAS MOTAC	KEDUDUKAN TERKINI
1.	5.1.2 (h, i, j) PRESTASI : PENJANAAN PENDAPATAN NEGARA DARI PROGRAM Tiada sasaran dan pelaporan yang jelas berkenaan pendapatan dari program (Kutipan fi, visa, simpanan tetap, pembelian hartanah dan kenderaan perbelanjaan isi rumah serta premium insurans)	Sebelum 2017, diakui tiada sasaran pencapaian secara berstruktur. Mulai 2017, MOTAC telah membangunkan rekod yang diselenggara dengan lebih baik meliputi kutipan fi, pembelian hartanah, kenderaan dan simpanan tetap. Walau bagaimanapun, sasaran ditetapkan hanya untuk kutipan fi, jumlah peserta tahunan dan pembelian rumah. MOTAC bersetuju supaya elemen premium insurans dimasukkan sebagai pengiraan kepada pendapatan negara. Selain elemen seperti premium insurans, pendidikan anak, bayaran cukai, perbelanjaan oleh peserta dan sebagainya turut boleh dipertimbangkan sebagai penyumbang kepada penjaan pendapatan negara.	KDN melalui kenyataan media bertarikh 11 Ogos 2021 memutuskan untuk membangunkan satu sistem secara atas talian bagi tujuan permohonan, pemprosesan dan pangkalan data profil peserta MM2H.

MATRIKS PENEMUAN AUDIT DAN TINDAKAN/MAKLUM BALAS

BIL.	PENEMUAN AUDIT	MAKLUMBALAS MOTAC	KEDUDUKAN TERKINI			
2.	5.2.1 (a) PENGURUSAN PROGRAM : SYARAT KEWANGAN Tiada Kajian Semula Terhadap Syarat Kewangan	Kajian Impak dan Keberkesanan Program MM2H telah dijalankan oleh syarikat yang dilantik dan antara elemen yang dikaji termasuklah:- • Kadar pendapatan tetap tahunan luar negara; • Kadar aset cair; dan • Kadar simpanan tetap di Malaysia.	KDN melalui kenyataan media bertarikh 11 Ogos 2021 memutuskan supaya pendapatan luar negara (offshore income) peserta MM2H adalah sekurang-kurangnya RM40,000 sebulan, berbanding RM10,000 sebelum ini.			
3.	5.2.1 (b) PENGURUSAN PROGRAM : SYARAT KEWANGAN Tiada Mekanisme Pengesahan Pengeluaran Simpanan Tetap Mengikut Kelulusan Penyertaan	Dalam hal ini, MOTAC hanya mengeluarkan surat sokongan kepada pihak bank bagi pengeluaran atas kepercayaan terhadap sistem tadbir urus yang baik oleh institusi kewangan. Nota: penemuan audit menyatakan bahawa pengeluaran simpanan tetap adalah mengikut kelulusan penyertaan.	Pemohon hendaklah membuktikan pemilikan aset cair sebanyak RM1.5 juta berbanding syarat sebelum ini yang menetapkan nilai aset cair sebanyak RM350,000 dan RM500,000 mengikut kategori masing-masing.			
			Bil	Syarat	Ketetapan Baharu	Syarat Lama
			1	Tempoh Keberadaan	90 hari/ tahun	TB
			2	Pendapatan Luar Negara	RM40 ribu/ bulan	RM10 ribu/ bulan
			3	Simpanan Tetap	RM1 juta	RM150 ribu atau RM300 ribu
			4	Tempoh PLS	5 tahun + 5 tahun	10 tahun
			5	Aset Cair	RM1.5 juta	RM350 ribu atau RM500 ribu
			6	Kadar Fi	RM500/ tahun (pas) RM5000 (proses) peserta RM2500 (proses) tanggungan	RM90/ tahun

MATRIKS PENEMUAN AUDIT DAN TINDAKAN/MAKLUM BALAS

BIL.	PENEMUAN AUDIT	MAKLUMBALAS MOTAC	KEDUDUKAN TERKINI
4.	5.2.2 PENGURUSAN PROGRAM : PERAKUAN TAHAP KESIHATAN Ketidakseragaman Prosedur Tapisan Kesihatan RB-I menetapkan pemohon menyertakan dokumen sokongan dari negara asal bagi mengesahkan pengakuan diri tahap kesihatan. Dokumen Prosedur Utama tidak menetapkan syarat pemohon untuk menyertakan dokumen sokongan dari negara asal bagi mengesahkan pengakuan diri tahap kesihatan.	MOTAC pada asasnya mengambil maklum akan keperluan perakuan tahap kesihatan namun tidak dinyatakan di dalam Dokumen Prosedur Utama. Cadangan keseragaman ini dikemukakan kepada JIM, KDN pada 10 Sept 2021 selaku agensi kawal selia.	KDN menerusi kenyataan media pada 11 Ogos 2021 memaklumkan bahawa kemasukan peserta program ke Malaysia masih tertakluk kepada dasar dan Prosedur Operasi Standard (SOP) Kesihatan yang telah ditetapkan oleh MKN dan penilaian risiko oleh Kementerian Kesihatan Malaysia.

MATRIKS PENEMUAN AUDIT DAN TINDAKAN/MAKLUM BALAS

BIL.	PENEMUAN AUDIT	MAKLUMBALAS MOTAC	KEDUDUKAN TERKINI
5.	5.2.3 PENGURUSAN PROGRAM : LETTER OF GOOD CONDUCT (LOGC) Tiada LOGC bagi Tanggungan Peserta MM2H	MOTAC menyokong cadangan untuk mewajibkan LOGC untuk semua peserta dan tanggungan.	KDN melalui kenyataan media bertarikh 11 Ogos 2021 menetapkan keperluan mengemukakan LOGC untuk semua peserta dan tanggungan.
6.	5.2.5 PENGURUSAN PROGRAM : PERMOHONAN PELANJUTAN PAS LAWATAN SOSIAL (PLS) Data Permohonan Pelanjutan PLS Peserta Tidak Diselenggara dengan Berkesan (Tidak dapat dipastikan bilangan peserta MM2H yang membuat pelanjutan)	MOTAC hanya menyelaraskan permohonan baharu bagi penyertaan program. Urusan pelanjutan PLS di bawah bidang kuasa JIM sepenuhnya.	Kawal selia program MM2H dipindah dan dipusatkan di bawah JIM.

MATRIKS PENEMUAN AUDIT DAN TINDAKAN/MAKLUM BALAS

BIL.	PENEMUAN AUDIT	MAKLUMBALAS MOTAC	KEDUDUKAN TERKINI
7.	5.2.6 PENGURUSAN PROGRAM : PEMBELIAN HARTANAH (RUMAH) Tiada Rekod bagi Pembelian Hartanah yang tidak melalui Pengeluaran Simpanan Tetap	MOTAC hanya merekodkan pembelian hartanah yang menggunakan simpanan tetap.	KDN melalui kenyataan media bertarikh 11 Ogos 2021 memaklumkan segala pengurusan Program MM2H akan dikawal selia oleh JIM.
8.	5.2.8 PENGURUSAN PROGRAM : PENGURUSAN PERLESENAN EJEN PROGRAM MM2H Tiada Peruntukan Undang-Undang yang Jelas Bagi Kes Salah Laku Ejen MM2H Contoh kes salah laku : Maklumat kelayakan kewangan pemohon dipalsukan. Ejen MM2H tersebut hanya diberikan amaran keras oleh JK Peraku MM2H.	Ejen- ejen MM2H dilesenkan di bawah peruntukan Akta Industri Pelancongan 1992 [Akta 482] . Liputan di bawah peruntukan AIP tidak mencakupi kes salah laku ini.	Isu ini akan dilihat bersekali dalam semakan semula terhadap Akta Industri Pelancongan 1992 [Akta 482] yang sedang dilaksanakan bagi penelitian semula peruntukan peraturan yang lebih sesuai untuk mengawal selia ejen MM2H agar lebih mudah untuk mengambil tindakan sekiranya berlaku ketidakakuran.

MATRIKS PENEMUAN AUDIT DAN TINDAKAN/MAKLUM BALAS

BIL.	PENEMUAN AUDIT	MAKLUMBALAS MOTAC	KEDUDUKAN TERKINI
9.	5.2.9 PENGURUSAN PROGRAM > KEBERADAAN PESERTA PROGRAM MM2H DI MALAYSIA Tiada Tempoh Minima Keberadaan Peserta di Malaysia	MOTAC bersetuju perlu ada penetapan tempoh tertentu bagi keberadaan peserta di Malaysia.	KDN melalui kenyataan media bertarikh 11 Ogos 2021 memutuskan syarat baharu keberadaan atau kemastautinan peserta di Malaysia adalah sekurang-kurangnya selama 90 hari (kumulatif) dalam setahun mestilah dipenuhi sama ada oleh pemohon atau pasangan.
10.	5.2.10 PENGURUSAN : PEMANTAUAN Tiada Mekanisme/ Tatacara Pemantauan Dan Penguatkuasaan Yang Jelas. (Contoh: Tiada pengenalan diri)	Memandangkan pengeluaran PLS jangka panjang di bawah bidang kuasa JIM sama seperti pemegang PLS jangka panjang yang lain seperti memasukkan warga asing ke Malaysia, MOTAC tidak mengeluarkan sebarang kad pengenalan diri.	Perkara ini di bawah bidang kuasa JIM.

SYOR AUDIT

SYOR AUDIT	KEDUDUKAN TERKINI
- Koordinasi antara MOTAC dan Kementerian/ Agensi berkaitan perlu dipertingkatkan dengan mewujudkan sistem bersepadu bagi pelaksanaan, pemantauan dan penilaian program yang lebih berkesan. - Penambahbaikan terhadap isu Audit serta mengambil kira dapatan Kajian Impak dan Keberkesanan Program MM2H. - Semakan semula kepada Pekeliling/ Garis Panduan Program MM2H - Penguatkuasaan penggunaan kad pintar.	KDN melalui kenyataan media bertarikh 11 Ogos 2021 memaklumkan segala pengurusan Program MM2H akan dikawal selia oleh JIM, KDN. MOTAC akan meningkatkan kerjasama dan koordinasi terhadap sebarang inisiatif dalam sokongan kepada usaha KDN selaku peneraju baharu Program ini. MOTAC akan memberi tumpuan kepada elemen promosi program MM2H dan pelesenan Ejen MM2H.

SEKIAN, TERIMA KASIH

MAKLUM BALAS LAPORAN KETUA AUDIT NEGARA (LKAN) TAHUN 2019 SIRI 2

**Pengurusan Program Malaysia Rumah Keduaku
(MM2H)**

2 DISEMBER 2021

ISU (6) : PERENGGAN 5.2.4 PERATURAN YANG TIDAK SELARI MENGENAI HAD UMUR ANAK SEBAGAI TANGGUNGAN

KELULUSAN TANGGUNGAN SEMASA BERUMUR 21 TAHUN

- ❖ Semakan JIM mendapati semasa kelulusan diberikan, pemohon-pemohon berkenaan berusia di bawah 21 tahun berdasarkan bilangan bulan seperti mana di lampiran.
- ❖ 11 November 2020, perubahan dalam sistem MyIMMs telah dibuat untuk anak prinsipal melebihi 21 tahun ke atas, sistem menyekat kelulusan kecuali *override* oleh penyelia.

BIL.	NAMA		TARIKH			UMUR ANAK (TAHUN)		CATATAN	
	PESERTA/ WARGANEGERA	ANAK	LAHIR ANAK	KELUAR PLS	TAMAT PLS	KELUAR PLS	TAMAT PLS		
1.	Mohamed Shabdeen (Sri Lanka)	Chrisan Shabdeen	Jude	04.03.1994	19.08.2015	18.01.2020	21	26	OKU
2.	Alaaeldin Khodeir Aly (Mesir)	Sara Alaaeldin Khodeir	Aly	25.07.1993	30.09.2015	20.08.2022	22	29	Permohonan tidak lengkap
3.	Fang Hao (China)	Fang Kun		28.09.1994	15.01.2015	14.10.2024	21	30	20 tahun 8 bulan
4.	Ma Fang (China)	Ma Xiaochuan		14.05.1995	20.01.2016	19.01.2025	21	30	20 tahun 4 bulan
5.	Abu Md Aman Ullah (Bangladesh)	Fazlul Aman		21.11.1996	13.01.2016	16.11.2020	20	24	
6.	Alkaf Mohammed Abdulqader Abdullah (Yamen)	Laila Alkaf Abdulqader	Mohammed	10.03.1998	09.08.2016	04.07.2022	18	24	
7.		Abdullah Alkaf Mohammed Abdulqader		29.12.1999	09.08.2016	04.07.2022	17	23	
8.	Huang Wei (China)	Huang Yanjie		14.08.1996	02.02.2017	01.02.2026	21	30	20 tahun 6 bulan
9.	Mohammed Israil (Bangladesh)	Mohammed Yameen		07.05.1996	21.03.2017	19.03.2021	21	25	20 tahun 10 bulan
10.	Hao Qinglian (China)	Wang Haojie		01.11.1996	05.10.2016	03.10.2025	20	29	
11.	Zhang Jian (China)	Han Yue		09.06.1997	28.11.2017	02.08.2023	20	26	

BIL.	NAMA		TARIKH			UMUR ANAK (TAHUN)		CATATAN
	PESERTA/ WARGANEGARA	ANAK	LAHIR ANAK	KELUAR PLS	TAMAT PLS	KELUAR PLS	TAMAT PLS	
13.	Mcdonald David Charles (Australia)	Mcdonald Talitha Chasya	21.11.1999	25.08.2016	24.08.2025	17	26	
14.	Wu Suxia (China)	Wang Wei	30.06.1996	08.02.2017	07.02.2026	21	30	
15.	Wu Huadi (China)	Wu Yingying	05.10.2000	12.12.2017	30.09.2026	17	26	
16.	Gholam Reza Ahmad (Iran)	Nima Baba Ahmadi	26.07.1991	23.11.2009	27.02.2013	18	22	
17.	Saadarfard Esmaeil (Iran)	Narges Saadat Fard	01.09.1994	27.02.2015	25.02.2017	21	23	20 tahun 7 bulan
18.	Aye Tun (Myanmar)	Su Latt Tun	15.10.1993	22.05.2014	21.11.2018	21	25	20 tahun 5 bulan
19.		Kyaw Kyaw Tun	16.04.1996	18.11.2014	21.11.2018	18	22	
20.	Dolan Barua (Bangladesh)	Abhi Barua	06.10.1994	27.03.2014	26.09.2017	20	23	
21.	Li Qun (China)	Lin Li Yu	04.09.1998	16.10.2015	15.10.2023	17	25	
22.	Mohandas Deepak (Sri Lanka)	Hrithik Mohandas Deepak	20.07.2001	30.05.2018	29.05.2025	17	24	
23.	Mir Mohamamd Nadeem (Pakistan)	Mir Hassan	19.02.2001	07.10.2019	03.03.2023	18	22	
24.	Hao Qinglian (China)	Wang Haoshuang	01.11.1996	05.10.2016	03.06.2025	20	29	

PINDAAN PADA FIELD DI SISTEM MYIMMS

Transaksi Semasa : PROGRAM MALAYSIA RUMAH KEDUAKU (MM2H) > myImm.VisaPc

Check for updates

Status Server : Online

Nama Pengguna

Tambah Tanggungan MM2H

No. Pemohonan

No. Dokumen Prinsipal*

Negara Pengeluar Dokumen*

K1367448N

Sila Pilih

Carian

Jenis Pelawat*

Jenis Transaksi*

PAS LAWTAN SOSIAL (PROGRAM PI

EN

Sila Pilih

Reset

Tutup

Profil

Maklumat Tanggungan

Tambah

Hapus

Bil	Tarikh Pemohonan	No. Pemohonan	Nama Tanggungan	Warganegara	No. Dokumen	Hubungan	Status Pemohonan	Hapus
1	01/12/2021	BIP/MM2H/14051/MAAH5004301	TJOA HAN WEI NATHANIEL	SINGAPORE	K05940702	ANAK > 21 ...	LULUS	☐

Kelulus

PINDAAN PADA FIELD DI SISTEM MyIMMs
PERENGGAN 5.2.4 PERATURAN YANG TIDAK SELARI MENGENAI HAD UMUR ANAK
SEBAGAI TANGGUNGAN

JABATAN IMIGRESEN MALAYSIA

Umur Tanggungan Permohonan melebihi 21 tahun.

ID Pelulus tiada dalam rekod/Tidak Aktif.

Catatan	I
ID Pelulus	SOEDV2
Kata Laluan	

ISU (7) PERENGGAN 5.2.5 PERMOHONAN LANJUTAN 10

TAHUN PLS MM2H

- ❖ Pihak Audit tidak dapat memastikan bilangan peserta MM2H yang membuat permohonan lanjutan Program MM2H. Ini adalah disebabkan MOTAC tidak menyelenggara data berkaitan permohonan lanjutan tersebut.
- ❖ MOTAC memaklumkan maklumat tersebut terdapat dalam Sistem MyIMMs dan hanya boleh dijana oleh Bahagian Teknologi Maklumat dan Rekod (BTMR), JIM.
- ❖ Berdasarkan data peserta MM2H MyIMMs yang dikemukakan oleh BTMR JIM, didapati butiran lanjutan tidak dapat dipastikan sama ada lanjutan tersebut merupakan lanjutan program/visa. Seterusnya, *walk-through* sistem MyIMMs mendapati permohonan lanjutan program hanya boleh disemak secara atas talian.

MAKLUM BALAS JIM

- ❖ PIM bilangan 9 tahun 2007 para 3.15 b.ii tidak menghadkan keberadaan pemegang MM2H hanya bagi tempoh 10 tahun. Mereka boleh mengemukakan permohonan baru kepada Pusat Sehenti MM2H melalui penaja yang berdaftar dengan Kementerian Pelancongan Malaysia.
- ❖ Bilangan lanjutan boleh dikesan dan disemak dalam sistem MyIMMs melalui field fungsi kemaskini seperti dilampiran
- ❖ Dalam contoh ini, penama Chrissan Jude Schabdeen (No. Pasport N8492360) tanggungan MM2H telah diberi lanjutan 2 kali pada 19.08.2015 dan 9.10.2019 (113 bulan atau 9 tahun 4 bulan) berdasarkan paparan kemaskini dalam Sistem MyIMMs.
- ❖ 15 Disember 2020 perubahan dalam sistem telah dibuat untuk permohonan lanjutan 10 tahun dalam sistem MyIMMs dengan mewujudkan medan untuk menyimpan indikator untuk membezakan lanjutan pas 10 tahun dan lanjutan biasa dalam sistem.

[illegible]

PINDAAN PADA FIELD DI SISTEM MYIMMS

ISU (7) PERENGKAN 5.2.5 PERMOHONAN LANJUTAN 10 TAHUN PLS MM2H

The screenshot displays the 'Lanjutan Kelompok' form in the MYIMMS system. The form is divided into several sections. The top section includes fields for 'Catatan', 'Profil', 'Jenis Transaksi', 'RN', and 'Tarikh Permohonan'. The middle section contains 'Catatan Data Lama', 'Lanjutan Online', and 'Lanjutan Kelompok'. The bottom section is a table with columns for 'Tarikh Tamat Pas Semasa', 'Tarikh Tamat Pas Khusus', 'Jenis Pas Terkini', 'Jenis Visa Terkini', and 'Pasa Permohonan'. The 'Lanjutan Kelompok' section is highlighted with an orange circle, showing a dropdown menu for 'Status Kelulusan Pas' with options: 'No. Lanjutan', 'Baki Tempoh', and 'Tempoh Asal'. The 'Catatan' section is also visible, showing 'Catatan Sedia Ada' and 'Catatan Terkini'.

Tarikh Tamat Pas Semasa	Tarikh Tamat Pas Khusus	Jenis Pas Terkini	Jenis Visa Terkini	Pasa Permohonan

Jumlah	Gratis

0.00

NAAN PEJABAT IMIGRESEN SAHAJA

SEKIAN, TERIMA KASIH

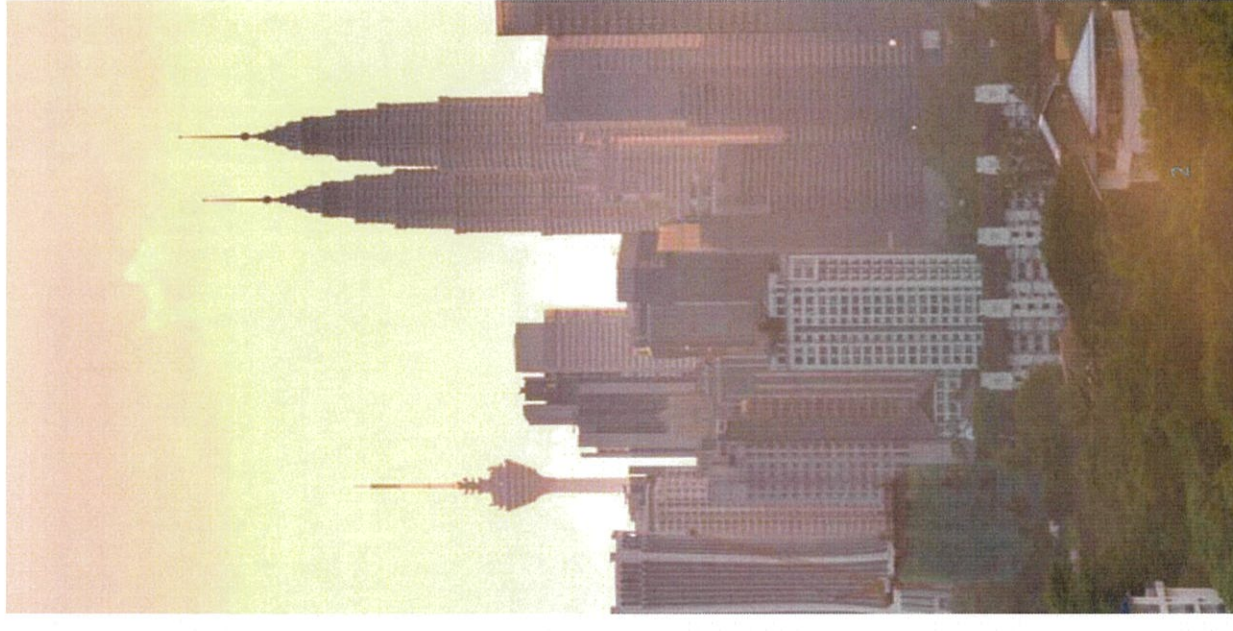

MALAYSIA MY SECOND HOME PROGRAM (MM2H)

BY MALAYSIA MY SECOND HOME CONSULTANTS ASSOCIATION, MALAYSIA (MM2HCA)

REACTIVATION OF MM2H PROGRAM

- Malaysia My Second Home (MM2H) Programme is an initiative by the Government of Malaysia to attract and allow foreigners who fulfil certain criteria to stay in Malaysia for as long as possible on a 10-year renewable Social Visit Pass with Multiple-Entry Visa. MM2H is not a PR program.
- As a major stakeholder of the Malaysia My Second Home (MM2H) program, the Malaysia My Second Home Consultants Association (MM2HCA) welcomes the reactivation of the MM2H program; allowing new application submission starting October 2021.
- The inconsistency policy make the foreigner uncomfortable and lost confident to Malaysia flip flop policy.
- The drastic change of the new term push away the foreigner. Some country restrict or limit on fund transfer out from their own country. Those cant fulfill the financial requirement may stop to apply or using illegal method to transfer fund to Malaysia.
- In comparison to Thailand and Philippines which offer similar program like the MM2H, most of our newly revised requirements are extremely high whereas the packages offered by the two countries generally are more attractive.
- Besides Thailand and Philippines, there are many other similar programs in the market such as Indonesia which offers retirement visa, as well as Spain, Panama, and UAE. UAE is attractive to the Middle East market, offering a 5-year renewable retirement visa since it was launched in 2018.

Clarification of National Audit Report & Latest Statement of Ministry of Home Affairs (MOHA)

A. THE STATISTIC OF MM2H PROGRAM

- MOHA reported they are active 57,478 MM2H Holders (28,249 MM2H main applicants + 28,229 Dependents) & 6,432 Silver Hair Programme participants.
- Based on the MM2H Centre record, total MM2H 48,471 families approved with their family members 37,260 (up to September 2019) and there are only 827 Silver Hair Programme applications (MOTAC press released on 06 March 2009). Termination is total 5,968 (2011-15 September 2021) (refer to Chart 1a & 1b)
- Due to incomplete record from MM2H Centre, MM2HCA estimate the total of the dependent (~estimation 58,130) and the termination rate 15% by using the factor. MM2HCA noticed that they are average 3 applications for every individual application from 2007 to 2019. (Refer to Chart 2).

TOTAL OF MM2H PARTICIPANTS INCLUDING DEPENDENTS Chart 1a

NO	YEAR	MAIN APPLICANT	DEPENDENT	TOTAL
1	2002-2015	8,960	7,502 (2013-2015)	36,892
2	2016	3,347	5,474	8,821
3	2017	6,195	9,520	15,715
4	2018	5,610	9,206	14,816
5	2019 (Sept)	3,929	5,558	9,487
TOTAL		48,471	37,260	85,731

STATISTICS OF MM2H PROGRAM

Termination

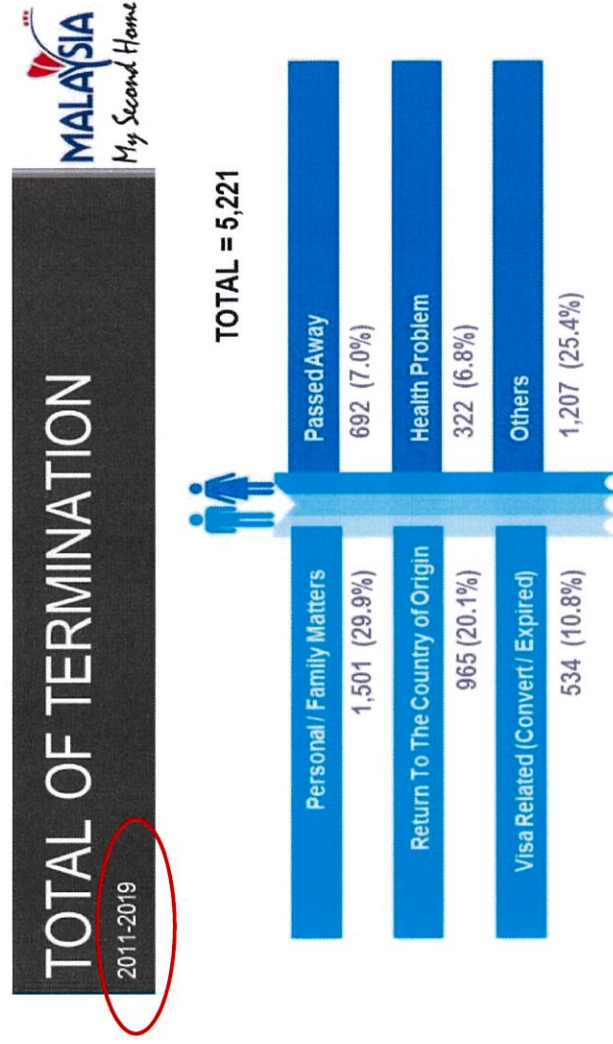

Chart 1b

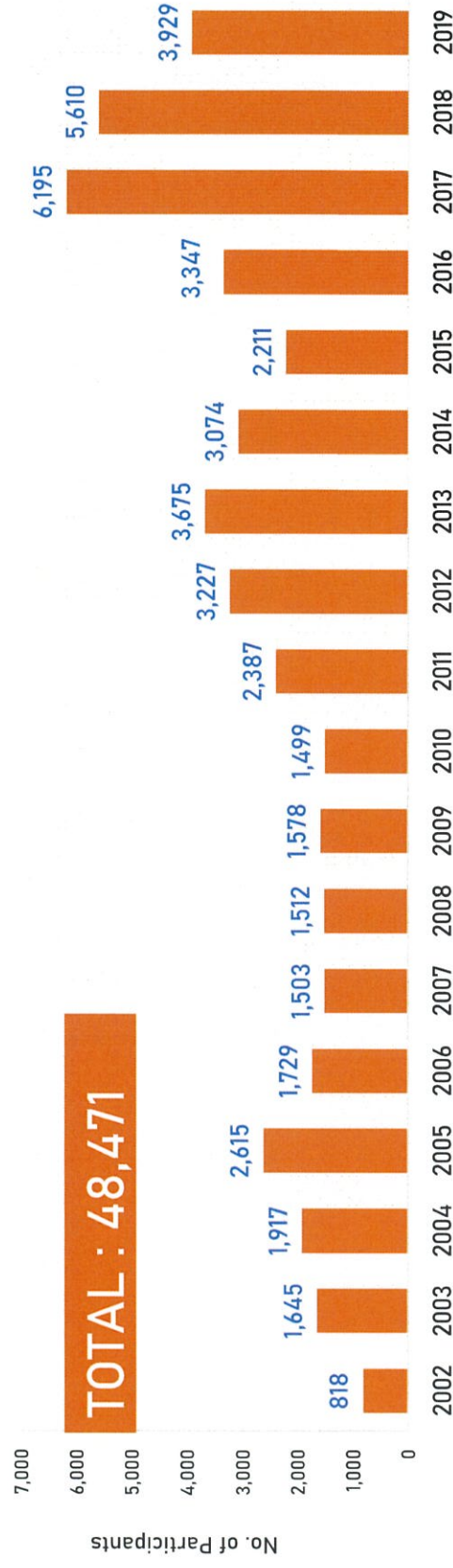
Number of Application for Termination from 18 March 2020 to 15 September 2021

Reasons	No. of Application	Percentage %
Return fo Country of Origin	165	22.09%
Personal Matter	110	14.73%
Passed Away	60	8.03%
Visa Expired	40	5.35%
Health Condition	39	5.22%
Pandemic Covid19	37	4.95%
Family Matter	33	4.42%
Movement Control Order (MCO) / Travel Restriction	28	3.75%
Withdraw FD	15	2.01%
Change to Other Pass/Visa	11	1.47%
PDRM/JIM Order	7	0.94%
Permenant Resident	3	0.40%
Revocation of Pass by Immigration	2	0.27%
Unspecified	197	26.37%
Grand Total	747	100%

Chart 2

STATISTICS OF MM2H PROGRAM

Total MM2H Main Participants
(2002 to September 2019)

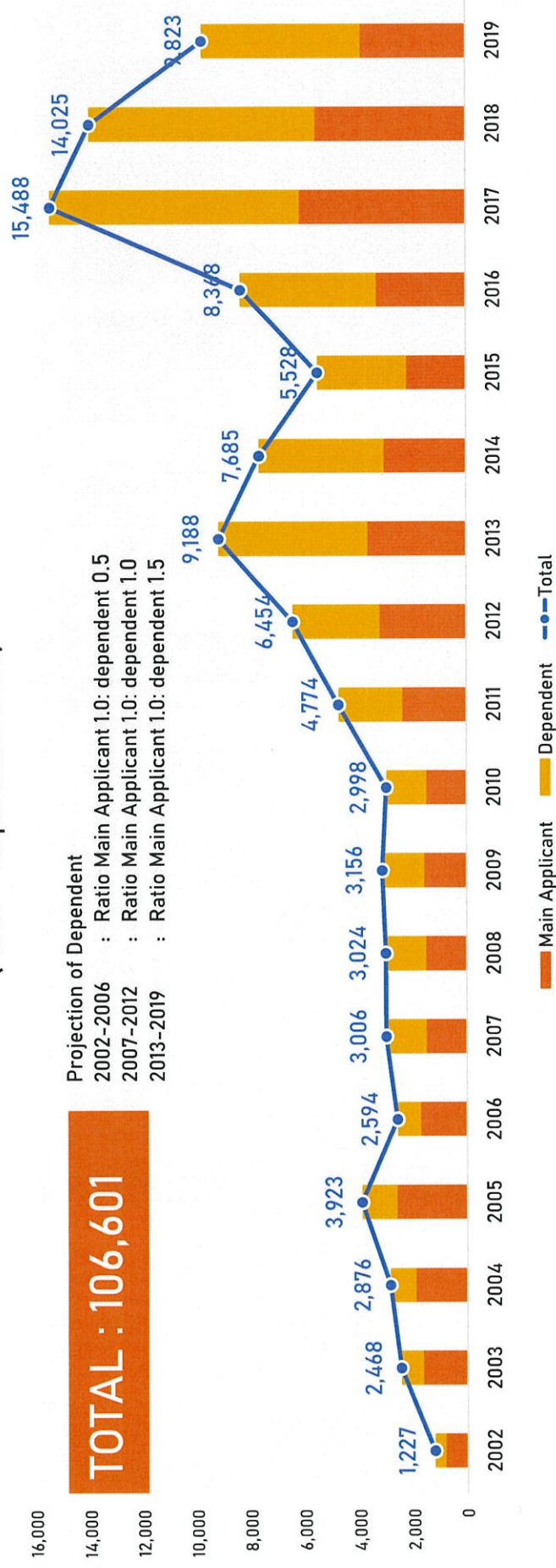
*** Estimated termination rate is about 15%.

*** From 18th March 2020 - 15th September 2021, total termination is 747.

STATISTICS OF MM2H PROGRAM (cont')

Total MM2H Participants Including Dependents
(2002 - September 2019)

*** 2002-2006, applicants were mostly retirees (single or couple only)

*** 2007-2012, high ratio of retirees from Japan and UK

*** 2013-2019, % of application is family application

*** without considering MM2H termination

STATISTICS OF MM2H PROGRAM (cont')

Total MM2H Participants Including Dependents After 15% Termination
(2002 - Sept 2019)

*** 2002-2006, applicants were mostly retirees (single or couple only)
 *** 2007-2012, high ratio of retirees from Japan and UK
 *** 2013-2019, % of application is family application

Clarification of National Audit Report & Latest Statement of Ministry of Home Affairs (MOHA)

B. TOTAL REVENUE CONTRIBUTED TO MALAYSIA ECONOMY

- According to the statement of MoHA, the MM2H program has brought in total revenue of RM11.89 billion to Malaysia via visa fee, property purchase, car purchase, children's education, medical bills, insurance policies, as well as fixed deposit under the program.
- According to MM2H centre or National Audit Report, total revenue collected is RM 21.2 billion but from 2007- 2019 only.(refer to chart 3). From the chart, the household expenditure should be higher and the report exclude education fee and 2nd property purchase record.
- MM2HCA has taken all considerations to conclude that the MM2H contribution total revenue is **RM 38.165 billion (2002-2019)**. (Refer to Chart 4).

C. FIXED DEPOSIT PLACEMENT INTO MALAYSIA FINANCIAL INSTITUTION (2002-2019)

- MOHA minister reply in Parliament (14/09/2021) that there are RM921 million Fixed Deposit placement as of 2019.
- Based on MM2H Centre report, this amount is for those approved cases and endorsed in 2019 alone.

ESTIMATION OF TOTAL REVENUE FROM MM2H CENTRE

RM21.1 billion

OVERALL ESTIMATED ECONOMIC CONTRIBUTION

(With 48,471 Approved Participants From 2007 - September 2019)

Year	Fi-Visa (RM)	Fixed Deposit (RM)	Withdrawal for Property Purchase (RM)	Monthly Household (RM)	Car Purchase (RM)	TOTAL (RM)
2007-2013	28,403,718	3,246,600,000	2,081,819,530	2,509,662,000	117,321,797	7,983,807,045
2014	9,799,132	714,750,000	740,716,936	332,560,000	7,468,564	1,805,294,632
2015	7,178,434	493,950,000	746,162,734	263,770,000	24,136,662	1,535,197,830
2016	8,247,728	782,100,000	673,959,709	343,570,000	14,919,877	1,822,797,314
2017	13,148,255	1,489,050,000	625,277,594	472,170,000	10,273,986	2,609,919,835
2018	16,797,280	1,325,700,000	997,386,174	421,980,000	-	2,761,863,454
2019	14,108,238	921,750,000	1,367,535,753	279,570,000	-	2,582,963,990
TOTAL	97,682,785	8,973,900,000	7,232,858,430	4,623,282,000	174,120,886	21,101,844,100

Chart 4

ESTIMATION OF REVENUE UNDER MM2H PROGRAMME

TOTAL ACCUMULATIVE EXPENDITURES (2002-2019)

RM38.165 billion

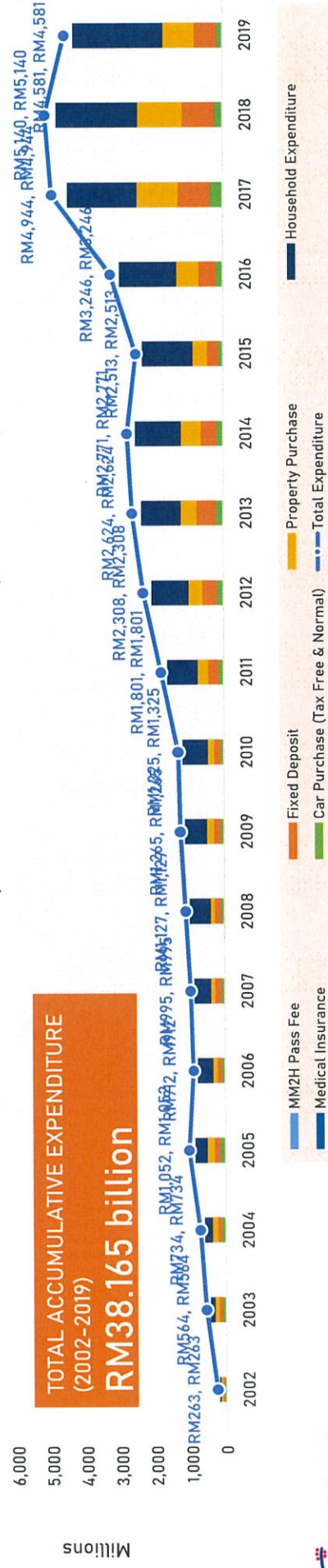
Year	Approved Cases	Effective MM2H	Total MM2H Participants (Include Dependents)	MM2H Pass Fee	Fixed Deposit	Property Purchase	Car Purchase (Tax Free & Normal)	One-Off Expenditure (RM mil)	Medical Insurance	Household Expenditure	Total Expenditure	Total Expenditure (RM mil)
2002	818	818	1,227	RM1,104,300	RM101,227,500	RM61,350,000	RM49,080,000	RM213	RM1,636,000	RM48,620,000	RM263,017,800	RM263
2003	1,645	1,398	2,097	RM1,887,300	RM203,568,750	RM123,375,000	RM98,760,000	RM428	RM4,432,500	RM131,648,000	RM563,671,550	RM564
2004	1,917	1,629	2,445	RM2,200,500	RM237,228,750	RM143,775,000	RM115,080,000	RM498	RM7,691,400	RM228,492,000	RM734,467,650	RM734
2005	2,615	2,223	3,334	RM3,000,600	RM323,606,250	RM196,125,000	RM156,960,000	RM680	RM12,136,900	RM360,492,000	RM1,052,320,750	RM1,052
2006	1,729	1,470	2,205	RM1,984,500	RM213,963,750	RM129,675,000	RM103,800,000	RM449	RM15,076,200	RM447,832,000	RM912,331,450	RM912
2007	1,503	1,278	2,555	RM2,299,500	RM284,067,000	RM112,725,000	RM90,240,000	RM489	RM17,631,300	RM488,004,000	RM994,966,800	RM995
2008	1,512	1,285	2,571	RM2,313,900	RM285,768,000	RM113,400,000	RM90,720,000	RM492	RM20,201,700	RM614,636,000	RM1,127,039,600	RM1,127
2009	1,578	1,341	2,683	RM2,414,700	RM298,242,000	RM197,250,000	RM94,680,000	RM593	RM22,884,300	RM650,000,000	RM1,265,471,000	RM1,265
2010	1,499	1,274	2,549	RM2,294,100	RM283,311,000	RM187,375,000	RM90,000,000	RM563	RM25,432,600	RM736,680,000	RM1,325,092,700	RM1,325
2011	2,387	2,029	4,058	RM3,652,200	RM451,143,000	RM298,375,000	RM143,280,000	RM896	RM29,490,500	RM874,640,000	RM1,800,580,700	RM1,801
2012	3,227	2,743	5,486	RM4,937,400	RM609,903,000	RM403,375,000	RM193,680,000	RM1,212	RM34,976,400	RM1,061,160,000	RM2,308,031,800	RM2,308
2013	3,675	3,124	7,809	RM7,028,100	RM771,750,000	RM459,375,000	RM220,560,000	RM1,459	RM41,223,900	RM1,123,776,000	RM2,623,713,000	RM2,624
2014	3,074	2,613	6,533	RM5,879,700	RM645,540,000	RM576,375,000	RM184,440,000	RM1,412	RM46,449,700	RM1,311,912,000	RM2,770,596,400	RM2,771
2015	2,211	1,879	4,698	RM4,228,200	RM464,310,000	RM414,562,500	RM132,720,000	RM1,016	RM50,208,400	RM1,447,200,000	RM2,513,229,100	RM2,513
2016	3,347	2,845	7,113	RM6,401,700	RM702,870,000	RM627,562,500	RM200,880,000	RM1,538	RM55,898,300	RM1,652,076,000	RM3,245,688,500	RM3,246
2017	6,195	5,266	13,164	RM11,847,600	RM1,300,950,000	RM1,161,562,500	RM371,760,000	RM2,846	RM66,429,800	RM2,031,192,000	RM4,943,741,900	RM4,944
2018	5,610	4,769	11,922	RM10,729,800	RM1,178,100,000	RM1,262,250,000	RM238,425,000	RM2,690	RM75,966,800	RM2,374,560,000	RM5,140,031,600	RM5,140
2019	3,929	3,340	8,349	RM7,514,100	RM825,090,000	RM884,025,000	RM167,025,000	RM1,884	RM82,646,100	RM2,615,004,000	RM4,581,304,200	RM4,581
Total	48,471	41,323	90,798	RM81,718,200	RM9,180,639,000	RM7,352,512,500	RM2,742,090,000	RM19,357	RM610,412,800	RM18,197,924,000	RM38,165,296,500	RM38,165

ESTIMATION OF REVENUE UNDER MM2H PROGRAMME (cont')

Estimated One-off Expenditure MM2H Participants' Contribution to Malaysian Economy (2002 - 2019)

Estimated MM2H Participants Contribution to Malaysia Economy (2002 - 2019)

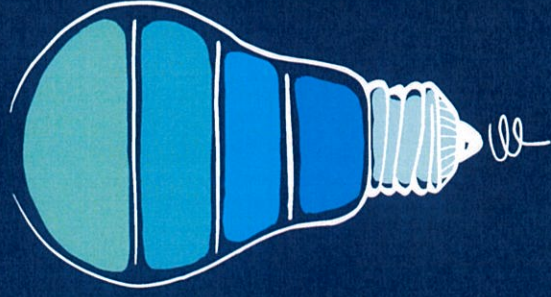

MM2H'S PROGRAM SPILLOVER EFFECTS TO OTHER SECTORS

Spur the Malaysian Economy

MM2H PROGRAMME CONTRIBUTION TO THE NATIONAL ECONOMY

- ❑ MM2H is an economically driven program. With efficient implementation, it has huge potential to drive many other various sectors/stakeholders and should therefore be made more attractive rather than adopting a policy of “Kill the Goose that Lays the Golden Egg”.
- ❑ The MM2H program can be the catalyst to spur the economy and bring in substantial foreign direct investment into Malaysia. Since the MM2H program has been recognized as one of the means to assist in the implementation of the National Recovery Plans, we should make good use of it to stimulate our country's economy.
- ❑ It is a competitive market and Malaysia is not the only country in the region trying to attract the well-to-do applicants to come in as part of the efforts to stimulate the economy post-pandemic.
- ❑ The MM2H programme shall target the market segments of the well-to-do Western and Japanese retirees, and Asia's middle-class families in search for urban lifestyle living and affordable English education, a multi-culture nation, and multi-language environment to raise their children and Malaysia seems to fulfil the criteria.

MM2H PROGRAMME CONTRIBUTION TO THE EDUCATION

- ❑ ISC Research for its Market Intelligence Report (Dec 2019) reported that of the 182 International Schools in Malaysia teaching 107,100 children, 55% of children at the premium International School are foreign nationalities from British, Europe, Australia, South Korea, Chinese and Japanese expatriates.
- ❑ As for the mid-range International Schools, foreign students who are mainly from China, South Korea, Japan & India make up 35% of the total enrolment.
- ❑ It is estimated that there are about 12,500 MM2H participants' children contributing RM750 million to our economy annually. (Base on average tuition fee of RM60,000 per annum).

Clarification of National Audit Report & Latest Statement of Ministry of Home Affairs (MOHA)

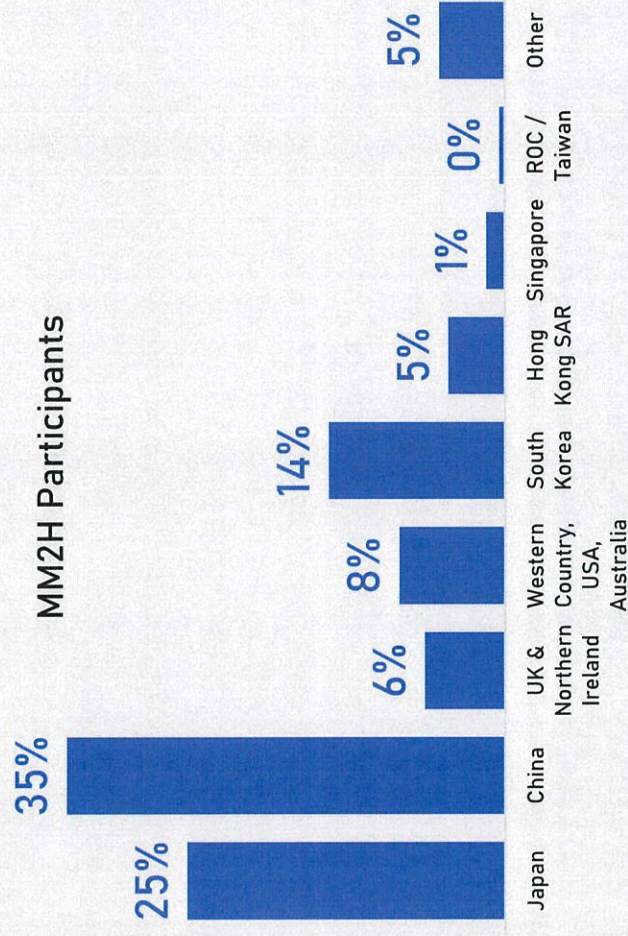
D. NEW TERMS ON EXISTING MM2HERS

- Existing Customer have to fulfill the 90 days stay/year & visa fee change from RM 90 to RM 500.
- Minister mentioned MM2Her enjoyed a lot of subsidy of Government.
- From the report and survey, MM2HCA noticed some of the MM2Hers is planning for future retirement, some is planning for children education and some is for vacation. If insist the existing customer to fulfill the 90days stay, it will push them away to terminate the MM2H program.
- As we know government only subsidy lower grade of rice, oil cooking and etc, In fact they spend money with quality life.

SURVEY ON EXISTING MM2H PARTICIPANTS

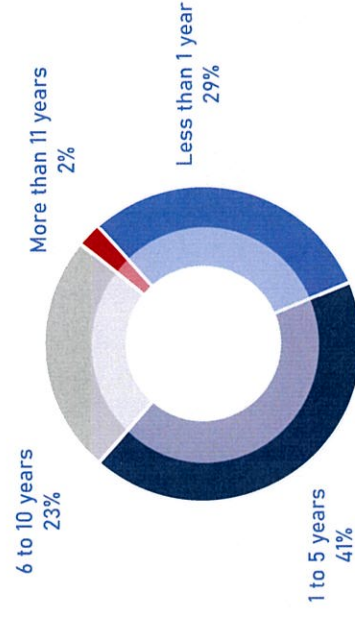
Total 686 respondents

1. MM2H Participants Nationality

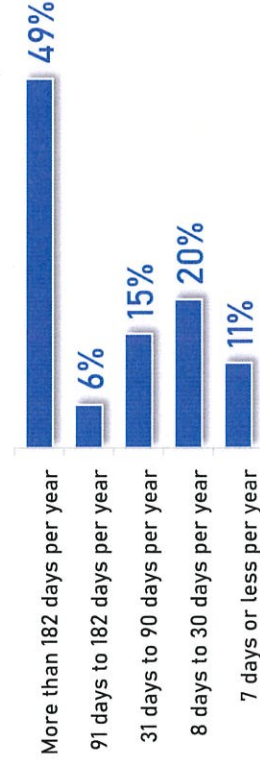

Source : Survey conducted by MM2HCA

2. More than 75% MM2H participants stay in Malaysia for more than 5 years

3. Prior to 18 March 2020, what is the average annual duration you or your families stay in Malaysia?

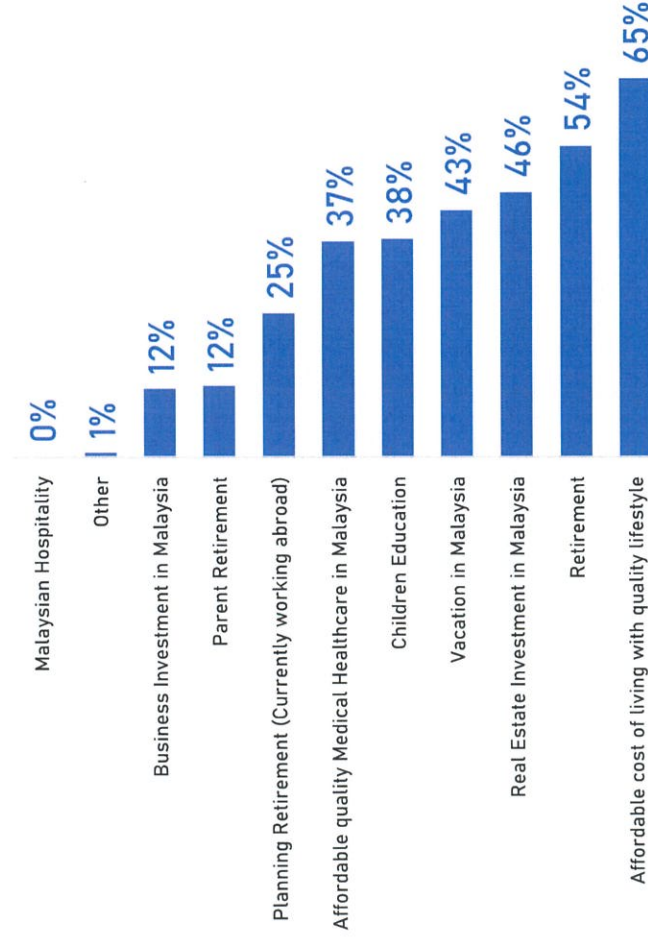

SURVEY ON EXISTING MM2H PARTICIPANTS

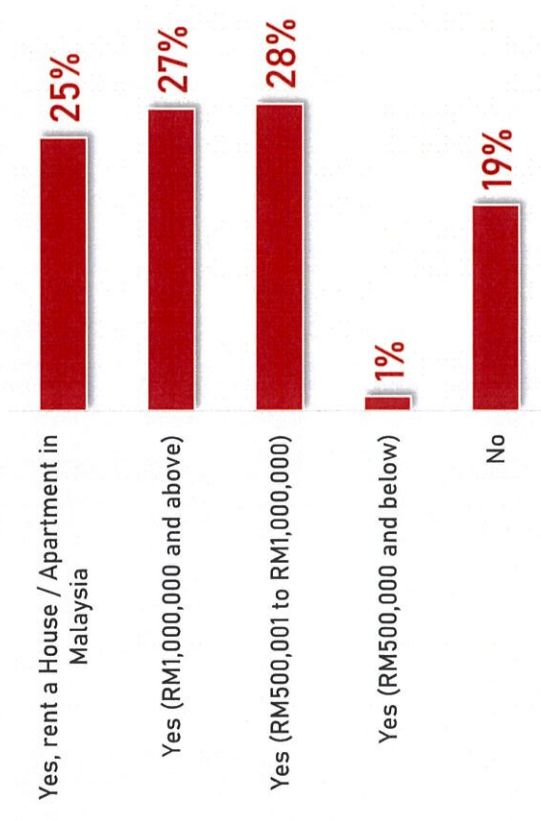
Source : Survey conducted by MM2HCA

Total 686 respondents

3. Main factors in joining the MM2H program (multiple choices)

4. Do you have a Malaysian residential address? If yes, kindly indicate the purchase value.

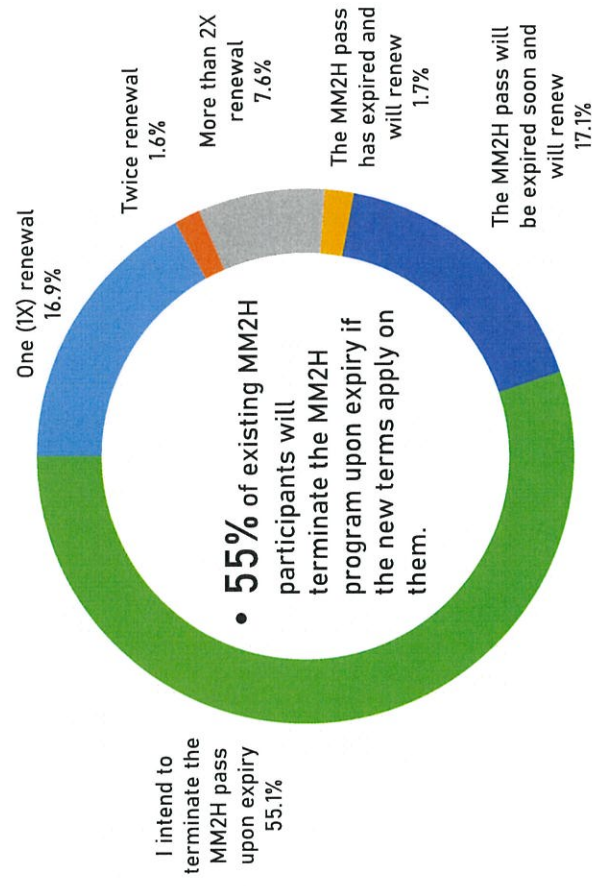
- More than **25%** MM2H participants rent house and stay in Malaysia
- More than **55%** MM2H participants purchase property and stay in Malaysia.

SURVEY ON EXISTING MM2H PARTICIPANTS

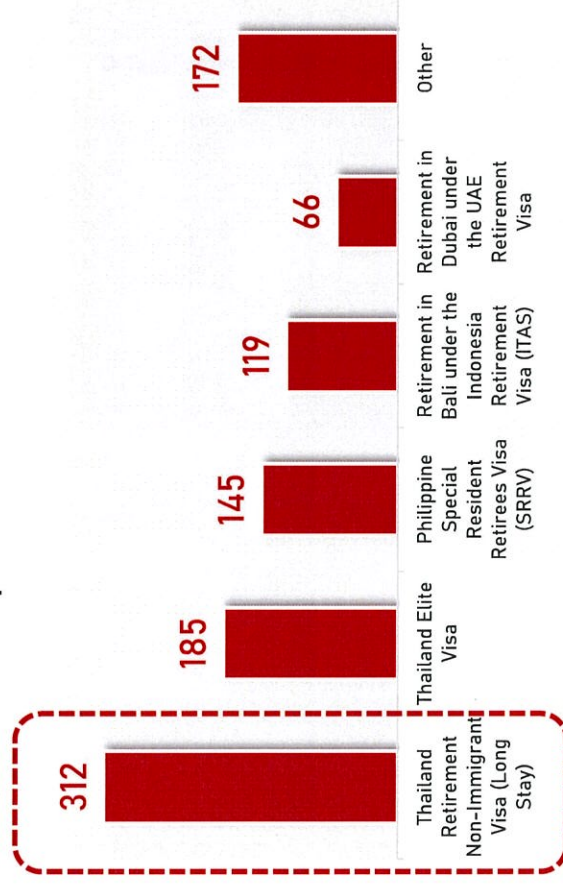
Source : Survey conducted by MM2HCA

Total 686 respondents

5. Current MM2H Pass Status & Renewal Intention

6. If you are unable to fulfil the 10 years MM2H renewal criteria, which is your alternative retirement plan?

- Thailand will be the benefiting country if the existing MM2H participants terminate the MM2H program

SURVEY ON EXISTING MM2H PARTICIPANTS (Japanese Retirees)

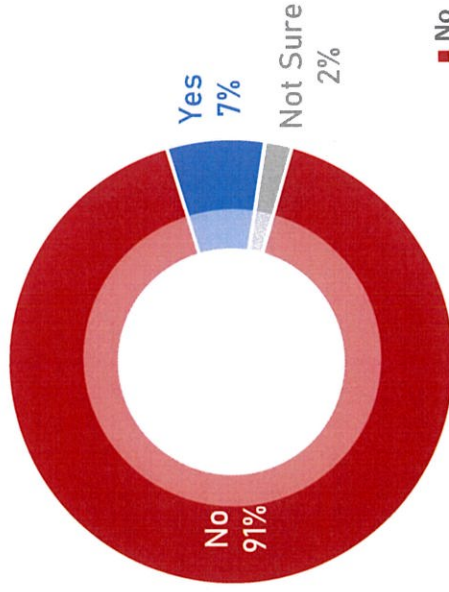
Source : Survey conducted by The Japanese Club of Kuala Lumpur

Total 799 respondents (594 MM2H participants & 205 None MM2H Holders)

1. Current MM2H Participants with monthly Income meet RM40K requirement

Japanese MM2H Participants - Are you willing to renew the MM2H Pass based on new financial requirement?

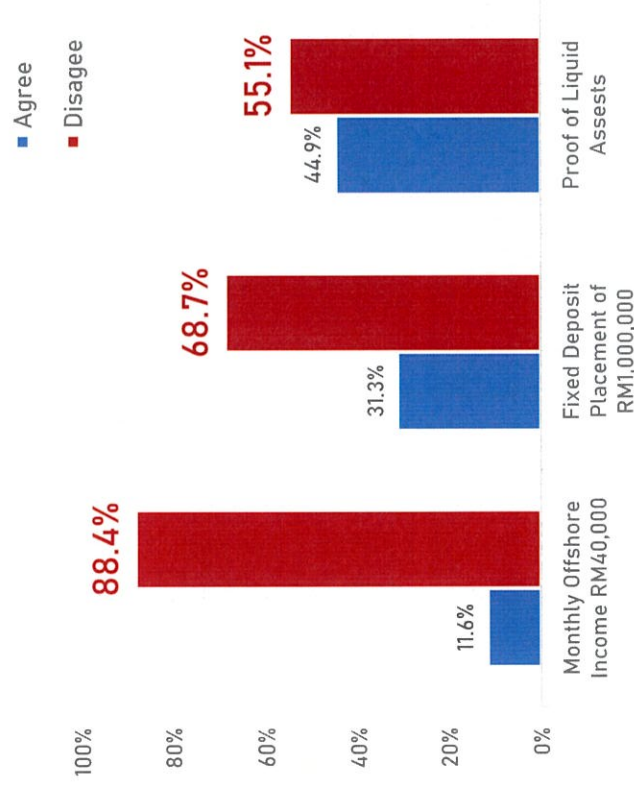
• **90.9%** of existing Japanese MM2H participants unable to meet the monthly offshore income of RM40,000 requirement

■ No ■ Yes ■ Not Sure

2. Acceptance of MM2H new requirement

Japanese MM2H Prospect & Participants -
Opinion of new MM2H financial requirement

SURVEY ON EXISTING MM2H PARTICIPANTS (Majority of Western Nationalities)

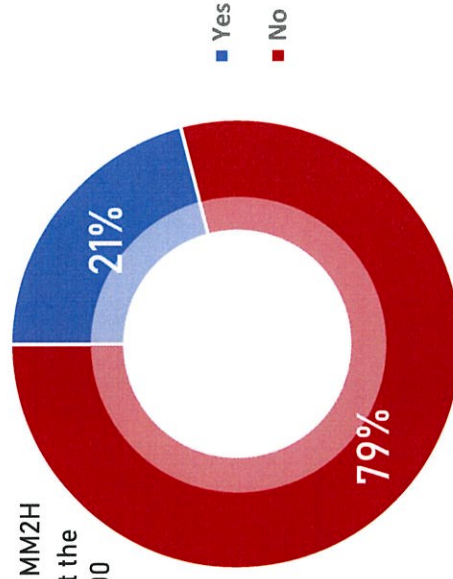
Source : Survey conducted by TEG Media

Total 925 respondents

1. Current MM2H Pass with monthly Income meet RM40K requirement

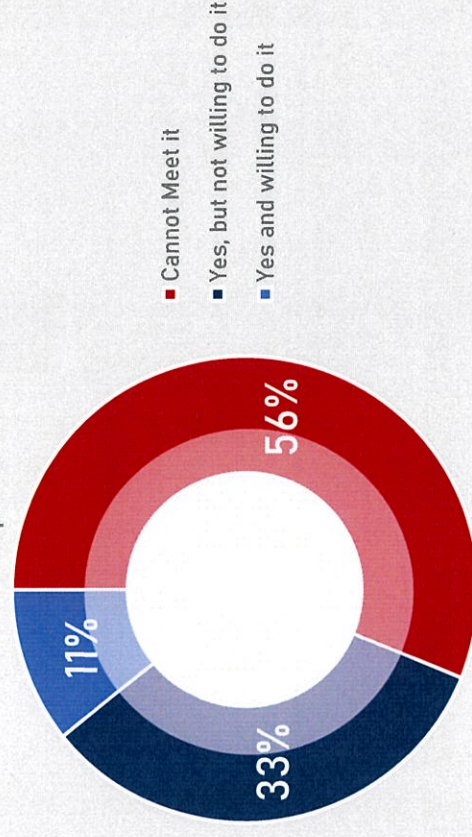
MM2H participants - Do you meet the monthly RM40k requirement?

- 21% of existing MM2H participants meet the monthly RM40,000 requirement

2. Current MM2H Pass Monthly Income meet the RM40k & Fixed Deposit requirement

MM2H participants who meet the monthly income of RM40k, are you able to fulfill the Fixed Deposit requirement?

- About **89%** decided **NOT TO RENEW**

SURVEY ON EXISTING MM2H PARTICIPANTS

Comments from MM2Hers

- "I'm very content with staying in Malaysia under the MM2H and willing to extend it. But it seems impossible under the enhanced programme. Please reconsider it."

- "I respect that the conditions for obtaining a new visa are based on the circumstances of your country. However, the visa renewal requirements for existing participants should be the same as when they were obtained. We MM2H program participants want to live comfortably in Malaysia and will accept the changes necessary to maintain the program. All I can understand about the change is an increase in MM2H Pass Fees or a new Processing Fees."

- "If I have to go in line with the new criteria, I won't be able to meet them for sure. I have been here with family of 5 and we have contributed a handsome amount in education, property, daily living and household equipments, bought 3 cars, holiday spending in Malaysia, with AirAsia and MAS, local charity funds. These new measures are very inconsiderate of our past economic and social commitment to Malaysia under the same Programme."

- "I am here for retirement and do not intend to do business or work in Malaysia. I just want to enjoy my stay with good friends, golf and good weather. Please be reasonable to old MM2H Homers like us as we are genuine and follow rules. We want to follow condition on original conditional approval letter for renewal."

- "Any changes should only effect new applicants and not impact people with approved MM2H visa. Changes should not disadvantage people who have committed to living in Malaysia long term, and in many cases have sold all assets in home country to allow dedicated living in Malaysia."

- "Maintaining the requirements at the time of approval is an act of international trust. The impact of code changes on previously approved people will undermine Malaysia's credibility."

Clarification of National Audit Report & Latest Statement of Ministry of Home Affairs (MOHA)

E. MM2H PROGRAM NEVER BEEN REVIEW SINCE 2002

- Base on National Audit report or statement from MoHA, the program never been review since 2002.
- MM2HCA did the survey and found out there have minor or major changes within 2002-2019 (refer to the Chart 5)

EVOLUTION OF MM2H PROGRAM-CURRENT TERMS VS NEW TERMS Chart 5

No	Description	SILVER HAIR	MM2H (JIM)	MM2H (MM2H CENTRE)	REACTIVATED MM2H	Remark
	Commencement Year	1996-2001	2002-2006	2009-2020	2021 onward	
	(Processing Authority)	(JIM)	(JIM)	(MM2H Centre)	(KDN / JIM)	
1	Social Visit Pass (Max)	5 years (Annual Renewal)	5 years	10 years	5 years + 5 years	Less 50%
2	Minimum stay per year (day)	No Minimum stays	No Minimum stays	No Minimum stays	90 days / year	Min 450d in 5Y
3	Age Group	50 years old and above (1999 open to all)	Relaxation Age	21-49 years old 50 and above	35 - 49 years old 50 and above	Exclude 21-34 Group
4	Offshore Income / Pension	Offshore Income	RM7,000 (Single) / RM10,000 (Couple)	RM10,000	RM40,000	400%
	Proof of Liquid Assets					
5	• < 50 years old / (35-49)	N/A	N/A	RM500,000	RM1,500,000	300%
	• 50 years old and above	No Need	No Need	RM350,000	RM1,500,000	429%
	Fixed Deposit Account					
6	• < 50 years old / (35-49)	N/A	RM100k (Single) / RM150k (Couple)	RM300,000	RM1,000,000	333%
	• 50 years old and above	RM100k (Single) / RM150k (Couple)	RM100k (Single) / RM150k (Couple)	RM150,000	RM1,000,000	667%
	• Additional FD / Dependent	N/A	N/A	N/A	RM50,000	New Requirement
7	Processing Fee (per applicant)	FOC	FOC	FOC	RM5,000 (Main Applicant) + RM2,500 (Dependent)	New Requirement
8	Pass Fees (per year)	RM90	RM90	RM90	RM500	556%

- The MM2H programme has gone through many changes since it first started under the Silver Hair programme. Requirements for MM2H had in fact been changed 2 times between 2002-2019 but the changes were still acceptable with reasonable justifications.
- The recently announced new/revised terms however are too drastic, resulting in many existing MM2H pass holders no longer qualified to stay in the programme while potential participants may no longer be interested to participate.

COMPARISON - MM2H VS THAILAND RETIREMENT VISA, THAILAND ELITE VISA & PHILIPPINE SRRV VISA, INDONESIA & UAE (DUBAI) RETIREMENT VISA

No	Description	MM2H (MM2H Centre)	Thailand Retirement Visa Non-Immigrant Visa "O-X" (Long Stay) 5Y+5 Y	Thailand Elite Visa (Family / Easy Access)	Special Resident Retirees Visa (SRRV)	Indonesia Retirement Visa ITAS	UAE Retirement Visa (Dubai)	Reactive MM2H	Thailand Retirement Visa (2022 - 2026)
	Commencement Year	2009-2020	Western Countries, Australia, US, Canada, Japan	Thailand Privilege Card Company Limited / Tourism Authority of Thailand	Philippine Retirement Authority, Dept of Tourism	> 60 countries DG of Immigration	Sept 2018 GRDFA / DLD	2021 onward (KDN / JIM)	All Countries
	Processing Authority	MM2H Centre							NESDC
	Currency	RM	Thai Baht	Thai Baht	USD	USD	AED	RM	Thai Baht
1)	Social Visit Pass	10 years	5 years + 5 years	5 years	Indefinitely	1 year, extend 5X	5 years	5 years + 5 years	10 years
2)	Minimum stay per year	No Minimum stays	No Minimum stays but need to report every 90d	No Minimum stays	No Minimum stays	No Minimum stays	No Minimum stays	90 days / year	No Minimum stays & exemption of 90d Immigration Report
3)	Age Group	21-49 years old	50 and above	Any age group	35-49 years old	55 and above	55 and above	35-49 years old	21-49 years old
	Children (Dependent)	Below 21 years old	Below 20 years old		50 and above Couple + 1 Child	Child below 18	Spouse & Children	50 and above below 21 years old	50 and above Below 20 years old
4)	Offshore Income / mth	RM10,000 (\$2,353)	THB 100,000 (\$2,963)	N/A	\$1,000	\$1,500	AED20,000 (\$5,500)	RM40,000 (\$9,412)	US\$3,333 (RM14,167)
5)	Proof of Liquid Assets / Fixed Assets								
a)	< 50 years old	RM500,000 (\$117,647)	N/A		\$50,000 (3 pax)	N/A	N/A	RM1,500K (\$352,941)	USD \$1 mil
b)	50 years old and above	RM350,000 (\$82,353)	THB 1,800,000 (\$53,340)		\$20K (No Pension), \$10K (Pension)		OR AED 2 mil (US\$550k) Property in Dubai	RM1,500,000 (\$352,941)	N/A
6)	Fixed Deposit Account / Property Purchase								
a)	< 50 years old	RM300,000 (\$70,588)	N/A	THB 600K (Single), THB 800K (Couple)		N/A	N/A	RM1,000,000 (\$235,294)	US\$500,000 Government Bond Or Real Estate
b)	50 years old and above	RM150,000 (\$35,294)	THB3,000,000 (\$88,899)			Own \$350,000 Property OR Monthly Rental \$200-\$500	OR 3Y AED 1 mil (US\$275k)	RM1,000,000 (\$235,294)	US\$250,000 Government Bond Or Real Estate
c)	Additional Dependent	FD /		THB300K (\$8,899)	\$15,000 (4th pax)			RM50,000 (\$11,765)	N/A

COMPARISON - MM2H VS THAILAND RETIREMENT VISA, THAILAND ELITE VISA & PHILIPPINE SRRV VISA, INDONESIA & UAE (DUBAI) RETIREMENT VISA

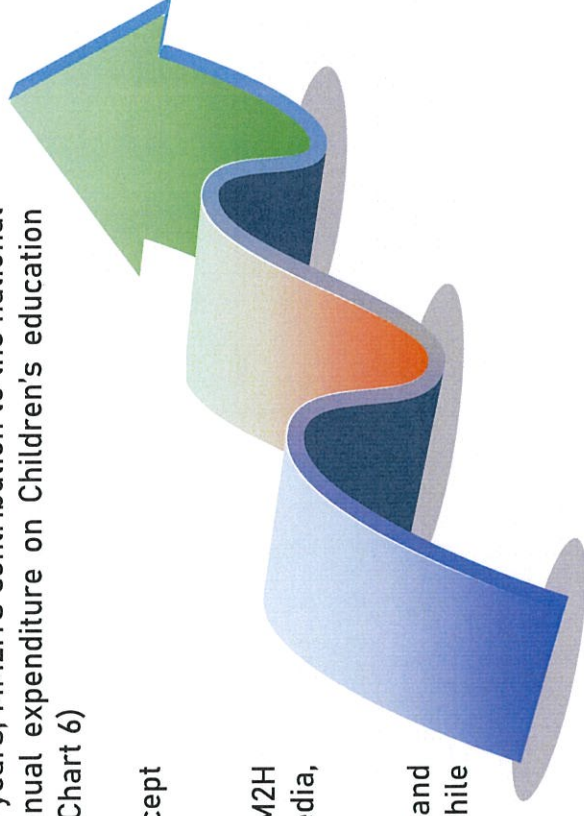
No	Description	MM2H (MM2H Centre)	Thailand Retirement Visa Non-Immigrant Visa "O-X" (Long Stay) 5Y+5 Y	Thailand Elite Visa (Family / Easy Access)	Special Resident Retirees Visa (SRRV)	Indonesia Retirement Visa ITAS	UAE Retirement Visa (Dubai)	Reactive MM2H	Thailand Retirement Visa (2022-2026)
	Commencement Year	2009-2020	Western Countries, Australia, US, Canada, Japan	Thailand Privilege Card Company Limited / Tourism Authority of Thailand	Philippine Retirement Authority, Dept of Tourism	> 60 countries	Sept 2018	2021 onward	2022 onward
	Processing Authority	MM2H Centre				DG of Immigration	GRDFA / DLD	(KDN / JIM)	NESDC
	Currency	RM	Thai Baht	Thai Baht	USD	USD	AED	RM	Thai Baht
7)	Processing Fee	FOC			\$1,400 (3 pax) / \$300 (4th add on)	IDR200,000 (\$14)	US\$25 per application	RM5,000 (\$1,177 - Main Applicant) + RM2,500 (\$588 - Dependent)	
8)	Pass Fees (per year)	RM90 (\$21.2)	THB 10,000 (\$296) / 5 year		\$360 (3 pax) / \$100 (4th)	1 Mil IDR (\$70) + \$150	AED3,714.75 (USD1,011)	RM 500 (\$118)	
9)	Special Requirement / Benefit	LOGC Main Applicant		Limousine Airport Transfer		Local Sponsor, hire 2 Indonesia		LOGC All Applicants	Land and Real Estate Ownership

- The existing terms of the MM2H program (up to 2020) is very competitive and attractive to foreigners, making it one of the most successful programs.
- However, the revised terms have made the to-be-enforced MM2H program less attractive as compared to Thailand and Philippines. We are highly likely to lose out in attracting foreigners/FDI and ultimately the effort to revive the economy would be impacted.
- UEA introduces Green Visa, able to sponsor their parents and children up to 25 years old and the holder will be able to work in the country without employer sponsorship
- Thailand National Economic and Social Development Council (NESDC) approves long-term visa to attract wealthy foreigners, aiming to attract 1 million people in the next five years (2022-2026)

Clarification of National Audit Report & Latest Statement of Ministry of Home Affairs (MOHA)

F. RETURNED FILES (MM2H APPLICATIONS ISSUED WITH REFERENCE NUMBER)

- ☐ MM2H Centre had returned all the MM2H applications issued with MM2H Reference Number to MM2H Consultants since August 2020. Immigration Malaysia (JIM) shall accept all the 5,396 Return files (MM2H application issued with MM2H Reference Number) based on the original submission criteria (Financial) and process the current backlog accordingly.
- ☐ Based on MM2HCA's projection of the 5,396 returned files for the next five years, MM2H's contribution to the national economy could total up to RM6.48 billion inclusive of the recurrent annual expenditure on Children's education (RM242.8 million) and Household expenditure (RM485.6 million). (refer to Chart 6)
- ☐ To regain the confidence of foreigners, we hope the government can accept the above proposal and kick start the program immediately.
- ☐ Satisfied MM2H participants have inadvertently promoted the MM2H Programme when they narrated their positive experiences in various media, amongst friends, and social circles.
- ☐ Malaysian policymakers should take into accounts these comments and adopt practical approaches to attract more fresh retirees & targets while retaining those already in the country.

MM2H CENTRE SHOULD NOT RETURN FILES TO APPLICANTS OR TO AGENTS

MALAYSIA MY SECOND HOME (MM2H) CENTRE
Ministry of Tourism, Arts and Culture Malaysia

IMPORTANT NOTES:

NO. DOKUMEN	PK (S) MOTA/AC/IMMIGRASI/EE/2.1
PR. 2	28 OKTOBER 2019
TARAF/BUATAN	2
MAKA BERTU	2

- DEPENDENTS**
 - Spouse.
 - Children aged below 21 years (maximum 1 year before reaching 21 years old at time of application) and unmarried.
 - Parent(s) of main applicant of aged 60 years and above.
 - CERTIFIED TRUE COPY**
 - Photocopies of documents must be **Certified True Copies of Original Documents** by the Embassy/ High Commission/ Notary Public/ Government Official/ Solicitor/ Advocate/ Auditor from Country of Origin.
 - Commissioner for Oath is **NOT ALLOWED** to Certified True Copy of Original Documents.
 - Copy of Bank Statement **MUST** be certified by the Bank Officer only.
 - TRANSLATION**
 - Where original documents are not in **ENGLISH**, translation can be done by a qualified translator from origin country and certified. However, if the translation is to be performed in Malaysia, only the following institutions are allowed to translate and certify the documents:
 - (i) Malaysian Institute of Translation & Books (ITBM); or
 - (ii) Malaysian Institute of Language and Literature (Dewan Bahasa dan Pustaka (DBP)).
 - Malaysia High Court is **NOT ALLOWED** to do the translation.
 - LETTER OF GOOD CONDUCT FROM CHINA**
 - Original LOGC issued by the Police Department or Security Agencies in China must be translated by the Notary Public in China
 - Original LOGC translated by Notary Public in China must be certified by the following agencies:
 - (i) Ministry of Foreign Affairs of China;
 - (ii) Embassy or Consulate of Malaysia in China; and
 - (iii) Ministry of Foreign Affairs, Malaysia (Consular Division, Wisma Putra, Putrajaya)
 - Application to include parent(s) as dependents can only be submitted **AFTER** the main applicant's application has been approved.
 - All sections in the application form or required form must be filled out by the applicant and signed where necessary, as any incomplete documents/ false information will result in the application being rejected.**
 - All documents enclosed with the present application become the property of the MM2H Centre and will not be returned.
- For APPROVED Participants:**
- If dependent is added after application has been approved, Personal Bond has to be submitted for each dependent.
 - The Personal Bond Form must be stamped (RM10.00) by the Stamping Office in Inland Revenue Board of Malaysia.
 - The amount chargeable is according to Country of Origin of the applicant/ participant. Please refer to Rate of Security/ Personal Bond by Country.

REPLIED FROM BIRO PENGADUAN AWAM

mm2h metroHomes <mm2hmetrohomes@gmail.com>

Surat kepada Pengadu (Keputusan)

suffian@pcb.gov.my <suffian@pcb.gov.my>
Tue, Apr 6, 2021 at 3:56 PM
To: mm2hmetrohomes@gmail.com
Cc: rozilah@motac.gov.my, syakil@motac.gov.my, firdaus.zulkiflin@motac.gov.my

Tuan/Puan,

KES ADUAN PCB.260143

Dengan hormatnya saya merujuk kepada perkara di atas.

2. BPA telah mengambil beberapa inisiatif bagi mendapatkan gambaran sebenar terhadap isu yang diadukan seperti berikut:
 - i. perbincangan berkala dengan pasukan pengurus aduan MOTAC serta bahagian yang menguruskan perkhidmatan MM2H;
 - ii. sesi Libat Urus bersama persatuan agen-agen MM2H pada 23 September 2020 ; dan
 - iii. sesi Libat Urus dengan MOTAC di antara Ketua Pengarah BPA dengan Ketua Selasauha Kementerian pada 31 Mac 2021.

3. Menerusi sesi tersebut, BPA merumuskan bahawa:

- i. penangguhan perkhidmatan MM2H adalah selaras dengan keputusan Kerajaan berkaitan **Perintah Kawalan Pergerakan (PKP)** yang telah bermula pada 18 Mac 2020. Keputusan tersebut adalah menyeluruh dan membabitkan semua sektor ekonomi Negara;
- ii. MOTAC telah **melantik juru perunding** bagi menjalankan kajian terhadap hala tuju program MM2H. Dimaklumkan bahawa kajian telah tamat pada penghujung bulan Mac 2021;
- iii. MOTAC juga telah melaksanakan sesi libat urus bersama Kementerian Dalam Negeri (KDN) selaku pemegang taruh utama program MM2H. Taklimat kepada KDN dijadual untuk diadakan pada 1 April 2021; dan
- iv. MOTAC telah turut mengadakan **proses rasionalisasi** keputusan penangguhan dengan cara mengadakan sesi libat urus bersama pihak agen pengusaha program. Pemulangan dokumen yang dikemukakan sebelum keputusan penangguhan telah dilaksanakan dan pihak agen dinasihalkan agar mengemukakan permohonan semula menerusi program baharu yang bakal diperkenalkan, jika ada keputusan berkaitan dengannya.

4. Berdasarkan penemuan di atas, maka analisis BPA adalah seperti berikut:

- i. Isu berkaitan penangguhan program MM2H adalah **keputusan berkaitan dasar Kerajaan. Langkah-langkah yang dibuat oleh pihak MOTAC juga adalah selaras keputusan tersebut. Dalam hubungan ini siasatan BPA tertumpu kepada persoalan sama ada wajar MOTAC menghentikan program tersebut memandangkan program itu turut melibatkan pemain industri yang terjejas teruk dengan pelaksanaannya;**
- ii. walau bagaimanapun, pada masa yang sama, pihak MOTAC selaku Pihak Yang Diadu (PYD) telah mengambil **langkah dan inisiatif yang sewajarnya** bagi memastikan keputusan dasar berkaitan penangguhan program MM2H diperjelas menerusi skim rasionalisasi dan libat urus; dan
- iii. dalam konteks keputusan penangguhan akibat PKP yang masih berkuatkuasa, **langkah penambahbaikan bagi manfaat pengadu telah diambil** dengan cara memulangkan dokumen dan khidmat nasihat yang bertepatan dengan isu yang diadu oleh para agen.

5. Dengan penemuan di atas, BPA berpendangan bahawa isu yang diadu telah diberi perhatian yang sewajarnya oleh MOTAC. Justeru, kami berkeputusan bahawa kes ini dikategorikan sebagai selesai di peringkat BPA.

Sekian, terima kasih.

PROJECTION ON REVENUE OF MM2H PROGRAM (5,396 RETURNED FILES) Chart 6

TOTAL NPV ANNUAL EXPENDITURE (2022-2026)

RM6.48 billion

PROJECTION OF THE 5,396 RETURN FILES (Oct 2019 - June 2020) MM2H APPLICATIONS WITH MOTAC'S REFERENCE NUMBERS	MM2H (Current Term)	Factor	2022	2023	2024	2025	2026
Initial Monetary Payment							
Total Fixed Deposit	RM226,350		RM1,221,384,600				
MM2H pass (First 5 years)	RM1,800		RM19,712,800				
Total Initial Monetary Value (Cash)	RM228,150		RM1,231,097,400				
One-Off Fixed Assets Purchase within 5 years							
Property Purchase	RM1,300,000	17%	RM1,192,516,000				
Private Car Purchase	RM150,000	67%	RM550,392,000				
Total One-off Expenditure	RM1,678,150		RM1,742,908,000				
Living in Malaysia for the next 5 years		Year 5					
Annual Medical Insurance per family	RM2,000	100%	RM10,792,000	RM10,792,000	RM10,792,000	RM10,792,000	RM10,792,000
Annual Medical Check-up per family	RM3,000	50%	RM4,047,000	RM4,047,000	RM4,047,000	RM4,047,000	RM4,047,000
Children Education (International School)	RM90,000	25%	RM242,820,000	RM242,820,000	RM242,820,000	RM242,820,000	RM242,820,000
Household Expenditure	RM120,000	75%	RM485,640,000	RM485,640,000	RM485,640,000	RM485,640,000	RM485,640,000
Recurrent Annual Expenditure	RM215,000		RM743,299,000	RM743,299,000	RM743,299,000	RM743,299,000	RM743,299,000
Total Annual Expenditure			RM3,717,304,400	RM743,299,000	RM743,299,000	RM743,299,000	RM743,299,000
Discount Rate Factor, $1/(1 + r)^n$	Inflation Rate	3%	1.000000	0.970874	0.942596	0.915142	0.888487
Total Annual Expenditure (Present Value)			RM3,717,304,400	RM721,649,515	RM700,630,597	RM680,223,880	RM660,411,534
Net Present Value 2022 (Next 5 Years - 2022 to 2026)			RM6,480,219,926				

1) Based on Auditor General Report 2021, 56.9% age 21-49 (FD300K) & 43.1% age 50 and above (FD 150K) for 2015 to 2019

2) 2015 to 2019, Total of RM4,410 billion on the 3,398 unit property purchases and Total MM2H application from 2014-2018 is 20,437 = 16.63% apply for Fixed Deposit withdrawal, Thus, 17% family of approved cases will purchase property valued at RM4.4 Bil / 3,398 = RM1.3 million

3) 25% family of approved cases will enroll 1.5 Children into International School = 1.5 X RM60,000 / year = RM90,000 / year

4) 25% family of approved cases will enroll 1.5 Children into International School = 1.5 X RM60,000 / year = RM90,000 / year

5) For the next 5 years, 75% of families with an annual household expenditure of 12 x RM10,000 = RM120,000

6) Annual Medical Insurance per family = RM2,000 & 50% Medical Check-up per family = RM3,000

COUNTER PROPOSAL TO THE NEW MM2H REQUIREMENTS

BY MALAYSIA MY SECOND HOME CONSULTANTS ASSOCIATION, MALAYSIA (MM2HCA)

PROPOSALS TO REVIEW THE NEW MM2H REQUIREMENTS

NO	PREVIOUS	REACTIVATED MM2H	PROPOSALS		
			Category 1 (25-39 years old)	Category 2 (40-59 years old)	Category 3 (≥60 years old)
1	<u>Annual Cumulative Minimum Stay</u> No minimum stay duration	Requires MM2H participants to be in the country for at least minimum stay of 90 days annually (cumulative).	MM2H is just a long-term multiple entry Social Visit Pass and a 14 days minimum stay is already suffice.	MM2H is just a long-term multiple entry Social Visit Pass and a 14 days minimum stay is already suffice.	Propose 90 days stay to imposed on retirees aged ≥ 60 with lower financial requirements.
2	<u>Social Visit Pass with Multiple Entry</u> Renewable after 10 years	5 years renewal	- The proposed 90 days stay is too long and may be disruptive to the expats / foreign investors' lifestyles which often requires them to travel to many places yearly. - In comparison to the programme offered by Thailand, it does not require any minimum stay.	- The existing 10 years duration is a unique feature of our MM2H program and should be maintained. - It will lose the advantages if reduced to 5 years since foreigners have many other choices as offered by most programmes in other countries.	

PROPOSALS TO REVIEW THE NEW MM2H REQUIREMENTS

NO	PREVIOUS	REACTIVATED MM2H	PROPOSALS		
			Category 1 (25-39 years old)	Category 2 (40-59 years old)	Category 3 (≥60 years old)
3	<u>Offshore Income / Pension</u> Minimum Offshore Monthly Income : RM10,000	Minimum Offshore Monthly Income : RM40,000	- This drastic increment is unreasonable especially under the current economic crisis. MM2H has been attractive to foreigners as the cost of living in Malaysia is much lower than in other developed/developing countries. - Based on the Great British Class Survey (GBCS) in 2013, the established middle class (25%) with well-represented occupations, earns an average household income of £47,000 (RM269,112) a year in 2011. Meanwhile, the UK's technical middle class (6%), has an average annual household income of £38,000 (RM217,580). - The Statistics Bureau, Japan Family Income & Expenditure Survey 2019, shows the average monthly income of a non-working elderly household aged 60 years old and above at JPY242,468 (RM9,164). - Malaysia is a country with affordable cost but a high standard of living and has always been attractive to foreign retirees, a place for education as well as medical treatment. The 400% increment of offshore income is obviously beyond the current target market's ability. - MM2HCA conducted a survey among the stakeholders, we propose as below.		
			Proposed the minimum offshore income of RM15,000.	Proposed the minimum offshore income of RM20,000.	Proposes to maintain the minimum offshore income of RM10,000 for retirees aged ≥ 60.

PROPOSALS TO REVIEW THE NEW MM2H REQUIREMENTS

PREVIOUS		REACTIVATED MM2H	PROPOSALS					
NO			Category 1 (25-39 years old)	Category 2 (40-59 years old)	Category 3 (≥60 years old)			
4	<u>Fixed Deposit Requirement</u> - Below 50 years of age (21-49 years old) - Fixed Deposit Account: RM300,000 50 years old and above - Fixed Deposit Account: RM150,000	- Below 50 years of age (35 - 49 years old) - Fixed Deposit Account: RM1,000,000 50 years old and above - Fixed Deposit Account: RM1,000,000	- The increase of FD placement from RM 300,000 / 150,000 to RM 1 mil is very unreasonable especially under the current global economic downturn due to the COVID-19 Pandemic. - As it is, Malaysia is no longer the preferred retirement destination due to the exceptionally high number of the COVID-19 cases and its political instability. - According to the Fitch Solutions Survey, our GDP growth will be revised from 4.9% to 0% in 2021. In order to stimulate the economy, MM2HCA opines that any amendments required should be reasonable / make the program more attractive. MM2HCA proposes that inline with inflation, the increment be reviewed and capped at: <table><tr><td>• Proposes RM500,000 (revised from RM300,000)</td><td>• Proposes RM600,000 (revised from RM300,000) OR • RM300,000 c/w Property Purchase</td><td>• Proposes RM300,000 (revised from RM150,000) for retirees aged ≥ 60</td></tr></table> Alternatively, - Proposed to have the Malaysian Government Bond for national development instead of Fixed Deposit placement. - We should look at how to make the existing MM2H programme more attractive to entice potential participants who can ultimately contribute to revive our economy post the pandemic.			• Proposes RM500,000 (revised from RM300,000)	• Proposes RM600,000 (revised from RM300,000) OR • RM300,000 c/w Property Purchase	• Proposes RM300,000 (revised from RM150,000) for retirees aged ≥ 60
• Proposes RM500,000 (revised from RM300,000)	• Proposes RM600,000 (revised from RM300,000) OR • RM300,000 c/w Property Purchase	• Proposes RM300,000 (revised from RM150,000) for retirees aged ≥ 60						

PROPOSALS TO REVIEW THE NEW MM2H REQUIREMENTS

NO	PREVIOUS	REACTIVATED MM2H	PROPOSALS		
			Category 1 (25-39 years old)	Category 2 (40-59 years old)	Category 3 (≥60 years old)
5	<u>Add on Dependent with Additional Fixed Deposit (New Requirement)</u> NA	- Dependent - Fixed Deposit Account: RM50,000	The additional RM50,000 Fixed Deposit for dependent is totally unnecessary. In actual, we need to attract the dependent to stay and spend in Malaysia in order to spur our economy, imposing RM50,000 fixed deposit on each dependent will only shy away them away from the programme.		
6	<u>Proof of Liquid Assets</u> - To show proof of liquid assets and meet certain financial requirements as follows: Below 50 years of age (21-49 years old) - Minimum Liquid Assets : RM500,000 50 or above 50 years of age - Minimum Liquid Assets : RM350,000	- To show proof of liquid assets and meet certain financial requirements as follows: Below 50 years of age (35-49 years old) - Minimum Liquid Assets : RM1,500,000 50 or above 50 years of age - Minimum Liquid Assets : RM1,500,000	- The latest guidelines require applicants to possess RM1.5mil of liquid assets. Most rich investment savvy applicants would not have this sum in liquid asset. Instead, their funds would have been well invested in high yield products such as insurance savings, share markets or business investments. - MM2HCA proposes to reduce the proof of liquid assets (from RM 1.5mil) as below:		
			Proposes RM750,000	Proposes RM900,000	Proposes RM900,000

PROPOSALS TO REVIEW THE NEW MM2H REQUIREMENTS

NO	PREVIOUS	REACTIVATED MM2H	PROPOSALS
7	MM2H Visa fees and Processing fees - Rate of Pass Fee RM90 per year - No processing fee was charged	- Rate of Pass Fee RM500 per year - A new processing fees of RM5,000 will be charged for the principal and RM2,500 for each dependant. - There are additional costs involved to obtain a Conditional Approval Letter to enter the country via MM2H.	- Present charges of visa fee is only RM 90/year and the increase to RM 500/year is too much. - Hope the government to review the pass/ visa fee so that it is more reasonable and equitable with other categories of passes within an acceptance increment range. - The previously FOC processing fee is now charged at RM 5,000 for main applicant and RM 2,500 for each dependent. - We suggest the new processing fee charged on lump sum RM 5,000 per application. - Subsequence processing fees of RM 1,000 for future add-on dependent (Parents, New-born Baby etc) to ensure that the service is efficient, justified with the charges imposed.
8	Police Vetting & Letter of Good Conduct	Submission of Letter of Good Conduct (LOGC) for the main applicant, spouse, and dependents	- MM2HCA is fully support with police vetting for security of Malaysia - MM2HCA is totally in support of this requirement for all applicants above 18 years old.

PROPOSALS TO REVIEW THE NEW MM2H REQUIREMENTS

NO	PREVIOUS	REACTIVATED MM2H	PROPOSALS
9	<u>Existing MM2H holders</u> Fulfill the Original Conditional Approval Letter with T & Cs	Existing MM2H holders Not disclosed	Existing MM2H holders - Proposes that the new requirements be made PROSPECTIVE. - All existing MM2H pass holders should not be subjected to these new conditions on renewal. - This "SHIFTING OF GOALPOSTS" will reduce foreign' s confidence towards our government and further reinforce our country's infamous flip flop policy. - Making the new requirements retrospective would adversely affect the current MM2H holders. Many of them had sold off their properties in their home countries and have been living happily with fellow Malaysians, regarding Malaysia as their Home. - Their spending in various industries have helped to contribute to our economy and we should not force them to exit the programme. Instead, we should continue promoting Malaysia to be their preferred choice to reside.
10	<u>Security / Personal Bond</u>	Security / Personal Bond Not Disclosed	Security / Personal Bond - For MM2H licensed company, MM2HCA proposes to impose personal bond sign by local Malaysian director. - As direct application, MM2HCA proposes KDN to impose security bond and interview a local Malaysian for each applicant. A local Malaysian can sponsor ONE (1) application only.

PROJECTION OF MM2H PROGRAMME FOR THE NEXT 5 YEARS (2022 TO 2026)

- ❑ MM2HCA has proposed a moderate enhancement of the MM2H programme and is projected to achieve 60% of 7,904 (2019 MM2H application) with a 10% annual growth rate. MM2H programme will generate multiplier effects with Net Present Value 2022 (Next 5 years - 2022 to 2026) of **RM31.473 billion** to the nation's economic recovery.
- ❑ Based on the MM2HCA Reactivate of the MM2H Program Survey among licensed MM2H Consultants, the confidence levels to promote the MM2H program with the new application criteria is as below
 - 7 out of 10 (69.6%) responded "No Confidence At All" for current Target Market (less than 5% cases)
 - One fifth (20.6%) responds "Low Confidence" (5% to 10% cases)
 - MM2HCA projected that the reactive MM2H programme can achieve 5% to 10% of 7,904 (2019 MM2H application) new applications
 - Based on 5% of 7,904 (2019 MM2H application), the Net Present Value 2022 (Next 5 years - 2022 to 2026) is RM1.936 billion. This is equal to losses for the next 5 years (2022-2026) of RM29.537 billion and RM6.15% of the potential economic benefits
 - Based on 10% of 7,904 (2019 MM2H Application), the Net Present Value 2022 (Next 5 years - 2022 to 2026) is RM3.876 billion. This is equal to losses for the next 5 years (2022-2026) of RM 27.597 billion and RM12.315% of the potential economic benefits

PROJECTION 2022 (60% of 2019 submission 7,904) MM2H Application based on MM2HCA counter proposal with a 10% annual growth rate

TOTAL NPV ANNUAL EXPENDITURES (2022-2026)

RM31.473 billion

PROJECTION 2022 (60% of 2019 submission 7,904) MM2H Application based on MM2HCA counter proposal with annual growth 10%	MM2H (MM2HCA term)	Factor	2022 (4,742)	2023 (5,217)	2024 (5,739)	2025 (6,313)	2026 (6,944)
Initial Monetary Payment							
Processing Fee (RM5,000)	RM5,000	100%	RM23,712,000	RM26,085,000	RM28,695,000	RM31,565,000	RM34,720,000
Total Fixed Deposit (10% RM500k, 60% RM600K & 30% RM300K)	RM500,000	100%	RM2,371,200,000	RM2,608,500,000	RM2,869,500,000	RM3,156,500,000	RM3,472,000,000
MM2H pass (First 5 years) (RM500/pax/yr)	RM10,000	100%	RM47,424,000	RM52,170,000	RM57,390,000	RM63,130,000	RM69,440,000
Total Initial Monetary Value (Cash)	RM510,000		RM2,442,336,000	RM2,686,755,000	RM2,955,585,000	RM3,251,195,000	RM3,576,160,000
One-Off Fixed Assets Purchase within 5 years							
Property Purchase	RM1,300,000	17%	RM1,048,070,400	RM1,152,957,000	RM1,268,319,000	RM1,395,173,000	RM1,534,624,000
Private Car Purchase	RM150,000	68%	RM483,724,800	RM532,134,000	RM585,378,000	RM643,926,000	RM708,288,000
Total One-off Expenditure	RM1,960,000		RM1,531,795,200	RM1,685,091,000	RM1,853,697,000	RM2,039,099,000	RM2,242,912,000
Living in Malaysia for the next 5 years	Year	5					
Annual Medical Insurance per family	RM2,000	100%	RM9,484,800	RM19,918,800	RM31,396,800	RM44,022,800	RM57,910,800
Medical Check-up Expenses	RM3,000	50%	RM7,113,600	RM14,939,100	RM23,547,600	RM33,017,100	RM43,433,100
Children Education (International School)	RM90,000	25%	RM106,704,000	RM224,086,500	RM353,214,000	RM495,256,500	RM651,496,500
Household Expenditure	RM120,000	75%	RM426,816,000	RM896,346,000	RM1,412,856,000	RM1,981,026,000	RM2,605,986,000
Recurrent Annual Expenditure	RM215,000		RM550,118,400	RM1,155,290,400	RM1,821,014,400	RM2,553,322,400	RM3,358,826,400
Total Annual Expenditure			RM4,524,249,600	RM5,527,136,400	RM6,630,296,400	RM7,843,616,400	RM9,177,898,400
Discount Rate Factor, $1/(1+r)^n$	Inflation Rate	3%	1.000000	0.970874	0.942596	0.915142	0.888487
Total Annual Expenditure (Present Value)			RM4,524,249,600	RM5,366,151,845	RM6,249,690,263	RM7,178,020,128	RM8,154,443,855
Net Present Value 2022 (Next 5 Year - 2022 to 2026)			RM31,472,555,691				

1) 10% age (23-39) - 50% c/w children, 60% age (40-59) 75% c/w children & 10% age (60 and above) without children.

2) Projection is based on 60% of 2019 MM2H applications (7,904) and 10% annual growth rate and Discount Rate of 3% (Inflation rate)

3) Fixed Deposit for 2018 average Family > 50 y/o is 49% and <50 is 51%. Thus, 10% RM500k (25-39) & 60% RM600k (40-59) & 30% (60 and above)

4) 2015 to 2019, Total of RM4.410 billion on the 3,398 unit property purchases and Total MM2H application form 2014-2018 is 20,437 = 16.63% apply for Fixed Deposit withdrawal, Thus, 17% of the family of approved cases will purchase property valued at RM4.4 billion / 3,398 = RM1.3 million

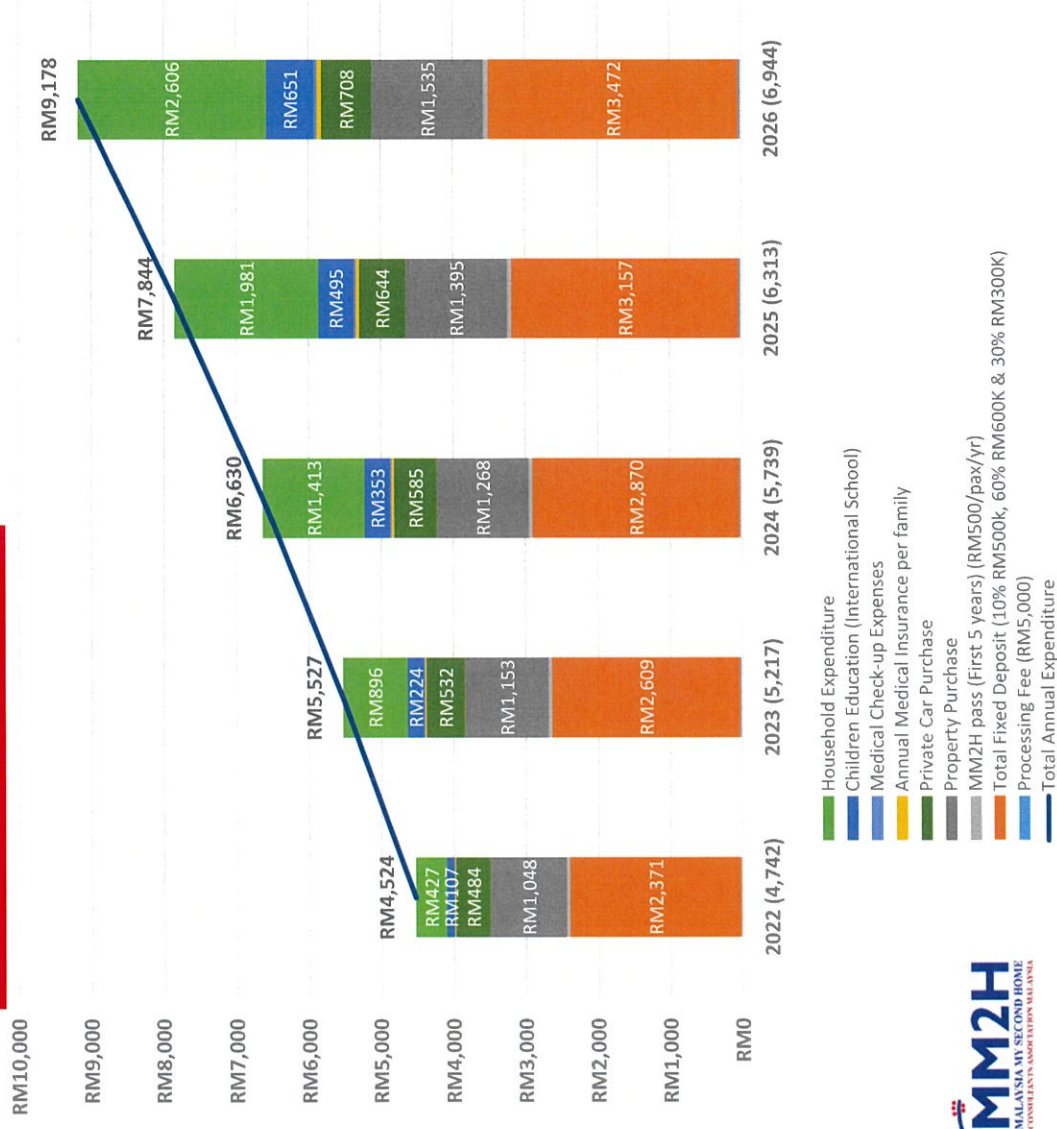
5) Assume 75% of the 10% age (23-39), 75% of 60% age (40-59) & 50% of 30% age (60 and above) buy a Private Car value RM150,000 in the next 5 years

6) 50% of the families (50% of age 25-49) & (75% of age 40-59) of approved cases will enroll 1.5 Children into International School = 1.5 X RM60,000 / year = RM90,000 / year

7) For the next 5 years, 75% of families with an annual household expenditure of 12 x RM10,000 = RM120,000

8) Annual Medical Insurance per family = RM2,000 & 50% Medical Check-up per family = RM3,000

NET PRESENT VALUE (2022)
RM31.473 BILLION

PROJECTION 2022 (60%
of 2019 submission 7,904)
MM2H Application based
on MM2HCA PROPOSAL
with annual growth 10%

PROJECTION 2022 (5% of 2019 submission 7,904) MM2H Application based on Reactive MM2H criteria with a 10% annual growth rate

TOTAL NPV ANNUAL EXPENDITURES (2022-2026)

RM1.936 billion

PROJECTION 2022 (5% of 2019 submission 7,904) MM2H Application based on Reactive MM2H criteria with annual growth 10%	MM2H (New) / Applicant	Factor	2022 (395)	2023 (435)	2024 (479)	2025 (527)	2026 (580)
Initial Monetary Payment							
Processing Fees	RM12,500	100%	RM4,937,500	RM5,437,500	RM5,987,500	RM6,587,500	RM7,250,000
Total Fixed Deposit	RM1,150,000	100%	RM4,542,500,000	RM4,542,500,000	RM4,542,500,000	RM4,542,500,000	RM4,542,500,000
MM2H pass (First 5 years)	RM10,000	100%	RM3,950,000	RM3,950,000	RM3,950,000	RM3,950,000	RM3,950,000
Total Initial Monetary Value (Cash)	RM1,160,000		RM4,63,137,500	RM4,63,637,500	RM4,64,187,500	RM4,64,787,500	RM4,65,450,000
One-Off Fixed Assets Purchase within 5 years							
Property Purchase	RM1,300,000	17%	RM87,295,000	RM96,135,000	RM105,859,000	RM116,467,000	RM128,180,000
Private Car Purchase	RM150,000	68%	RM40,290,000	RM44,370,000	RM48,858,000	RM53,754,000	RM59,160,000
Total One-off Expenditure	RM2,610,000		RM127,585,000	RM140,505,000	RM154,717,000	RM170,221,000	RM187,340,000
Living in Malaysia for the next 5 years		Year 5					
Annual Medical Insurance per family	RM2,000	100%	RM790,000	RM1,660,000	RM2,618,000	RM3,672,000	RM4,832,000
Medical Check-up Expenses	RM3,000	50%	RM592,500	RM1,245,000	RM1,963,500	RM2,754,000	RM3,624,000
Children Education (International School)	RM90,000	25%	RM8,887,500	RM18,675,000	RM29,452,500	RM41,310,000	RM54,360,000
Household Expenditure	RM120,000	75%	RM35,550,000	RM74,700,000	RM117,810,000	RM165,240,000	RM217,440,000
Recurrent Annual Expenditure	RM215,000		RM45,820,000	RM96,280,000	RM151,844,000	RM212,976,000	RM280,256,000
Total Annual Expenditure			RM636,542,500	RM700,422,500	RM770,748,500	RM847,984,500	RM933,046,000
Discount Rate Factor, $1/(1+r)^n$	Inflation Rate	3%	1.000000	0.970874	0.942596	0.915142	0.888487
Total Annual Expenditure (Present Value)			RM636,542,500	RM233,723,301	RM292,686,398	RM354,294,348	RM418,962,513
Net Present Value 2022 (Next 5 Years - 2022 to 2026)			RM1,936,209,061				

1) Projection is based on 5% of 2019 MM2H application (7,904) and 10% annual growth rate and Discount Rate of 3% (Inflation rate)

2) Based on Auditor General Report 2021, 56.9% age 21-49 (FD300K) & 43.1% age 50 and above (FD 150K) for 2015 to 2019, FD is RM1,150,000

3) 2015 to 2019, Total of RM4.410 billion on the 3,398 unit property purchases and Total MM2H application from 2014-2018 is 20,437 = 16.63% apply for Fixed Deposit withdrawal, Thus, 17% family of approved cases will purchase property valued at RM4.4 Bil / 3,398 = RM1.3 million

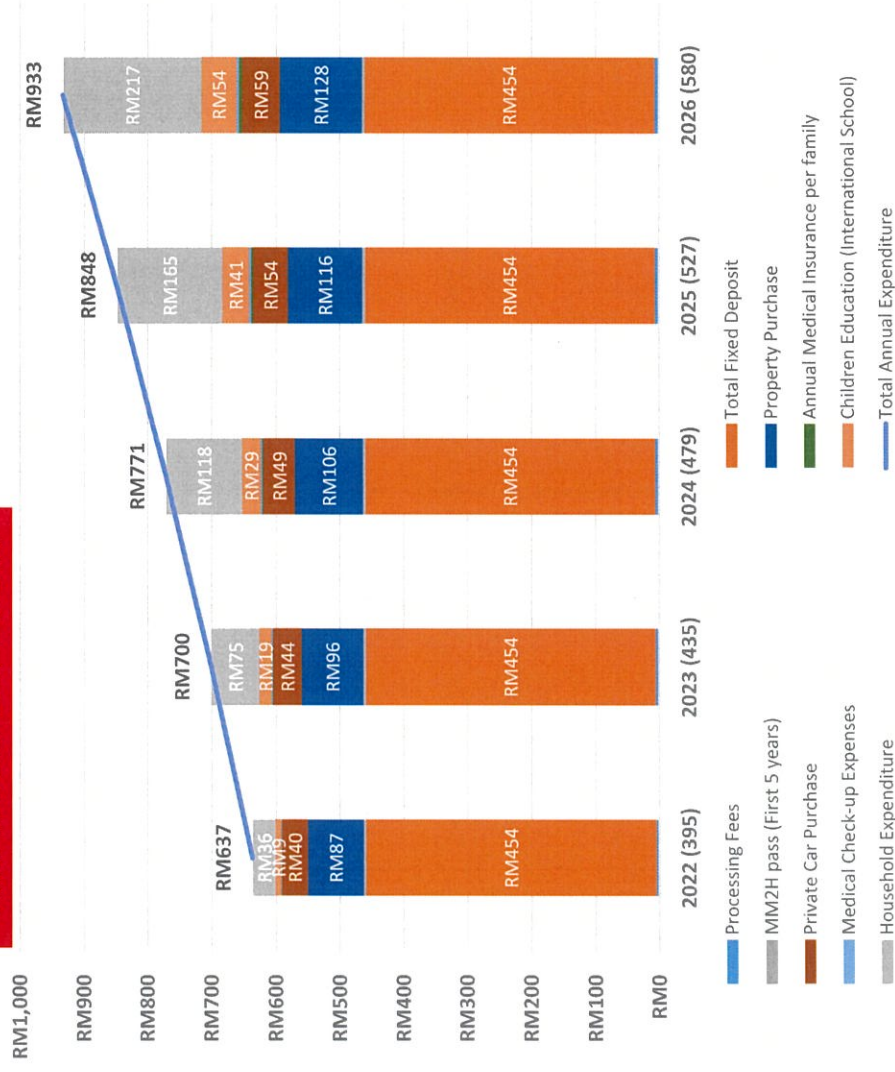
4) Assume 75% of 10% age (23-39), 75% of 60% age (40-59) & 50% of 30% age (60 and above) buy a Private Car value RM150,000 in the next 5 years

5) 50% family (50% of age 25-49) & (75% of age 40-59) of approved cases will enroll 1.5 Children into International School = 1.5 X RM60,000 / year = RM90,000 / year

6) For the next 5 years, 75% of families with an annual household expenditure of 12 x RM10,000 = RM120,000

7) Annual Medical Insurance per family = RM2,000 & 50% Medical Check-up per family = RM3,000

NET PRESENT VALUE (2022)
RM1.936 BILLION

PROJECTION 2022 (5% of 2019 submission 7,904) MM2H Application based on Reactive MM2H criteria with a 10% annual growth rate

PROJECTION 2022 (10% of 2019 submission 7,904) MM2H Application based on Reactive MM2H criteria with a 10% annual growth rate

TOTAL NPV ANNUAL EXPENDITURES (2022-2026)

RM3.876 billion

PROJECTION 2022 (5% of 2019 submission 7,904) MM2H Application based on Reactive MM2H criteria with annual growth 10%	MM2H (New) / Applicant	Factor	2022 (790)	2023 (869)	2024 (956)	2025 (1,052)	2026 (1,157)
Initial Monetary Payment							
Processing Fees	RM12,500	100%	RM9,875,000	RM10,862,500	RM11,950,000	RM13,150,000	RM14,462,500
Total Fixed Deposit	RM1,150,000	100%	RM908,500,000	RM999,350,000	RM1,099,400,000	RM1,209,800,000	RM1,330,550,000
MM2H pass (First 5 years)	RM10,000	100%	RM7,900,000	RM8,690,000	RM9,560,000	RM10,520,000	RM11,570,000
Total Initial Monetary Value (Cash)	RM1,160,000		RM926,275,000	RM1,018,902,500	RM1,120,910,000	RM1,233,470,000	RM1,356,582,500
One-Off Fixed Assets Purchase within 5 years							
Property Purchase	RM1,300,000	17%	RM174,590,000	RM192,049,000	RM211,276,000	RM232,492,000	RM255,697,000
Private Car Purchase	RM150,000	68%	RM80,580,000	RM88,638,000	RM97,512,000	RM107,304,000	RM118,014,000
Total One-off Expenditure	RM2,610,000		RM255,170,000	RM280,687,000	RM308,788,000	RM339,796,000	RM373,711,000
Living in Malaysia for the next 5 years	Year 5						
Annual Medical Insurance per family	RM2,000	100%	RM1,580,000	RM3,318,000	RM5,230,000	RM7,334,000	RM9,648,000
Medical Check-up Expenses	RM3,000	50%	RM1,185,000	RM2,488,500	RM3,922,500	RM5,500,500	RM7,236,000
Children Education (International School)	RM90,000	25%	RM17,775,000	RM37,327,500	RM58,837,500	RM82,507,500	RM108,540,000
Household Expenditure	RM120,000	75%	RM71,100,000	RM149,310,000	RM235,350,000	RM330,030,000	RM434,160,000
Recurrent Annual Expenditure	RM215,000		RM91,640,000	RM192,444,000	RM303,340,000	RM425,372,000	RM559,584,000
Total Annual Expenditure			RM1,273,085,000	RM1,492,033,500	RM1,733,038,000	RM1,998,638,000	RM2,289,877,500
Discount Rate Factor, $1/(1+r)^n$	Inflation Rate	3%	1.000000	0.970874	0.942596	0.915142	0.888487
Total Annual Expenditure (Present Value)			RM1,273,085,000	RM467,787,379	RM586,000,566	RM709,864,403	RM839,500,315
Net Present Value 2022 (Next 5 Years - 2022 to 2026)			RM3,876,237,662				

- 1) Projection is based on 10% of 2019 MM2H application (7,904) and 10% annual growth rate and Discount Rate of 3% (Inflation rate)
- 2) Based on Auditor General Report 2021, 56.9% age 21-49 (FD300K) & 43.1% age 50 and above (FD 150K) for 2015 to 2019, FD is RM1,1500,000
- 3) 2015 to 2019, Total of RM4.410 billion on the 3,398 unit property purchases and Total MM2H application from 2014-2018 is 20,437 = 16.63% apply for Fixed Deposit withdrawal, Thus, 17% family of approved cases will purchase property valued at RM4.4 Bil / 3,398 = RM1.3 million
- 4) Assume 75% of 10% age (23-39), 75% of 60% age (40-59) & 50% of 30% age (60 and above) buy a Private Car value RM150,000 in the next 5 years
- 5) 50% family (50% of age 25-49) & (75% of age 40-59) of approved cases will enroll 1.5 Children into International School = 1.5 X RM60,000 / year = RM90,000 / year
- 6) For the next 5 years, 75% of families with an annual household expenditure of 12 x RM10,000 = RM120,000
- 7) Annual Medical Insurance per family = RM2,000 & 50% Medical Check-up per family = RM3,000

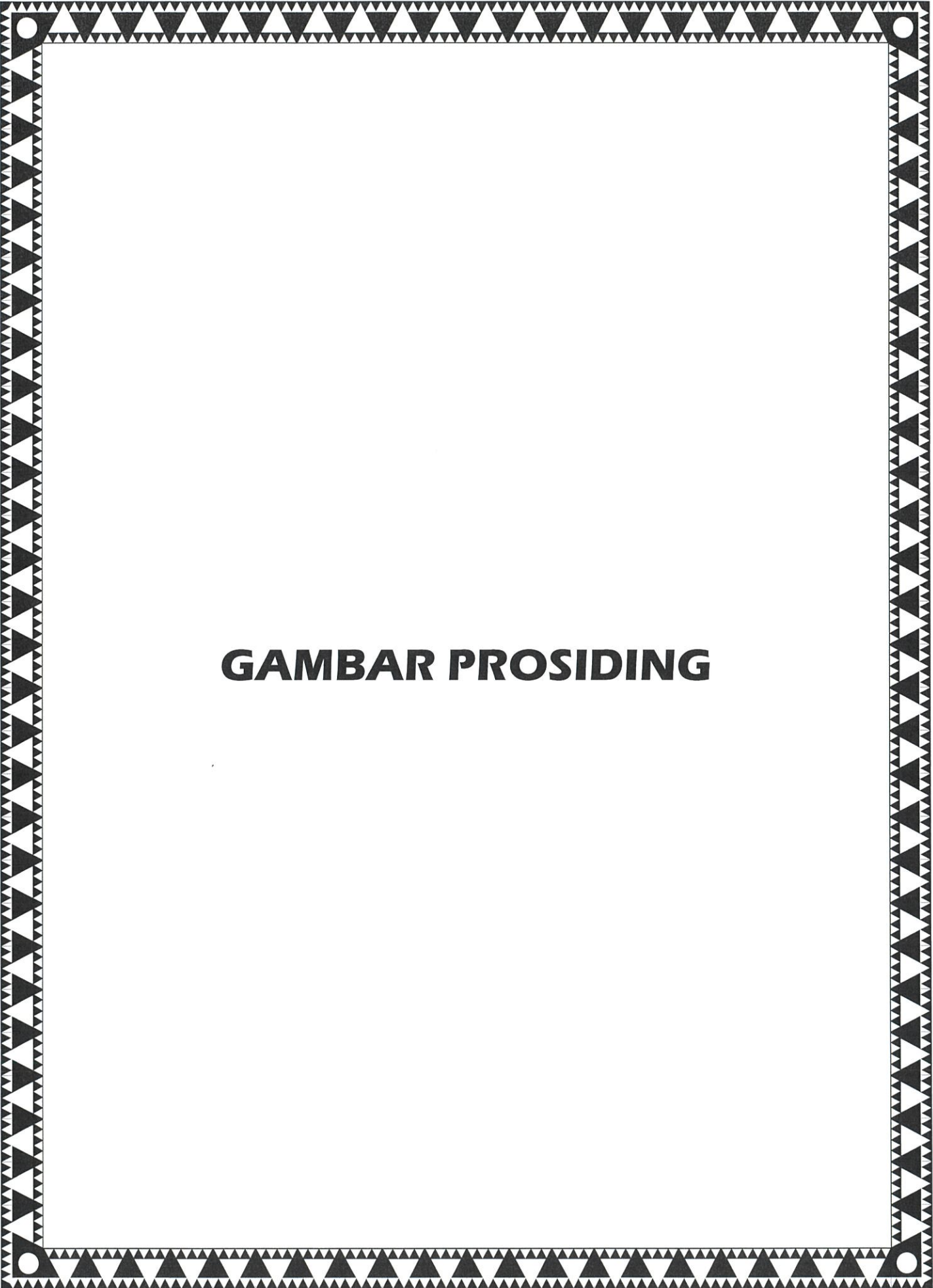
NET PRESENT VALUE (2022)
RM3.876 BILLION

PROJECTION 2022 (10% of 2019 submission 7,904) MM2H Application based on Reactive MM2H criteria with a 10% annual growth rate

THANK YOU

GAMBAR PROSIDING

